

STREDA 16. DECEMBRA 2009

PREDSEDÁ: PÁN BUZEK

predseda

1. Otvorenie rokovania

(Rokovanie sa začalo o 9.05 hod.)

Göran Färm (S&D). – Vážený pán predseda, na začiatku tohtotýždňového zasadnutia ste odpovedali na otázku môjho rakúskeho kolegu Jörga Leichtfrieda. Týkala sa vstupu nových členov do Parlamentu na základe Lisabonskej zmluvy a obdobia, kedy sa tak stane. Vy ste odpovedali, že toto rozhodnutie prináleží Rade. Súhlasím s tým, že sa stanú plnoprávnymi členmi tohto Parlamentu, ale nie som si istý, že sa to zároveň týka aj ich štatútu pozorovateľov.

Nedávno prijaté rozhodnutie týkajúce sa správy od Davida Martina o našich vnútorných predpisoch si vysvetľujem tak, že my im môžeme umožniť začať pracovať vo funkcii pozorovateľov hneď, ako budú zvolení a ich zvolenie bude potvrdené ich členským štátom, a za podmienky, že my ako parlament môžeme rozhodnúť o ich pozícii pozorovateľov.

Vážený pán predseda, mohli by ste prosím prediskutovať túto záležitosť so spravodajcom pánom Martinom, aby sa čo najskôr dospelo k riešeniu? Považujeme za nerozumné, aby noví členovia, ktorí sú už zvolení a ich zvolenie bolo potvrdené národnými orgánmi, museli čakať mesiace a mesiace na to, aby mohli skutočne začať pracovať. Mnohí z nich sú pripravení začať pracovať okamžite.

Predseda. – Ako som už predtým povedal, opýtal som sa na rozhodnutie Európskej rady, ale Výbor pre ústavné veci by sa mal taktiež touto záležitosťou zaoberať a preštudovať daný problém. Žiadne konečné rozhodnutie o počte nových miest a zozname krajín, z ktorých by mali pochádzať, nie je stanovené. Konečné rozhodnutie neexistuje. Viem, že rozhodnutie prináleží Parlamentu, ale nie je konečné, takže nie je jednoduché prijať pozorovateľov bez oboznámenia sa s konečným rozhodnutím o počte a krajinách, z ktorých by mali pochádzať. Takže musíme čakať. Ja o tejto záležitosti neustále premýšľam a záleží mi na jej vyriešení.

Rebecca Harms (Verts/ALE). – *(DE)* Vážený pán predseda, dámy a páni, súhlasím, že riešenie tohto problému je zložité. Nemyslím si, že je to nemožné, ale podľa názoru našej politickej skupiny a s ohľadom na diskusiu vo Francúzsku považujeme za neprijateľné, aby pozorovatelia v Parlamente súčasne ostali členmi svojich národných parlamentov. Sme presvedčení, že poslanci, ktorí sem prídu ako pozorovatelia, by sa mali vzdať svojich národných mandátov.

Jean-Pierre Audy (PPE). – *(FR)* Vážený pán predseda, v súlade s článkom 110 rokovacieho poriadku sme sa dnes zišli, aby sme viedli rozpravu o záveroch švédskeho predsedníctva. Tlieskam premiérovi Reinfeldtovi za odvážne, užitočné a efektívne predsedníctvo, ale sme tu aj preto, aby sme preskúmali závery zasadnutia Rady z 10. a 11. decembra.

V súvislosti s touto záležitosťou by som rád upriamil pozornosť predsedu Komisie, ktorý je správcom zmlúv a ich vykonávania, na článok 15 ods. 6 Zmluvy o Európskej únii, ktorá stanovuje, že predseda Európskej rady je povinný predložiť správu po každej schôdzi Rady.

Bohužiaľ sa zdá, že pán Van Rompuy, nový predseda Rady, sa k nám dnes nepridá. V skutočnosti je vo funkcii od 1. decembra 2009 a vykonáva intenzívnu diplomatickú funkciu, ale som presvedčený, že jeho prvým politickým skutkom by malo byť predstavenie sa Parlamentu. Preto bolo jeho povinnosťou prísť a predstaviť závery zasadnutia Európskej rady z 10. a 11. decembra 2009.

Predseda. – Ak to smiem vysvetliť, predseda Európskej rady pán Van Rompuy a úradujúci predseda Rady pán Reinfeldt sa dohodli, že tento posledný mesiac predsedníctva bude vedený podľa starých zásad. Táto dohoda platí. Predseda Európskej rady pán Van Rompuy sa ujme úradu 1. januára 2010.

Jean-Pierre Audy (PPE). – *(FR)* Pán predseda, nie je zodpovednosťou hlavných predstaviteľov štátu alebo vlády zaoberať sa s vykonávaním zmlúv, ktoré boli schválené občanmi.

Predseda. – Vysvetlím to podrobnejšie. Pozvanie a práca s predsedom Európskej rady a úradujúcim premiérom, ktorý reprezentuje rotujúce predsedníctvo, je rozhodnutie, ktoré prináleží všetkým členom Parlamentu. Takisto rozhodneme, kto bude pozvaný a za akým účelom. Máme v úmysle dohodnúť sa s Parlamentom a Radou na postupe, podľa ktorého budeme spolupracovať. Okrem toho si myslím, že vaše poznámky sú unáhlené.

Musíme dospieť k dohode medzi inštitúciami. Európska komisia sa toho taktiež zúčastňuje. Je príliš skoro o tom diskutovať. Je veľmi dôležité, aby sme zachovali primeranú rovnováhu medzi súčasným predsedníctvom a hlavným predstaviteľom štátu a predsedom Európskej rady pánom Van Rompuyom. Naše predsedníctva sa menia, kým predseda je ten istý, ale potrebujeme spolupracovať aj s hlavnými predstaviteľmi vlády. Potrebujeme spolupracovať s vládami, pretože ako zákonodarný orgán musíme mať neustály kontakt s vládou krajiny, ktorá vedie predsedníctvo.

Okrem toho je spôsob, akým budeme spolupracovať, a to, koho pozveme, taktiež naším rozhodnutím, samozrejme, po prerokovaní s Európskou radou. Máme v úmysle viesť o tejto záležitosti diskusiu. Rád by som vám povedal, že je ešte príliš skoro tak učiť. Medzitým pán Reinfeldt podáva správu o činnosti Európskej rady za uplynulých šesť mesiacov. Pán Van Rompuy sa nezúčastnil, pretože bol menovaný len pred pár týždňami, takže sa dnes vôbec nemohol zapojiť do spomenutej diskusie. Záležitosť je úplne jasná.

2. Vykonávacie opatrenia (článok 88 rokovacieho poriadku): pozri zápisnicu

3. Bilancia švédskeho predsedníctva – Závery zasadnutia Európskej rady z 10. a 11. decembra 2009 (rozprava)

Predseda. – Rád by som srdečne privítal pána premiéra Reinfeldta, ktorý bol s nami takmer pol roka ako úradujúci predseda Rady. Chcem privítať aj pána predsedu Barrosa.

Ďalším bodom programu je spoločná rozprava na tieto témy:

- vyhlásenie Rady o bilancii švédskeho predsedníctva,
- správa Európskej rady a vyhlásenie Komisie o záveroch zasadnutia Európskej rady z 10. a 11. decembra 2009.

Fredrik Reinfeldt, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predseda, som vďačný za túto príležitosť vystúpiť v Európskom parlamente znova a v tomto veľmi dôležitom období.

Počas našej rozpravy sa na konferencii v Kodani zišli zástupcovia 193 krajín. Vedú rozhovory, diskutujú, rokujú a snažia sa splniť očakávania miliónov ľudí na celom svete. Konferencia OSN o zmene klímy sa skončí už o dva dni. Čoskoro budeme stretnutie, ktoré má zásadný význam nielen pre EÚ, ale aj pre svet, vnímať ako minulosť. Toto stretnutie je rozhodujúce pre tých, ktorí nemôžu pestovať plodiny pre nedostatok vody, pre tých, ktorí stratili domov počas tornád alebo záplav, a pre tých, ktorí bezvýsledne stavajú múry proti úrovni hladiny mora, ktorá sa každoročne zvyšuje.

Riziko poznáme, prečo je teda také zložitý konať? Pretože sa bojíme akejkol'vek zmeny spôsobu nášho života? Vieme však, že ak budeme využívať svetové zdroje súčasným spôsobom, náš terajší spôsob života už nebude možný a budeme musieť odolávať ešte drastickjším zmenám. Musíme sa obávať oveľa závažnejších problémov ako strata nášho každodenného pohodlia.

Boj proti zmene klímy bol jedným z ústredných bodov programu počas švédskeho predsedníctva, na všetkých zasadnutiach Európskej rady a na všetkých našich samitoch s najdôležitejšími partnermi Únie. Ako pravdepodobne viete, na zasadnutí Európskej rady v októbri sme prijali komplexný mandát na udržanie vedúcej pozície EÚ v rokovaní o zmene klímy. Dohodli sme sa na dlhodobom ciele zníženia emisií o 80 – 95 % do roku 2050 a obnovili sme ponuku znížiť emisie o 30 % za predpokladu, že rovnaké úsilie vyvinú aj ostatné zúčastnené strany. Dohodli sme sa aj na znížení emisií v medzinárodnej doprave a napriek námietkam zo strany niektorých partnerov sme vyčísľili globálnu finančnú pomoc pre rozvojové krajiny na boj proti zmene klímy. Minulý týždeň sme po týždňoch dvojstranných rokovaní podnikli ešte ďalší krok – kolektívnu prípravu finančného balíka vyčleneného na „rýchly štart“ opatrení v oblasti boja proti zmene klímy v rozvojových krajinách, v rámci ktorého poskytneme 7,2 miliardy EUR na nasledujúce tri roky.

Viem, že to nestačí. Musím preto povedať, aj napriek svojej spokojnosti s tým, že sa Európskej rade podarilo dohodnúť na tomto kroku, že dozrel čas, aby sa k nám pripojili ostatné rozvinuté krajiny.

Čo teda potrebujeme dosiahnuť v Kodani? Pevné záväzky na zníženie emisií skleníkových plynov, a to nielen zo strany rozvinutých, ale aj rozvojových krajín, aby sme zaručili, že globálne otepľovanie sa udrží pod hranicou 2 °C, ktorú je podľa vedcov potrebné dodržať.

Rokoval som s vedúcimi predstaviteľmi Indie a Číny. Viem, aký názor majú na túto problematiku. Prečo by mali súhlasiť s rozvojom čistého a ekologického spôsobu života, keď sme svet po desaťročia znečisťovali my? Je to jeden z pohľadov na túto otázku, problémom je však to, že rozvinutý svet nedokáže tento problém vyriešiť sám. Emisie z rozvojového sveta už začínajú prevyšovať tie z rozvinutého sveta. Preto musíme na riešení problému spolupracovať. Čo sa týka nás, môžeme vynahradiť roky nezodpovedného správania. Môžeme pomôcť financovať opatrenia v oblasti boja proti zmene klímy v rozvojovom svete. Európska únia svoju zodpovednosť prevzala minulý týždeň. V Kodani nejde o spôsob, ale o obsah. Môžeme byť spokojní, ak dosiahneme dohodu v súvislosti so znižovaním emisií a s financovaním, záväzok s cieľom zaviesť okamžité opatrenia, a čo je ešte dôležitejšie, ak budeme môcť začať s bojom proti zmene klímy.

Minulý rok nás náhle zasiahla najzávažnejšia finančná kríza od 30. rokov 20. storočia. Doslova sa nám triasla zem pod nohami. Zrazu sme si jasne uvedomili rozsah prepojenosti finančných trhov a vzájomnú závislosť pri hľadaní spoločného riešenia. Vlády EÚ iba v priebehu niekoľkých mesiacov prijali mimoriadne podporné opatrenia. Bola to rýchla a pôsobivá reakcia, za ktorú sme však zaplatili. Súhrnný deficit verejných financií dosahuje v súčasnosti takmer 7 % HDP, čo je viac než trojnásobok tejto sumy za minulý rok. Dvadsať členských štátov uplatňuje postupy pri nadmernom deficite. Činnosť nadväzujúca na hospodársku a finančnú krízu bola teda prirodzene ďalšou hlavnou prioritou tejto jesene.

Krátko sa zmienim o vykonanej práci. Koncom októbra sme sa dohodli na stratégii ústupu od fiškálnych opatrení a na minulotýždňovom zasadnutí Európskej rady sme sa dohodli na zásadách vystúpenia z programov finančnej podpory. Okrem toho sme sa dohodli na úplne novej štruktúre finančného dohľadu v Európe. Keď sú finančné toky medzinárodné, dohľad už nemôže zostať na národnej úrovni. Dosiahnutie dohody o konečných krokoch je úlohou Európskeho parlamentu.

Jasné nám bolo aj to, že „kultúra odmienu“ nemôže pokračovať spôsobom, na ktorý si ľudia zvykli. Som rád, že EÚ sa podarilo presvedčiť krajiny G20, aby dosiahli dohodu o rozsiahlych zmenách v tejto politike. Nové predpisy posilnia potrebu spojenia medzi výsledkom a odmenou.

Hospodárska a finančná kríza nás hlboko zasiahla, preukázali sme však schopnosť konať a posilnili sme vlastnú odolnosť. Keď zabezpečíme vlastnú obnovu, EÚ bude silnejšia vďaka opatreniam, ktoré sme prijali.

Švédske predsedníctvo vykonávalo svoju činnosť počas obdobia inštitucionálnej zmeny. Na začiatku nášho funkčného obdobia 1. júla bol tento Parlament novozvolený. Ešte nebol vymenovaný predseda Európskej komisie. Výsledok vtedy ešte neuzatvoreného írskeho referenda bol neistý. Nebolo jasné, či Lisabonskú zmluvu ratifikujú všetky členské štáty. Nebolo dokonca jasné ani to, či nadobudne platnosť počas švédskeho predsedníctva.

Nakoniec sa dráma rozuzlila. Na základe intenzívnych konzultácií s týmto Parlamentom bol José Manuel Barroso vymenovaný do funkcie predsedu Európskej komisie na druhé funkčné obdobie. Predsedníctvo tak malo v Komisii stáleho partnera na spoluprácu. Výsledok írskeho referenda bol pre Írsko víťazstvom. Bolo to víťazstvo európskej spolupráce. Posunulo nás o krok bližšie k Lisabonskej zmluve.

Potom sa však stalo čosi neočakávané. V neskorej fáze prišiel český prezident pred podpisom zmluvy s novými podmienkami. Museli sme tieto požiadavky vyriešiť tak, aby sme nevyvolali podobné požiadavky zo strany ostatných členských štátov a to sa nám podarilo dosiahnuť počas zasadnutia Európskej rady v októbri. O niekoľko dní neskôr český prezident zmluvu podpísal. Bezprostredne po podpísaní som znova začal konzultácie so svojimi kolegami. Museli sme sa dohodnúť aj v súvislosti s vysokými funkciami, funkciou predsedu Európskej rady a nomináciou vysokého predstaviteľa. Nebudem preháňať, ak poviem, že 1. decembra, po ukončení všetkých príprav, sa nám uľavilo. Lisabonská zmluva mohla konečne nadobudnúť platnosť.

Teraz bude Európska únia účinnejšia. Bude mať lepšie nástroje na boj proti zmene klímy a na ovplyvňovanie svetového hospodárskeho programu. Nový predseda Európskej rady zaručí kontinuitu. Vysoká predstaviteľka zabezpečí koordináciu v našich vonkajších vzťahoch. Budeme mať demokratickejšiu Úniu s väčším zapojením Európskeho parlamentu a našich národných parlamentov. Začala sa nová éra Európskej únie.

Keď som pred vami stál 15. júla, ešte sme sa zmietať vo finančnej a hospodárskej kríze. Prechod smerom k novej zmluve bol ešte neistý. Nevedeli sme, či sa nám podarí zjednotiť a podporiť ostatných počas nie veľmi dlhej, ale dosť klúkatej cesty do Kodane.

Minulý týždeň na zasadnutí Európskej rady švédske predsedníctvo oznámilo splnenie všetkých svojich piatich priorít: silného mandátu EÚ v oblasti zmeny klímy, riešenia hospodárskej a finančnej krízy, stratégie EÚ pre oblasť Baltského mora, Štokholmského programu pre spravodlivosť a vnútorné záležitosti, podpory EÚ ako globálneho hráča vrátane rozšírenia a novej služby pre vonkajšiu činnosť. Ako som povedal, s platnou Lisabonskou zmluvou sa v Európskej únii začala nová éra.

Na záver by som vám rád všetkým poďakoval. Predsedníctvo potrebovalo pri riešení uvedených problémov pomoc Parlamentu. Ďakujem vám za túto pomoc.

Rád by som tiež poďakoval Komisii a predovšetkým Josému Manuelovi Barrosovi. Túto jeseň som s ním pravdepodobne strávil viac času, ako je zdravé. Bol pre mňa a pre švédske predsedníctvo obrovskou oporou.

Nakoniec by som chcel poďakovať členským štátom za to, že boli ochotné zabudnúť na rozdiely a pristúpiť ku kompromisom (pričom chceli pre Európu to najlepšie) pri hľadaní riešení, ktoré nie sú prínosom len pre nich, ale aj pre Európu ako celok. V tejto jednote je naša sila.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Vážení pán predseda, pán premiér, počas uplynulých šiestich mesiacov sme boli svedkami nadobudnutia platnosti novej zmluvy, ukončilo sa takmer desaťročie rozpráv a otvorili sa dvere novým príležitostiam tejto novej rozšírenej Európskej únie súčasnosti. Boli sme svedkami prvých dôkazov toho, že rozhodné kroky prijaté s cieľom stabilizovať európske hospodárstvo v čase krízy prinášajú výsledky. A ako vstupujeme do záverečného štádia kodanského samitu, je nám zrejmé, že Európska únia vyvinula veľké úsilie, aby zachovala tempo, ktoré presadzovala v súvislosti s rozhodnými globálnymi opatreniami v oblasti zmeny klímy.

Preto by som rád úprimne vzdal hold pánovi premiérovi Fredrikovi Reinfeldtovi a celému tímu švédskeho predsedníctva za veľmi úspešné funkčné obdobie. Dôležité je predovšetkým to, že švédske predsedníctvo veľmi účinne zabezpečovalo zavŕšenie ratifikačného procesu Lisabonskej zmluvy, riadenie prechodu k tejto novej zmluve a zároveň plnilo všetky ostatné ciele. Boli sme svedkami toho, ako Európska rada vymenovala svojho prvého predsedu a prvú vysokú predstaviteľku, podpredsedníčku Komisie. Nezabúdajme, že sme boli aj svedkami zvolenia predsedu novej Komisie kvalifikovanou väčšinou tohto Parlamentu, pretože pre tento Parlament išlo o veľmi dôležitý moment, ktorý nasledoval po jednomyselnej nominácii zo strany Európskej rady.

Počas minulotýždňového zasadnutia sa Európska rada po prvýkrát stretla ako plnoprávna inštitúcia. Na zasadnutí sa prvýkrát zúčastnila aj nová vysoká predstaviteľka a podpredsedníčka Európskej komisie Catherine Ashtonová. Nový predseda Európskej rady sa ujme svojej funkcie v plnom rozsahu 1. januára 2010 a predniesol svoje predstavy v súvislosti s budúcou organizáciou Európskej rady. Veľmi vítam všetky návrhy na väčší súlad a kontinuitu v práci Európskej rady. Vítam aj predstavy o politickejších a úprimných diskusiách a krátkych a úderných záveroch.

Predmetom zasadnutia Európskej rady bolo aj mnoho iných otázok. Upozorním len na niektoré, nezabudnem však na jednu veľmi dôležitú, vymedzenie stratégie pre oblasť Baltského mora, ktorá môže byť modelom ďalšej regionálnej spolupráce v rámci Európskej únie a s niektorými z našich partnerov.

Pokiaľ ide o hospodárstvo, udržiavame správnu rovnováhu medzi zachovávaním podnetov a prípravou našich stratégií na prekonanie krízy. Načrtol som podmienky pre našu stratégiu EÚ do roku 2020. Dúfam, že Európska rada sa sústreďí na rokovanie o tomto programe, ktorý je pre budúcnosť Európy veľmi dôležitý, konkrétne prostredníctvom rokovaní počas nasledujúcich stretnutí na formálnom zasadnutí Európskej rady vo februári a na jarnom zasadnutí Európskej rady. Rád by som na tomto mieste zopakoval ponuku zúčastniť sa plenárneho zasadnutia, aby Parlament mohol usporiadať osobitnú rozpravu o tejto veľmi dôležitej otázke. Myslím, že je mimoriadne dôležité, aby mal Európsky parlament, rovnako ako Európska rada, plnú zodpovednosť za túto stratégiu EÚ do roku 2020, keďže naša budúcnosť sa bude odohrávať v jej rámci.

Pokiaľ ide o Štokholmský program, návrhy Komisie sa v súčasnosti preniesli do odsúhlaseného prístupu na ďalších päť rokov. Viem, že mnohí v tomto Parlamente súhlasia s naším odhodlaním použiť tento odrazový mostík na využitie príležitostí Lisabonskej zmluvy na zásadnú zmenu európskej činnosti v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Bol to aj jeden z hlavných dôvodov, prečo som sa rozhodol pre reorganizáciu rezortov budúceho kolégia v tejto oblasti. Bude to jedna z najdôležitejších oblastí činnosti Európskej únie v priebehu najbližších piatich rokov.

Zasadnutie Európskej rady malo zásadný význam pre problematiku zmeny klímy. Európska únia vyvinula v priebehu niekoľkých uplynulých rokov dôsledný a ambiciózny prístup k problematike zmeny klímy. Som veľmi hrdý, že iniciátorom tohto veľmi ambiciózneho programu je Komisia. Vplyv znižovania emisií bude možné vnímať až o niekoľko desaťročí, my už však podnikáme konkrétne kroky a naše ciele nadobúdajú právnu účinnosť.

Buďme v tejto otázke úprimní. Niektorí z našich partnerov oznamujú svoje zámery prostredníctvom tlačových vyhlásení, my sme ich však oznámili prostredníctvom právnych predpisov, ktoré už odsúhlasili všetky členské štáty. Rozvinutý svet musí konať, musí však aj pomáhať rozvojovým krajinám oddeliť rast a emisie. Považujem za správne, že minulotýždňová Európska rada sa sústredila na využitie možnosti tohto globálneho vedúceho postavenia na dosiahnutie ambiciózneho dohody v Kodani prostredníctvom prísľubu pomoci rozvojovým krajinám nie vo vzdialenej budúcnosti, ale už budúci rok prostredníctvom ujasnenia toho, že dohoda musí byť komplexná a musia existovať overovacie mechanizmy na jej dodržiavanie; ďalej prostredníctvom udržania pripravenosti zvyšovať naše ciele, avšak len za predpokladu, že aj ostatní predložia ambiciózne záväzky.

Myslím si, že Európska rada dosiahla veľmi dôležité výsledky, a to najmä v dvoch otázkach. Po prvé, financie, Rade sa podarilo úspešne pripraviť finančný balík na rýchly štart, ktorý je väčší, ako sa predpokladalo. Rozhodujúce je, že sa zapoja všetky členské štáty. Samozrejme, niektorí sa vyjadrili, že to zo strany Európskej únie nestačí, avšak suma vo výške 7,2 miliardy EUR, teda viac ako 10 miliárd USD, je v súčasnej situácii a na obdobie troch rokov veľmi vážny záväzok. Dúfam, že finančné prostriedky sú v súčasnosti zaručené, že nejde len o snahu. Teraz je na ostatných, aby uskutočnili podobný krok. Európska rada rovnako znova zopakovala svoj záväzok strednodobého financovania na zaručenie dostatočného príspevku potrebného na splnenie cieľov do roku 2020.

Po druhé, opatrenia v oblasti zmeny klímy sú v niektorých prípadoch otázkou rozdelenia Európskej rady. Tentoraz však bola atmosféra iná. Prevládal silný spoločný pocit, že je v záujme všetkých, aby Európska únia vykonala svoj podiel práce. V súčasnom období by sme mali využívať výhody z investícií, ktoré sme ako priekopníci do tohto programu vložili.

Za veľmi podnecujúce považujem uznanie skutočnosti, že Európska únia musí držať spolu. Dúfajme, že toto odhodlanie vydrží aj pod tlakom nasledujúcich dvoch či troch dní.

Čo môžeme očakávať v priebehu niekoľkých nasledujúcich dní? Dánsky premiér Rasmussen dnes pravdepodobne predloží text, avšak ešte bez mnohých dôležitých čísel. Úlohou vedúcich predstaviteľov bude pokročiť smerom k dosiahnutiu dohody. Práve preto odchádzam ihneď po skončení tejto rozpravy do Kodane. Spolu s pánom premiérom Reinfeldtom urobíme všetko, čo je v našich silách, aby túto rozpravu viedla Európska únia.

Vieme, že súčasná atmosféra v Kodani nie je jednoduchá. Vieme aj to, že to je bežná súčasť rokovaní na najvyššej úrovni. Avšak príchod takého veľkého množstva hláv štátov a predsedov vlád bude silným impulzom na dosiahnutie dohody. Ak bude súčasťou tejto dohody záväzok znížiť emisie rozvinutých aj rozvojových krajín, jasný záväzok s cieľom financovať toto zníženie a dohoda o spôsoboch uplatňovania a overovania – ak budú súčasťou tejto dohody jednotlivé prvky plánu z konferencie na Bali a ak ju bude možné vnímať ako rámec na dodržanie hranice 2 °C, potom, podľa mňa, oprávnené skonštatujeme, že ide o významný úspech. Dohodu sme ešte nedosiahli, verím však, že je to možné.

Nasledujúcich pár dní ukáže, či sa uskutočnia ambície, o ktorých sme v tomto Parlamente tak často diskutovali. Mám však pocit, že zmena je už veľmi potrebná a že v Kodani musíme dosiahnuť tento úspech. Ide o veľmi veľa. Samozrejme, je potrebné nájsť rovnováhu, prevláda však aj pocit, že dnešná generácia vie, že tomuto problému sa nedá vyhnúť. Verím, že minulotýždňové zasadnutie Európskej rady pripravilo Európu na riešenie tohto problému. Dúfam, že pod vedením Európy dosiahneme v Kodani úspech.

Joseph Daul, v mene skupiny PPE. – (FR) Vážený pán predseda, pán Barroso, pán Reinfeldt, dámy a páni, Poslanecký klub Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) sa stotožňuje so spôsobom, akým ste riadili rotujúce predsedníctvo v súlade so zmluvou z Nice, pán Reinfeldt. Súhlasí aj s poslednými návrhmi Európskej rady, či už ide o zmenu klímy, krízu, alebo o vytvorenie Európy bezpečnosti, Európy, ktorá chráni.

Moja skupina skutočne podporuje čestné a zodpovedné riadenie európskych záležitostí, ktoré bolo charakteristické aj pre švédске predsedníctvo. Čestné riadenie, pretože v čase, keď mnoho našich priateľov, susedov a príbuzných zasiahla kríza v podobe straty zamestnania alebo jeho súčasným ohrozením, Európa

im nedávala falošné sľuby. Stavia budúcnosť, našu budúcnosť, poskytnutím záruk podnikom, ktoré majú znova prostriedky na zriaďovanie, inováciu, a tým aj na vytváranie pracovných miest.

Je to zodpovedné riadenie, pretože Európa uplatňuje model sociálnej trhovej ekonomiky v oblasti zmeny klímy, bezpečnosti, ale aj v oblasti zamestnanosti a hospodárstva. Zostavuje harmonogram, opatrenia na spoločné, postupné, ale aj zložité východisko z krízy. Ozdravuje katastrofálne praktiky na finančných trhoch, ktorých svedkami sme boli v priebehu niekoľkých posledných desaťročí. Podporuje malé a stredné podniky a posilňuje sociálnu súdržnosť, bez ktorej nemožno dosiahnuť žiadne dlhodobé výsledky.

Buďme však opatrní a nezopakujme chyby lisabonskej stratégie, ktorá bola v dôsledku vytýčenia nerealistických cieľov väčším sklamaním ako čokoľvek iné. Dbajme na to, aby sme zaručili, že nová hospodárska stratégia s názvom Stratégia Európskej únie do roku 2020 nebude ďalším zložitým monštrum. Pán Reinfeldt, pán Barroso, Európa preukazuje zmysel pre zodpovednosť, aj pokiaľ ide o zmenu klímy. Rozhodnutím uvoľniť každoročne počas troch rokov 2,4 miliardy EUR na pomoc dáva Európa príklad tým, že poskytne tretinu medzinárodnej pomoci vyčlenenej pre najchudobnejšie krajiny.

Očakávam, že naši partneri urobia to isté. Od kodanskej konferencie očakávam vyvážené, krátkodobé a strednodobé záväzky a overiteľné záväzky, ako aj finančné pokuty v prípade ich nedodržania. Inými slovami, očakávam, že Kodaň nebude pre Európu zavádzajúca.

Na záver chcem povedať, že skupina PPE podporuje bezpečnostné usmernenia Rady v rámci nového štokholmského programu. Naši spoluobčania chcú väčšiu bezpečnosť, ale aj dodržiavanie verejných slobôd. Chcú byť počas každodenného života chránení, chcú vedieť, čoedia a čo používajú, ale zároveň očakávajú, a je to prirodzené, že budú žiť v spravodlivejšej spoločnosti, ktorá viac rešpektuje iných. Práve takúto Európu my, skupina PPE, obhajujeme a podporujeme.

Dámy a páni, teraz, po prekonaní akútnej krízy a inštitucionálnej nerovnováhy nastal čas na prijatie dôležitých rozhodnutí a priestor na chyby nie je veľký. O niekoľko dní uvidíme, či odvážne stanovisko Európy v otázkach zmeny klímy obstálo. Uvidíme, či Spojené štáty, Čína a ostatní len jednoducho hrajú o čas alebo či sa chcú kvalifikovať do finále a stať sa zodpovednými svetovými hráčmi.

Chcel by som švédskemu predsedníctvu poďakovať za úsilie, a predovšetkým, pán Reinfeldt, pred dvermi sú Vianoce. Počas posledných šiestich mesiacov ste vyvinuli veľké úsilie. Ako všetci vieme, nebolo to jednoduché. Veľa šťastia prajem aj pánovi Van Rompuyovi, ktorý preberie funkciu na dva a pol roka, a žiadam Radu, aby nezabúdala na to, že odteraz hrajú Rada a Parlament rovnakú ligu za trocha transparentnejších okolností.

Martin Schulz, v mene skupiny S&D. – (DE) Vážený pán predseda, dámy a páni, pojem prechodu bol už dnes spomínaný niekoľkokrát a domnievam sa, že tento termín je vhodný na opis švédskeho predsedníctva. Bolo to predsedníctvo prechodu od zmluvy z Nice, ktorá sa ukázala ako úplne neuskutočniteľná, k Lisabonskej zmluve, v súvislosti s ktorou máme obrovské množstvo očakávaní. Podľa mňa nie je možné splniť všetky z nich, pretože Lisabonská zmluva nemôže predstavovať koniec inštitucionálneho rozvoja v Európe. V tejto súvislosti si musíme dať pozor, aby sme od Lisabonskej zmluvy neočakávali, že splní všetky naše želania týkajúce sa riešenia všetkých svetových problémov, pretože je zrejmé, aké zložité je pracovať s Lisabonskou zmluvou vzhľadom na všetky vznesené námietky.

Rád by som začal inštitucionálnymi problémami, ktoré táto zmluva spôsobila. Dnes je ešte s nami švédsky premiér. Kto bude zastupovať predsedníctvo Rady nabudúce? Pán Van Rompuy, rotujúce predsedníctvo Rady, potom predseda Komisie, potom barónka Ashtonová. Ak vystúpia všetci, aspoň sa po prvýkrát v rámci prvých štyroch vystúpení neuskutoční táto stála konferencia PPE. Rozruch tak vyvolá barónka Ashtonová, pravá socialistka. To je určite jedna z výhod.

(*protestné pokrikovanie*)

Samozrejme, neviem, či sa na zasadnutí zúčastní pán Van Rompuy alebo pán Zapatero, ale ďakujem vám, pán Langen. Ak už viete, že to bude pán Zapatero, váš príspevok bol tentoraz prínosný. Veľmi pekne vám ďakujem.

Švédske predsedníctvo bolo predsedníctvom prechodu, ale aj predsedníctvom, ktoré muselo znova zažiť situáciu, v ktorej pani Merkelová a pán Sarkozy až do konca nechceli vyzradiť svoje plány. Nechali súčasné predsedníctvo dokončiť funkčné obdobie a zaplatiť cenu za svoju taktickú hru, kým verejnosť tvrdila, že predsedníctvo nevie, čo sa deje, a nemôže nič robiť. Takýto bol osud pána Reinfeldta v priebehu niekoľkých posledných mesiacov. Vďaka Bohu, táto situácia sa práve skončila. Lisabonskou zmluvou sme dosiahli pokrok:

trocha viac transparentnosti v našich inštitucionálnych štruktúrach. A určite aj čosi viac, rozšírenie právomocí Európskeho parlamentu. Väčšie množstvo právomocí Európskeho parlamentu však znamená, že ostatné inštitúcie s ním budú musieť rokovať. Pre predsedu Európskej rady to znamená, že bude musieť s Parlamentom koordinovať rozhodnutia, ktoré bude mať v úmysle pripraviť v Rade, aspoň pokiaľ ide o legislatívne rozhodnutia. Bolo by rozumné, keby predsedu Európskeho parlamentu nevnímal na stretnutiach Rady ako pozorovateľa, ale ako zástupcu inštitúcie, ktorá dostala väčšie právomoci. To napríklad očakávam od pána Van Rompuya.

Rade a aj Komisii možno len poradiť, aby sa pokúšali získať v Parlamente väčšinu. Na základe tejto novej zmluvy bude možné riešiť aj problémy v rámci sociálnej politiky, politiky v oblasti životného prostredia a finančnej politiky, ktoré sami formulovali vo svojich programoch. Pretože pokiaľ ide o legislatívu, ak chcú presadiť vlastné iniciatívy, potrebujú v konečnom dôsledku kvalifikovanú väčšinu v tomto Parlamente. Preto by bolo rozumné, keby sa Komisia snažila získať väčšinu celého Parlamentu, čo sa možno dá len ťažko zladíť so skutočnosťou, že členovia Komisie sú zástupcami vedúcich predstaviteľov európskych strán, a tým aj dôkazmi jednostrannosti určitých politických trendov. Pán Barroso, nad touto skutočnosťou sa musíte vážne zamyslieť.

Švédske predsedníctvo preukázalo veľké úsilie. Rád to na tomto mieste pripustím. Avšak v konečnom dôsledku, a nejde o vašu chybu, pán Reinfeldt, ale o chybu v systéme, nemalo žiaden vplyv na veľké rozhodnutia vrátane tých, ku ktorým momentálne dochádza v Kodani, pretože jedno rotujúce predsedníctvo toho nemôže ovplyvniť veľa, môže len koordinovať. A medzi koordináciou a vplyvom je rozdiel. Vplyv na dohľad nad finančnými trhmi, na problematiku zmeny klímy alebo na úsilie v rámci hospodárskej obnovy predstavujú otázky, ktoré môže Európa riešiť len ako celok a v rámci spolupráce svojich inštitúcií. Preto som presvedčený, že Lisabonská zmluva predstavuje krok vpred. Skutočnosť, že švédske predsedníctvo ju nakoniec uviedlo do praxe, považujem za veľký úspech tohto predsedníctva prechodu.

Guy Verhofstadt, *v mene skupiny ALDE.* – (FR) Vážený pán predseda, v prvom rade, dnes dopoludnia nebudem hovoriť o inštitucionálnych otázkach ako ostatní predomnou. Určite budeme mať čas diskutovať o týchto otázkach, pretože Rada má zjavne v pláne zaviesť protokol, v súlade s ktorým bude potrebné uskutočniť medzivládnu konferenciu. Musíme sa zamyslieť nad tým, či konferenciu chceme, alebo nie. Domnievam sa však, že v Európskom parlamente jednako odznie niekoľko myšlienok na túto tému s cieľom zaručiť, aby sme v oblasti európskej demokracie dosiahli pokrok a navrhovanými kooptáciami vynahradili nedostatok transparentnosti a demokracie.

Zároveň by som sa rád poďakoval najmä predsedníctvu, pánovi premiérovi Reinfeldtovi a pani Malmströmovej za vynikajúce vzťahy, ktoré udržiavali s Parlamentom a za kvalitné riadenie otázok, ktoré boli v konečnom dôsledku veľmi zložité. Samozrejme, mám na mysli ratifikáciu Lisabonskej zmluvy. Museli sme dokonca prekonať „prekážku Klaus“. Odteraz budeme hovoriť o „prekážke Klaus“ a o tom, ako vynikajúco švédske predsedníctvo tento problém vyriešilo.

Po druhé, som presvedčený, že druhým najdôležitejším prvkom je Štokholmský program, ktorý bol prijatý a ktorý je potrebné v súčasnosti zaviesť. Pre vás, pán Reinfeldt, však predsedníctvo v tomto bode, samozrejme, nekončí, pretože ešte prebieha kodanský samit, na ktorom musíte dosiahnuť určité výsledky.

Rád by som dnes pred týmto Parlamentom vyslal optimistický a užitočný signál, ktorý je do istej miery v rozpore s tým, čo sme čítali v dnešnej tlači. Dnešná tlač je pesimistická. Dosiahneme dohodu alebo nie? Som presvedčený, že dohoda je možná, pretože prišli dôležití partneri, a my sa musíme pokúsiť nájsť spôsob, ako ich motivovať.

Skutočnosť, že prezident Obama a čínsky premiér pricestujú zajtra a napozajtra, svedčí o ich ochote dosiahnuť dohodu. Som presvedčený, že musíme postupovať v súlade so stratégiou. Ale akou, dámy a páni? Som presvedčený, že musíme postupovať v súlade so stratégiou, pomocou ktorej začneme trojstrannú spoluprácu medzi Spojenými štátmi, Čínou a Európou.

Ak v priebehu nasledujúcich dvoch dní dosiahnu títo traja aktéri počiatočnú dohodu, budeme mať dôležitý základ na presvedčenie ostatných štátov – Indie, Brazílie a iných, aby sa k tomuto úsiliu pridali. Preto vyzývam na aktívny prístup. Najdôležitejšie je snažiť sa o toto trojstranné spojenectvo, ktoré je potrebné na dosiahnutie dohody, a od začiatku navrhovať tridsaťpercentné zníženie emisií. V tomto návrhu je potrebné preukázať účelovosť.

Podľa mňa sa v tejto poslednej fáze rokovaní v Kodani musíme riadiť Hegelom, ktorý povedal, že do zúfalstva neprivádza to, čo je nemožné dosiahnuť, ale to, čo je možné dosiahnuť a nedosiahne sa. Som presvedčený, že s vytrvalosťou švédskeho predsedníctva dosiahneme na samite v Kodani úspech.

Rebecca Harms, v mene skupiny Verts/ALE. – (DE) Vážený pán predseda, pán Barroso, pán Reinfeldt, po štyroch dňoch strávených v Kodani považujem vyjadrenie „vedúca úloha Európskej únie“ za mimoriadne problematické. Vodcovstvo, a to som sa naučila ešte v materskej škole, sa dosahuje v prvom rade tým, že pôjdeme príkladom. Teraz by som sa vás rada opýtala, pán Reinfeldt a pán Barroso, či ste skutočne presvedčení, že vedúcu úlohu v medzinárodnom procese, akým je Kodaň, môžeme dosiahnuť prostredníctvom stratégie založenej na ľži, sebaklame a podvodoch rozsiahlych medzinárodných rozmerov.

Mali by ste vedieť, pán Reinfeldt, pán Barroso to iste vie, pretože sa týmito záležitosťami zaoberá už dlho, že cieľ 2 °C je „nesplniteľnou misiou“, ak Európania neustúpia od ponúk, ktoré doteraz predložili. Cieľ znižovania je neprimeraný. My Európania sme si zároveň otvorili všetky zadné vrátka, aby sme sa vyhli domácej politike znižovania emisií. V súvislosti s kompenzáciami už neexistujú obmedzenia. Teplý vzduch už nie bežnou súčasťou života len v Poľsku, ale aj vo Švédsku. Zahŕnutie lesov, ktoré presadzujete vy, pán Reinfeldt, a predovšetkým vaša vláda, predstavuje ďalší príspevok Európy k vyhýbaniu sa aktívnej politike znižovania emisií.

Mnoho odborníkov v Kodani sa vyjadrilo, že to, čo ste doteraz predkladali ako naše najlepšie riešenie, by emisie v Európe do roku 2020 neznížilo, ale zvýšilo. Vysvetlite mi teda, pán Reinfeldt, ako máme dosiahnuť cieľ 2 °C, ak sa pridržate doterajších ponúk.

A ako by to nestačilo, nemecké vydanie denníka *Financial Times* dnes uviedlo, že ste upustili od cieľa 30 % do roku 2020 a máte v úmysle navrhnuť rok 2025. Ak máte skutočne záujem presadzovať tento proces, naliehavo vás žiadam, aby ste dementovali vyhlásenie, ktoré noviny uverejnili ako európsky postoj.

Nakoniec poviem ešte jednu vec. Pred bránami komplexu Bella Center budú v priebehu niekoľkých nasledujúcich dní stáť tisíce oficiálnych pozorovateľov aj napriek tomu, že sú akreditovaní na konferenciu. Sú to ľudia, ktorí dlhé roky, niektorí desaťročia, vyvíjajú mimoriadne úsilie v politike v oblasti klímy. Keďže títo ľudia sa zrazu nemôžu zapojiť, zabezpečte, prosím, aby neskončili za mrežami alebo na zamrznutej zemi s putami na rukách.

V Kodani môžeme stratiť veľa vedúcich úloh. Avšak spôsob, akým sa tam prezentuje právny štát EÚ – ani trocha ma nezaujímajú davy narušiteľov – a neprimerané zaobchádzanie s demonštrantami – Cecilia Malmströmová je, samozrejme, odborníčkou na právo – by ste mali v Kodani skutočne vysvetliť.

Michał Tomasz Kamiński, v mene skupiny ECR. – (PL) Vážený pán predseda, škoda, že ste o dodržiavaní rečníckeho času hovorili práve pred mojím vystúpením. Budem sa snažiť dodržať ho.

Pán Reinfeldt, samozrejme, zaslúžite si naše poďakovanie. Ako bolo povedané, švédske predsedníctvo prišlo v zložitom období prechodu a otrasov spojených s prijatím Lisabonskej zmluvy. Už ho máme za sebou, avšak predsedníctvo nastúpilo aj v čase hospodárskej krízy. Rád by som začal svoje vystúpenie, ktoré nebude len lichotivé, poďakovaním za to, že švédske predsedníctvo odolalo pokušeniu populizmu, ku ktorému možno v týchto zložitých časoch krízy veľmi ľahko sklznúť.

Pán Reinfeldt, dokázali ste, že na zložité otázky neexistujú jednoduché odpovede. Švédske predsedníctvo preukázalo, že Európska únia dokáže v čase krízy hľadať správne a nepopulistické riešenia, ktoré môžu pomôcť dostať sa z tejto zložitej situácie nielen Európe, ale aj celému svetu. Rád by som sa vám úprimne poďakoval za toto veľké úsilie, za rešpekt voči členským štátom, ale aj za rešpekt, ktorý ste preukázali Európskemu parlamentu. Bolo to zložité obdobie a myslím si, že túto skúšku ste zvládli. O dva týždne budete môcť svoju misiu zavŕšiť k plnej spokojnosti.

Myslím si, že vo svojom vystúpení ste nespomenuli zahraničnú politiku zámerne. Žiaľ, v tejto súvislosti som nútený použiť určité nelichotivé vyjadrenia. Myslím si, že pokiaľ ide o zahraničnú politiku, najmä o dve jej oblasti, nemožno švédske predsedníctvo a uplynulých šesť mesiacov považovať za úspech.

V prvom rade, mám na mysli úplne zbytočnú krízu v súvislosti s nešťastným článkom o izraelských vojakoch v švédskych novinách a to, že zhoršenie vzťahov medzi švédskym predsedníctvom a Izraelom vrhá tieň na obdobie posledných šiestich mesiacov. Chcem povedať, že nebolo správne, že predsedníctvo jednomyselne neodsúdilo článok v švédskych novinách. Ja a celá naša skupina zastávame názor, že izraelskí vojaci nebránia len Izrael, ale celú našu civilizáciu. Myslím si, že počas posledných šiestich mesiacov chýbala jednomyselná podpora nášho najdôležitejšieho spojenca na Blízkom východe, Izraela. Dôkazom je výsledok posledného

zasadnutia Európskej rady, ktorý sa týka Blízkeho východu. Hoci je podľa môjho názoru lepší ako predložený návrh, neposkytuje nám na Blízkom východe vedúcu úlohu. Európska únia by mala viesť mierový proces a mala by mať vedúce postavenie pri úsilí o dosiahnutie mieru na Blízkom východe. Ak chceme túto úlohu zohrávať, musíme prekonať vlastné rozdiely. Nemôžeme prijať jednostranné propalestínske stanoviská. Posledných šesť mesiacov v zahraničnej politike, žiaľ, tento prístup nezastavilo.

O tejto problematike sme hovorili včera počas rozpravy o Gruzínsku. Myslím si, že vzrastajúci imperializmus Ruska je jedným z najzávažnejších problémov Európskej únie. Je nebezpečný nielen pre susedov Ruska, ale pre celú Európsku úniu. Pán Reinfeldt, aj napriek tomu by som sa vám chcel poďakovať za vaše vedenie a za švédске vedenie Európskej únie. Úlohou Parlamentu je upozorňovať na záležitosti, ktoré nie sú vždy podľa nás najlepšie. Keď zväžím všetky okolnosti, myslím si, že švédské predsedníctvo bolo aj napriek mojim negatívnym pripomienkam pozitívne.

(Rečník prijal otázku podľa postupu zdvihnutia modrej karty v súlade s článkom 149 ods. 8.)

Zoltán Balczó (NI). – (HU) Rád by som sa pána Kamińskiego opýtal, či považuje operácie izraelských vojakov v Gaze za súčasť boja za ľudskú civilizáciu. Zaujatý ste vy, pretože každý, kto chce dosiahnuť v tejto oblasti mier, mal by v súlade s uzneseniami OSN podporovať v prvom rade právo Palestínčanov na nezávislý štát. Vy ste ten, kto neprávom vyzýva Švédsko, aby sa zodpovedalo za stanovisko, ktoré prijalo.

Michał Tomasz Kamiński, v mene skupiny ECR. – (PL) Myslím si, že Izrael je jedinou demokratickou krajinou na Blízkom východe. Izraelský štát je pre krajiny Blízkeho východu v oblasti demokracie žiarivým príkladom. Samozrejme, vojna je vždy závažnou otázkou, ktorá stále prináša bolestivé následky. A práve preto sme zástancami mieru. Podľa môjho názoru je našou úlohou podporovať mierový proces na Blízkom východe a rozhodne sa postaviť proti terorizmu.

Lothar Bisky, v mene skupiny GUE/NGL. – (DE) Vážený pán predseda, o otázke švédskeho predsedníctva sa vyjadrí moja kolegyňa pani Svenssonová. Ja by som rád zdôraznil dva body zo záverov prvého samitu po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy. Po prvé, považujem za poľutovaniahodné, že Európska rada nevyslala žiadne jasné správy týkajúce sa budúcej stratégie EÚ. Naopak, podriadila sa starej Komisii, ktorá mala v úmysle pridržať sa základných zásad neúspešnej lisabonskej stratégie.

Aj napriek tomu, že sa uznala potreba nového politického prístupu, kde je? Nezaznamenal som ho. S novou Komisiou, novým Parlamentom a predsedom Európskej rady by sme teraz mali šancu začať úplne novú rozpravu. Samozrejme, máme novú zmluvu a aj doposiaľ neuplatňovanú možnosť občianskej iniciatívy.

Naše východisko je jasné: našou prvoradou prioritou, najmä v porovnaní so záujmom dosahovať zisky, musia zostať záujmy ľudí v sociálnej oblasti a v oblasti týkajúcej sa životného prostredia. Tieto otázky sa musia stať novou základnou zásadou stratégií a právnych predpisov Európskej únie, pretože len tak budú občania vnímať EÚ ako predstaviteľku dlhodobého pokroku.

Moja druhá poznámka sa týka toho, že my, ľavicová časť v Európskom parlamente, vítame skutočnosť, že Rada nakoniec plní požiadavku na daň z kapitálových transferov. Počas včerajšej rozpravy sme si s radosťou vypočuli prísľub pána Barrosa, že nová Komisia pod jeho vedením predloží v blízkej budúcnosti príslušné návrhy. Budeme aj naďalej rokovať o tejto téme a naďalej budeme zastávať názor, že Európska únia môže a musí v prípade pochybností vykonať prvý krok. Nemôžeme naďalej očakávať, že túto úlohu prevezme na globálnej úrovni niekto iný.

Mario Borghezio, v mene skupiny EFD. – (IT) Vážený pán predseda, dámy a páni, pokiaľ ide o finančnú krízu, zjavne niet pochyb, že švédské predsedníctvo konalo logicky a zaujalo prezieravé a jednoznačné stanovisko.

Prečo ste nenabrali odvalu a nevyslovili mená a priezviská tých, ktorí sú zodpovední za finančnú krízu, jasne nepomenovali opatrenia na zabránenie špekuláciám ani neinformovali európskych občanov o tom, že naše banky a finančné inštitúcie stále pokútne ponúkajú finančné produkty, ktoré sú predmetom špekulácií a ktoré znečisťujú náš trh?

Prečo ste neponúkli jasné gesto podpory reálnej ekonomiky, ktorú zastupujú predovšetkým malé a stredné podniky, svet výroby, zdravý svet nášho európskeho hospodárstva, ktorému, opakujem, je a vždy bude potrebné vyjadrovať povzbudenie a skutočnú podporu?

Možno najdôležitejší problém, ktorý muselo švédské predsedníctvo riešiť, sa týkal slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a ten sa týka aj uplatňovania Štokholmského programu. Aké závery z toho možno vyvodiť? Som presvedčený, že predsedníctvo neprijalo dostatočné opatrenia v oblasti nezákonného prisťahovalectva

a že opatrenia, ktoré prijalo, sú mimoriadne neúčinné. Predsedníctvo nekonalo ani v súvislosti s bojom proti nezákonnému prisťahovalectvu, dokonca ani pokiaľ ide o projekty na integráciu a riešenie problému utečencov.

Zdá sa, že Európa nevyjadrila svoj názor dostatočne nielen v oblasti zahraničnej politiky vo všeobecnosti, a plne súhlasím s tými, ktorí mali v tomto smere námietky, ale aj v tejto konkrétnej oblasti. Európe zjavne chýbala autorita pri riešení kľúčovej otázky, akou je prisťahovalectvo, nech už sa na to pozeráme akokoľvek, či už z pohľadu ľudí ako ja, ktorí sa vo veľkej miere zaoberajú otázkou nezákonného prisťahovalectva, alebo z pohľadu tých, ktorých viac zaujíma uplatňovanie integračnej politiky.

Vkladáme veľké nádeje do španielskeho predsedníctva a do toho, že uskutoční predstavy, ktoré už odzneli v niektorých vplyvných vyhláseniach a v ktorých sa presadzuje myšlienka, že Európa nesmie vnímať prisťahovalectvo len ako výhradný problém krajín, ktoré sa nachádzajú na hranici EÚ v oblasti Stredozemného mora.

Zjavne ide o problém, ktorý sa týka celej Európy. Je tu však jedna vec, v súvislosti s ktorou vláda mojej krajiny predložila jasnú požiadavku, tá sa však ignorovala. Navrhovala prijať dôležitú celoeurópsku stratégiu boja proti dôsledkom organizovaného zločinu, stratégiu, ktorá dosahuje v Taliansku vynikajúce výsledky. S týmito dôsledkami sa stretávame v celej Európe. Mafia, mafiánske organizácie zaplavili celú Európu, prenikli do reálnej ekonomiky a najmä do finančného hospodárstva.

Stále očakávame jasný signál na zavedenie európskeho právneho systému na boj proti tomuto druhu organizovaného zločinu, ktorý je v niektorých, ak nie vo všetkých krajinách Európskej únie taký vplyvný. Kým bude tento druh trestnej činnosti možné vykonávať úplne neobmedzene, bude využívať naše slobody a bude sa voľne pohybovať medzi finančnými trhmi, daňovými rajmi a trhmi s nehnuteľnosťami a inými aktívami. A práve v tejto otázke sme mohli postupovať oveľa jasnejšie a opatrenia švédskeho predsedníctva mohli mať jednoznačnejší charakter. Otvorene švédske predsedníctvo kritizujeme.

Dostávame sa k vyhláseniam niektorých predstaviteľov tohto predsedníctva v súvislosti s ďalšou dôležitou a symbolickou otázkou, konkrétne so švajčiarskym referendum o minaretoch. Švédske ministerstvo zahraničných vecí označilo zákaz výstavby minaretov za „prejav predsudku“. Zašlo dokonca ešte ďalej a označilo samotné rozhodnutie Bernu zorganizovať referendum o takejto otázke za pochybné. Je tu teda otázka, ktorá presahuje rámec referenda a znie, či referendum uskutočniť, alebo nie.

Ako môžu európski zákonodarcovia pristúpiť ku kritike malej krajiny, ktorá bola vždy, dokonca od stredoveku, demokratická? Mali by sme to byť skutočne my, otroci byrokracie, zvolení nikým, kto by mal učiť Švajčiarov demokracii? Mali by sme byť tými, ktorí im upierajú právo uskutočniť referendum o dôležitej otázke, ku ktorej sa má každý právo vyjadriť?

Naopak, Európska únia by sa mala učiť od švajčiarskej demokracie ako riešiť najcitlivejšie problémy, ako dať hlas ľuďom, ľuďom, ľuďom, nie byrokracii, lobistom a bankám tejto európskej supervelmoci, ktorá vždy rozhoduje o životoch občanov bez konzultácie s nimi!

Barry Madlener (NI). – (SV) Vážený pán predseda, som rád, že je koniec funkčného obdobia bezcharakterného, zbabelého švédskeho predsedníctva.

(NL) Toto slabé švédske predsedníctvo, našťastie, končí svoju prácu, pretože veľa pozitívneho nevykonalo. V súvislosti s Tureckom, ktoré naďalej okupuje Cyprus, sa neprijali žiadne tvrdé opatrenia. Švédsko zanechalo v ťažkej situácii Izrael a návrh na rozdelenie Jeruzalema je príkladom jeho naivity v súvislosti s nežiaducou barbarskou ideológiou islamu. Kroky Švédska by boli pozitívnejšie, keby dôrazne podporilo uskutočnenie európskych referend vo všetkých členských štátoch, podobne ako to urobilo Švajčiarsko v otázke referenda o zákaze výstavby minaretov. Európska verejnosť chce práve to.

Cirkus v súvislosti s cestovaním medzi Bruselom a Štrasburgom sa ani nedostal do programu, pán Reinfeldt. Požadovali sme to, vy ste sa však zjavne neodvážili vyhovieť nám, pretože ste sa nepochybné báli Francúzska. Potom míňate peniaze na politiku v oblasti klímy v Kodani, hoci zmena klímy nie je z vedeckého hľadiska istá.

Holandsko platí veľké peniaze. Jeho čistý príspevok na osobu je stále dva až trikrát vyšší ako príspevok ostatných bohatých krajín. Túto situáciu je potrebné čo najskôr zmeniť. Dúfame, že nasledujúce predsedníctvo preukáže viac odvahy.

Anna Maria Corazza Bildt (PPE). – Vážení pán predseda, všimla som si, že niektorým kolegom ste prideliť takmer o minútu dlhší rečnícky čas. Rada by som vám pripomenula, že my, novozvolení poslanci z malých krajín, máme prísne vymedzenú iba minútu v rámci postupu „catch the eye“ a tento čas nás pripravil o možnosť vyjadriť svoje názory. Rešpektujte, prosím, aj nás.

Fredrik Reinfeldt, úradujúci predseda Rady. – Vážení pán predseda, mám dve krátke pripomienky. Po prvé, rád by som poďakoval poslancom za povzbudivé slová aj za ostatné vyjadrenia, najmä však za povzbudivé slová a poznámky. Teraz máme novú Európsku úniu založenú na Lisabonskej zmluve a môžem povedať, keďže som bol členom rotujúceho predsedníctva, že ak má táto Európa v budúcnosti fungovať, musí byť kombináciou zodpovednosti zo strany členských štátov, Komisie a tohto Parlamentu. Bez plnej zodpovednosti všetkých týchto strán bude veľmi zložitá napredovať.

Len pár poznámok, pokiaľ ide o koordináciu 27 členských štátov. Vyžaduje si čas, avšak bez nej sa ocitneme v situácii, v ktorej budú Európsku úniu riadiť len niektoré z nich alebo niekto iný. My sme jej čas venovali. Viem, koľko času treba na dosiahnutie tejto koordinácie, a myslím, že to bude jasné aj pánovi Hermanovi Van Rompuyovi a stále pokračujúcemu rotujúcemu predsedníctvu.

Moja druhá poznámka sa týka Kodane. Často počúvam, že Európa nemá vedúce postavenie a opozícia v mojej krajine tvrdí, že Švédsko nemá vedúce postavenie. Je to v podstate kritika do vlastných radov. Ukážte mi však, kto má vedúce postavenie. Rád by som to vedel, pretože by bolo vynikajúce stretnúť tohto vodcu a nadviazať na jeho iniciatívy. Ja som si ho ešte nevyšimol. Na základe právnych predpisov prijímame záväzky v súvislosti so znižovaním emisií, ktoré boli predložené už skôr, s konkrétnym financovaním, a to som pri rozvojových krajinách z iných častí sveta nevidel.

A rovnako, pokiaľ ide o Kodaň, myslím si, že je veľmi dôležité mať na pamäti, že musíme dodržať cieľ 2 °C. Nie som si istý, či sa nám podarí dosiahnuť tento cieľ. Viem, že Európa svoju časť práce vykonala a že je pripravená znížiť emisie o 30 %, avšak problém ako taký nedokážeme vyriešiť. Sme zodpovední len za 13 % svetových emisií. Ak má ísť o globálnu odpoveď, aj reakcia musí byť globálna, a preto potrebujeme, aby prijali väčšie záväzky aj ostatní veľkí emitenti.

Pár slov o Švédsku, pretože tu odznela aj táto otázka. Myslím, že po prijatí záväzkov tohto druhu, či už ide o Kjótsky protokol, alebo o súčasnú dohodu v Kodani, je potrebné vrátiť sa domov a urobiť to, čo je potrebné. Práve včera sme aktualizovali znižovanie emisií vo Švédsku od roku 1990. V súčasnosti sme na úrovni zníženia o 12 %. Konáme v súlade s medzinárodnou uznávaným postupom, v súlade s tým, ako je prezentovaný. Stále je možné tvrdiť, že je to nesprávny spôsob, ale ide o globálnu dohodu. V súvislosti s ňou sme predložili tieto čísla.

Samozrejme, je problematické, že niektoré ďalšie krajiny sa ubierajú iným smerom, a sú za to kritizované. Nejde teda len o dosiahnutie dohody. Ide aj o to, aby sme dosiahli aj zmeny v našom hospodárstve pomocou obchodovania s emisnými kvótami a pomocou iných spôsobov na dosiahnutie týchto zmien. Aj v tejto oblasti vidíme mnoho európskych krajín prijímať opatrenia, ktoré v ostatných častiach sveta chýbajú.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Vážení pán predseda, len dve poznámky. Prvá sa týka Kodane a druhá úspešnosti švédskeho predsedníctva. V prvom rade, pokiaľ ide o Kodaň, aj mňa veľmi prekvapuje, keď vidím u mnohých svojich európskych kolegov deštruktívnu rétoriku. Ak v skutočnosti existuje oblasť, v ktorej môžeme byť hrdí na vedúce postavenie Európskej únie, je to práve oblasť zmeny klímy. Ukážte mi jedného dôležitého hráča alebo skupinu krajín, ktoré prijali také záväzky ako my.

Ako som už povedal, niektorí oznámili svoje zámery prostredníctvom tlačových vyhlásení. Európska únia oznámila svoje zámery prostredníctvom právnych predpisov, ktoré už sú záväzné. Ide o právne predpisy, ktoré pochádzajú od Európskej komisie, a tá dostala podporu od Európskej rady a tohto Parlamentu. Európska únia teda jednostranne a bezpodmienečne predložila zníženie skleníkových plynov o 20 % do roku 2020. Žiadny ďalší hráč neurobil doteraz nič porovnateľné. Požiadajme teda ostatných, aby vyvinuli úsilie podobné nášmu.

(potlesk)

Je postačujúce dosiahnuť hranicu 2 °C? Nie, nie je. A práve preto ostatným dávame najavo, že môžeme vzájomne rokovať. Politici a diplomati rokovať môžu, nemôžeme však rokovať s vedou, nemôžeme rokovať s fyzikou. Dosiahnime teda globálnu dohodu, ktorá nám umožní dohovor zlučiteľný s vedeckými tvrdeniami. Európa ho nemôže dosiahnuť sama, pretože je zodpovedná len za približne 14 % svetových emisií a v súčasnej

situácii je trendom znižovanie. Takže keby aj Európa zajtra úplne zastavila produkciu emisií skleníkových plynov, problém to nevyrieši.

Preto potrebujeme zapojiť Američanov, Čínu aj Indiu. V priebehu týchto šiestich mesiacov sme spoločne s premiérom Reinfeldtom rokovali s pánom Obamom, s páni Chuom a Wenom, rokovali sme s pánom Singhom, s pánom Medvedevom, rokovali sme s pánom Lolom. A môžem povedať, že na všetkých týchto stretnutiach sme o významnejšie ponuky žiadali my.

A práve tomu sa v súčasnosti v Kodani venujeme. Nezabúdajme na to, pretože ľudia občas majú tendenciu zabúdať, že nejde len o hru medzi týmito aktérmi, ale aj o hru s rozvojovými krajinami, najchudobnejšími, najzraniteľnejšími, o hru s africkými krajinami. Rokovali sme aj s pánom Melesom Zenawim z Etiópie a inými. A práve preto Európska únia predložila určité finančné prostriedky ako prvá.

Buďme teda k sebe úprimní. Môžeme mať ešte vyššie ambície a Európska únia svoje ambície preukazuje. Žiadajme však vyššie ambície aj od iných, pretože len s ich pomocou môžeme dosiahnuť dohodu zlučiteľnú s našimi cieľmi. Ide o globálny problém a vyžaduje si globálne riešenie.

Na záver mi dovoľte povedať niekoľko slov pánovi premiérovi Reinfeldtovi a švédskemu predsedníctvu. Predsedu Európskej rady máme na obdobie šiestich mesiacov poslednýkrát. Bol to teda koniec dlhoročnej práce Európskej únie. Chcem povedať, a v priebehu týchto šiestich mesiacov som to hovoril aj pánovi predsedovi Reinfeldtovi, že je jedenástym predsedom Európskej rady, s ktorým som spolupracoval. Preto veľmi vítam skutočnosť, že budeme mať stáleho predsedu Európskej rady.

Rád by som však pánovi premiérovi Reinfeldtovi povedal, že bol jedenásty v poradí, pokiaľ ide o spoluprácu s Komisiou, ale určite si zaslúži miesto jedného z najlepších predsedníctiev, ktoré sme v tomto období v Európskej únii mali. Ďakujem vám a švédskemu predsedníctvu za všetko, čo ste v priebehu týchto šiestich mesiacov urobili.

Rebecca Harms (Verts/ALE). – Vážený pán predseda, v súčasnosti, keď je platná Lisabonská zmluva, sa často zdôrazňuje transparentnosť vo vzťahu k Parlamentu. Existuje nový návrh Európskej rady s cieľom 30 %, teda vyššou mierou kompenzácie ako cieľ 20 %, do roku 2025? V Kodani koluje dokument, ktorý unikol, a ja žiadam objasnenie na základe kontaktu s Komisiou, či ide o skutočnú stratégiu Rady. Povedzte nám, prosím, pravdu.

Gunnar Hökmark (PPE). – Vážený pán predseda, váham, či mám použiť takúto formuláciu, pretože z úst Švéda to neznie veľmi skromne. Myslím si však, že tvrdenie, že Európska únia a Európa po tomto predsedníctve už nebudú, akými bývali, je namieste. Je to iná Európska únia, silnejšia a lepšia Únia. Dôvodov je veľa a niektoré z nich ako Švéd hrdlo spomeniem.

V prvom rade, samozrejme, zmluva, ktorá v súčasnosti nadobudla platnosť, mení inštitucionálnu rovnováhu tejto Únie, zároveň však zvyšuje jej schopnosti dosahovať naše politické ciele. Rád by som zdôraznil skutočnosť, že sme otvorili proces rozširovania dosiahnutím dohody medzi Slovinskom a Chorvátskom. Tento krok je dôležitý pre Chorvátsko, ale aj z hľadiska západného Balkánu a jeho prebiehajúceho budúceho procesu rozširovania. Je to jedna zo silných stránok Európskej únie, ale aj príležitosť pre nás všetkých.

Myslím si, že je dôležité poukázať aj na skutočnosť, že počas tohto predsedníctva a počas nášho terajšieho rokovania preberá Európska únia po prvýkrát úlohu vedúceho globálneho aktéra v súvislosti s jedným z najdôležitejších medzinárodných problémov, ktorý ľudstvo rieši. Je to nová situácia, z ktorej pre nás do budúcnosti vyplýva veľká zodpovednosť. Je totiž zjavné, že bez ohľadu na výsledok kodanskej konferencie zohráva Európska únia základnú a zásadnú úlohu pri zostavovaní programu cieľov, ktoré by sme mali dosiahnuť. Akýkoľvek úspech dosiahneme, úloha ešte nebude splnená, zdôrazní však veľkú zodpovednosť Európskej únie.

Ďalej tu je hospodárska obnova s prísnyimi usmerneniami na obnovenie správneho fungovania verejného financovania a na zabránenie protekcionizmu. Som Švéd, preto mám na túto otázku možno trochu subjektívny pohľad. Myslím si však, že všetci máme dôvod byť hrdí na to, čo sme v priebehu tohto obdobia dosiahli. Vo všetkej skromnosti by sme však mali pamätať aj na to, že z týchto úspechov pre nás vyplýva veľká zodpovednosť do budúcnosti.

PREDSEDÁ: PÁN PITTELLA*podpredseda*

Åsa Westlund (S&D). – (SV) Vážený pán predsedajúci, na úvod chcem povedať, že predsedníctvo splnilo vysoké očakávania ako účinný diplomatický mechanizmus. Túto skutočnosť vysoko oceňujeme najmä v súvislosti s chaosom, ktorý občas prevládal počas českého predsedníctva. Veľmi pozitívne pristupovalo aj k záverečným kolám rokovaní súvisiacim s Lisabonskou zmluvou. Nakoniec, predsedníctvo úspešne uviedlo aj stáleho predsedu Európskej rady a novú vysokú predstaviteľku Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku.

Žiaľ, jeho priamy vplyv na každodenný život európskych občanov nebol až taký významný. Európskym pracujúcim nebola poskytnutá podpora v súvislosti s ukončením mzdového dampingu v dôsledku rozsudku vo veci Laval a neboli im ponúknuté žiadne nové iniciatívy na riešenie nezamestnanosti a na vytváranie väčšieho množstva pracovných miest.

Ekologické hnutie je sklamané, že Švédsko sa nezasadzovalo za riešenie problémov v oblasti životného prostredia. Švédsko v skutočnosti urobilo krok späť a nevyužilo príležitosť presadiť odvážnejšie ciele v oblasti životného prostredia a zmeny klímy.

Dôvodom, že Švédsko na prebiehajúcej konferencii o zmene klímy v Kodani nezohráva dôležitejšiu úlohu, je pravdepodobnejšie samotný premiér Reinfeldt, ktorý zo stranícko-politických dôvodov znížil význam očakávaní konferencie už v počiatočnom štádiu. Tento postoj bol v rozpore s rokovacou stratégiou EÚ a pobúril značný počet európskych vedúcich predstaviteľov. Dôležitejšia je však skutočnosť, že tento krok ohrozil príležitosť na dosiahnutie kvalitnej dohody o zmene klímy.

Na záver by som sa chcela zmieniť o Štokholmskom programe, o jednom z mála opatrení, ktoré bude pokračovať aj po ukončení švédskeho predsedníctva. Ako rodenú Štokholmčanku ma znepokojuje, že moje rodné mesto sa pravdepodobne bude spájať s politickým programom, ktorého základom je skôr pevnosť Európa ako ochrana ľudských práv.

Nás švédskych sociálnych demokratov však napriek tomu teší, že nakoniec ste čiastočne vypočuli naše požiadavky a požiadavky Parlamentu na začlenenie väčšej časti problematiky práv žien a detí do tohto programu. Vo veľkej miere očakávame, že pani Malmströmová urobí všetko, čo je v jej silách, aby v rámci svojej novej úlohy ešte viac posilnila tieto prvky.

Silvana Koch-Mehrin (ALDE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán Barroso, pán Reinfeldt, vaše pokojné a stabilné predsedníctvo bolo úspešné. Museli ste riešiť zložité politické otázky a celkovo ste vykonali kvalitnú prácu. Osoby, ktoré ste vybrali do dôležitých nových funkcií EÚ, majú v súčasnosti možnosť vymedziť tieto funkcie bez zaujatých predstáv, pretože pre väčšinu európskych občanov sú ešte do veľkej miery neznáme. Mimochodom, ak sa môžem takto vyjadriť, vaše najlepšie rozhodnutie sedí po vašej pravej strane.

Avšak, pán Reinfeldt, vášmu predsedníctvu nemôžem dať tie najlepšie známky. Dôvody sú dva. Po prvé, napredovali ste vo vývoji smerujúcu k tomu, že z Európskej rady sa stáva istý druh „supervlády“. Jej celkové právomoci sa rozširujú počnúc od politiky v oblasti životného prostredia až po finančnú politiku. Zároveň ešte viac zatvárate dvere. Transparentné rozpravy zástupcov ľudu vyzerajú inak.

Druhý dôvod je takýto: skutočnosť, že ste presadili v Rade systém SWIFT len pár hodín pred nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy, je znakom jasnej neúcty voči Európskemu parlamentu, teda aj znakom nedostatku rešpektu voči občanom.

Aj napriek tomu vám však chcem poďakovať za uplynulých šesť mesiacov.

Carl Schlyter (Verts/ALE). – (SV) Vážený pán predsedajúci, švédske predsedníctvo fungovalo dobre z praktického aj inštitucionálneho hľadiska. Bolo ako udržiavaný výkonný stroj, ktorý sa však nikdy nerozbehol. Čo sa stalo s právnymi predpismi v sociálnej oblasti? Práca v oblasti nediskriminácie sa zastavila na mŕtvom bode. Návrh na zavedenie systému Eurovignette na zastavenie emisií z ťažkých nákladných vozidiel uviazol a rovnako to bolo aj s politikou v oblasti klímy. V týchto oblastiach zastávajú vedúcu úlohu výskumní pracovníci a Európsky parlament. Rada zlyhala!

Rada v rámci rokovaní o zmene klímy poskytla len malý priestor v súvislosti s oblasťami lesníctva, námornej a leteckej dopravy. Kde sú peniaze pre rozvojové krajiny, konkrétne 30 miliárd EUR, o ktoré žiadal Parlament? Čo sa stalo s cieľmi v oblasti emisií? Parlament žiadal o zníženie v rozsahu 32 až 40 %. A teraz počúvame,

že v dokumentoch, na ktorých Rada pracuje, sú naše ciele v oblasti emisií oslabené ešte viac. Politika Rady v oblasti klímy je taká deravá, že ju možno porovnať len s rybárskou sieťou na veľryby.

Na záver by som sa rád vyjadril o spoločnosti Vattenfall. Zastavte súdne konania spoločnosti Vattenfall! Bránia našej práci v oblasti zmeny klímy. Máte nad týmto podnikom moc. Prinajmenšom by ste sa mali uistiť v tom, že Vattenfall sa zaoberá vlastnými záležitosťami a už nespochybňuje právne predpisy v oblasti životného prostredia v Nemecku a v EÚ.

Timothy Kirkhope (ECR). – Vážený pán predsedajúci, v prvom rade by som chcel zablahoželať švédskej vláde k predsedníctvu Rady. Prebrala úrad s veľmi náročným programom a podarilo sa jej splniť jeho veľkú časť. Víťame väčšinu z jej úspechov.

V tomto Parlamente som opakovane hovoril o potrebe oživiť lisabonskú stratégiu. Európska únia príliš dlho presadzovala politickú a inštitucionálnu reformu s určitou dávkou energie a odhodlania, ktoré sa jej jednoducho nepodarilo nazbierať, pokiaľ ide o hospodársku reformu. Naše postavenie v svetovom obchode, relatívna hospodárska dôležitosť a medzinárodná konkurencieschopnosť sú však ohrozené. Preto vítam iniciatívu EÚ do roku 2020 zo strany Komisie, ktorú teraz podporila aj Európska rada, a blahoželám predovšetkým pánovi Barrosovi k odvedenej práci.

Budúca prosperita a blahobyt našich občanov závisia od dynamického hospodárstva, ktoré dokáže vytvárať pracovné miesta a bohatstvo prostredníctvom uvoľnenia tvorivej energie podnikateľov a podnecovania rastu úspešných podnikov. Súčasťou tejto hospodárskej obnovy bude aj ekologizácia našich hospodárstiev a všetci dúfame, že na základe dohody, ktorú tento týždeň dosiahneme v Kodani, vytvoríme realistický rámec na riešenie problému zmeny klímy a na súčasné zjednodušenie hospodárskeho rastu a rozvoja.

Pokiaľ ide o prijatie Štokholmského programu, podporujeme zásadu, že členské štáty musia intenzívnejšie spolupracovať v boji proti problémom týkajúcim sa prístahovalec, cezhraničnej trestnej činnosti a terorizmu. Tieto oblasti však sú však aj podstatou národnej zvrchovanosti a obhajovanie právnych predpisov, zaručenie bezpečnosti a ochrana verejnosti patria k najdôležitejším povinnostiam demokratického štátu. Musíme preto vytvoriť rovnováhu medzi spoločnými krokmi a dodržiavaním práv našich členských štátov. V istých častiach Štokholmského programu sa jednoducho nepodarilo zachovať správnu rovnováhu. Výsledkom niektorých návrhov je skrátka centralizácia moci, vytváranie zbytočných nákladov a zvýšená byrokracia za veľmi malú pridanú hodnotu. Naše priority musia byť namierené na schopnosť konkurovať, na dereguláciu, inováciu a na vytváranie pracovných miest. Presne to si Európania zaslúžia.

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL). – (SV) Vážený pán predsedajúci, aj ja by som chcela dať švédskemu predsedníctvu za organizačné schopnosti tie najvyššie známky. Švédska vláda splnila očakávania všetkých. Žiaľ, pokiaľ ide o moje politické hodnotenie, nemôže byť až také pozitívne.

Musím vzniesť kritiku najmä v dvoch oblastiach. Prvou je transparentnosť a otvorenosť. Švédsko je obvyčajne v tejto oblasti príkladom, avšak namiesto toho zaujalo pasívny prístup a to je zvlášť závažné, pokiaľ ide o slobodu komunikácie občanov. Dovoľte mi v tejto súvislosti spomenúť smernicu o uchovávaní údajov, telekomunikačný balík a tajnú dohodu ACTA. Na predsedníctvo boli kladené požiadavky na zverejnenie materiálov v súlade so zmenou a doplnením nariadenia o transparentnosti z roku 2001, v ktorom sa uvádza, že je potrebné sprístupniť verejnosti všetky dokumenty týkajúce sa prebiehajúcich medzinárodných rokovaní. Prečo švédske predsedníctvo na túto situáciu nereagovalo?

Druhou oblasťou je zmena klímy a podľa môjho názoru spôsob, akým zrádzame chudobné krajiny využívaním fondov pomoci na zmiernenie najhorších škôd, za ktoré boli a stále sú zodpovedné bohaté krajiny sveta. A to aj napriek tomu, že v Dohovore o zmene klímy, v akčnom pláne z Bali a v Kjótskom protokole sa uvádza, že opatrenia na boj proti zmene klímy musia byť financované z novovytvorených zdrojov. Znova opakujem, účet za opatrenia bohatých krajín majú zaplatiť tí najzraniteľnejší. Zaplatiť majú tí, ktorí nemajú čistú vodu, ohrozuje ich malária, tí ktorí trpia vírusom HIV a predovšetkým najchudobnejšie ženy a deti na svete. Táto politika predstavuje hanebné zaobchádzanie s najchudobnejšími časťami sveta.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, švédske predsedníctvo sa blíži ku koncu. Bez veľkých katastrof, avšak podľa mňa aj bez výrazného úspechu. V každom prípade, ambiciózny cieľ dostať hospodársku krízu pod kontrolu nebolo možné dosiahnuť. Naliali sme miliardy do systému, z ktorého máme len malý prospech, pričom riziká a náklady musí znášať verejnosť. Je neprijateľné, aby ťažko zarobené peniaze európskych daňových poplatníkov skončili ako odmeny vo vreckách manažérov bánk.

Ak už prebieha samit o zmene klímy, potom podľa mňa konečne potrebujeme aj dôkladnejší rozbor nákladov a určitú úprimnosť v rozprave o jadrových reaktoroch. Ak hľadáme riešenia na ochranu klímy, musíme skončiť aj s klamstvom v súvislosti s certifikátmi na emisie.

V prípade rokovaní o systéme SWIFT, pokiaľ ide o poskytovanie bankových údajov, švédske predsedníctvo si podľa mňa nechalo určité veci diktovať od Spojených štátov. V dôsledku toho a v dôsledku Štokholmského programu možno s občanmi čoraz jednoduchšie manipulovať a stávajú sa oveľa transparentnejšími.

Odchodom Švédska stráca obhajcu v oblasti prístúpenia aj Turecko. Podľa môjho názoru by sme mali zastaviť prístupové rokovania a mali by sme Turecku ponúknuť privilegované partnerstvo.

Werner Langen (PPE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, v prvom rade by som sa rád poďakoval. Napriek mnohým problémom vykonalo švédske predsedníctvo Rady skvelú prácu. Švédsko je stredne veľká krajina Európskej únie, čo by sme v každom smere mali pokladať za pozitívnu vec. Pán Reinfeldt, rád by som sa poďakoval vám aj celej vašej vláde. V rámci otázok klímy, krízy finančného trhu, Lisabonskej zmluvy a novej Komisie ste museli riešiť skutočne zložité úlohy a problémy. Rád by som z nich vyčlenil dva problémy.

Prvým je kríza finančného trhu. Skutočnosť, že Švédsko po boku Komisie ostalo neoblomné, pokiaľ ide o konsolidačné úsilie jednotlivých členských štátov, je mimoriadne pozitívna. To, že ste nepovedali „teraz Grécko zbavíme jeho záväzkov v rámci eurozóny“ je niečo, čo môžem len bezvýhradne podporiť.

Druhou oblasťou je klimatická politika. Počuli sme kritiku zo strany komunistov aj Zelených. Oni nenesú prakticky žiadnu zodpovednosť nikde v Európe. Mohli by sme robiť klimatickú politiku na spôsob Číny alebo USA a vydávať veľkolepé vyhlásenia bez dosahovania akýchkoľvek výsledkov. Európa však výsledky dosahuje. Odmietam tvrdenie, že Greenpeace je meradlom európskej klimatickej politiky. Musíme byť realisti! Počas svojho funkčného obdobia dosiahlo švédske predsedníctvo spolu s Komisiou prekvapujúco veľmi dobré výsledky aj v tejto oblasti. Aj za to by som sa chcel úprimne poďakovať.

Pokiaľ ide o tému Lisabonskej zmluvy: pán Schulz tu práve nie je. Vyhlásil, že Komisiu ovplyvňuje skutočnosť, že je zložená zo zástupcov vedúcich predstaviteľov európskych strán. Len ma prekvapuje, že predseda politickej strany chce robiť problém z politických záväzkov jednotlivých členov Komisie. O čo tu ide? Takýto argument môžem len zamietnuť.

Na záver by som vás chcel povzbudiť – tak, ako som to urobil, keď ste nastúpili do úradu –, aby ste konečne prijali euro. Pán Reinfeldt, môžem povedať „Švédsko *ante portas*“?

Adrian Severin (S&D). – Vážený pán predsedajúci, pri všetkej úprimnosti si myslím, že švédske predsedníctvo môže byť spokojné so svojimi úspechmi, a myslím si, že Švédsko môže byť na výkon predsedníctva hrdé. Ako to však pri krátkodobých predsedníctvach vždy býva, keď sú dobré, zanechávajú v nás istý trpký pocit, že sa niečo akosi neukončilo.

Z toho dôvodu som presvedčený, že najdôležitejšia otázka teraz znie: ako a čo by sme mohli ďalej vybudovať na úspechoch švédskeho predsedníctva? Prvou vecou je uplatnenie Lisabonskej zmluvy. Zmluva na vyriešenie problému nikdy nestačí. Ak ho chceme náležite napraviť, potrebujeme vždy aj politickú vôľu. Myslím si však, že v tomto prípade potrebujeme ešte viac ako vôľu. Potrebujeme odvahu a predstavivosť – predstavivosť, ako vyplniť medzery a objasniť nejasnosti v zmluve. Dúfam preto, že vzhľadom na skúsenosti, ktoré nadobudlo, zostane švédske predsedníctvo aj naďalej zapojené do podpory budovania novej inštitúcie, ktorú vytvorila Lisabonská zmluva. Konkrétne ide o funkciu stáleho alebo dlhodobého predsedu Európskej rady a úrad vysokého predstaviteľa Európskej služby pre vonkajšiu činnosť.

Jednou z priorít švédskeho predsedníctva bolo, samozrejme, zvládnutie hospodárskej a finančnej krízy. To bolo veľmi dôležité. Na tomto pozadí sa podľa mňa objavili dva fenomény, ktoré sú veľmi hrozivé: prvým je pokúšenie národného protekcionizmu a národného egoizmu a druhým hospodárske a sociálne rozdiely medzi našimi členskými štátmi a nedostatok hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti v rámci Európskej únie.

Mali by sme pochybovať o tom, či bolo múdre rozšíriť EÚ? Určite nie. Tieto rozdiely tu boli už predtým a vzájomná závislosť je odôvodnená nielen v rámci Únie, ale aj v celosvetovom rozsahu. Tieto rozdiely preto mohli podkopať alebo ohroziť stabilitu celého kontinentu a Únie. Z toho dôvodu som presvedčený, že rozšírenie umožnilo novým členským štátom, aby sa s týmito rozdielmi lepšie vyrovnali vo vnútri Únie, čo bolo v prospech všetkých členov EÚ.

Záver je však nasledovný a tým aj skončím. Som presvedčený, že ďalším krokom je realizovať odvážnejšie a významnejšie politiky územnej, hospodárskej a sociálnej súdržnosti v Európe a nezmenšovať počet takýchto druhov politiky. Zároveň musíme uskutočňovať odvážne reformy, finančné a hospodárske reformy, ktoré by nám umožnili zabrániť opätovnému vzniku krízy, a zamerať sa musíme aj na politiku obnovy po kríze. V tejto súvislosti treba pochváliť posledné vyhlásenie Komisie týkajúce sa hospodárskej podpory pre východné krajiny, ako aj pripravenosť rokovať o stratégii do roku 2020, o ktorej sa vyjadril pán Barroso.

Charles Goerens (ALDE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, aj ja by som rád poďakoval úradujúcemu švédskemu predsedníctvu Európskej rady. Zostáva tu však jeden problém. Vo štvrtok prijala Európska rada rozhodnutie poskytnúť 7,2 miliardy EUR na financovanie čiastočného prispôsobenia sa zmene klímy zo strany rozvojových krajín, čo je veľmi prospešné.

Podľa môjho názoru by sa táto suma mala pridať k rozvojovej pomoci, ktorú Európska únia prisľúbila zvýšiť do roku 2015 na 0,7 % hrubého národného dôchodku. Prečo? Predpokladajme, že tých 7,2 miliardy EUR pôjde z balíka, ktorý už bol vyčlenený ako oficiálna rozvojová pomoc. Táto suma nepostačí na financovanie rozvojových cieľov tisícročia. Bolo by to ako zaplášť dieru dierou.

Od Európskej rady a Komisie očakávame, že nám túto záležitosť objasnia. Akákoľvek nejasnosť okolo doplnkového charakteru sumy, ktorú Európska rada zverejnila 10. a 11. decembra, by podkopala dôveryhodnosť Európskej únie na konferencii v Kodani, ktorú bez váhania označujeme za kľúčovú pre budúcnosť ľudstva.

(potlesk)

Ian Hudghton (Verts/ALE). – Vážený pán predsedajúci, v rámci našej skupiny zastupujem Európsku slobodnú alianciu, do ktorej patria strany za nezávislosť Walesu, Flámska, Katalánska a Škótska. Žiadame štatút nezávislosti, aby sa naše národy mohli zapájať do zasadnutí Európskej rady a do svetových udalostí, akou je napríklad konferencia v Kodani o zmene klímy.

Škótska vláda a parlament prijali svetovo najambicióznejší dokument o zmene klímy, ktorý stanovuje ciele znížiť emisie o 42 % do roku 2020 a o 80 % do roku 2050. Tieto ciele mienime dosiahnuť. Vláda Spojeného kráľovstva však napriek tomu zamietla odôvodnenú žiadosť, aby sa škótsky minister zúčastnil na oficiálnych rokovaníach v Kodani. Takéto správanie len zdôrazňuje skutočnosť, že Škótsko sa môže náležite pripojiť k medzinárodnému spoločenstvu len ako nezávislé – s normálnym štatútom nezávislosti. Dúfam, že Európska rada už čoskoro prediskutuje vnútorné rozšírenie Európskej únie so Škótskom na čele.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, potrebujeme revolúciu v demokracii. Celková bilancia činností švédskeho predsedníctva ma sklamala o to viac, že obdivujem tak mnoho švédskych tradícií. Bohužiaľ, nebolo to predsedníctvo ľudí, ale skôr predsedníctvo Rady a zároveň rozsiahle investorské predsedníctvo skôr na spôsob pani Wallströmovej ako na spôsob pani Malmströmovej.

Pani Malmströmová, pamätám si vás dobre z čias, keď ste tu pôsobili ako poslankyňa Európskeho parlamentu. Počas tohto predsedníctva ste sa správali ako celkom iný človek. Veľmi dúfam, že keď sa vrátite, budete pokračovať tam, kde ste prestali počas vášho tunajšieho pôsobenia, a budete sa inšpirovať parlamentným systémom. Prečo ste prijali dohodu o systéme SWIFT v takom neskorom štádiu? Načo nám je teraz nejaký výkonný výbor na úrovni EÚ – toto je jedným z cieľov Švédov, a vôbec všetkých ľudí, aj s ich transparentnosťou? Využite, prosím, svoju budúcnosť na návrat k svojim koreňom.

János Áder (PPE). – (HU) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, v priebehu poslednej dve a pol hodiny tejto rozpravy tu odznelo dosť veľa informácií o Kodani a rokovaníach v Kodani. Musím povedať, že po tejto stránke nebolo švédske predsedníctvo celkom úspešné, keďže v Kodani sa neprezentuje žiadne spoločné stanovisko Európskej únie. To nie je bezpodmienečne chybou švédskeho predsedníctva, ale skôr Európskej komisie. Čo sa to deje a prečo neexistuje žiadne spoločné stanovisko? Spoločné stanovisko tu nie je prinajmenšom v dvoch otázkach. Jednou z týchto otázok je, či možno kvóty oxidu uhličitého preniesť do obdobia po roku 2012 a či ich potom bude možné aj predať.

Európska komisia tento postoj kritizuje nepochopiteľným, krátkozrakým a úzkoprým spôsobom. Maďarsko, Poľsko, Rumunsko a ďalšie bývalé socialistické krajiny splnili svoje záväzky Kjótskeho protokolu. V skutočnosti ich nielen splnili, ale dokonca prekonal. Boli sme oprávnení predať prebytočné kvóty. Komisia nám však predsa chce toto právo vziať. Inými slovami, chcú potrestať dodržanie zmluvy, ktoré preukázalo aj Maďarsko. Iným sa nepodarilo dodržať svoje záväzky, dokonca zvýšili svoje škodlivé emisie, ale ich nikto

nechce trestať. Ako môžeme potom očakávať, že signatári dodržia novú dohodu, teda ak sa v Kodani uzavrie dohoda nadväzujúca na Kjótsky protokol?

Vyzývam Európsku komisiu a, keby tu bol, vyzval by som a dôrazne požiadal aj pána predsedu Barrosa, aby zmenil úzkoprýsý postoj, ktorý doteraz prejavoval, a podporil stanovisko, ktoré je v súlade s platným Kjótskym protokolom. Rád by som vás upozornil aj na skutočnosť, na ktorú by sme nemali zabúdať, a to, že bez nových členských štátov by európska pätnásťka nebola schopná splniť záväzok znížiť svoje emisie o 8 %. Keby to v skutočnosti bolo takto, Európska únia by mala v Kodani oveľa úbohejšie a slabšie rokovacie postavenie.

Catherine Trautmann (S&D). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán predseda, pani ministerka, švédske predsedníctvo zažilo niečo, čo možno charakterizovať ako isté historické chvíle: nadobudnutie platnosti Lisabonskej zmluvy, vymenovanie prvého stáleho predsedu Európskej rady a vysokej predstaviteľky, ale aj konferencia o zmene klímy a vymenovanie novej Komisie a – dovoľte mi, prosím, túto stručnú poznámku – telekomunikačný balík.

Tieto udalosti nám dali nádej. Keď však všetko zvážime, zostanú nám jeden alebo dva zmiešané výsledky. Po prvé, náš Parlament, ktorý sa zaviazal zaviesť európsky dohľad nad finančnými trhmi, privítal návrh skupiny rozumných ľudí okolo pána de Larosiéra ako rozhodujúci krok. Závery Rady Ecofin z 2. decembra sú však poriadne hlboko pod touto realistickou úrovňou ambícií.

V tejto súvislosti by som rada spomenula, že Parlament dozrie na dosiahnutie určitej rovnováhy medzi návrhmi, ktoré mu boli predložené, aby posilnil finančné trhy. To isté platí pre finančné záväzky, ktoré boli prisľúbené krajinám juhu s cieľom pomôcť im v boji proti zmene klímy. Hoci chudobné krajiny v Kodani žiadajú reálne záväzky týkajúce sa dlhodobého financovania, Rade sa podarilo prisľúbiť len 7,2 miliardy EUR na obdobie troch rokov. Je pravda, že je to len prvý krok, ale ani zďaleka nespĺňa požiadavky, a to o to viac, že časť z týchto financií pochádza z prostriedkov na reštrukturalizáciu.

A na záver, pokiaľ ide o oblasť financií, teší nás vôľa rázne konať a zaviesť pravidlá v súvislosti s dohľadom aj zdaňovaním. Poukazujem predovšetkým na zmienku o poplatkoch za celosvetové finančné transakcie, ktorá sa uvádza v záveroch Rady. Práve v to sme my socialisti dúfali a modlili sme sa za to viac ako 10 rokov. Treba však urobiť ešte veľa práce. Hlavnou úlohou je hľadať nové finančné zdroje na podporu zamestnanosti, byť solidárni v rámci Európy aj mimo nej a financovať boj proti zmene klímy. Keďže čoskoro budú Vianoce, vyzývam Radu, aby nám predložila rozhodnutie o vlastných zdrojoch počas nadchádzajúcich rokov.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Vážený pán predsedajúci, je dosť zvláštne počúvať niektorých hundrošov – vrátane niektorých mojich švédskych kolegov –, ako kritizujú švédske predsedníctvo. S čím pán Carl Schlyter porovnáva toto predsedníctvo? S Českou republikou alebo s niektorým iným významným predsedníctvom?

Nikto by nemal čakať dobré hodnotenie ani od pána Borghezia. Dostať slabé hodnotenie od pána Borghezia je v podstate dobrý výsledok.

Urobilo sa veľa práce. Lisabonská zmluva nadobudla platnosť. Obsadili sa dva najvyššie posty v EÚ. Práčne sa pretlačilo niekoľko dôležitých návrhov: Štokholmský program, budúci finančný dohľad a najmä telekomunikačný balík. Samit o klíme v Kodani by sa tiež mohol pohnúť správnym smerom, keby sme to my v Európskom parlamente chceli.

Spomedzi nedostatkov by som spomenul, že sa nepodarilo zaviesť mobilitu pacientov. Predstavuje to nepretržitú právnu neistotu a zbytočné trápenie, kým ľudia čakajú na oštenie.

Celkovo si však pán premiér Reinfeldt, pani Malmströmová, ktorá je ministerkou pre záležitosti Európskej únie, a všetci ostatní členovia predsedníckeho tímu zaslúžia plné uznanie. Všetci si zaslúžite šťastný nový rok!

Judith Sargentini (Verts/ALE). – (NL) Vážený pán predsedajúci, pán Reinfeldt, na vašom predsedníctve je jedna veľká škvrna a tou sú rozhodnutia prijaté v súvislosti so systémom SWIFT. Lisabonská zmluva nadobudla platnosť 1. decembra a 30. novembra ste vy a vaši kolegovia spomedzi hláv štátov a predsedov vlád narýchlo pripravili dohodu o poskytovaní našich bankových údajov Spojeným štátom. Ak je to predzvesťou budúceho vývoja Štokholmského programu – programu určeného na zaistenie našich občianskych práv, bezpečnosti a slobody –, potom mám dojem, že jeho uplatnenie skutočne nakloní misky váh a ohrozí slobodu a občianske práva.

Toto je škvrna na vašom predsedníctve. Zároveň si myslím, že to znevažuje zavedenie Lisabonskej zmluvy, ktorá poskytuje Európskemu parlamentu viac práv. Bola by som rada, keby ste ma uistili, že v budúcnosti preukázate viac úcty k občianskym právam, občanom a Parlamentu.

Zoltán Balczó (NI). – (HU) Vážený pán predsedajúci, radi by sme posúdili výsledky švédskeho predsedníctva späť z 10-ročnej až 20-ročnej perspektívy. Najdôležitejšou udalosťou, ktorá sa bude spomínať, je nadobudnutie platnosti Lisabonskej zmluvy. Táto zmluva vytvára právny rámec pre superštat s populáciou 500 miliónov obyvateľov, ktorý je riadený z centrálneho miesta, pričom národné štáty sa z neho vytrácajú. Cesta, ktorá nás k tomu viedla, bola protidemokratická. Tri referendá odmietli túto koncepciu, až kým predpísané druhé írské referendum a získaný podpis Václava Klauza nevytvorili príležitosť, aby sa táto koncepcia zrealizovala. Väčšina európskej populácie túto koncepciu odmietla a chce si zachovať národný štát. Z toho dôvodu som presvedčený, že dejiny toto obdobie opíšu ako nevydarený pokus vytvoriť impérium.

Othmar Karas (PPE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán úradujúci predseda Rady, dámy a páni, v rozpravách o predsedníctve Rady často hovoríme tak, akoby predsedníctvo stelesňovalo Európsku úniu. Predsedníctvo Rady nie je Európska únia, ono iba riadi európsku inštitúciu. Z toho dôvodu by som chcel každého požiadať, aby bol trochu spravodlivejší a pokojnejší.

Za ostatných šesť mesiacov vykonalo predsedníctvo Rady dobrú prácu. Pomohlo otvoriť novú kapitolu v dejinách úspešnej Európskej únie. Nikto z nás však nechce Európu, ktorá sleduje záujmy vlád. Svoje úsilie smerujeme k Európe pre občanov a k širšej spolupráci medzi inštitúciami a rôznymi časťami Európskej únie. Súčasťou Európskej únie je každý z nás.

Inštitucionálna diskusia sa uzavrela, boli obsadené nové posty a v niekoľkých dôležitých bodoch sa Rada posunula do pozície, ktorá nám umožní pokračovať v práci. Pozrime sa do budúcnosti. Niektorí povedali, že máme vážny problém, pretože Lisabonská zmluva ešte nebola zohľadnená v pracovných metódach Rady. Rada má viac príležitostí ovplyvniť Európsky parlament a výbory Európskeho parlamentu než má Európsky parlament možností ovplyvniť pracovné skupiny a zasadnutia Rady. Keďže máme rovnaké postavenie ako zákonodarné orgány, žiadame, aby sa aj po tejto stránke pristupovalo k týmto dvom inštitúciám rovnako.

Áno, bolo chybou – o obsahu môžeme polemizovať – prelačiť dohodu o systéme SWIFT predtým, ako sa o deň neskôr zmenili právomoci Parlamentu. Rozhodnutie o dohľade nad finančným trhom ešte stále nebolo uzavreté. Potrebujeme vylepšovať, potrebujeme výkonnú moc, potrebujeme viac európskeho dohľadu tam, kde ide o cezhraničné inštitúcie, a potrebujeme dosiahnuť lepšiu koordináciu medzi členskými štátmi, Komisiou a Európskou centrálnou bankou v Bazilejskom výbore, pretože inak sa vytvorí nejaká paralelná štruktúra.

Juan Fernando López Aguilar (S&D). – (ES) Vážený pán predsedajúci, chcem zablahoželať švédskemu predsedníctvu k jeho práci, a to najmä pokiaľ ide o priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

Nadobudnutie platnosti Lisabonskej zmluvy predstavuje kvalitatívny krok a vyžaduje si, aby nasledujúce predsedníctva – teda španielske, belgické a maďarské – pokračovali v zmene, ktoré urobilo švédske predsedníctvo prostredníctvom Štokholmského programu pri navrhovaní akčného plánu.

V súvislosti so spoluprácou, ktorá sa podľa Lisabonskej zmluvy vyžaduje medzi Európskou komisiou, Radou, Parlamentom a národnými parlamentmi členských štátov (článok 17 Zmluvy o Európskej únii a článok 295 Zmluvy o fungovaní Európskej únie), by som rád upozornil na dôležitosť troch bodov, ktoré švédske predsedníctvo zdôrazňovalo.

Prvý sa týka nejasnosti okolo koordinátora boja proti terorizmu a nezákonnému obchodovaniu s ľuďmi a toho, do akej miery je tento úradník závislý od Komisie a kedy, naopak, podlieha kontrole Európskeho parlamentu.

Druhým bodom je vonkajší rozmer základných práv, ktorý sa teraz stane prierezovým rozmerom európskych politik. Kým Komisia má komisára pre základné práva a spravodlivosť, aj Európska únia má Európsku službu pre vonkajšiu činnosť, ktorá sa musí zaviazat k ochrane ľudských práv a intenzívnemu zapojeniu do ochrany základných práv.

Tretí bod sa týka schengenského priestoru voľného pohybu osôb. Sme presvedčení, že skutočnosť, že sa hodnoteniu a monitorovaniu Európskeho paktu o prisťahovalectve a azyle a politike kontroly vonkajších hraníc (azyl, prisťahovalectvo a predchádzanie organizovanému zločinu) pripisuje dôležitosť, povedie k úspešnému vytvoreniu tohto priestoru voľného pohybu osôb a ľudských práv, čím sa dokončí vnútorný trh a uskutoční sa náš európsky projekt.

Lena Ek (ALDE). – (SV) Vážený pán predsedajúci, stavať mosty nie je nikdy jednoduché. Mimoriadne zložité je to vtedy, keď potrebujeme cez tieto mosty dostať 27 členských štátov a 500 miliónov ľudí, aby sme prešli zo starej EÚ do otvorenejšej, transparentnejšej a demokratickejšej EÚ v súlade s novou Lisabonskou zmluvou a s Európskym parlamentom, ktorý má teraz oveľa väčší vplyv.

Túto jeseň sme bojovali s klimatickou krízou aj s krízou týkajúcou sa pracovných miest. Napriek tomu sa švédskemu predsedníctvu podarilo zaviesť niekoľko neuveriteľne dôležitých právnych predpisov o energetickej účinnosti. Teší ma najmä to, že EÚ v súčasnosti zaviedla energetické označovanie domácich spotrebičov. Medzi ďalšie príklady v súčasnosti zavádzaných právnych predpisov patria požiadavky na energetickú účinnosť budov a environmentálne označovanie pneumatík vozidiel.

Na záver by som rada poďakovala vláde za jej efektívne a súdržné predsedníctvo. Chcela by som vyjadriť úctu najmä veľvyslankyni EÚ Ulrike Barklundovej Larssonovej, ktorá nás túto jeseň tak náhle opustila. Urobila fantastickú prácu a veľmi nám chýba.

Teraz zostáva už len uzavrieť konferenciu o klíme v Kodani. Je to posledná a najdôležitejšia úloha, ktorá bude mať ten najväčší dlhodobý účinok. Veľa šťastia!

Mario Mauro (PPE). – (IT) Vážený pán predsedajúci, pán Reinfeldt, dámy a páni, v záveroch vyplývajúcich z poslednej Európskej rady je niekoľko bodov, na ktorých by sme mali byť schopní dohodnúť sa a ktoré by sme mohli označiť ako povzbudivé pre bezprostrednú budúcnosť.

Po prvé, prisťahovalectvo: zdôraznená bola potreba zefektívniť prístup na územie Európskej únie z hľadiska zaistenia bezpečnosti jej občanov. Na realizáciu tohto cieľa potrebujeme integračnú politiku. Inými slovami, potrebujeme dosiahnuť správnu rovnováhu medzi potrebami členských štátov, ľudskou drámou a produktívnym potenciálom migrantov.

Pokiaľ ide o prisťahovalectvo a azyl, spomínala sa Európa založená na zodpovednosti a solidarite. V tomto zmysle ma povzbudzuje spôsob, akým Rada zdôraznila naliehavú potrebu bojovať proti nezákonnému prisťahovalectvu, pričom začať by sa malo v hraničných členských štátoch, a to najmä na juhu. To znamená deliť sa o zdroje aj o problémy. Bohužiaľ, celý tento aspekt príliš často zatláča do úzadia sebecko a nedostatok odvahy.

Druhým aspektom, ktorý považujem za prioritu v tomto čase hospodárskej krízy, keď stále nevidíme svetlo na konci tunela, je opätovné spustenie lisabonskej stratégie. Musíme byť čo najskôr opäť schopní konkurovať rozvíjajúcim sa mocnostiam na finančnej a obchodnej úrovni: len najmodernejší výskumný a informačný systém nám umožní podniknúť tento krok, ktorý je pre nás, a najmä pre budúce generácie, taký nesmierne dôležitý.

Som veľmi rád, že nová metóda, na ktorú sa odvoláva Rada, má za cieľ upevniť spojenie medzi vnútroštátnymi opatreniami a opatreniami Európskej únie a posilniť národné vlastníctvo prostredníctvom aktívnejšieho zapojenia zo strany vedenia a pracujúcich, ako aj regionálnych a miestnych orgánov, čo možno zhrnúť jedným slovom: subsidiarita.

Stále však cítim, že v tomto smere musíme urobiť viac: v centre hospodárskej obnovy Európy musia byť rodiny, ľudia a skupiny so stredným stupňom rizika. V skutočnosti len ľudia, len muži a ženy, majú tú pravú silu, aby mohli oživiť mnohé odvetvia nášho spoločenského života. V súčasnosti ich však sklúčuje pesimizmus, ktorý až príliš často pochádza z inštitúcií.

Ivari Padar (S&D). – (ET) Vážený pán predsedajúci, najskôr by som chcel pochváliť predsedníctvo za schválenie stratégie pre oblasť Baltského mora, ktorá je pre moju rodnú krajinu rozhodne veľmi dôležitá. Rád by som však trochu obsérnejšie hovoril o troch veciach týkajúcich sa témy financií.

Po prvé, rád by som sa poďakoval za úsilie, ktoré sa vyvinulo v súvislosti s nariadením o transeurópskom finančnom systéme, a zároveň vyzval Európsky parlament, aby toto nariadenie maximálne podporil.

Po druhé, s cieľom udržať finančnú krízu pod kontrolou zaviedla Európska únia a jej členské štáty veľký počet mimoriadnych opatrení, čo je veľmi pozitívne. V hospodárstve je už možné vidieť istú stabilizáciu. Zároveň súhlasím s Radou, že situácia ešte nie je dostatočne bezpečná na to, aby sme sa týchto podporných opatrení vzdali. Následkom krízy je pre mňa rozhodne skutočnosť, že banky sú potrebné a služby, ktoré poskytujú, sú potrebné tiež. Nie je preto nutné, aby sme s ich potrestaním zachádzali príliš ďaleko. Bankové aktivity by sa mali zakladať na tom, čo sa deje v skutočnom hospodárstve, a nie na medzibankovom virtuálnom

trhu. Práve to bolo hlavnou príčinou nedávnej krízy. Zároveň musíme zvážiť vyplácanie odmien bankárom. Táto otázka sa v Estónsku stala mimoriadne dôležitou témou.

Po tretie, v tejto súvislosti podporujem výzvy adresované Medzinárodnému menovému fondu, aby zväzil stanovenie poplatku za celosvetové finančné transakcie – takzvanú Tobinovú daň – s cieľom vrátiť peniaze spoločnosti v čase rozkvetu. Podporujem potrebu obnovy hospodárskych a sociálnych dohôd medzi finančnými inštitúciami a spoločnosťou, ktorej slúžia, ako aj zvýšenie výhod pre spoločnosť v čase prosperity a jej ochranu pred nebezpečenstvami.

Paulo Rangel (PPE). – (PT) Vážený pán predsedajúci, v mene Poslaneckého klubu Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a portugalskej delegácie v skupine PPE by som na úvod rád zablahoželal švédskemu predsedníctvu, a to najmä pánovi premiérovi Reinfeldtovi.

Naším názorom na švédske predsedníctvo je, že to bol takmer totálny úspech, a to v podstate v štyroch základných oblastiach. Po prvé, v inštitucionálnej oblasti švédske predsedníctvo prispelo k nadobudnutiu platnosti Lisabonskej zmluvy a k veľmi úspešnej voľbe predsedu Komisie. Všetko, čo súviselo s ratifikáciou, bolo mimoriadne profesionálne a prebehlo na úrovni, ktorú očakávame v rámci osvedčených postupov v Európskej únii. Samozrejme, pre krajinu ako Portugalsko, ktorá hrala pri prijímaní Lisabonskej zmluvy rozhodujúcu úlohu, bol prínos švédskeho predsedníctva neoceniteľný.

Moja druhá poznámka sa týka programu zameraného na klímu, v rámci ktorého bolo, samozrejme, nesmierne dôležité aj úsilie, ktoré vyvinula Komisia. Podľa mňa a mnohých mojich kolegov zo skupiny PPE dosahuje Európska únia najväčší úspech práve v oblasti zmeny klímy. EÚ je na samom čele celosvetového boja, čo je zásluhou úsilia švédskeho predsedníctva a najmä predsedníctva Komisie. Aj tieto výsledky považujeme za veľmi pozitívne.

Tretím bodom, ku ktorému sa vyjadrím, je finančná regulácia. Najmä s touto poslednou Radou sme zaznamenali krok vpred, ktorý považujeme za rozhodujúci a ktorý môže mať veľký vplyv na naše vymanenie sa z krízy. Rád by som preto zablahoželal aj k dosiahnutiu dohody v tejto oblasti. Na záver by som chcel spomenúť oblasť, ktorá je pre mňa osobne veľmi dôležitá: Štokholmský program a na základe toho aj oblasť slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Sledoval som proces v Tampere a následne najmä proces v Haagu. Štokholmský program považujem za absolútne nevyhnutný a švédskemu predsedníctvu a premiérovi Reinfeldtovi by som k nemu chcel zablahoželať.

Marietta Giannakou (PPE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, výsledky švédskeho predsedníctva sú skutočne pozitívne. Súvisia s nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy, ktorá znamená koniec medzivládneho prístupu, ktorý nám dlhé roky spôsoboval problémy, a umožňuje realizovať integrovanejšiu a kohéznejšiu politiku.

Švédske predsedníctvo charakterizuje aj vytvorenie Štokholmského programu a charakterizujú ho aj rozhodnutia prijaté počas finančnej krízy, ktoré sú skutočne dôležitými a kľúčovými bodmi v budúcom rozvíjaní tohto úsilia.

Voľba predsedu Európskej komisie a uskutočnené menovania, ktoré sú všetky nesmierne dôležité pre rozvoj úsilia, ktoré vyvíjame prostredníctvom Lisabonskej zmluvy, sú zároveň mimoriadne významné a zaujímavé pre Európsky parlament a predstavujú pozitívne a kľúčové prvky.

Európsky parlament prijíma novú úlohu ako zákonodarný orgán po boku Európskej rady. To značí nový pokrok, v rámci ktorého musíme všetci vyvinúť väčšie a súdržnejšie úsilie.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra (PPE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, blahoželám švédskemu predsedníctvu k jeho chvályhodnému vedeniu v priebehu posledných šiestich mesiacov.

Pokiaľ ide o Štokholmský program, rád by som zdôraznil skutočnosť, že sa snaží podnietiť vytúženú spoločnú prisťahovaleckú politiku. Niektoré dôležité otázky však boli odsunuté na vedľajšiu koľaj.

V 11 členských štátoch Európskej únie bolo v roku 2008 uskutočnených 515 teroristických útokov. Boj proti terorizmu a ochrana obetí preto musia byť zaradené medzi priority nášho politického programu a v rámci Štokholmského programu musia tvoriť samostatnú a špecifickú kategóriu.

Po druhé, v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti žije osem miliónov nezákonných prisťahovalcov. V tomto smere musíme posilniť politiku rozvoja a spolupráce s krajinami pôvodu a tranzitnými krajinami. Európska únia musí podporiť uzavretie dohôd o repatriácii a readmisných dohôd s krajinami, ako sú Maroko,

Alžírsko a Líbya. Budúci akčný plán Štokholmského programu, ktorý má byť predstavený v polovici júna 2010, musí tieto aspekty zväziť.

Andrzej Grzyb (PPE). – (PL) Aj ja by som rád poďakoval švédskemu predsedníctvu a pánovi Reinfeldtovi osobne za jeho efektívnosť, ako aj za vynikajúci spôsob, akým docielil priority predsedníctva.

Pre občanov Európskej únie sú, samozrejme, dôležité najmä kroky zamerané na zmiernenie účinkov hospodárskej a finančnej krízy. To sa týka podpory podnikateľského sektora s cieľom obnoviť pracovné miesta a vytvoriť podmienky na rozvíjanie malých a stredných podnikov, ako aj na odstránenie príčin krízy, a to predovšetkým na finančných trhoch, aby sa už v budúcnosti neopakovali. Zdá sa mi, že európsky dohľad je v tejto oblasti nedostatočný a že ako demokraticky zvolená inštitúcia tu musíme vplyvať aj na etické normy, ktoré dodržiavajú tí, ktorí dohliadajú na banky a finančné inštitúcie.

Pokiaľ ide o samit v Kodani, plne podporujem stanovisko pána Barrosa. Ak majú byť ciele samitu skutočne dosiahnuteľné, je naozaj potrebné uzavrieť partnerstvo na strane ďalších dôležitých hospodárskych aktérov.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) Bola som spravodajkyňou pre smernicu o energetickej hospodárnosti budov, o ktorej som v druhom čítaní rokovala so švédskym predsedníctvom Rady Európskej únie. Táto správa je nesmierne dôležitá pre budúcnosť Európskej únie a boj proti zmene klímy. Je významná aj pre konferenciu v Kodani, ale predovšetkým pre 2,7 milióna pracovných miest, ktoré by sa v tomto odvetví mohli vytvoriť do roku 2020.

Pokiaľ ide o komitológiu, v súlade s Lisabonskou zmluvou sa rokovania začali inštitucionálnou dohodou o právomociach a postupoch, ktoré delegovala Komisia. Vzhľadom na to, že Lisabonská zmluva vytvára nový základ pre politiku zmeny klímy, ako aj pre spoločnú energetickú politiku, dúfam, a zároveň to od Európskej komisie aj očakávame, pán predseda Barroso, že nám predložíte pracovný program na nasledujúcich päť rokov, aby komisári, ktorých počujeme, mohli reagovať aj na tieto problémy.

Nakoniec by som rada spomenula odstránenie prekážok voľného pohybu pracovných síl v prípade pracovníkov z nových členských štátov, ktoré by malo byť posledným krokom švédskeho predsedníctva.

Predsedaajúci. – Musím sa ospravedlniť pánovi Balčytisovi a pánovi Luhanovi, ale nemôžem vyhovieť ich žiadosti, pretože už máme mnoho ďalších rečníkov a nemáme dosť času na to, aby sme umožnili vystúpiť každému. Budú si to musieť nechať na inokedy. Ešte raz sa ospravedlňujem.

Ivo Vajgl (ALDE). – (SL) Rád by som zablahoželel švédskemu predsedníctvu k tomu, že viedlo Európsku úniu čestne a zodpovedne v čase, ako ste povedali, inštitucionálnych zmien a hospodárskej a finančnej krízy. Možno ste však zmeškali príležitosť podporiť v tomto období širšiu európsku diskusiu o sociálno-ekonomickom modeli odlišnom od toho, ktorý nás priviedol do tejto krízy. Švédsko vie o tom oveľa viac ako niektoré iné krajiny.

Aj vy ste si trpko uvedomili obmedzenia Európskej únie, pokiaľ ide o jednotu konania, a to najmä v čase, keď sme volili vedenie EÚ. Stanovili ste zopár nových noriem v oblasti zahraničnej politiky, napríklad na Blízkom východe, a ja vám k tomuto úspechu blahoželám. Ďakujem vám aj za pozornosť, ktorú ste venovali rozšíreniu Európskej únie a za to, že ste spolu s Komisiou vyriešili niektoré nedokončené záležitosti, ktoré tomuto procesu stáli v ceste. Dobrá práca!

Jean-Pierre Audy (PPE). – (FR) Vážený pán predsedaajúci, pán Barroso, pán Reinfeldt, rád by som poznal váš názor, pán Reinfeldt, na závery trojky, keďže hlavy štátov a predsedovia vlád sa rozhodli vytvoriť koncepciu tejto trojky, aby dodali predsedníctvu pocit continuity. Okrem toho, keďže uzatvárate trojku medzi Francúzskou republikou, Českou republikou a Švédskym kráľovstvom, aký je váš názor na tento nástroj a aký záver z toho vyvodzujete?

Mirosław Piotrowski (ECR). – (PL) Vážený pán predsedaajúci, v tomto Parlamente sa stretávame každých šesť mesiacov, aby sme zhrnuli úspechy ďalšej krajiny, ktorá končí svoje vedenie Európskej únie.

Švédske predsedníctvo vojde do dejín, pretože jeho volebné obdobie bolo svedkom pretlačenia euroústavy, za ktorú niektorí agitovali takmer 10 rokov a ktorá je vo svojej súčasnej podobe známa ako Lisabonská zmluva. Stalo sa tak proti vôli mnohých národov. Výsledky referend vo Francúzsku, Holandsku a Írsku boli nápadne odignorované. Zaviedla sa zásada nedostatku demokracie umožňujúca kontrolu zhora, aby sa údajne zdokonalili administratívne mechanizmy EÚ. Prvé zmeny týkajúce sa výberu ľudí na nové posty v Únii zatiaľ prinášajú organizačný chaos a vyvolávajú všeobecné pobavenie v Európe aj vo svete. Švédske predsedníctvo v podstate zanecháva Európsku úniu v stave neistoty a zmätku.

Anna Maria Corazza Bildt (PPE). – Vážený pán predsedajúci, rada by som zablahoželala švédskemu predsedníctvu k vízii Európy zameranej na občanov, ktorú stanovuje Štokholmský program. Nikdy nemôžeme dostatočne vyzdvihnúť historický význam toho, že napokon máme víziu, ktorá reaguje na obavy našich občanov týkajúce sa bezpečnosti a zároveň dodržiavania práv jednotlivca. Napokon sa môžeme posunúť vpred k Európe, ktorá je tu pre občana a stojí pri ňom.

Zároveň by som rada uvítala Európsky podporný úrad pre azyl, ktorý je významným a konkrétnym krokom k upokojeniu obáv tých krajín, ktoré chcú bojovať proti nezákonnému prisťahovalectvu a zároveň zabezpečiť ľudskejšiu migračnú politiku. Štokholmský program tu s nami ostane päť rokov a ja dúfam, že sa môžeme posunúť k jeho realizácii. Ďakujem švédskemu predsedníctvu. Vaše dielo s nami ostane päť rokov.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D). – (HU) Švédske predsedníctvo vykonalo skvelú prácu a pánovi premiérovi by som k tomu rád zablahoželal. Finálne zavŕšenie ratifikácie Lisabonskej zmluvy vyriešilo poľutovaniahodnú a nehanebnú malú krízu, v ktorej bol zapletený aj český prezident Klaus. Táto situácia bola výsledkom politickej chyby, ku ktorej došlo počas procesu rozširovania, keď Európska únia už skôr nevyhlásila 13 diskriminačných Benešových dekrétov za morálne neobhájiteľné. Druhou významnou udalosťou je, že sa EÚ podarilo zaujať jednotné stanovisko v rámci rokovaní o zmene klímy. USA a Čína si túto skutočnosť stále neuvedomujú, ale Európska únia jasne pochopila, že budúcnosť patrí tomu, kto teraz hrá vedúcu úlohu v ekologickom hospodárskom rozvoji. Nezabúdajme, že EÚ bola schopná dosiahnuť tieto ciele len vďaka tomu, že nové členské štáty podstatne znížili množstvo svojich emisií. A napokon, treťou významnou udalosťou bolo, že sa rozbehli prístupové rokovania so Srbskom, pričom Srbsku, Macedónsku a Čiernej Hore bol udelený bezvízový styk. Rád by som sa švédskemu predsedníctvu poďakoval za vytvorenie vynikajúcej príležitosti pre trojicu španielskeho, belgického a maďarského predsedníctva.

Rachida Dati (PPE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán Barroso, pán Reinfeldt, najskôr by som rada zablahoželala švédskemu predsedníctvu k šiestim mesiacom neúnavnej a veľmi ambiciózne práce, ktorú vykonalo, a to najmä vtedy, keď spolu s hlavami štátov a predsedami vlád, ako aj v rámci pôsobnosti G20 zabezpečilo spoločné a ambiciózne stanovisko k otázkam finančnej regulácie.

Aj pokiaľ ide o konferenciu v Kodani, vidíme, že Európska únia zaujala ambiciózne, veľmi dôležité a veľmi aktívne spoločné stanovisko. Jej stanoviská a rozhodnutia by som preto rada podporila. Európa je hnacou silou, ktorá stojí za návrhom, rokovaniami a uzavretím významných dohôd týkajúcich sa tejto finančnej krízy, ktorá zasiahla celú Európu.

Aj Európska rada vyjadrila minulý týždeň svoje stanovisko k novej štruktúre finančného dohľadu a následne sa otvorili rokovania s Európskym parlamentom. Odteraz bude zodpovednosť za monitorovanie uplatňovania rozhodnutí, ktoré boli prijaté v Pittsburghu, niešť aj Európsky parlament.

Finančná kríza odhalila slabiny v našom systéme finančného dohľadu. Zámerom bolo zabezpečiť lepšiu koordináciu, ale aj obnoviť a posilniť právomoci európskych orgánov. Tieto požiadavky sú naliehavé.

Dúfam – a v tom sa obraciam na Komisiu –, že pri realizácii našich rozhodnutí zostaneme ostražití a zachováme si túto úroveň ambícií.

Diane Dodds (NI). – Vážený pán predsedajúci, dnes ráno by som chcela v mene rybného hospodárstva Severného Írska vyjadriť svoje obrovské sklamanie, pretože tomuto odvetviu boli vnútené ďalšie obmedzenia. Vyhlásenie Rady zo včera večera, že dôjde k 9 % obmedzeniu lovu homárov v oblasti 7A, je pre rybné hospodárstvo v Severnom Írsku tvrdým úderom.

Pre program regenerácie tresky a zníženie počtu dní na mori je toto odvetvie krehké. Je to odvetvie, ktoré sa musí spoliehať na homáre. Toto 9 % obmedzenie bude zničujúce a je mimoriadne rozhorčujúce, keďže vedci mali tohto roku Komisii dovoliť, aby toto obmedzenie odložila.

Myslím si, že prioritou španielskeho predsedníctva v nasledujúcom volebnom období musí byť reforma spoločnej politiky rybného hospodárstva a zaistenie toho, aby rozhodnutia takéhoto druhu prijímali miestni zodpovední ľudia na regionálnej úrovni a nie byrokrati z Bruselu.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Počas švédskeho predsedníctva sa v Únii stalo veľa dobrého. Samozrejme, bolo to zložité obdobie krízy a očakávaní, ktoré súviseli so schválením Lisabonskej zmluvy. Nesúhlasím však s názorom, že tu máme inú alebo novú Úniu. Myslím si, že máme nanajvýš vynovenú Úniu. Všeobecné ustanovenia zmluvy treba v podstate doplniť, a to nielen pokiaľ ide o podrobný obsah, ale aj o konkrétne praktické riešenia. Je dôležité objasniť rozdelenie kompetencií medzi kľúčové posty a spôsob, akým vytvoríme vzťahy medzi inštitúciami EÚ. Objasniť treba aj novú úlohu Európskeho parlamentu.

Moje obavy vyplývajú z možných obmedzení funkcie rotujúceho predsedníctva, ktoré vykonávajú po sebe idúce členské štáty. Na túto vedúcu úlohu sa členské štáty pripravujú a vykonávajú ju s veľkým odhodlaním. Ak popri stálom predsedovi Európskej rady nebudeme mať aj vedúceho predstaviteľa krajiny, ktorá v tom čase predsedá a predkladá nám tu správy, Únia bude neúplná a stratí niečo zo svojej rozmanitosti. Krajiny, ktoré vedú, musia stále tvorivo podnecovať nové činnosti, pričom stály predseda Európskej rady bude musieť zabezpečiť koordináciu, kontinuitu a súdržnosť práce Únie.

PRESEDÁ: PÁN BUZEK

predseda

Fredrik Reinfeldt, úradujúci predseda Rady. – Vážení pán predseda, ako už bolo spomenuté, s blížiacim sa koncom tejto rozpravy sa blížime aj ku koncu ostatného rotujúceho predsedníctva. José Manuel Barroso a ja čoskoro odídeme do Kodane, takže sa len vyjadrím k finančným prostriedkom, pretože si myslím, že práve táto otázka sa ocitne v centre diskusií, ktoré teraz budeme viesť s rozvojovými krajinami.

Boli sme schopní navrhnuť sumu 2,4 miliardy EUR ročne – na obdobie rokov 2010 až 2012. Dôležité bolo pre nás povedať, že táto suma je určená práve na tieto roky, na roky 2010 až 2012, a bude k dispozícii aj na podporu ochrany klímy.

Diskusia o tom, ako splniť rozvojové ciele tisícročia, je veľmi dôležitá. Chcem zdôrazniť, že členské štáty súhlasili, že by sme sa mali zaviazat' spoločne vyplatiť 0,56 % HND EÚ do roku 2010, čo je už budúci rok, a pokiaľ ide o oficiálnu rozvojovú pomoc, do roku 2015 by sme sa mali dostať na percentuálnu úroveň OSN, ktorá je 0,7 %.

Vo veľkej miere to majú v rukách členské štáty. Je očividné, že veľmi veľa členských štátov je v súčasnosti pod úrovňou týchto čísel. Švédsko je v tomto prípade veľkou výnimkou, pretože takmer ako jediné dáva na rozvojovú pomoc 1 % HND. Keď diskutujeme o týchto úrovniach, mali by sme pamätať na to, že medzi krajinami sú rozdiely.

Členské štáty mohli dať dobrovoľne toľko finančných prostriedkov, koľko boli schopné poskytnúť. Veľmi rád vám oznamujem, že všetkých 27 členských štátov prispelo k týmto finančným prostriedkom na rýchly štart. V niektorých prípadoch boli príspevky veľmi malé, ale európsky hlas počuť v tom zmysle, že prispel naozaj každý.

Ešte raz vám ďakujem aj za spoluprácu s Európskym parlamentom. Počas švédskeho predsedníctva je to už po štvrtýkrát, čo ja ako premiér vystupujem v tomto Parlamente. To sa však ani zďaleka nepribližuje k počtu vystúpení pani Cecilie Malmströmovej, ktorá pred vami v tomto Parlamente vystúpila dvadsaťpäťkrát. Počas svojho funkčného obdobia vystúpilo predsedníctvo pred parlamentným plénom celkovo pri 43 príležitostiach a vo výbore sme boli pri 44 rôznych príležitostiach.

Aj to je dôležité, pokiaľ ide o diskusie o transparentnosti a dobrej spolupráci medzi inštitúciami. Pochopili sme, aké dôležité je mať dobré vzťahy s Európskym parlamentom. Pripravovali sme sa na tunajšie vystúpenia, aby sme boli schopní odpovedať na vaše otázky, a ďakujeme vám za veľmi dobrú spoluprácu.

Predseda. – Vážení pán premiér, o dva týždne sa vaše predsedníctvo Európskej únie skončí. Ďakujem vám za vašu činnosť a za vašu energiu. Vieme, že to nebolo ľahké predsedníctvo. Ako sme však počuli od našich poslancov a podľa mnohých vyjadrených názorov, toto predsedníctvo bolo úspešné. Rád by som sa poďakoval vám osobne a rozhodne aj celej švédskej vláde. V posledných týždňoch po prvýkrát v dejinách zažívame nové vzťahy, ktoré sú výsledkom Lisabonskej zmluvy.

Veľmi pekne vám ďakujem. Vaše predsedníctvo si zapamätáme.

José Manuel Barroso, predseda Komisie. – Vážení pán predseda, len by som rád odpovedal na niekoľko konkrétnych otázok tých poslancov Parlamentu, ktorí ešte neodišli.

Napríklad pán Severin hovoril o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a ja by som rád zdôraznil jednu vec, ktorú spomenul. V podstate už počas prvej výmeny názorov, ktorú sme mali v Európskej rade v súvislosti s budúcou stratégiou Európskej únie do roku 2020, sme sa dohodli, že by sme mali vyvinúť maximálne úsilie, aby sme zaručili hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť, ako aj rodovú rovnosť. Uvádza sa to aj v bode 18 záverov Rady. Myslím si, že je dôležité zaistiť to od samého začiatku diskusií o stratégii Európskej únie do roku 2020. Samozrejme, dôraz sa kladie na konkurencieschopnosť a potrebu reagovať na globálne problémy, ktorým v súčasnosti čelíme, ale zároveň by sme pri tom mali podporovať

hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť v Európskej únii. To bude veľmi dôležité nielen pre zadefinovanie tejto stratégie, ale aj pre ďalšie finančné výhlady.

Ďalšiu konkrétnu otázku týkajúcu sa európskych dozorných orgánov nastolil pán Karas a taktiež pani Datiová. Dovoľte mi celú záležitosť objasniť. Veľmi nás teší skutočnosť, že sa Európskej rade podarilo dospieť k jednomyselnej zhode. Úprimne povedané, pred nejakým časom by bolo nepredstaviteľné, aby sa všetky členské štáty zhodli na texte o finančnom dohľade na európskej úrovni. V tejto súvislosti a so všetkou úctou k chúlostivej povahe niektorých otázok, ktorých sa týkajú naše návrhy, som presvedčený, že text, ktorý navrhla Komisia, bol trochu príliš preriedený. Komisia vo svojom návrhu počítala s jednoduchou a funkčnou fiškálnou ochrannou doložkou, a to práve preto, že ide o veľmi citlivú záležitosť. V každom prípade je mi ľúto, že v dvoch z troch prípadov, kedy Komisia navrhla udeliť orgánom právomoci súvisiace s priamym oslovením jednotlivých finančných inštitúcií, boli tieto návrhy z textu odstránené.

Je mi ľúto, že otázka núdzových situácií bola spolitizovaná tým, že sa Rade prisúdila zodpovednosť za vyhlásenie existencie núdzového stavu, a zároveň mi je ľúto, že potenciálny rozsah priameho dohľadu zo strany európskych dozorných orgánov sa obmedzil len na úverové ratingové agentúry. Dúfam, že počas ďalšej fázy rokovaní Európsky parlament posilní a opäť vyváži nariadenia v týchto oblastiach.

Teraz prejdem k otázke samitu v Kodani. Dovoľte mi vyjasniť to: bolo veľmi dôležité, že Európska rada potvrdila predchádzajúce záväzky, podľa ktorých sme pripravení znížiť množstvo emisií do roku 2020 o 30 % oproti úrovni z roku 1990, a to za predpokladu, že ostatné rozvinuté krajiny sa zaviazu k porovnateľnému zníženiu množstva emisií a že rozvojové krajiny tiež primerane prispejú podľa svojich záväzkov a príslušných možností.

Nadalej budeme posudzovať plány ďalších krajín na znižovanie emisií a v Kodani prijmeme toto rozhodnutie v pravý čas. Počas Európskej rady som v podstate spomenul možnosť istej úpravy našej ponuky, a to konkrétne možnosť vytvoriť isté cestičky vedúce až za rok 2020. Táto diskusia totižto nie je len o roku 2020, ale aj o období po roku 2020. Pokiaľ ide o cestičky, ktoré môžeme vymedziť po roku 2020, mali by sme byť flexibilní. Práve v tomto duchu ideme do Kodane. Naším cieľom nie je dosiahnuť len najambicióznejšiu dohodu, ale aj skutočne globálnu dohodu.

Predseda. – Vážení pán predseda Barroso, ešte raz vám ďakujem. Rád by som poďakoval pánovi premiérovi Reinfeldtovi, pani ministerke a bývalej poslankyni Európskeho parlamentu pani Malmströmovej a celej švédskej vláde za veľmi aktívnu spoluprácu s Európskym parlamentom.

Týmto uzatváram rozpravu.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Vilija Blinkevičiūtė (S&D), písomne. – (LT) Chcela by som zablahoželať švédskemu predsedníctvu ku konštruktívnej a efektívnej realizácii cieľov jeho programu. Švédsko vynaložilo značné úsilie, aby zaistilo, že Lisabonská zmluva nadobudne platnosť 1. decembra tohto roka. To znamená, že Európska únia bude demokratickejšia, výkonnejšia a transparentnejšia. Som si istá, že táto zmluva zdokonalí kontinuitu a posilní úlohu EÚ na medzinárodnej scéne.

Počas švédskeho predsedníctva bola schválená stratégia EÚ pre oblasť Baltského mora. Som veľmi rada, že na realizáciu stratégie EÚ pre oblasť Baltského mora bola vyčlenená istá finančná podpora. Ako Litovčanka veľmi dobre poznám problémy, ktorým oblasť Baltského mora v súčasnosti čelí. Jedným z nich je, ako čo najlepšie vyriešiť naliehavý a závažný problém ochrany životného prostredia v oblasti Baltského mora. Ďalším je, ako pretvoriť oblasť Baltského mora na výkonnejší motor hospodárskeho rastu a rozvoja.

Dnes už môžeme nájsť predbežné odpovede na tieto otázky v stratégii EÚ pre oblasť Baltského mora, ktorá bola prijatá počas švédskeho predsedníctva. Je to prvý z niekoľkých európskych makroregionálnych rozvojových plánov, pomocou ktorého sa nám hľadám podarí zlepšiť životné prostredie regiónu a posilniť jeho konkurencieschopnosť. Stratégia Štokholmského programu je jednou z najdôležitejších priorít, ktoré Švédsko dosiahlo. Tento päťročný program vytvorí podmienky pre ďalší rozvoj oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

José Manuel Fernandes (PPE), písomne. – (PT) Šesť mesiacov švédskeho predsedníctva pod vedením pána premiéra Reinfeldta prinieslo veľký úspech a nieslo sa v znamení excelentnosti.

Švédske predsedníctvo hralo rozhodujúcu úlohu pri nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy. Tým sa skončila takmer desať rokov trvajúca diskusia a inštitucionálna patová situácia a otvorili sa dvere novým príležitostiam pre Európsku úniu.

Boj proti zmene klímy je témou, ktorá vždy patrila medzi priority jej programu. EÚ má v tejto oblasti vedúce postavenie, čo dokazuje jej ambiciózny návrh znížiť množstvo emisií o 80 % a 95 % do roku 2050. Zároveň dosiahla dohodu o poskytnutí 7,2 miliardy EUR do fondov pre rozvojové krajiny na nasledujúce tri roky.

Švédske predsedníctvo čelilo hospodárskej kríze a finančným turbulenciám prostredníctvom rozumných a realistických opatrení. Tvárou v tvár najhoršej finančnej kríze od 30. rokov 20. storočia EÚ pohotovo prijala mimoriadne podporné opatrenia. Prostredníctvom novej finančnej štruktúry dohľadu sa pracovalo aj na tom, aby sa „predišlo“ ďalším krízam.

Švédske predsedníctvo pomohlo riešiť krízu a posilnilo Európu, pričom jej umožnilo pokračovať vo vytváraní cesty mieru, úspechu a modernizácie.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písomne. – (PT) Pravda je, že práve počas švédskeho predsedníctva došlo k závažným inštitucionálnym zmenám, a to najmä k nadobudnutiu platnosti Lisabonskej zmluvy. Stalo sa tak po vyvíjaní nátlaku na írskych občanov a ich vydieraní, aby zmenili svoje hlasovanie v druhom referende, ktoré museli absolvovať.

Dokonca aj pre niekoho, kto si skutočne želá čoraz neoliberálnejšiu, militaristickejšiu a federalistickejšiu európsku integráciu, je však neprijateľné, aby nemal čo povedať o strašnej sociálnej situácii, v ktorej sa nachádza Európska únia. Jasne to vidieť na náraste nezamestnanosti, ktorá sa len za jeden rok zvýšila o 5 miliónov ľudí, takže v súčasnosti je bez práce viac ako 23 miliónov ľudí.

Bolo však dosť príznačné, že stredobod záujmu sa upriamil na začiatok rozpravy o stratégii EÚ do roku 2020, pričom sa celkom zabudlo na zhodnotenie takzvanej lisabonskej stratégie, ktorá bola schválená pred 10 rokmi a sľubovala, že z EÚ sa stane oáza. Bolo to nesporné rovnako ako skutočnosť, že sa nemuseli spomenúť príčiny najväčšej hospodárskej a sociálnej krízy za posledné desaťročia, ktorú živila liberalizácia a pracovná flexibilita, čo zapríčinilo vznik nestabilnej a slabo platenej práce a zvýšilo nezamestnanosť.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (S&D), písomne. – (PL) Vážený pán predseda, zhodnotenie švédskeho predsedníctva prinieslo veľmi pozitívny výsledok. Samozrejme, jeho najväčším úspechom bolo zavŕšenie ratifikačného procesu Lisabonskej zmluvy. Ako členka Výboru pre právne veci považujem za úspech aj kompromis, ktorý Rada dosiahla v oblasti európskych patentov a integrovaného systému patentovej jurisdikcie.

Rozprava o spoločnom patente pre celú Úniu prebieha dlho. Je najvyšší čas stanoviť v tejto oblasti konkrétne pravidlá, pretože nedostatok jednotných nariadení prekáža v rozvoji európskych spoločností a sťažuje im možnosť konkurovať napríklad americkým firmám. V minulosti sme už veľa krát videli, aké ťažké je zosúladiť záujmy všetkých členských štátov v oblasti patentu EÚ, a preto som švédskemu predsedníctvu o to vďačnejšia za kompromis, ktorý sa podarilo dosiahnuť, hoci zatiaľ len na politickej úrovni.

Lisabonská zmluva poskytuje Únii právny základ na vytvorenie zákona o duševnom vlastníctve a stanovuje, že v súlade s riadnym legislatívnym postupom budú prijaté primerané normy. Počas nadchádzajúceho španielskeho predsedníctva sa teda v Parlamente uskutoční veľmi zaujímavá rozprava o kompromise, ku ktorému sa dospelo v decembri tohto roka.

Zita Gurmai (S&D), písomne. – Lisabonská zmluva dostala zelenú, čo vytvorilo všetky okolnosti potrebné pre inštitucionálne reformy. Úlohou švédskeho predsedníctva bolo vydláždiť cestu k uplatneniu ustanovení Lisabonskej zmluvy. Túto úlohu zvládlo. Úlohou ďalšieho predsedníctva bude zabezpečiť, aby nové štruktúry účinne fungovali. V tejto súvislosti by sa malo vyvinúť maximálne úsilie, aby sa zaistila hospodárska, sociálna a územná súdržnosť a rodová rovnosť. Považujem za dôležité zdôrazniť, že na základe tejto zmluvy bude Charta základných práv záväzná, takže ľudské práva vrátane rodovej rovnosti a antidiskriminačné otázky budú mať väčšiu šancu presadiť sa prostredníctvom zákona.

Ďalším úspechom bolo vypracovanie a schválenie Štokholmského programu zameraného na kľúčové otázky, ktorý možno považovať za pragmatický akčný plán pre bezpečnejšiu a otvorenejšiu Európu založený na spoločných hodnotách, zásadách a krokoch.

Rada by som zdôraznila, že hoci rodová rovnosť nebola prioritou, švédske predsedníctvo hralo úlohu aj pri zvýšení počtu komisárok a vymenovaní vysokej predstaviteľky.

Petru Constantin Luhan (PPE), písomne. – (RO) Lisabonská zmluva posilnila úlohu Parlamentu v európskom rozhodovacom procese a zo širšieho hľadiska aj legitimitu tejto inštitúcie v očiach európskych občanov. Z toho dôvodu blahoželám švédskemu predsedníctvu k pozoruhodnému úsiliu, ktoré vyvinulo, aby dosiahlo nadobudnutie platnosti tejto novej zmluvy. Rovnako vítam pokroky v oblastiach spravodlivosti a vnútorných vecí. Štokholmský program, ktorý bol navrhnutý v ostatných mesiacoch a ktorý Európska rada odhlasovala 10. a 11. decembra, načrtáva nový referenčný rámec v tejto oblasti na roky 2010 – 2014. Som rád, že Rada zvažila odporúčania Parlamentu. Mám na mysli najmä rozšírenie schengenského priestoru na všetky krajiny EÚ, ktoré sa teraz po pozmeňujúcich a dopĺňujúcich návrhoch, ktoré sme predložili, stáva prioritou vnútornej politiky Európskej únie.

Marian-Jean Marinescu (PPE), písomne. – (RO) Chcel by som zablahoželať švédskemu predsedníctvu k šesťmesačnej náročnej práci, ktorú vykonal v zložitej situácii poznačenej hospodárskou a finančnou krízou, pripravami samitu v Kodani a prijatím Lisabonskej zmluvy. Vďaka Lisabonskej zmluve máme konečne jasný inštitucionálny rámec na riešenie všetkých problémov, ktorým čelí dnešný svet. Nová zmluva umožní EÚ pevne prevziať priekopnícku úlohu v boji proti zmene klímy a zaujať postavenie globálneho aktéra, a to nielen vo vzťahu k Spojeným štátom a Ruskej federácii, ale aj vo vzťahu k rozvíjajúcim sa krajinám. Nový stály predseda Rady a vysoká predstaviteľka navyše zabezpečia kontinuitu v činnostiach zahraničnej politiky EÚ, čo znamená pokrok v posilňovaní úlohy EÚ na svetovej scéne. V dôsledku všetkých týchto inštitucionálnych zmien bude EÚ výkonnejšia a bude mať k dispozícii širšiu škálu spôsobov riešenia hlavných problémov, ktorým čelí medzinárodné spoločenstvo, ako sú boj proti terorizmu, prispôbenie sa zmene klímy, zaistenie energetickej bezpečnosti a boj proti následkom hospodárskej a finančnej krízy. Som si istý, že španielske predsedníctvo bude schopné splniť očakávania a úspešne pokračovať v krokoch a činnostiach, ktoré odštartovalo švédske predsedníctvo.

Véronique Mathieu (PPE), písomne. – (FR) Rada by som zablahoželala švédskemu predsedníctvu k jeho práci, a to najmä v tých oblastiach, ktoré patria pod Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci. Úlohy boli obrovské: uskutočnil sa prechod od právneho systému Zmluvy z Nice k tomu, ktorý stanovuje Lisabonská zmluva, a zároveň prebehla príprava ďalšieho viacročného programu, ktorý určí priority pre priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti na nasledujúcich päť rokov. Rada by som pochválila tento Štokholmský program, ktorý posilní ambiciózne politické úsilie zamerané na zdokonalenie tohto priestoru do roku 2014. Treba však urobiť ešte značný pokrok, a to najmä v oblasti azylu. Vítam vytvorenie Európskeho podporného úradu pre azyl, pretože je veľmi dôležité zblížovať nielen zákony, ale aj postupy členských štátov. Predsa však bude nutné čo najskôr prijať ďalšie návrhy z azylového balíka, aby sa predišlo potrebe rozvinúť tretiu fázu spoločného európskeho azylového systému. Vďaka významným inštitucionálnym zmenám, ktoré zaviedla Lisabonská zmluva, sa teraz môžeme tešiť na skoré prijatie ambicióznejších a kvalitnejších legislatívnych nástrojov pod vedením nadchádzajúcich predsedníctiev.

Rovana Plumb (S&D), písomne. – (RO) Švédske predsedníctvo prinieslo pokrok prostredníctvom troch významných krokov, ktorými sú voľba prezidenta EÚ a vysokej predstaviteľky EÚ pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku po tom, ako nadobudla platnosť Lisabonská zmluva, prijatie Štokholmského viacročného programu na roky 2010 – 2014 a príprava a koordinácia rokovaní 15. konferencie zmluvných strán o zmene klímy v Kodani. Vítam rozhodnutie Rady, že EÚ a jej členské štáty sú pripravené rýchlo poskytnúť počítačové finančné prostriedky vo výške 2,4 miliardy EUR ročne v období rokov 2010 – 2012, aby pomohli rozvojovým krajinám prispôbiť sa účinkom zmeny klímy. Vyzývam však Komisiu, aby navrhla primeraný mechanizmus rozdeľovania finančného bremena medzi členské štáty podľa hospodárskej sily každého z nich.

Joanna Senyszyn (S&D), písomne. – (PL) Stratégia do roku 2020 naznačuje smer aktivít Únie a jej hlavné priority na ďalších 10 rokov. Keďže sa blížíme k záveru lisabonskej stratégie, je dôležité, aby sme popri zachovávaní súčasných sociálnoekonomických priorít našli účinné prostriedky na vyrovnanie sa s následkami hospodárskej krízy.

V súvislosti s diskusiami o budúcej stratégii, ktoré sú v súčasnosti v plnom prúde, by som rada upriamila pozornosť na dva aspekty: zdokonalenie systému vzdelávania v Európe a rodová rovnosť na trhu práce. Systém vzdelávania v Európe sa musí zmeniť. Vybudovanie modernej znalostnej ekonomiky nie je možné bez mladých a kvalitne vzdelaných pracovníkov. Mali by sme zabezpečiť väčšiu finančnú podporu súčasných programov EÚ (Erasmus, Erasmus Mundus, Leonardo da Vinci) a vytvoriť nové iniciatívy, ktoré pomôžu mladým ľuďom vzdelávať sa a získavať skúsenosti v zahraničí a zároveň poskytnú finančné a administratívne možnosti nevyhnutné na využívanie tejto podpory v zamestnaní v ich vlastnej krajine.

Únia, pre ktorú sú potreby občanov prioritou, by mala prijať program, ktorý bude v každej oblasti svojho fungovania podporovať rodovú rovnosť, a to predovšetkým v boji proti nezamestnanosti. Pri plánovaní novej stratégie by sme mali kladť mimoriadny dôraz na zvyšovanie podielu žien na zamestnanosti, keďže prieskum, ktorý uskutočnil Eurostat, ukazuje, že kríza zasiahla pracujúce ženy viac než mužov. Dôvodom je okrem iného fakt, že ženy pracujú na miestach, ktoré sú oveľa neistejšie. Diskriminácia na trhu práce je aj naďalej závažným problémom a nová stratégia ho musí riešiť.

Nuno Teixeira (PPE), *písomne*. – (PT) Napriek ťažkostiam, ktoré spôsobilo oneskorené nadobudnutie platnosti Lisabonskej zmluvy, dosiahlo švédske predsedníctvo niekoľko pozoruhodných úspechov. Patrí k nim balík návrhov o energetickej účinnosti a telekomunikačný balík, vytvorenie obozretného orgánu finančného dohľadu, dohoda o rozpočte na rok 2010, najmä pokiaľ ide o plán hospodárskej obnovy, stratégia pre oblasť Baltského mora a zapojenie sa do konferencie o zmene klímy, ktorá sa tento týždeň koná v Kodani. Španielske predsedníctvo, ktoré sa má začať v roku 2010, povedie prechod od Zmluvy z Nice k Lisabonskej zmluve a bude pokračovať v stratégii podpory zamestnanosti prostredníctvom povzbudenia a posilnenia európskych hospodárstiev. Zároveň bude riešiť ďalšie dôležité otázky, ako sú finančná regulácia a zmena klímy. Z dôvodu svojej geografickej a historickej blízkosti sa Portugalsko a najmä najvzdialenejšie regióny, ako napríklad Madeira, ktoré sa už tešia na to, ako sa bude dariť španielskemu predsedníctvu, musia pokúsiť čo najviac využiť príležitosti, ktoré sa tu istotne vytvoria. Napríklad priekopnícky samit medzi EÚ a Marokom bude ideálnym fórom pre podporu euroafrickej a atlantickej oblasti spolupráce, ktorá bude zahŕňať Madeiru, Azory, Kanárske ostrovy a susedné krajiny, najmä Maroko. Vložíam do toho všetko svoje úsilie a budem to pozorne sledovať.

Georgios Toussas (GUE/NGL), *písomne*. – (EL) Vážený pán predseda, rozhodnutia, ktoré boli prijaté na samite, signalizujú stupňovanie politiky Európskej únie a buržoázných vlád zameranej proti jednoduchým občanom a drsných opatrení proti pracujúcej triede a obyčajným ľuďom s cieľom posilniť ziskovosť a postavenie európskych monopolov v rámci jednotného vnútorného trhu a medzinárodnej imperialistickej hospodárskej súťaže. Stratégia EÚ do roku 2020, ktorá je prepracovanejšou verziou lisabonskej stratégie, si stanovuje za priority rýchlejšiu kapitalistickú reštrukturalizáciu a zničenie mzdových, pracovných a sociálnych práv, ktoré ešte pracovníkom zostali. Základom stratégie EÚ na ukončenie kapitalistickej krízy je zaviesť rozsiahle zmeny v systémoch sociálneho zabezpečenia, zvýšiť vek odchodu do dôchodku a drasticky znížiť mzdy, dôchodky a sociálne dávky. Deficity, verejný dlh a postupy dohľadu nad hospodárstvami rôznych členských štátov vrátane Grécka sa mobilizujú s cieľom ideologicky terorizovať pracovníkov. Táto politika EÚ namierená proti jednoduchým občanom zároveň nesie punc skupiny PASOK a strany Novej demokracie, ktoré naďalej podporujú voľby v záujme kapitálu, pričom následky krízy presúvajú na plecia pracovníkov. Grécka komunistická strana vyzýva pracujúcu triedu, aby zorganizovala protiútok, odsúdila strany jednosmernej európskej politiky a zúčastnila sa masovo na zhromaždení proti nezamestnanosti, ktoré 17. decembra organizujú triedne sily Militantného frontu všetkých pracujúcich.

PREDSEDÁ: PÁN LAMBRINIDIS

podpredseda

4. Hlasovanie

Predsedajúci. – Ďalším bodom programu je hlasovanie.

(Informácie o výsledku hlasovania: pozri zápisnicu)

4.1. Mobilizácia Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii: Švédsko/Volvo, Rakúsko/Steiermark, Holandsko/Heijmans (A7-0079/2009, Reimer Böge) (hlasovanie)

– Po ukončení hlasovania o pozmeňujúcom a dopĺňujúcom návrhu 2:

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, kým sme hlasovali o pozmeňujúcom a dopĺňujúcom návrhu 8, na malej obrazovke – aspoň tu – a na obrazovke naľavo bolo naďalej zobrazené číslo 7d. Chcel by som sa uistiť, že hlasy boli zaznamenané správne.

4.2. Návrh opravného rozpočtu Európskej únie č. 10/2009 na rozpočtový rok 2009, oddiel III – Komisia (A7-0081/2009, Jutta Haug) (hlasovanie)

4.3. Preskúmanie osvedčení o zvolení za poslanca (A7-0073/2009, Klaus-Heiner Lehne) (hlasovanie)

4.4. Perspektívy rozvojovej agendy z Dauhy (DDA) po siedmej ministerskej konferencii WTO (hlasovanie)

– K pozmeňujúcemu a doplňujúcemu návrhu č. 2:

Harlem Désir (S&D). – (FR) Vážený pán predsedajúci, chcel by som iba povedať, že ak rozumiem správne pozmeňujúcemu a doplňujúcemu návrhu kolegu poslanca pána Papastamkosa, vzťahuje sa na stiahnutie záväzku zrušiť vývozné dotácie prijatého v Hongkongu všetkými členmi Svetovej obchodnej organizácie (WTO). Preto v protiklade s chybou v našich dokumentoch k hlasovaniu Skupina progresívnej aliancie socialistov a demokratov v Európskom parlamente skutočne podporuje tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh.

4.5. Reštriktívne opatrenia týkajúce sa práv jednotlivcov v nadväznosti na nadobudnutie platnosti Lisabonskej zmluvy (hlasovanie)

5. Vysvetlenia hlasovania

Ústne vysvetlenia hlasovania

– **Správa: Reimer Böge (A7-0079/2009)**

Jan Březina (PPE). – (CS) Hlasoval som proti správe pána Bögeho, ktorá sa týka uvoľnenia prostriedkov z Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii, pretože najmä v prípade rakúskej žiadosti ide o veľmi nesystematický prístup, ktorý sa odráža v bezprecedentnej výške poskytovanej podpory na hlavu. Ak má ísť o časovo obmedzenú individuálnu podporu zameranú na pomoc pracovníkom postihnutým prepúšťaním v dôsledku globalizácie, táto podpora sa musí odvodzovať od reálnych individuálnych potrieb a reálneho hospodárskeho kontextu. To sa však nedeje, naopak, pri určovaní tejto podpory sa postupuje náhodne a svojvoľne. Preto je podľa môjho názoru potrebné stanoviť pevné kritériá. Takto použité finančné prostriedky nie sú riešením problému, ale sú v skutočnosti plytvaním peniazmi daňových poplatníkov.

– **Návrhy uznesení: Perspektívy rozvojovej agendy z Dauhy (DDA) po siedmej ministerskej konferencii WTO (RC-B7-0188/2009)**

Syed Kamall (ECR). – Vážený pán predsedajúci, dôvod, prečo mnohých z nás zaujíma obchod, je v skutočnosti myšlienka, ako pomôžeme ľuďom v najchudobnejších krajinách vymaniť sa z chudoby. Vieme, že jedným z najlepších spôsobov, ako im môžeme pomôcť, je pomoc podnikateľom v najchudobnejších krajinách. Podnikatelia v mnohých chudobnejších krajinách sa dožadujú pomoci a otvorených trhov a je dôležité, aby sme ich podporili.

Musíme sa však pozrieť na situáciu vo vlastných štátoch, aby sme zistili, ako vytvárame prekážky podpore obchodu s chudobnejšími krajinami. V mnohých prípadoch si chudobnejšie krajiny myslia, že obchodné predpisy sú namierené proti nim, a pozerajú sa na záležitosti, ako je napríklad spoločná poľnohospodárska politika, subvencovanie bavlny, sanitárne a fytosanitárne normy a tarify na dovoz s vyššou hodnotou do EÚ. Je dôležité, aby sme ukázali, že systém obchodovania je skutočne otvorený a že v maximálnej možnej miere pomáhame najchudobnejším krajinám odstrániť chudobu.

Nirj Deva (ECR). – Vážený pán predsedajúci, ak chceme zmierniť svetovú chudobu, musíme zvýšiť globálny obchod. Ak si zvolíme cestu protekcionizmu z dôvodu súčasnej svetovej finančnej krízy, jediné, čo urobíme, je, že oddialíme oslobodenie miliónov ľudí od chudoby a že milióny ľudí zomrú. Ak nechopíme túto výzvu hneď teraz a nebudeme sa dívať do budúcnosti nad rámec tejto krízy, zanecháme odkaz takých otrasných rozmerov, že miliarda ľudí zistí, že nedokáže žiť.

Máme potravinovú krízu, zmenu klímy, globálne otepľovanie, záplavy, zemetrasenia a všetky možné druhy katastrof, ktoré si vyžadujú našu pomoc, a jediný spôsob, ako môžeme zlepšiť situáciu všetkých, je skutočne zvýšiť globálny obchod, a som veľmi vďačný, že ma počúva nový nastávajúci komisár pre obchod.

Marc Tarabella (S&D). – (FR) Vážený pán predsedajúci, pokiaľ ide o toto uznesenie o Svetovej obchodnej organizácii a na rozdiel od názoru vysloveného predchádzajúcim rečníkom, nie som presvedčený, že je to medzinárodný obchod, ktorý zaručí to, že zomrie menej ako miliarda ľudských bytostí alebo že nebudú trpieť podvýživou, ale je to samozásobiteľské poľnohospodárstvo. Zaručí to podstatne skôr ako medzinárodný obchod.

Už som mal príležitosť hovoriť o tejto otázke počas rozpravy a hlasoval som proti tomuto uzneseniu z jediného dôvodu, že bol zamietnutý pozmeňujúci a dopĺňujúci návrh, ktorý sa týka verejných služieb a potreby, aby vlády mohli mať kontrolu nad verejnými službami súvisiacimi so základnými otázkami, ako je voda a energia.

Písomné vysvetlenia hlasovania

– Správa: Reimer Böge (A7-0079/2009)

Andrew Henry William Brons (NI), písomne. – Nie sme kapitalisti typu *laissez-faire* a veríme v štátnu pomoc pracovníkom, ktorí stratili prácu bez vlastného zavinenia. Chceli by sme, aby túto pomoc poskytovali suverénne štáty vlastným pracovníkom. Nie sme, samozrejme, ani za členstvo v EÚ. Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii však existuje a boli mu pridelené finančné prostriedky.

Tento fond je nevítanou náhradou za pomoc členských štátov. Ak by sa navrhlo, že tento fond má pomáhať britským pracovníkom, samozrejme by som ho podporil. Preto musím neochotne súhlasiť s podporou švédskych, holandských a rakúskych pracovníkov z tohto fondu. Ak by sa hlasovalo proti, finančné prostriedky by sa nevrátili daňovým poplatníkom. EÚ by si ich ponechala a potom možno minula na podstatne menej zásluhnú záležitosť.

Diogo Feio (PPE), písomne. – (PT) Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii bol vytvorený, aby poskytoval dodatočnú pomoc pracovníkom postihnutým následkami veľkých zmien v medzinárodnom obchode. Portugalsko, Nemecko, Španielsko, Holandsko, Švédsko, Írsko a Rakúsko sa už doň prihlásili, čo svedčí o tom, že tento problém ovplyvňuje členské štáty v rôznych geografických oblastiach a s rôznymi ekonomickými modelmi a smerovaniami.

Takéto situácie, ktoré sa odohrávajú alarmujúcou rýchlosťou, vyžadujú, aby tí, ktorí majú rozhodovaciu právomoc, starostlivo zvážili európsky hospodársky a sociálny model, ako aj jeho trvalú udržateľnosť a budúcnosť. Tieto situácie tiež znamenajú, že je absolútne nevyhnutné presadzovať spôsoby vytvárania kvalitných nových pracovných miest. Ak to má byť úspešné, musíme poskytnúť podporu, odstrániť záťaž a odstrániť neopodstatnenú byrokráciu kvôli tým, ktorí sú stále ochotní podstúpiť riziko založenia nového podnikania a pripojiť sa k inovatívnym projektom, a to napriek ťažkostiam.

Bez ohľadu na to, koľko pomoci sa poskytne pracovníkom, bude bezcenná, ak sa budú spoločnosti naďalej zatvárať jedna za druhou a ak nedokážeme zvrátiť znížovanie investícií v Európe.

Predmetné prípady, ktoré schvaľujem, sa týkajú Švédska, Rakúska a Holandska a získali si širokú podporu v príslušných parlamentných výboroch, a to aj na predloženie návrhu uznesenia a na vydanie stanoviska.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písomne. – (PT) Hoci si v súvislosti s Európskym fondom na prispôsobenie sa globalizácii udržiavame svoje kritické stanovisko, pretože sme presvedčení, že by bolo dôležitejšie v prvom rade prijať opatrenia na zabránenie nezamestnanosti, hlasovali sme za mobilizáciu tohto fondu na poskytnutie ďalšej pomoci pracovníkom postihnutým následkami reštrukturalizácie spoločností alebo liberalizácie medzinárodného obchodu.

V tomto prípade ide o mobilizáciu približne 16 miliónov EUR pre Švédsko, Rakúsko a Holandsko na poskytnutie pomoci pracovníkom prepusteným z automobilového a stavebného priemyslu.

Toto je piatykrát, kedy bol fond mobilizovaný v roku 2009, čím sa z plánovaných 500 miliónov EUR celkovo použilo 53 miliónov EUR. Je to celkom príznačné, že sa v období ťažkej sociálnej krízy použilo o niečo málo viac ako 10 % z naplánovanej sumy, a to samo osebe prinajmenšom dokazuje potrebu prehodnotenia nariadení upravujúcich využívanie fondu.

Françoise Grossetête (PPE), *písomne*. – (FR) Hlasovala som za správu pána Bögeho o mobilizácii Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii. Jeho cieľom je chrániť pracovné miesta a zjednodušiť pracovníkom, ktorí boli prepustení v dôsledku zmien v štruktúre medzinárodného obchodu a globálnej finančnej a hospodárskej krízy, návrat na trh práce.

Po troch rokoch od jeho vytvorenia v roku 2006 a v súčasnom kontexte globálnej finančnej a hospodárskej krízy bolo veľmi dôležité zjednodušiť podmienky upravujúce používanie tohto európskeho fondu. Švédsko, Rakúsko a Holandsko sú dnes cieľom týchto efektívnejších a rýchlejších opatrení a teším sa, že k týmto finančným prostriedkom budú mať väčší prístup všetky členské štáty EÚ. Keďže je fond prepojený s finančným rámcom na roky 2007 – 2013, maximálna ročná suma fondu nesmie prekročiť 500 miliónov EUR. Je však dôležité, aby sa tieto prostriedky uplatnili v plnej výške, čo sa zatiaľ nedeje.

Európska únia musí využiť všetky zdroje, ktoré má k dispozícii, na riešenie následkov hospodárskej krízy.

Jörg Leichtfried (S&D), *písomne*. – (DE) Hlasujem za správu o poskytnutí 15,9 milióna EUR ako pomoci Rakúsku, Švédsku a Holandsku. V dôsledku globálnej hospodárskej krízy muselo byť prepustených celkom 744 zamestnancov v odvetví zásobovania automobilového priemyslu iba v samotnom Štajersku. Žiadosť o pomoc z Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii v celkovej výške 5 705 365 EUR oprávnené predložená Rakúskom bola teraz Európskou úniou schválená.

Je to úplne oprávnené, pretože Rakúsko bolo mimoriadne vážne zasiahnuté prepados vývozu. Napríklad vývoz cestných dopravných prostriedkov sa prepadol o 51,3 % a automobilov o 59,4 %. V dôsledku úzkeho prepojenia medzi spoločnosťami v automobilovom priemysle a nízkej úrovne diverzifikácie mnohých dodávateľov pociťuje krízu celý automobilový priemysel.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), *písomne*. – (FR) Švédski, rakúski a holandskí pracujúci sú obeťami globalizácie. Znova opakujeme náš dôrazný nesúhlas s filozofiou, na ktorej tento fond stojí a ktorá z európskych pracovníkov robí iba „premenné prispôsobenia“, čo umožňuje hladký chod určitej formy neoliberálnej globalizácie, ktorá sa nikdy nespochybnuje. Záujmy gigantov, ako je americká spoločnosť Ford, súčasný vlastník spoločnosti Volvo Cars, ktorá mala čistý zisk takmer 1 miliardu USD v treťom štvrtroku 2009, prípadne spoločností Aviva, Axa a BlackRock, hlavných akcionárov spoločnosti Heijmans NV, dnes vytláčajú všeobecný záujem európskych občanov. Fond prispieva k tomuto plieneniu.

Nuno Melo (PPE), *písomne*. – (PT) Európska únia je oblasťou solidarity. Tento duch je kontextom Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii. Fond poskytuje nevyhnutnú podporu na pomoc nezamestnaným a obetiam presídľovania podnikov, ku ktorému dochádza v globalizovanom kontexte. Platí to ešte viac, keď si uvedomíme, že sa presídľuje čoraz viac spoločností, aby využilo znížené náklady na pracovnú silu v rôznych krajinách, najmä v Číne a Indii, a to často za cenu sociálneho, zamestnaneckého a environmentálneho dumpingu.

Andreas Mölzer (NI), *písomne*. – (DE) Následky globalizácie sa musia znova zmierňovať prostredníctvom mobilizácie Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii (EGF). Tentokrát, bohužiaľ, bolo vážne zasiahnuté aj Štajersko. Celkom 744 ľudí z deviatich rôznych spoločností prišlo o prácu za niekoľko posledných mesiacov, a preto spolková krajina Štajersko požiadala EÚ o pomoc. Rovnako ako pri predchádzajúcich žiadostiach bolo všetko veľmi podrobne preskúmané a som rád, že obyvatelia Štajerska spĺňajú všetky požiadavky. Najmä súčasná finančná a hospodárska kríza nám veľmi jasne pripomína negatívne účinky globalizácie.

Vzhľadom na túto skutočnosť je o to nepochopiteľnejšie, že Parlament dnes prijal uznesenie podporujúce ešte väčšiu liberalizáciu a odstránenie obchodných bariér, a tým aj väčšiu globalizáciu. Kým sa v EÚ nezmení myslenie, môžeme iba pracovať na znižovaní škôd spôsobených globalizáciou v zasiahnutých krajinách. Preto som bez výhrad hlasoval za uvoľnenie pomoci z fondu.

Wojciech Michał Olejniczak (S&D), *písomne*. – (PL) Podporil som mobilizáciu Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii, pretože súčasná situácia na trhu práce si vyžaduje, aby sme konali v mene pracovníkov. Predchádzajúce krízy boli charakterizované skutočnosťou, že mali dosah na konkrétne regióny a že boli koncentrované na jednom mieste. V takých časoch všetci, ktorí stratili prácu alebo čelili finančným problémom, mohli odísť za hranice a nájsť si prácu, prípadne mohli mať niekoľko zamestnaní. Dnes vzhľadom na globálny charakter finančnej krízy takéto možnosti nie sú k dispozícii.

Súčasná situácia na finančných trhoch si vyžaduje, aby sme podporovali mnoho miliónov ľudí, ktorí stratili zamestnanie za posledný rok. Nehovorím, samozrejme, iba o pomoci pri hľadaní si zamestnania, ale tiež

o využívaní pružnosti trhu práce, pomáhaní pracovníkom získať novú kvalifikáciu a organizovaní vhodného vzdelávania, napríklad v oblasti používania počítačov alebo poskytovania pracovného poradenstva. Väčšina finančných prostriedkov vo fonde EGF by mala byť určená na podporu podnikania a poskytovanie pomoci samostatnej zárobkovej činnosti, keď ľudia prídu o prácu. Založenie podnikania a samostatné vytváranie zisku predstavuje príležitosť udržať finančnú stabilitu a možnosť rozvíjať sa.

Myslím si, že programy ako Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii sú veľmi potrebné, pretože reagujú na konkrétnu situáciu a pomáhajú priamo tým, ktorí následkami krízy utrpeli najviac.

Aldo Patriciello (PPE), písomne. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, v prvom rade by som chcel zablahoželať pánovi spravodajcovi k vynikajúcej práci. Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii je nástroj, ktorý Európsky parlament teraz čoraz častejšie používa z dôvodu ťažkej fázy hospodárskej konvergenzie, ktorú zažíva náš kontinent.

To ukazuje, že zoči-voči kríze dokázal Európsky parlament prijať politické opatrenia prinášajúce výhody občanom, ktorých zastupujeme, prostredníctvom synergie širokej škály politických cieľov. Z tohto dôvodu som hlasoval za tento fond, lebo som presvedčený, že vytvorí základný nástroj profesionálneho, a teda aj sociálneho začleňovania sa pracovníkov, ktorí stratili svoje zamestnanie.

Marit Paulsen, Olle Schmidt a Cecilia Wikström (ALDE), písomne. – (SV) Švédsko požiadalo o pomoc z Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii v súvislosti s prepúšťaním v automobilovom odvetví vo Švédsku.

Sme presvedčení, že voľný obchod a trhové hospodárstvo sú prospešné hospodárskemu rozvoju, a preto sme v zásade proti finančnej pomoci krajinám alebo regiónom. Táto hospodárska kríza však je hlbšia ako akákoľvek kríza, ktorú Európa zažila od tridsiatych rokov minulého storočia, a zasiahla výrobcov automobilov vo Švédsku a najmä spoločnosť Volvo Cars mimoriadne vážne.

Pracovníkov prepustených spoločnosťou Volvo Cars považuje Komisia za výrazný negatívny vplyv na miestne a regionálne hospodárstvo západného Švédska. Spoločnosť Volvo Cars je veľmi významný zamestnávateľ v západnom Švédsku. Ak Európsky parlament nebude konať, pracovníci spoločnosti Volvo Cars a jej dodávateľov budú vážne postihnutí. Riziko sociálnej marginalizácie a trvalého vylúčenia je veľmi vysoké, čo ako liberáli nemôžeme akceptovať. Veľmi súcítíme so všetkými, ktorých postihla nezamestnanosť, radi by sme videli, že im bude sprístupnené vzdelávanie.

Švédsko je čistým prispievateľom EÚ, a preto je dôležité, aby zamestnanci vo firmách pôsobiacich vo Švédsku tiež dostali pomoc od EÚ, ak ich postihla hospodárska kríza.

Marie-Christine Vergiat (GUE/NGL), písomne. – (FR) Zdržala som sa hlasovania o ďalšej mobilizácii Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii.

Hlasovanie sa týka, okrem iného, dvoch platieb v celkovej výške takmer 24 miliónov EUR automobilovému priemyslu vo Švédsku a v Rakúsku. Ďalšia požiadavka sa týka stavebnej spoločnosti v Holandsku.

Automobilový priemysel je hlavným príjmom tohto fondu, hoci neustále zatvára továrne, presídľuje výrobu, prepúšťa obrovské množstvo pracovníkov a stavia svojich subdodávateľov do zraniteľnej pozície. Okrem toho dostal ďalšie typy finančnej pomoci od členských štátov v rámci plánov hospodárskej obnovy, ako aj ďalšie formy podpory poskytnutej konkrétne v spojitosti s politikami na boj proti zmene klímy.

Tieto finančné prostriedky, ktoré sú určené na využitie pri školeniach ľudí, ktorí boli prepustení – potrebné opatrenie, ak si majú nájsť nové zamestnanie – nie sú poskytované výmenou za záväzok európskeho automobilového priemyslu, že nebude prepúšťať ďalších svojich pracovníkov.

Neprichádza do úvahy, aby som podporila takúto politiku, pretože vlastne podporuje presídľovanie.

– **Správa: Jutta Haug (A7-0081/2009)**

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písomne. – (PT) Tento opravný rozpočet jasne odráža protirečenia v rozpočtoch Európskej únie. Na jednej strane sú jeho globálne hodnoty nízke v porovnaní s potrebami politík hospodárskej a sociálnej súdržnosti. Na druhej strane finančné prostriedky neboli vyčerpané, pretože krajiny, ktoré najviac tieto prostriedky potrebovali, mali ťažkosti počítať v rozpočte s požadovaným spolufinancovaním.

Napriek tomu odmietli návrhy na zníženie požiadaviek spolufinancovania, ktoré sme predložili, a to v čase krízy. Takéto protirečenia a neracionálne aspekty politiky Spoločenstva uprednostňujú iba najbohatšie

a najrozvinutejšie krajiny a končia zhoršovaním sociálnych nerovností a regionálnych rozdielov. Preto sme hlasovali proti.

Správa samotná odôvodňuje naše stanovisko, keď zdôrazňuje, že existujú rôzne dôvody na zjavné spomalenie platieb v porovnaní s očakávaným rytmom v závislosti od príslušných členských štátov. V prvom rade súčasná hospodárska situácia v niektorých prípadoch spôsobila ťažkosti pri poskytovaní národného spolufinancovania. V druhom rade skutočnosť, že plnenie rozvoja vidieka v roku 2009 vykazuje menej dynamický profil ako v príslušnom roku predchádzajúceho programovacieho obdobia, je vysvetlená neskorým schválením niektorých programov, ako aj, v prípade Rumunska a Bulharska, nedostatkom vhodných predchádzajúcich skúseností s plnením programov rozvoja vidieka.

– Návrhy uznesení: Perspektívy rozvojovej agendy z Dauhy (DDA) po siedmej ministerskej konferencii WTO (RC-B7-0188/2009)

Nikolaos Chountis (GUE/NGL), písomne. – (EL) Hlasoval som proti návrhu, pretože celkovo podporuje liberalizáciu trhov a systému obchodovania, čo je výlučne na úkor chudobných a rozvojových krajín a nepreukazuje žiaden skutočný záujem o environmentálne potreby planéty. Myslím si, že by mala byť odmietnutá liberalizácia obchodu a jej katastrofické výsledky, ktoré prispeli k súčasnej finančnej, hospodárskej, klimatickej a potravinovej kríze a k stratám zamestnania, chudobe a deindustrializácii. Proti návrhu som hlasoval aj preto, lebo nechráni plné rešpektovanie práv vlád na ochranu ich schopnosti regulovať a poskytovať základné služby, a to najmä na poli verejného majetku a služieb, napríklad zdravotníctva, vzdelávania, kultúry, komunikácií, dopravy, vody a energie.

Žiaľ, pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, ktoré predložila Konfederatívna skupina Európskej zjednotenej ľavice – Nordická zelená ľavica boli zamietnuté. Budeme bojovať za skutočnú reformu systému medzinárodného obchodu orientovanú na zavedenie pravidiel pre spravodlivý obchod, ktoré budú dodržiavať medzinárodné pravidlá na poli sociálnej spravodlivosti, ohľaduplnosti k životnému prostrediu, potravinovej nezávislosti a bezpečnosti, trvalo udržateľného poľnohospodárstva, realizovateľného rastu a kultúrnej rozmanitosti.

Anne Delvaux (PPE), písomne. – (FR) Hlasovala som proti spoločnému návrhu uznesenia o perspektívach rozvojovej agendy z Dauhy (DDA) po siedmej ministerskej konferencii WTO. Urobila som tak zo všeobecného hľadiska, pretože mu viditeľne chýba vízia v súvislosti s podporou rozvoja a rešpektovania rozvojových krajín, ale ešte konkrétnejšie, pretože hoci je nesmierne dôležité úspešne uzavrieť kolo rokovaní v Dauhe, nemožno tak urobiť za každú cenu. Medzinárodný obchod musí zohľadniť dlhodobú európsku tradíciu spolupráce s najchudobnejšími krajinami. Okrem toho pri téme poľnohospodárstva a liberalizácie služieb nepodporujem prístup odporúčaný týmto uznesením o to viac, že neboli prijaté všetky pozmeňujúce a doplňujúce návrhy zamerané na vyváženú textu. Napríklad súhlas so zintenzívnením rokovaní v odvetvi služieb s cieľom dosiahnuť vyššiu mieru liberalizácie je vylúčený.

Na záver, ľutujem, že uznesenie podporilo posilnenie dvojstranných dohôd o voľnom obchode. Tento typ dohôd je často podstatne nevýhodnejší pre rozvojové krajiny. Nutnosť samostatného rokovania s EÚ podstatne oslabuje ich pozíciu a existuje tendencia zatlačať ich do rohu.

Diogo Feio (PPE), písomne. – (PT) Podľa môjho názoru má kolo rokovaní v Dauhe zásadný význam pre medzinárodný obchod a môže výrazne pomôcť zníženiu chudoby v rozvojových krajinách a spravodlivejšiemu rozdeľovaniu výhod plynúcich z globalizácie. Je preto dôležité, aby rozvojový program z Dauhy zohľadnil tento efekt a naozaj prispel k splneniu cieľov tisícročia.

Je veľmi dôležité, aby členovia WTO naďalej vyhýbali prijímaniu protekcionistických opatrení, ktoré by mohli mať veľmi ťaživý vplyv na svetové hospodárstvo. Som presvedčený, že neprijímanie protekcionistických opatrení viedlo k lepšej, hoci pomalejšej obnove z hospodárskej krízy, ktorú v súčasnosti prežívame.

Je preto veľmi dôležité, aby členovia WTO bojovali proti protekcionizmu v budúcich zmluvách v rámci ich dvojstranných a viacstranných vzťahov.

José Manuel Fernandes (PPE), písomne. – (PT) Podporujem, aby Európska únia hrala vedúcu úlohu v súčasných rokovaniach WTO, aby sa dokončilo kolo rokovaní v Dauhe a pamätalo sa pri tom na nové globálne výzvy, napríklad zmenu klímy, bezpečnosť a potravinovú nezávislosť. Dúfam, že výsledok povedie k novým trhovým príležitostiam a posilneniu pravidiel mnohostranného obchodu, aby mohol obchod slúžiť trvalo udržateľnému rozvoju. Svetová obchodná organizácia by mohla lepšie riadiť globalizáciu. Uznávam však, že v kontexte súčasnej hospodárskej krízy pravidlá a záväzky prijaté v rámci WTO vo veľkej miere

zabránili členom začať využívať reštriktívne obchodné opatrenia a viedli k tomu, že prijali opatrenia na hospodársku obnovu.

Členovia WTO musia naďalej zostať verní aktívnemu boju proti protekcionizmu. Dúfam, že sa podarí dosiahnuť väčšiu spoluprácu medzi WTO a inými medzinárodnými organizáciami a orgánmi, ako sú Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO), Medzinárodná organizácia práce (MOP), Environmentálny program OSN (UNEP), Rozvojový program OSN (UNDP) a Konferencia OSN o obchode a rozvoji (UNCTAD). Hlasoval som preto za uznesenie.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písomne. – (PT) Toto uznesenie zdôrazňuje neoliberálne stanoviská Parlamentu voči kolu rokovaní v Dauhe, ktoré sa začalo v roku 2001, iba s občasným odvolaním sa na sociálne otázky a na rozvojové ciele tisícročia.

Jeho hlavným zámerom je však zdôraznenie úplnej liberalizácie svetového trhu. Odmieťa uznať, že je čas zmeniť priority medzinárodného obchodu a odmietnuť voľný obchod na základe negatívneho príspevku k finančnej, hospodárskej, potravinovej a sociálnej kríze, ktorú ľudia teraz zažívajú, pri rastúcej nezamestnanosti a chudobe. Voľný obchod slúži iba záujmom najbohatších krajín a hlavných hospodárskych a finančných skupín.

Zamietnutím našich pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov vyslovili nie obrovskej zmeny v rokovaniach, ktorá by ako prioritu určila rozvoj a sociálny pokrok, vytváranie pracovných miest so zaručenými právami a boj proti hladu a chudobe. Je poľutovaniahodné, že nepovažovali za najvyššiu prioritu zrušenie daňových rajov, podporu potravinovej nezávislosti a bezpečnosti, podporu kvalitných verejných služieb a rešpektovanie práva vlád na ochranu svojich hospodárstiev a verejných služieb, a to najmä v oblastiach zdravotníctva, vzdelávania, vody, kultúry, komunikácií a energie.

Bruno Gollnisch (NI), písomne. – (FR) Nie, globálny voľný obchod nie je riešením súčasnej krízy. Práve naopak, je jednou z jej hlavných príčin. Kolo rokovaní v Dauhe bolo vážavé už od začiatku a rok bolo zastavené pre zásadný problém, konkrétne ten, že systém dosiahol hranice únosnosti pre všetkých – či už sú rozvinutí, rozvíjajúci sa, alebo najmenej rozvinutí, čo je medzinárodný žargón pre tie krajiny, ktoré sú postihnuté chudobou a nútené integrovať sa do extrémne konkurenčného globálneho trhu, ktorý ich pohltí. V Európe žijeme podľa paradoxu udržiavaného pseudoelitami, ktoré nám vládnu a ktoré chcú, aby sme všetci boli súčasne bohatí aj chudobní – chudobní, pretože musíme byť nedostatočne platení, aby sme mohli konkurovať v rámci obchodnej vojny, ktorá nás stavia proti krajinám s nízkymi úrovňami miezd, a bohatí, aby sme mohli konzumovať lacné a často nekvalitné dovážané tovary, ktoré zaplavujú naše trhy.

Bolo to pred niekoľkými desaťročiami, keď francúzsky laureát Nobelovej ceny za ekonomiku prišiel so zrejším riešením – voľný obchod je možný a žiaduci iba medzi krajinami alebo subjektmi, ktoré sú rovnako rozvinuté. Takto je to pre príslušných partnerov obojstranne výhodné. Pre všetkých ostatných musí byť obchod regulovaný bez ohľadu na to, či sa to prorokom ultraliberalizmu páči, alebo nie.

Sylvie Guillaume (S&D), písomne. – (FR) Dúfam, že kolo rokovaní o rozvojovej agende z Dauhy povedie k tomu, že vytvoríme spravodlivé a rovnocenné obchodné vzťahy. Preto som podporila pozmeňujúce a doplňujúce návrhy našej politickej skupiny, ktoré sú zamerané na zlepšenie tohto uznesenia, aby sa posilnili požiadavky súvisiace s rozvojom, aby sa požadovalo, že sa verejné služby nesmú spochybňovať pri rokovaniach o službách, aby bola vo vzťahu k priemyselným tarifám uznaná potreba zohľadniť úroveň rozvoja každej krajiny a aby sa tieto odvetvia neotvárali náhle konkurencii, a nakoniec, aby sa zachovalo špeciálne a rozdielne zaobchádzanie pre niektoré typy výroby v odvetví poľnohospodárstva.

Nuno Melo (PPE), písomne. – (PT) Rôzne typy nerovnováhy v systéme medzinárodného obchodu nespravodlivo pomáhajú zdôrazniť rozdiely medzi kontinentmi. V tejto súvislosti všetko, čo pomôže napraviť súčasnú nerovnováhu, je výhodné pre všetkých a určite prispeje k vytvoreniu viacstranného systému založeného na spravodlivejších a rovnocennejších pravidlách. To nám poskytne spravodlivý systém obchodovania, ktorý bude slúžiť všetkým. To je zmysel rozvojového programu z Dauhy.

Willy Meyer (GUE/NGL), písomne. – (ES) Po 30 rokoch fundamentalizmu voľného trhu svetové hospodárstvo čelí najhoršej kríze od čias Veľkej hospodárskej krízy z 30. rokov minulého storočia. Neoliberálny program Svetovej obchodnej organizácie (WTO), ktorý zahŕňa dereguláciu, liberalizáciu a privatizáciu služieb, priniesol ďalšiu chudobu väčšine svetovej populácie v rozvojových a aj priemyselných krajinách. Naša skupina vždy odmietala liberalizáciu obchodu a jej ničivé následky, ktoré prispievajú k súčasnej finančnej, hospodárskej, klimateckej a potravinovej kríze.

Z týchto dôvodov som hlasoval proti uzneseniu Parlamentu o ministerskej konferencii WTO a naša skupina navrhla, aby sme pre rokovania WTO požadovali nový mandát. Takýto mandát musí byť prispôsobený aktuálnemu stavu sveta. Musí byť zameraný na dosiahnutie skutočnej reformy systému medzinárodného obchodu a na zaručenie prijatia nariadení o spravodlivom obchode, ktoré rešpektujú medzinárodné dohody a vnútroštátne právne prepisy v oblastiach sociálnej spravodlivosti, životného prostredia, potravinovej nezávislosti a trvalo udržateľného poľnohospodárstva.

Andreas Mölzer (NI), *písomne*. – (DE) Spoločný návrh uznesenia od Poslaneckého klubu Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov), skupiny Európskych konzervatívcov a reformistov a Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu o rozvojovom programe z Dauhy a WTO pokračuje v trende globálnej liberalizácie vo všetkých oblastiach hospodárstva. Niet pochyb, že zrušenie bariér obchodu a jeho zvýšenie v niektorých oblastiach prináša väčšiu prosperitu. Videli sme tiež, že voľný obchod medzi podobne rozvinutými krajinami je tiež prospešný.

Ak sa však obchodní partneri príliš líšia z hľadiska stupňa ich rozvoja, dochádza v mnohých prípadoch k negatívnym účinkom na obe strany. Úplné otvorenie trhov rozvojových krajín vývozu z priemyselných krajín niekedy viedlo k zničeniu miestnej hospodárskej štruktúry, zvýšenej miere chudoby ľudí a následkom toho k zvýšenému počtu ľudí, ktorí chcú migrovať do západných krajín. Na druhej strane bola Európa zaplavená lacným tovarom z Ďalekého východu, výroba ktorého v mnohých prípadoch zahŕňa vykorisťovanie pracovníkov. Domáca výroba bola premiestnená alebo zrušená, čo viedlo k nezamestnanosti v Európe. Z tohto pohľadu sú preto určité bariéry obchodu, napríklad na udržanie potravinovej nezávislosti v Európe, absolútne odôvodnené. Nemali by sme zabúdať, že liberalizácia služieb na finančných trhoch zohrala podstatnú úlohu v súčasnej finančnej a hospodárskej kríze. Napriek tomu sa návrh uznesenia vyjadruje v prospech pokračovania procesu liberalizácie a poskytnutia WTO väčšej úlohy v rámci politiky nového globálneho poriadku, a preto som hlasoval proti nemu.

Evelyn Regner (S&D), *písomne*. – (DE) Hlasovala som proti uzneseniu o rozvojovom programe z Dauhy, pretože som proti akejkoľvek liberalizácii verejných služieb. Mám na mysli najmä liberalizáciu dodávok vody, zdravotníckych služieb a služieb v energetickom sektore. Pre súdržnosť spoločnosti je nevyhnutné, aby mali všetci občania prístup k verejným službám. Poskytovanie týchto služieb musí mať vysokú kvalitu a rešpektovať princíp univerzality a predovšetkým musí byť cenovo dostupné. V tomto ohľade by vnútroštátne orgány mali mať široké oprávnenie a rozsiahle možnosti podľa uváženia formovať svoje služby.

Frédérique Ries (ALDE), *písomne*. – (FR) V tejto ére globalizácie je efektívny systém na reguláciu obchodu ešte relevantnejší ako kedykoľvek predtým. Je to úlohou Svetovej obchodnej organizácie, ktorá bola vytvorená v roku 1995 ako náhrada Všeobecnej dohody o clách a obchode (GATT). Ako zdôrazňuje spoločný návrh uznesenia predložený parlamentnou pravícou, za ktorý som dnes napoludnie hlasovala, WTO má zohrať zásadnú úlohu pri zaručení lepšieho riadenia globalizácie a rovnomernejšieho rozdelenia jej výhod. Samozrejme, tí, ktorí uprednostňujú protekcionizmus a uzavretie sa, si vyberajú nesprávny cieľ, keď z WTO robia smrtiacu zbraň nekontrolovanej liberalizácie. Bol to súčasný generálny riaditeľ tejto agentúry Organizácie Spojených národov, Pascal Lamy, kto v roku 1999 naznačil cestu, ktorú treba zvoliť – cestu, ktorá je naopak cestou kontrolovanej globalizácie.

S cieľom zvoliť si túto cestu Európsky parlament navrhuje niektoré praktické riešenia: prístup na trh pre najmenej rozvinuté krajiny nezaťažený daňami a kvótami, úspešný výsledok kola rokovaní v Dauhe pre rozvojové krajiny, požiadavky v súvislosti s environmentálnymi a sociálnymi normami a Komisiou kontrolovaný mandát pre poľnohospodárske otázky. Pri navrhovaní týchto riešení tiež upozorňujeme, že Európska únia musí dať prioritu svojim politickým cieľom a nezameriavať sa iba na obchodné ciele.

Czesław Adam Siekierski (PPE), *písomne*. – (PL) S radosťou prijímam uznesenie o WTO, pretože v súčasnosti ide o nesmierne dôležitý problém. Povaha krízy je globálna a dostať sa z nej čo najrýchlejšie je v záujme nás všetkých. Myslím si, že jedným zo spôsobov efektívneho obmedzenia krízy je rozšírenie svetového obchodu. Obmedzenie reformy hospodárstiev na regionálnu alebo vnútroštátnu úroveň je jednoduchšie, ale z dlhodobého hľadiska to nie je dobrý spôsob boja proti kríze, ktorá má globálny rozsah a boj proti ktorej si vyžaduje použitie spoločných nástrojov v celosvetovom meradle. Preto by sme mali urobiť všetko na urýchlenie rokovaní v rámci Svetovej obchodnej organizácie, pretože tieto rokovania liberalizujú obchod. Súčasne musíme prijať seriózne zásady konkurencieschopnosti. Spomedzi týchto zásad sú mimoriadne dôležité normy kvality produktov a podmienky výroby, a to tiež v kontexte boja proti zmene klímy a znižovania emisií CO₂. Veľmi citlivý tovar, napríklad poľnohospodárske a potravinárske výrobky, si vyžaduje mimoriadne seriózný prístup. V budúcnosti by sme mali uvažovať o tom, či spolu s liberalizáciou obchodu s poľnohospodárskym tovarom v rámci WTO na celosvetovej úrovni by sme nemali tiež zaviesť

štandardizáciu niektorých prvkov poľnohospodárskej politiky na celosvetovej úrovni. Mala by sa brať do úvahy špecifická povaha odvetvia poľnohospodárstva – jeho závislosť od klimatických podmienok, otázky kvality súvisiace s potravinovou bezpečnosťou, podmienky výroby a problém ochrany zásobovania sveta potravinami. V rámci rokovaní WTO potrebujeme ukázať väčšie porozumenie s ostatnými a viac dobrej vôle.

– Reštriktívne opatrenia týkajúce sa práv jednotlivcov v nadväznosti na nadobudnutie platnosti Lisabonskej zmluvy (B7-0242/2009)

Nikolaos Chountis (GUE/NGL), písomne. – (EL) Hlasoval som proti tomuto návrhu, pretože plne vychádza z doktríny a politiky „vojny proti terorizmu“, ktorá sa stále používa na ospravedlnenie obmedzení práv a slobôd a na legalizovanie vojenského zásahu a akcií zavedených v rámci Lisabonskej zmluvy. Taktiež bol v konečnom dôsledku vylúčený Európsky parlament z procesu spoluzákonodarstva, skúmania a kontroly opatrení súvisiacich s právami jednotlivcov a protiteroristických politík, čím sa oslabil jeho úloha v dôležitých otázkach. Na záver by som chcel zdôrazniť, že odhliadnuc od všetkého ostatného bol prijatý pozmeňujúci a dopĺňajúci návrh, ktorý deformuje úlohu mimovládnych organizácií a mení ich na poskytovateľov informácií a nástroj rôznych „protiteroristických“ bezpečnostných služieb namiesto toho, aby pomáhali spoločnostiam, v ktorých sú aktívne.

Carlos Coelho (PPE), písomne. – (PT) Prístup verejnosti k dokumentom je základným faktorom záruky, že existuje demokratická kontrola inštitúcií a že fungujú efektívne, a tým sa zvyšuje dôvera občanov. V rámci Štokholmského programu Rada potvrdila dôležitosť transparentnosti a vyzvala Komisiu, aby preskúmala najlepší spôsob zaručenia transparentnosti v rozhodovacom procese, prístupu k dokumentom a dobrého riadenia vzhľadom na nové príležitosti ponúkané Lisabonskou zmluvou. Nemám žiadne pochybnosti, že právny základ nariadenia vzťahujúceho sa na prístup k dokumentom je potrebné zmeniť. Rovnako je potrebné zmeniť aj právny kontext, v ktorom má fungovať, a to najmä v súvislosti so vzťahom medzi inštitúciami Únie a občanmi.

Sú tiež potrebné podstatné zlepšenia, napríklad toho, čo považujem za zásadné, čiže schopnosti Parlamentu uplatňovať svoje právo na demokratickú kontrolu prostredníctvom prístupu k citlivým dokumentom. Transparentnosť, či už vo vzťahu k verejnosti, alebo v medziinštitucionálnych podmienkach je zásadným princípom EÚ. Opatrenia a rozhodnutia uskutočnené všetkými inštitúciami, orgánmi, službami a agentúrami EÚ musia byť riadené maximálnym možným dodržiavaním zásad otvorenosti.

Diogo Feio (PPE), písomne. – (PT) Táto vec súvisí s Lisabonskou zmluvou, predovšetkým s tým, ako zosúladiť jej články 75 a 215 vo vzťahu k právomoci Parlamentu v postupe prijímania reštriktívnych opatrení proti určitým osobám a subjektom.

Zatiaľ čo sa zdá, že článok 215 vylučuje Parlament z rozhodovacieho procesu, článok 75 stanovuje riadny legislatívny postup, a teda účasť Parlamentu pri definovaní a prijímaní opatrení na predchádzanie terorizmu a súvisiacich činností.

Keďže dôvodom reštriktívnych opatrení stanovených v článku 215 je často práve boj proti terorizmu, je dôležité zistiť, či ide o výnimku z článku 75, a ak áno, či je prijateľné, aby bol Parlament systematicky vylúčený z postupov na ich prijímanie.

Som presvedčený, že bolo zámerom zákonodarcov zveriť prijímanie takýchto opatrení výlučne Rade. Tento krok môže byť založený na rýchlosti a jednote rozhodovania. Napriek tomu som presvedčený, že v každej nenaliehavej situácii by bolo výhodné konzultovať s Parlamentom, keď sa majú takéto opatrenia prijať.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písomne. – (PT) Boj proti terorizmu sa opäť používa ako ospravedlnenie na zabezpečenie reštriktívnych opatrení a sankcií proti vládam tretích štátov, fyzickým alebo právnickým osobám, skupinám a neštátnym subjektom. Je to neprijateľné, pretože správa sama uznáva, že v praxi je náročné rozlíšiť medzi typmi hrozieb, hoci sa o to čiastočne pokúša.

Uvedomujeme si, že je potrebný ďalší rámec dodržiavania medzinárodného práva. Neakceptujeme politiku dvojítých noriem vo vzťahu k vládam tretích štátov, fyzickým a právnickým osobám, skupinám alebo neštátnym subjektom posudzovaným na základe záujmov Spojených štátov alebo veľkých európskych mocností. Príklady rozhodne nechýbajú. Spomeniem iba niekoľko – vieme o prípadoch nezákonnej okupácie Západnej Sahary, Aminatou Haidarovej a ďalších Saharčanoch zadržovaných v Maroku a o tureckom postupe proti Kurdom a proti Cypru.

Preto sme hlasovali proti tejto správe, hoci súhlasíme s niektorými jej odsekmi, najmä s tými, kde sa žiada vysvetlenie od Komisie.

Bruno Gollnisch (NI), písomne. – (FR) Rozhodnosť tohto Parlamentu neustále kolíše medzi potrebou prijať určité opatrenia proti teroristickým organizáciám a štátom, ktoré ich podporujú, napríklad zmrazenie ich aktív alebo uvalenie diplomatických a hospodárskych sankcií atď., a rešpektovaním práv jednotlivcov a organizácií brániť sa proti takýmto obvineniam a sankciám.

Je jasné, že sa Parlament rozhodol uprednostniť práva podozrivých pred obranou príslušných národov. Ak však demokracie nemôžu v skutočnosti bojovať proti terorizmu zrieknutím sa vlastných hodnôt, potom si nemôžu ani dovoliť vzbudzovať dojem, že sú laxné alebo slabé. Obávam sa, že to je presne dojem, ktorý vytvára toto uznesenie. Preto sme bez prihliadnutia na inštitucionálne aspekty hlasovali proti.

Sylvie Guillaume (S&D), písomne. – (FR) Hlasovala som za toto uznesenie, pretože je dôležité, aby sme my, poslanci Európskeho parlamentu, vykonávali našu parlamentnú kontrolu rozhodnutí uvaliť sankcie proti osobám spojeným s al-Káidou a hnutím Taliban, ako aj osobám, ktoré ohrozujú princípy právneho štátu v Zimbabwe a Somálsku. Zvolený právny základ je neprijateľný, požadujeme, aby sa s nami konzultovalo v rámci riadneho legislatívneho postupu a aby sme boli informovaní o vývoji v práci Výboru OSN pre sankcie. Na záver k tejto záležitosti dodám, že ľutujem administratívne náročný prístup, ktorý zachováva Rada, hoci hovoríme o opatreniach, ktoré súvisia s právami jednotlivcov.

Timothy Kirkhope (ECR), písomne. – Skupina Európskych konzervatívcov a reformistov (ECR) je najsilnejším podporovateľom opatrení proti terorizmu v EÚ a je najmä presvedčená, že národné vlády v Európskej únii musia spolupracovať, aby mohli riešiť neustále ohrozenie terorizmom. Skupina ECR sa napriek tomu rozhodla zdržať hlasovania o tomto uznesení z dvoch dôvodov. Prvým je, že sme proti akýmkoľvek právnym predpisom, ktoré nás približujú k spoločnej európskej zahraničnej a bezpečnostnej politike, a druhým je to, že chceme vidieť zlepšenie a posilnenie koordináciu a spoluprácu medzi EÚ a národnými vládami a že sme veľmi sklamaní, že toto uznesenie to dostatočne nezohľadnilo.

Nuno Melo (PPE), písomne. – (PT) Zdravý rozum za otázkami, ktoré boli položené, ide nad rámec obvyčajného hodnotenia doktríny a súladu medzi deklarovanými zámermi a ich interpretáciou. Je tu aj praktický dôsledok vyplývajúci zo starej múdrosti, že kto dokáže urobiť viac, dokáže istotne urobiť aj menej. Týka sa to otázky, aký má zmysel, keď je orgán, ktorý má prostredníctvom spolurozhodovacieho postupu právomoc v trestných veciach a v predchádzaní teroristickým útokom a boji proti nim, následne *a priori* vylúčený, keď ide o iné opatrenia, ktoré tým, že sa dotýkajú práv občanov, môžu byť v tomto kontexte tiež dôležité.

Je mimoriadne dôležité, aby spôsob interpretácie Lisabonskej zmluvy v rámci právnych predpisov v realite zodpovedal proklamovanému posilneniu právomocí a kompetencií Parlamentu. Ako minimum by mal byť v niektorých prípadoch, ako bolo povedané v otázke, možný dvojité právny základ, keď ide o práva občanov a keď sú ohrozené protiteroristické politiky. V iných prípadoch, ako sú Zimbabwe a Somálsko, by sa mali predpokladať nepovinné konzultácie, čo je vlastne aj zakotvené v štutgartskom vyhlásení o Európskej únii, ktoré bolo v otázke taktiež spomenuté.

Andreas Mölzer (NI), písomne. – (DE) V posledných rokoch bolo v mene boja proti terorizmu obmedzených čoraz viac slobôd. V dôsledku dohody SWIFT a najmä Štokholmského programu sa „transparentná osoba“ stáva čoraz viac realitou. V čase modernej technológie, globalizácie a bezhraničnej EÚ je, samozrejme, dôležité, aby orgány spolupracovali a tiež aby sa primerane pripravili. Štát sa však nesmie znížiť na úroveň teroristov. Stačí iba pomyslieť na diskutabilnú úlohu EÚ a jednotlivých členských štátov v súvislosti s preletmi CIA a tajnými americkými väznicami.

Monitorovanie zákonnosti predstavuje dôležitú protiváhu, ktorá zaručí, že obvinenému budú poskytnuté minimálne práva na základe požiadaviek modernej demokracie. Príslušná správa nie je dostatočne jasná z hľadiska jej postoja a tiež hovorí príliš málo o minulých zlyhaniach a problémoch s ochranou údajov. Preto som sa zdržal hlasovania.

6. Opravy hlasovania a zámery pri hlasovaní: pozri zápisnicu

PREDSEDÁ: PÁN BUZEK

Predseda

7. Udeľovanie ceny Sacharova (slávnostná časť schôdze)

Predseda. – Ctení hostia, vážení kolegovia, drahí priatelia, sú dni, keď som osobitne hrdý, že môžem predsedáť Európskemu parlamentu ako predseda. Dnes je taký deň. Dnes si uctíme víťazov Sacharovovej ceny za rok 2009, ceny za slobodu myslenia.

Je pre mňa nesmierna česť oznámiť, že Konferencia predsedov sa rozhodla udeliť cenu Olegovi Orlovovi, Sergejovi Koval'ovovi a Ľudmile Alexejevovej v mene organizácie Memorial a všetkých ostatných bojovníkov za ľudské práva v Rusku. Som hrdý, že toto rozhodnutie bolo prijaté jednohlasne.

(hlasný a súvislý potlesk)

My poslanci Európskeho parlamentu touto cenou vzdávame úctu tým, ktorí sú stále medzi nami a bojujú za ľudské práva, ale vzdávame úctu aj tým, ktorí prišli práve v tomto boji o život. Dnes by tu s nami mali byť aj Natalia Estemirová, ako aj Anna Politkovská. Ich vrahovia musia predstúpiť pred spravodlivosť.

(potlesk)

My v Európe vieme, aká je cena za slobodu, aká je cena za slobodu myslenia. Dňa 16. decembra presne pred 28 rokmi poľská komunistická polícia zavraždila štrajkujúcich v uhoľnej bani Wujek, pretože bojovali za solidaritu, teda za základné ľudské práva, za dôstojnosť. Pred dvadsiatimi rokmi, 16. decembra, sa v Rumunsku začala revolúcia, ktorá si vyžiadala životy viac ako 1 000 ľudí, pretože bojovali za svoju slobodu.

Toto sa stalo v krajinách, ktoré sú teraz členmi Európskej únie, v krajinách, ktoré dnes patria k nám. My v Európskom parlamente nikdy nezabudneme na minulosť. Je našou povinnosťou chrániť hodnoty, ktoré sú nám všetkým veľmi drahé. Pre ich najvyššiu obeť si dnes v Európe môžeme uplatňovať každodenné ľudské právo na slobodu myslenia.

Je pre mňa veľká česť, že dnes môžem odovzdať túto cenu organizácii Memorial. Zároveň však cítim trpkosť, že je v Európe ešte stále potrebné udeľovať takéto ocenenia – v tomto prípade našim ruským priateľom za ich prácu v oblasti boja za ľudské práva. Tento rok si pripomíname 20 rokov od smrti Andreja Sacharova, jedného zo zakladateľov Memorialu. Keby tu dnes bol, cítil by hrdosť alebo skôr smútok, že dnešné Rusko ešte stále potrebuje takéto organizácie?

Andrej Sacharov počas svojho života videl začiatok zmien v strednej a východnej Európe, videl pád Berlínskeho múru a začiatky slobôd, za ktoré bojoval. Veríme, že dnešní aktivisti za ľudské práva v Rusku sa dočkajú pravej a trvalej slobody, takej slobody, akú užívame my v Európskej únii. Toto dnes želáme všetkým občanom Ruska.

(potlesk)

My poslanci tohto Parlamentu každý rok odovzdávame Sacharovovu cenu ako pripomienku, že základné ľudské práva musia byť na celom svete zaručené. Ľudia musia mať právo na slobodu vierovyznania a slobodu myslenia. Pretože, ako povedal sám Andrej Sacharov, citujem: „Sloboda myslenia je jediná záruka proti nákaze ľudí masovými mýtmi, ktoré sa v rukách falošných pokrytcov a demagógov môžu premeniť na krvavú diktatúru.“ Preto Európsky parlament presadzuje právo na slobodu myslenia a bude tak robiť aj naďalej v rámci Európy i mimo nej.

Pri dnešnom odovzdávaní Sacharovovej ceny chcú poslanci tohto Parlamentu priamo zvolení občanmi 27 členských štátov EÚ ukázať svoju podporu všetkým na celom svete, ktorí bojujú za základné hodnoty. Európska únia má vznešené poslanie: našou úlohou je konať v boji za slobodu prejavu a myslenia v každom kúte sveta. Dúfame, že Rusko nám bude v tejto oblasti spoľahlivým partnerom.

Sergej Koval'ov, v mene organizácie Memorial, laureáta Sacharovovej ceny 2009. – *(preklad z ruského originálu)*
Vážené dámy, vážení páni, v mene organizácie Memorial by som chcel poďakovať Európskemu parlamentu za toto vysoké vyznamenanie – Sacharovovu cenu.

Memorial ju vníma ako ocenenie nielen pre našu organizáciu: toto ocenenie bolo udelené celému spoločenstvu presadzujúcemu ľudské práva v Rusku a v širšom ponímaní značnej časti ruskej spoločnosti. Už 40 rokov, najskôr v Sovietskom zväze a potom v Rusku, sa obrancovia ľudských práv stavajú za „európske“ – teda univerzálne – hodnoty. Tento zápas bol vždy tragický a v posledných rokoch si vyžiadal životy tých najlepších a najodvážnejších. Som presvedčený, že pri udeľovaní Sacharovovej ceny Memorialu mal Európsky parlament na zreteli predovšetkým našich mŕtvych priateľov a spolubojovníkov. Toto ocenenie im právom patrí. Prvé meno, ktoré by som mal vysloviť, je Natalia Estemirová, kolegyňa z Memorialu, zavraždená toto leto v Čečensku. Nemôžem však pokračovať bez toho, aby som spomenul aj ostatné mená: právnik Stanislav Markelov a novinárky Anna Politkovská a Anastasia Barbuřová, ktorých zavraždili v Moskve, etnológ Nikolaj Girenko zastrelený v Sankt Peterburgu, Farid Babajev zavraždený v Dagestane a mnoho ďalších – žiaľ, tento menoslov by mohol pokračovať ešte dlho. Prosím povstaňme a uctíme si pamiatku týchto ľudí.

(Parlament povstal a zachoval minútu ticha)

Títo ľudia zomreli, aby sa Rusko mohlo stať pravou európskou krajinou, v ktorej je verejný a politický život založený na nadradenosti života a slobody každého jednotlivca. To znamená, že zomreli aj za Európu, lebo Európa bez Ruska je neúplná.

Dúfam, že každý rozumie, že keď hovorím o „európskych hodnotách“ a „európskej politickej kultúre“, neprípisujem týmto pojmom žiadny zemepisný obsah ani žiadny eurocentrismus, pretože politická kultúra založená na slobode a právach jednotlivca stelesňuje univerzálny systém hodnôt, ktorý rovnako vyhovuje Európe, ako aj Afrike, Rusku alebo Číne.

Dnešná udalosť je symbolická a prepojená: samotné ocenenie, deň, v ktorý sa udeľuje, tí, ktorí oceňujú, a tí, ktorí ocenenie preberajú.

Andrej Sacharov, ktorý zomrel pred 20 rokmi, bol významný obranca ľudských práv, ako aj vynikajúci mysliteľ. Predložil dve hlavné tvrdenia. Prvým bolo, že iba prekonaním politickej nejednotnosti a nepriateľstva má ľudstvo šancu na prežitie a rozvoj, ako aj príležitosť vyriešiť súčasné globálne problémy a zabezpečiť svetový mier a pokrok na našej planéte. Druhým tvrdením bolo, že jedinou spoľahlivou oporou pri našich snahách prekonávať politickú nejednotnosť moderného sveta sú ľudské práva a predovšetkým intelektuálna sloboda.

Európska únia, ktorej Parlament založil toto ocenenie ešte počas Sacharovovho života, je dnes azda najbližším modelom budúceho zjednoteného ľudstva, o ktorom Andrej Dmitrijevič Sacharov sníval.

V poslednom čase sa Rusko a Európa čoraz viac dostávajú do vzájomnej opozície. V Rusku sa stalo módnym hovoriť o „osobitnej ceste Ruska“, o „osobitnej ruskej duchovnosti“ a dokonca o „osobitných národných hodnotách“. A v euroatlantickom svete možno často počuť názory o Rusku ako o čiernej ovci medzi krajinami, ktorej politický rozvoj je určený jej históriou a osobitnými charakteristikami, a podobné špekulatívne fámy. Čo sa dá na to povedať? Rusko, tak ako ktorákoľvek iná krajina, má svoju vlastnú cestu smerom k usporiadaniu života na univerzálnych ľudských základoch. Žiadny národ vo svete neorganizuje svoj život podľa myšlienok a vzorov výlučne požičaných zvonku, ale vzťah Ruska s Európou nie je ani zďaleka určený iba tým, kto si požičiava a od koho. Otázku možno položiť inak: prinieslo Rusko niečo celoeurópskej a celosvetovej civilizácii, ktorá sa nám pred očami rysuje? A tu by som rád pripomenul jedinečný prínos Ruska k duchovnému a politickému pokroku Európy a ľudstva: kľúčovú úlohu, ktorú zohrávalo sovietske hnutie za ľudské práva vo formovaní modernej politickej kultúry.

Sacharov prehodnotil postavenie ľudských práv a intelektuálnej slobody v modernom svete už v roku 1968. Jeho myšlienky preniesli do praktickej úrovne organizácie pre ľudské práva vytvorené sovietskymi disidentmi – predovšetkým Moskovskú helsinskú skupinu, ktorú tu dnes zastupuje Ľudmila Alexejevová. Tieto organizácie boli prvé, ktoré sa verejne vyjadrili, že pekne znejúce vyhlásenia o medzinárodnej ochrane ľudských práv nemôžu zostať iba vyhláseniami. Podarilo sa nám zmobilizovať svetovú verejnú mienku a západná politická elita bola nútená zanechať svoj tradičný pragmatizmus. Tento vývoj, prirodzene, spôsobil aj množstvo nových problémov, ktoré ešte stále nie sú úplne vyriešené – príkladom je doktrína humanitárnej intervencie. Napriek tomu sa však za posledných 30 rokov dosiahlo veľa, hoci oveľa viac nás ešte len čaká. Ruskí obrancovia ľudských práv 70. rokov 20. storočia stáli pri zrode tohto procesu a už len z toho dôvodu Rusko nemôže byť vymazané zo zoznamu európskych krajín.

V poslednej tretine 20. storočia v Rusku, tak ako nikde inde, sa hnutie za ľudské práva stalo synonymom občianstva a ruské myslenie v oblasti ľudských práv sa bolo schopné rozvinúť až do Sacharovových globálnych zovšeobecnení a dosiahnuť kvalitu novej politickej filozofie. To sa spája s jedinečnou povahou tragickej

histórie Ruska v 20. storočí, s potrebou pochopiť a prekonať krvavú a špinavú minulosť. Ak bola druhá svetová vojna impulzom na povojnovú politickú modernizáciu západnej Európy, lebo sa stala logickým záverom relatívne krátkeho obdobia nadvlády nacistického režimu v Nemecku, potom pre ZSSR a Rusko bola potreba obnovy diktovaná skúsenosťou 70ročnej nadvlády komunistického režimu, ktorého vrcholom bola Stalinova teroristická diktatúra. Dve kľúčové zložky obnovujúceho sa ruského občianstva boli právne povedomie a historická pamäť. Hnutie za ľudské práva sa od začiatku stavalo predovšetkým do pozície hnutia za prekonanie stalinizmu vo verejnom, politickom a kultúrnom živote krajiny. V jednom z prvých verejných textov tohto hnutia – letáku, ktorý rozširovali organizátori historického stretnutia z 5. decembra 1965 na obranu zákona – bolo v tejto súvislosti, s najväčšou jednoduchosťou a stručnosťou, napísané: „Krvavá minulosť nás vyzýva k bdelosti v prítomnosti“.

V podstate toto špeciálne spojenie medzi dvoma zložkami občianskeho povedomia – právnym myslením a historickou pamäťou – v celom rozsahu zdedilo moderné ruské spoločenstvo presadzujúce ľudské práva a azda aj ruská občianska spoločnosť ako celok.

Som presvedčený, že prvoradý význam, ktorý Sacharov pripisoval Memorialu v posledných rokoch a mesiacoch svojho života, sa spája so skutočnosťou, že jasne chápal tento špecifický aspekt. V činnosti Memorialu tieto dve základné zložky ruského verejného povedomia splynuli do jedného celku.

Podľa môjho názoru aj teraz, 20 rokov od Sacharovovej smrti, poslanci Európskeho parlamentu pri výbere víťaza tejto ceny tiež cítili a chápali tento špecifický aspekt. Všetci si pamätáme uznesenie o svedomí Európy a totalitarizme, ktoré prijal Európsky parlament v apríli. Toto uznesenie, ako aj uznesenie OBSE o znovuzjednotení rozdelenej Európy, ktoré nasledovalo v júli, dokazuje, že zjednotená Európa rozumie zmyslu a zámeru našej práce. Za toto porozumenie vám Memorial ďakuje. Absurdnosť súčasnej politickej situácie v Rusku jasne ukazuje skutočnosť, že náš vlastný parlament – parlament krajiny, ktorá zo všetkých najviac a najdlhšie trpela stalinizmom a komunistickou diktatúrou – namiesto vrelej podpory týchto uznesení ich okamžite vyhlásil za protiruské.

Toto ukazuje, že ešte ani dnes nie je stalinizmus pre Rusko iba historickou epizódou z 20. storočia. Premeškali sme niekoľko rokov pomýlenej a neúplnej politickej slobody. Hlavná črta komunistického totalitarizmu – prístup k ľuďom ako k nahraditeľnému prostriedku – sa neodstránila.

Ciele štátnej politiky sa určujú tak ako predtým, bez ohľadu na názor a záujmy občanov krajiny.

Zavedenie režimu „imitovanej demokracie“ v dnešnom Rusku sa spája presne s týmto. Všetky inštitúcie modernej demokracie sú rozhodne imitované: systém viacerých strán, parlamentné voľby, oddelenie právomocí, nezávislý súdny systém, nezávislé televízne vysielanie atď. Ale takáto imitácia, pod názvom „socialistická demokracia“, existovala aj pod vládou Stalina.

Dnes nie je na imitáciu potrebný masový teror: zostalo dosť stereotypov verejného povedomia a správania zo Stalinovej éry.

Na druhej strane, v prípade potreby sa používa aj teror. Za posledných 10 rokov v Čečenskej republike viac ako 3 000 ľudí „zmizlo“ – to znamená, bolo unesených, mučených, následne popravených a pochovaných nevedno kde. Tieto zločiny najskôr páchali zástupcovia federálnych orgánov, ale potom túto, takpovediac, „prácu“ prenechali miestnym bezpečnostným štruktúram.

Koľko ruských bezpečnostných úradníkov je za tieto zločiny potrestaných? Iba hrstka. Kto sa postaral, aby boli volaní na zodpovednosť a súdení? Predovšetkým bojovníčka za ľudské práva Natalia Estemirová, novinárka Anna Politkovská a právnik Stanislav Markelov. Kde sú všetci? Zavraždení.

Vidíme, že násilie, ktoré sa bežne odohráva v Čečensku, sa rozširuje za jeho hranice a hrozí, že zaplaví celú krajinu. Ale vidíme aj to, že aj napriek týmto okolnostiam sa nájdu ľudia, ktorí sú pripravení postaviť sa proti návratu do minulosti. A to je základ nádeje. Všetci chápeme, že nikto nemôže vrátiť Rusko na cestu slobody a demokracie, iba Rusko samotné, jeho ľud a občianska spoločnosť.

Navyše situácia v našej krajine nie je taká jednoznačná, ako sa môže zdať povrchnému pozorovateľovi. V spoločnosti máme veľa spojencov – ako v boji za ľudské práva, tak v zápase so stalinizmom.

Čo môžeme v tejto oblasti očakávať od európskych politikov a od európskej verejnej mienky? Andrej Dmitrijevič Sacharov sformuloval tieto očakávania pred viac ako 20 rokmi: „Naša krajina potrebuje podporu a tlak“.

Zjednotená Európa má možnosti na takúto pevnú a zároveň priateľskú politiku založenú na podpore a tlaku, ale ani zďaleka ich úplne nevyužíva. Chcel by som spomenúť len dva príklady.

Prvým je práca Európskeho súdu pre ľudské práva vzhľadom na žaloby ruských občanov. Práve možnosť, že sa obeť môžu obrátiť na súd v Štrasburgu, núti ruské súdy, aby konali kvalitatívnym a nezávislým spôsobom. Najdôležitejšie je, že výkon rozsudkov Európskeho súdneho dvora by mal odstrániť príčiny, ktoré vedú k porušovaniu ľudských práv.

V posledných rokoch bolo v Štrasburgu vynesených viac ako 100 rozsudkov v „čečenských“ prípadoch týkajúcich sa závažných trestných činov spáchaných predstaviteľmi štátu proti občanom. A čo sa deje? Nič. Rusko náležite vypláca obetiam odškodnenie nariadené Európskym súdnym dvorom ako nejakú „daň za beztrestnosť“ a odmieta vyšetrovať tieto trestné činy a potrestať vinných. Okrem toho, nielenže všetci generáli, ktorých mená sú uvedené v štrasburských rozsudkoch, nie sú predvedení pred súd, ale sú dokonca navrhovaní na povýšenie.

Čo keby bol vyzvaný Výbor ministrov Rady Európy, aby sledoval výkon rozsudkov súdu? V Štrasburgu krčia ramenami: „Čo môžeme urobiť?“ – a naďalej mlčia.

Druhý, všeobecnejší príklad sa týka vzťahov medzi Ruskom a Európskou úniou v oblasti ľudských práv. Dnes sa prakticky scvrkli na skutočnosť, že Európska únia vedie s Ruskom konzultácie na túto tému každých šesť mesiacov. Ako sa využíva táto príležitosť? Úradníci, nie tí najvyššie postavení, niekoľko hodín diskutujú za zatvorenými dverami – Európa sa pýta na Čechensko, Rusko odpovedá otázkou na Estónsko alebo Lotyšsko a idú si vlastnou cestou na ďalších šesť mesiacov. Ruské aj medzinárodné mimovládne organizácie konajú okrajové stretnutia a verejné diskusie a predkladajú správy. Na stretnutiach s obrancami ľudských práv bruselskí predstavitelia smutne vzdychajú: „Čo môžeme urobiť?“ – a naďalej mlčia.

Tak čo by mala Európa urobiť vo vzťahu k Rusku? Z nášho hľadiska je odpoveď jednoduchá: mala by konať voči Rusku tak, ako koná voči akejkoľvek inej európskej krajine, ktorá prijala určité záväzky a nesie zodpovednosť za ich splnenie. Žiaľ, Európa dnes čoraz zriedkavejšie formuluje svoje odporúčania Rusku v oblasti demokracie a ľudských práv, niekedy ich dokonca radšej vôbec nespomenie. Nie je podstatné, prečo je to tak – či je to pocit márneho úsilia, alebo pragmatické motívy spojené s ropou a plynom.

Povinnosťou Európy nie je zostať ticho, ale znova a znova opakovať a pripomínať, ako aj zdvorilo a neústupne naliehať, aby Rusko plnilo svoje záväzky.

(potlesk)

Samozrejme, nielenže neexistujú žiadne záruky, ale ani konkrétne nádeje, že tieto výzvy dosiahnu svoje ciele. Nepripomínanie by však ruské úrady určite pochopili ako zhovievavosť. Vynechávanie citlivých záležitostí z programu jednoznačne škodí Rusku, ale rovnako to škodí aj Európe, pretože to spochybňuje oddanosť európskych inštitúcií európskym hodnotám.

Cena, ktorú dnes udeľujete, sa udeľuje „za slobodu myslenia“.

Niektó by mohol namietat, ako môže byť myseľ neslobodná, kto môže obmedzovať jej slobodu a ako. Jestvuje spôsob – je to strach, ktorý sa stáva súčasťou ľudskej osobnosti a núti človeka myslieť, či dokonca cítiť tak, ako sa od neho žiada. Ľudia sa nielen boja; nachádzajú východisko v „láske k Veľkému bratovi“, ako to opisuje George Orwell. Tak to bolo, keď malo Rusko Stalina, a tak to bolo, keď malo Nemecko Hitlera. Teraz sa to isté opakuje v Čechensku, pod vládou Ramzana Kadyrova. Takýto strach sa môže rozšíriť po celom Rusku.

A čo môže odolať strachu? Môže to znieť paradoxne, ale jedine a výhradne sloboda myslenia. Táto vlastnosť, ktorou v jedinečnej miere Sacharov disponoval, ho urobila odolným voči strachu. A podľa jeho vzoru sa aj ostatní zbavili strachu.

Sloboda myslenia je základom pre všetky ostatné slobody.

Preto sa Sacharova cena patrične udeľuje „za slobodu myslenia“. Sme hrdí, že ju dnes preberáme.

(Parlament venoval rečníkovi potlesk v stoj)

(Rokovanie bolo prerušené o 12.30 hod. a pokračovalo o 15.00 hod.)

PRESEDÁ: PANI KRATSA-TSAGAROPOULOU*podpredsedníčka***8. Schválenie zápisnice z predchádzajúceho rokovania: pozri zápisnicu****9. Nový akčný plán EÚ pre Afganistan a Pakistan (rozprava)**

Predsedajúca. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o akčnom pláne EÚ pre Afganistan a Pakistan.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážená pani predsedajúca, problémy Afganistanu a Pakistanu znepokojujú, prirodzene, celý svet. Násilný extrémizmus sa šíri aj za hranice regiónu. Drogy vypestované a vyrobené v Afganistane sa dostávajú na európske ulice. Jedným z motívov nášho záväzku je potreba zabrániť, aby sa z Afganistanu a Pakistanu stalo útočisko pre teroristické aktivity a organizovaný zločin. Zároveň chceme, samozrejme, pomôcť vytvoriť lepšie krajiny pre obyvateľov Afganistanu a Pakistanu.

Afganistanu sa venuje veľká pozornosť. Mnoho našich štátov má v tejto krajine jednotky a značný počet civilných pracovníkov. Zvrat situácie v Afganistane predstavuje veľký problém. Aj Pakistan stojí pred vážnymi problémami. Konflikt v Afganistane sa nevyrieši, ak nezvládneme situáciu v Pakistane, a naopak.

Vyžaduje sa celková iniciatíva. Všetci musíme robiť viac a lepšie. Rada v júni požiadala sekretariát Rady a Komisiu, aby predložili konkrétne odporúčania a politické priority na zintenzívnenie a posilnenie nášho záväzku v tomto regióne. Výsledkom bol akčný plán EÚ o posilnení angažovania sa EÚ v Afganistane a Pakistane. Ten bol prijatý v októbri. Som presvedčená, že tento akčný plán je dobrý nástroj. Základnú stratégiu už máme. Akčný plán nám umožní prispôbiť aktuálne využívané prostriedky na naplnenie našich politických priorít.

Plán vychádza z nášho súčasného záväzku a určuje niekoľko priorít. Ide o oblasti, o ktorých sme presvedčení, že práve v nich môžu byť opatrenia EÚ najúčinnšie. Pri tom posilňujeme náš záväzok a prejavujeme jednotnú odpoveď na problémy Afganistanu a Pakistanu. Zároveň vysielame odkaz pre tento región, že sme pripravení vydržať. Regionálna perspektíva je dôležitá, a preto sa v akčnom pláne kladie veľký dôraz najmä na regionálnu spoluprácu.

Afganistan vstupuje do rozhodujúceho obdobia. O procese volieb už netreba ďalej diskutovať. To už je za nami. Veľa vecí ostalo v rovine chcenia a dúfame, že už sa to nebude opakovať. Verím, že Afganci si myslia to isté. EÚ je pripravená podporiť práce, ktoré treba ešte vykonať – okrem iného aj na základe odporúčaní volebných pozorovateľov z EÚ. Dúfame, že čoskoro vznikne nová vláda. To predstavuje príležitosť dohodnúť novú agendu a novú dohodu medzi afganskou vládou a medzinárodným spoločenstvom. Prezident Karzaj dal vo svojom inauguračnom príhovore víťaný prísľub nového začiatku. Dúfame, že konferencia, ktorá sa bude čoskoro konať v Londýne, poskytne istý stimul.

EÚ od prezidenta Karzaja a jeho vlády očakáva vysokú angažovanosť a vodcovstvo. Päť rokov bez zmeny neprichádza do úvahy. Teraz sa treba sústrediť na to, aby afganský štát postupne prebral viac zodpovednosti, pričom medzinárodné spoločenstvo prevezme podpornú úlohu. Tým nemyslím stiahnutie sa. V budúcom roku bude v Afganistane pôsobiť omnoho viac príslušníkov medzinárodných jednotiek. USA vyslala ďalších 30 000 vojakov a tí sa pridajú k 68 000, ktorí v krajine už pôsobia. Ostatní členovia NATO a spojenci sľúbili minimálne 7 000 ďalších vojakov k 38 000, ktorí tam už sú.

Tento vojenský záväzok musia dopĺňať aj civilné iniciatívy. Trvalé stiahnutie vojsk z Afganistanu nie je možné bez zavedenia civilného rámca stability. Efektívne štátne inštitúcie, lepšie formy vlády, prístup k základným sociálnym službám, právny štát a fungujúca občianska spoločnosť sú prinajmenšom rovnako dôležité ako tzv. tvrdá bezpečnosť. O tom nikto nepochybuje. Bezpečnosť, dobrá správa vecí verejných a rozvoj musia ísť ruka v ruke. Záväzok voči Afganistanu je dlhodobý. Afganci však musia zabezpečiť, aby zlepšenie ich životnej úrovne priniesla ich vlastná vláda, nie medzinárodné organizácie. To je jediný spôsob, ako obyvateľstvo znovu získa dôveru k svojim najvyšším predstaviteľom. Medzinárodné spoločenstvo tam už je. Budeme musieť robiť viac a robiť to lepšie. Musíme podporovať proces, ktorý sa už rozbehol – proces afganizácie, ktorý je taký potrebný pre túto krajinu.

Toto je základ nášho akčného plánu. Posilňujeme úsilie EÚ zamerané na zlepšenie možností Afganistanu a spolupracujeme s vládou pri podpore efektívnych štátnych inštitúcií, ktoré možno brať na zodpovednosť, a to na miestnej aj regionálnej úrovni. Veľký význam prikladáme zásade právneho štátu, dobrej správe vecí

verejných, boju proti korupcii a zlepšeniu situácie, čo sa týka ľudských práv. Ďalšou prioritnou oblasťou pre Európu je poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka. Je veľmi dôležité, aby sa zvýšila životná úroveň veľkej väčšiny Afgancov, ktorí žijú vo vidieckych oblastiach. Taktiež sme pripravení podporiť afganskou stranou vedený proces rehabilitácie bývalých militantov. Osobám, ktoré sa v minulosti zapojili do konfliktov, sa musia ponúknuť alternatívy. Popredné miesto v agende zaujíma, prirodzene, aj podpora pre systém volieb.

Rada by som povedala niekoľko slov aj o Pakistane. Pakistan je krajina, ktorá v posledných rokoch prechádza veľkými zmenami. Voľby z roku 2008 znova nastolili demokraciu a občiansku vládu. Prechod k demokracii je úžasný. Súčasný stav demokracie je však krehký a nestabilný. Pakistanský Taliban sa zároveň stal reálnou hrozbou pre mier a stabilitu v krajine. Pomaly niet týždňa bez správ v médiách o ďalších samovražedných útokoch. Minulý týždeň pri útokoch vykonaných militantnými skupinami zahynulo viac než 400 ľudí.

EÚ chce prispieť k podpore civilných inštitúcií v Pakistane. Mimoriadne dôležité je riadiť sa odporúčaniami Michaela Gahlera, nášho pozorovateľa vo voľbách v roku 2008. Vytvárajú základný rámec pre budúcu demokraciu, volebnú reformu a budovanie inštitúcií. Pakistanská vláda vie, že sa to musí vykonať. Musí nám ukázať oblasti, v ktorých si želá našu spoluprácu. EÚ bude rozvíjať strategické partnerstvo s Pakistanom, ktoré vyplynulo z úspešného zvláštneho samitu v júni 2009. Chceme posilňovať demokraciu a dosiahnuť stabilitu. Preto sa venujeme občianskej spoločnosti, boju proti terorizmu a obchodu. Základným prvkom tohto je, prirodzene, fungujúca vláda, ktorá prijíma zodpovednosť za svoj ľud a prejavuje sa ako vodca, ktorý krajinu posunie vpred.

EÚ v partnerstve s pakistanskou vládou bude podporovať posilňovanie demokratických inštitúcií a štruktúr tejto krajiny. To sa bude dosahovať aj prostredníctvom hospodárskeho rozvoja a obchodu. Víťame skutočnosť, že Pakistan preberá väčšiu zodpovednosť za svoju bezpečnosť. Očakávame, že rovnaký postoj zaujme aj pri všetkých formách terorizmu vrátane militantov, ktorí využívajú pakistanské územie na prípravu útokov v Afganistane. Úsilie vlády zamerané proti pakistanskému Talibanu predstavuje pozitívny krok. Súčasne je nutné, aby civilisti boli chránení a aby sa dodržiavalo medzinárodné právo. Vláda by mala venovať pozornosť aj potrebám humanitárnej pomoci a rekonštrukcie postihnutých oblastí.

V našich operáciách v Afganistane a Pakistane musíme podniknúť ďalšie kroky. EÚ sa už v podstatnej miere angažuje v problémoch tohto regiónu a bude sa aj naďalej. V oboch krajinách sa dosiahlo veľa – a to vďaka úsiliu Afganistanu a Pakistanu aj medzinárodného spoločenstva. Len stratégie a dokumenty situáciu nezlepšia. Teraz nadišiel čas zaviesť ich do praxe spoločne s našimi partnermi v Afganistane a Pakistane.

Catherine Ashton, *dezignovaná podpredsedníčka Komisie*. – Dovoľte mi začať Afganistanom. Naše vzťahy sa tu dostali do dôležitého bodu. Naša budúca podpora musí pomôcť vybudovať vládu, ktorá bude reagovať na potreby a obavy Afgancov. Keďže situácia je nestála, musíme pracovať s existujúcim stavom a ovplyvňovať ho. Práve o tom sú medzinárodné konferencie, ktoré sa začnú konferenciou v Londýne na budúci mesiac.

Sme pripravení vyčleniť viac zdrojov. Komisia zvyšuje rozvojovú pomoc o jednu tretinu na 200 miliónov EUR. Tieto dodatočné zdroje potrebujeme na to, aby sme zopakovali úspechy, ako napríklad rozšírenie systému primárnej zdravotnej starostlivosti pre 80 % Afgancov – vrátane lepšej liečby pre ženy a dievčatá – a nedávne úspechy pri vytváraní provincií bez pestovania maku. Členské štáty sa zároveň zaviazali, že pomôžu zabezpečiť náš program v oblasti policajného výcviku.

Ale to je len začiatok. Toto musíme zabezpečiť ako súčasť uceleného príspevku EÚ v rámci koordinovanej medzinárodnej odpovede. V centre záujmu tejto odpovede musia byť Afganci spolupracujúci s OSN.

Na to nám dáva príležitosť akčný plán odsúhlasený Radou v októbri. Spolu s úsilím zo strany USA a bezpečnostnými operáciami NATO vysiela silné posolstvo pre tento región a medzinárodné spoločenstvo o našom záväzku. Zahŕňa aj priority stanovené prezidentom Karzajom, najmä v oblasti lepšej správy vecí verejných a boja proti korupcii.

Plán potvrdil, že v centre nášho záujmu budú i naďalej kľúčové oblasti, ako napríklad právny štát a poľnohospodárstvo.

V Kábule už poskytujeme vláde pomoc pri zlepšovaní zručností administrátorov. Administrátorov s týmito zručnosťami teraz začneme vysielať do provincií, aby pomohli Afgancom spravovať si svoje veci a aby zabezpečili, že vláda poskytuje – skutočne – služby pre afganský ľud.

Plán vysiela posolstvo, že budeme podporovať začlenenie povstalcov pripravených odpovedať na výzvu prezidenta Karzaja na spoluprácu s jeho vládou.

Európska volebná pozorovateľská misia dnes v Kábule predstaví svoju prácu a chcela by som vzdať hold pánovi Bermanovi a jeho tímu za výborne vykonanú prácu v mimoriadne ťažkých podmienkach. Zabezpečíme ďalšie kroky, pretože je zrejmé, že dôveryhodnosť vlády a politického systému spočíva v zásadnej reforme volebného systému.

Na záver k Afganistanu možno povedať azda tú najdôležitejšiu vec, a to že zefektívňujeme naše existujúce štruktúry. Členské štáty zosúladiť politiky so zdrojmi na ich podporu a dúfam, že funkcia osobitného predstaviteľa EÚ a predsedu delegácie EÚ sa čo najskôr zlúči do jednej pozície. To nám pomôže budovať jednotný prístup, ktorý môže poslúžiť ako vzor kdekoľvek inde.

Čo sa týka znova Pakistanu, našou prvoradou úlohou a záujmom je, aby Pakistan bol stabilnou demokraciou bez teroru, ktorá sa bude môcť spojiť so svojimi susedmi na obranu pred spoločnými hrozbami.

To je zdôraznené aj v akčnom pláne, ktorý vychádza z existujúcich záväzkov prijatých na júnovom samite EÚ – Pakistan a zahŕňa aj humanitárnu pomoc, podporu pri rekonštrukcii, pomoc pre políciu a súdnictvo, posilnenie demokratických inštitúcií a občianskej spoločnosti s cieľom zlepšiť ľudské práva, ako aj dohody týkajúce sa obchodu a spoločenskohospodárskeho rozvoja. I naďalej budeme podporovať plnenie odporúčaní pozorovateľskej misie z volieb v roku 2008.

Krytie akčného plánu je zabezpečené značnými finančnými prostriedkami z Komisie v objeme takmer 500 miliónov EUR do roku 2013 a pôžičkou z Európskej investičnej banky vo výške 100 miliónov EUR na obnoviteľnú energiu, ako aj prísľubmi na prehlbenie našich obchodných a politických vzťahov. V akčnom pláne sa predpokladá aj intenzívnejší dialóg o všetkých týchto otázkach. Na budúci rok by sa mal za španielskeho predsedníctva konať druhý samit.

Z akčného plánu zároveň vyplýva, že Európska únia využije svoje skúsenosti s regionálnou integráciou na pomoc Afganistanu, Pakistanu a ich susedom pri naštartovaní hospodárskych vzťahov predovšetkým s Indiou. Súčasné trenice sa nedajú vyriešiť z večera do rána, ale musíme začať prekonávať nedôveru. Potenciálne výhody plynúce z takéhoto typu regionálnej spolupráce z hľadiska obchodu a investícií by prevýšili všetko, čo ako Európska únia môžeme urobiť.

Na záver chcem povedať, že plnenie plánu pre Afganistan a Pakistan je jadrom nášho budúceho angažovania sa v týchto krajinách. Je to spoločná snaha členských štátov a inštitúcií EÚ, prvá svojho druhu, ktorá v prípade úspechu môže prispieť k formovaniu medzinárodnej civilnej reakcie na krízy, ktoré sa doposiaľ definujú zväčša z vojenského hľadiska.

Akčný plán dopĺňa veľký záväzok nielen voči Afganistanu a Pakistanu, ale aj voči Južnej a Strednej Ázii ako takej. My však musíme prinášať viac než len myšlienky: potrebujeme správnych ľudí a správne schopnosti, oni zas potrebujú bezpečnosť, aby mohli pracovať. Zo strany hostiteľských vlád sa vyžaduje silnejšia politická účasť a medzi darcami musí existovať pevnejšia jednota, a to aj interne medzi členskými štátmi.

Južná Ázia dennodenne čelí extrémizmu, či už na bojisku v Helmande, alebo na uliciach Pešávaru, Lahore alebo Rávalpindí. Nebudeme to riešiť len vojenskou akciou, ale aj budovaním bezpečného prostredia bez napätia a nerovnosti, ktoré sú živnou pôdou pre extrémizmus.

Európa môže ponúknuť veľa zo svojich vlastných skúseností. Akčný plán nám dáva príležitosť využiť tieto skúsenosti na pomoc ostatným a dúfam, že Parlament ho podporí.

Ioannis Kasoulides, *v mene skupiny PPE*. – Vážená pani predsedajúca, cieľom v Afganistane bolo bojovať s Talibanom, ktorý ponúkol útočisko pre al-Káidu. Afganistan už nie je útočiskom, ale povstanie Talibanu nebolo potlačené, lebo sa ukázalo, že víťazstvo sa nedá dosiahnuť čisto vojenskými prostriedkami a že nadmerné spoliehanie sa na vojenskú silu zabíjaním povstalcov bolo kontraproduktívne.

Zmena stratégie je v záujme ochrany obyvateľstva, budovania bezpečnostnej kapacity Afganistanu, umožnenia dobrej správy vecí verejných na centrálnej a najmä miestnej úrovni a v záujme podpory rozvoja. V tejto súvislosti je potrebné povzbudiť afganskou stranou vedený proces zmierenia sa s tými vrstvami Talibanu, ktoré sa dostali na zlú stranu z dôvodu mimoriadnych okolností.

Akčný plán EÚ rieši všetky tieto úlohy a EÚ môže zohrávať významnú rolu v nevojenských oblastiach. Očakával by som však väčší dôraz na otázku narkotík – ako ste spomenuli, pani ministerka – a ráznejšie varovanie pred korupciou a slabou správou vecí verejných.

Čo sa týka Pakistanu: „áno“ akčnému plánu. Oba prípady vzájomne súvisia a úspech jedného závisí od úspechu oboch. Pakistan by mal byť schopný primerane bojovať proti prílevu povstalcov z Afganistanu.

Napokon treba aj diplomaciu, aby sa večná nedôvera medzi Indiou a Pakistanom nestala prekážkou celkového úspechu.

Roberto Gualtieri, *v mene skupiny S&D.* – (IT) Vážená pani predsedajúca, pani ministerka, pani vysoká predstaviteľka, dámy a páni, Európsky parlament chce touto rozpravou prispieť k diskusii o úlohe Európy v regióne, ktorý je kľúčový pre bezpečnosť a stabilitu celého sveta.

Nová vojenská stratégia, ako ju oznámil prezident Obama a ešte jasnejšie ju definovalo nasledujúce vyhlásenie ministrov zahraničných vecí krajín zúčastnených v misii ISAF, spája vyslanie nových jednotiek s primárnym cieľom ochrany obyvateľstva a posilnenia možností bezpečnostných síl a afganských inštitúcií. V tejto víťanej obrovskej zmene je zohľadnená neúčinnosť – povedal by som až priam kontraproduktívnosť – konvenčného vojenského úsilia, ktoré sa sústreďuje jedine na potlačenie partizánskych akcií Talibanu.

Ak však chceme zabezpečiť, aby tento nový kurz bol produktívny a znamenal prechod k bezpečnému, prosperujúcemu, stabilnému, a teda sebestačnému Afganistanu, je evidentné, že vojenský rozmer intervencie medzinárodného spoločenstva musí sprevádzať čoraz silnejšia angažovanosť z občianskych aj politických radov. Na jednej strane musíme podporovať hospodársky rozvoj a posilňovať inštitúcie, verejnú správu a právny štát, na druhej strane musíme umožniť proces vnútorného zmierenia a pomôcť stabilizovať situáciu v Pakistane.

Práve tu je miesto a úloha Európskej únie. Európa sa v tomto regióne angažuje už istý čas: 1 miliarda EUR ročne v Afganistane, 300 miliónov EUR v Pakistane, misia EUPOL, ktorej pôsobenie je neoceniteľné i napriek personálnym problémom, medzinárodná pozorovateľská misia a, prirodzene, aj záväzky jednotlivých štátov v rámci misie ISAF.

Ale zdá sa, že schopnosť Európy vniesť zmenu do regiónu je rozhodne nízka vzhľadom na množstvo vyhradených ľudských a finančných zdrojov. Z tohto dôvodu musíme posilniť náš záväzok, inak povedané, vedúce postavenie Európy a zjednotiť a zefektívniť ho hľadiskami občianskej stratégie a politického záväzku. Akčný plán z tejto perspektívy predstavuje dôležitý krok vpred a Skupina Pokrokovej aliancie socialistov a demokratov v Európskom parlamente ho podporuje a vyžaduje jeho dôsledné plnenie.

Zároveň by nás zaujímalo, či si ciele stanovené v pláne vyžadujú určenie opatrení ad hoc, a vyzývame na zváženie možnosti predĺženia cieľov a posilnenia nástrojov misie EUPOL v rámci EBOP. Európsky parlament je pripravený ponúknuť svoju podporu pre akcie Európskej únie na všetkých týchto frontoch.

Pino Arlacchi, *v mene skupiny ALDE.* – Vážená pani predsedajúca, máme sa zaoberať akčným plánom EÚ pre Afganistan a Pakistan. Výbor pre zahraničné veci tohto Parlamentu mi poskytol príležitosť stať sa spravodajcom vo veci novej stratégie pre Afganistan.

Potrebujeme novú stratégiu – a možno aj akúkoľvek stratégiu – na civilnej strane, pretože doterajšia intervencia EÚ v tejto krajine nebola dostatočne jednotná a zdá sa, že jej vplyv bol veľmi obmedzený. Obávam sa, pani Ashtonová, že nemôžem súhlasiť s vašim úvodným tvrdením o Afganistane, pretože je príliš všeobecné, príliš byrokratické, príliš zmätočné – presne ako súčasný akčný plán. Som presvedčený, že Parlament musí prispieť k upevneniu a zjednoteniu tejto stratégie.

Dávam si dohromady všetky potrebné informácie. V prvom rade musím povedať, že sa ukazuje byť veľmi ťažké získať čo i len základné údaje o tom, koľko prostriedkov EÚ vynaložila v Afganistane od okupácie v roku 2001, kam išla pomoc z EÚ a koľko z toho sa dá vykázať. Vieme, že každý rok sa tam vynaloží takmer 1 miliarda EUR, čo je veľká suma. HDP Afganistanu je len 6,9 miliardy EUR. Naša civilná pomoc teda predstavuje viac než 20 percent ročného HDP Afganistanu, čo je číslo, ktoré môže zvrátiť osud krajiny, ak sa pomoc riadne využije.

Po druhé, môj pokus o zostavenie novej stratégie pre Afganistan sa začne snahou zistiť, aké sú a aké by mali byť záujmy EÚ v tejto oblasti. Časť mojej správy sa bude venovať eliminácii pestovania maku siateho prostredníctvom alternatívnej rozvojovej stratégie.

Jean Lambert, *v mene skupiny Verts/ALE.* – Vážená pani predsedajúca, myslím si, že sú isté veci v akčnom pláne, ktoré možno uvítať, ale ako kolegovia správne upozornili, je tu veľa otázok, ktoré neboli zodpovedané.

Myslím si, že keď sa na túto vec pozeráme, dívame sa vždy z perspektívy problému, ktorý máme, a niekedy máme tendenciu podceňovať každodennú realitu ľudí v Afganistane a Pakistane, a to množstvo úmrtí, cielené vraždenie Chazarov napríklad v niektorých častiach Pakistanu, útoky na dievčenské školy, na políciu a toľko ďalších iných vecí.

Afganská polícia je podľa nedávneho opisu len „potrava pre kanóny“ Talibanu. Myslím si, že mnohí z nás stále nechápu, ako sme si niekedy mohli myslieť, že našou prítomnosťou niečo dosiahneme. Z hľadiska medzinárodnej odozvy som si s radosťou vypočula slová pani komisárky o odštartovaní spolupráce a konkrétnej zmienke o Indii. Dôležitý je regionálny prístup a teším sa na informáciu, ako budeme riešiť iné oblasti skutočného napätia, ako napríklad Kašmír, ktorý – ako nám nedávno povedal afganský veľvyslanec – predstavuje problém pre každé úsilie ľudí v tomto regióne.

Súčasne sa – predovšetkým v Pakistane – potrebujeme pozrieť na to, akú účinnú podporu poskytujeme pre tisíce vysídlených ľudí, a poučiť sa z našej nečinnosti v súvislosti s ľuďmi, ktorí boli v minulosti vysídlení na hranice Pakistanu a Afganistanu, aby bolo vákuum vyplnené. Preto musíme skutočne venovať pozornosť vzdelávaniu a napĺňaniu potrieb obyvateľstva, ktoré sa tiež stará o týchto vysídlených.

Charles Tannock, v mene skupiny ECR. – Vážená pani predsedajúca, nemôžeme si dovoliť, aby vojenská misia NATO – ISAF v Afganistane zlyhala. S dostatočnou politickou podporou, správnu vojenskou výzbrojou a početnejšími jednotkami nasadenými zo všetkých členských štátov dokáže NATO poraziť Taliban, čo musí, samozrejme, sprevádzať aj kampaň zameraná na získanie si srdca a mysli ľudí. Hneď vedľa je však Pakistan, potenciálne číhajúca katastrofa – štát s jadrovými zbraňami, kvárený islamistickou radikalizáciou, korupciou a slabým vedením, s ktorým však musíme zo strategických dôvodov spolupracovať.

Ale už dlho máme podozrenie, že napríklad zložky pakistanskej spravodajskej služby ISA poskytujú tichú podporu afganskému Talibanu a len teraz si s nevôľou uvedomujú nebezpečenstvo tohto prístupu pre svoju krajinu. Hrozba, ktorú predstavuje Pakistan pre Indiu vo veci Kašmíru, najmä z dôvodu prichýlenia teroristov, predstavuje veľkú hrozbu aj pre celý región.

Ak bude Pakistan i naďalej dostávať vojenskú pomoc z krajín EÚ na protipovstalecké operácie proti teroristickému džihádu, ako aj hospodársku pomoc z EÚ, musí dať nepriestrelné záruky, že táto pomoc sa neprevedie na posilnenie jeho konvenčných síl na indických hraniciach.

Nestabilita Pakistanu a Afganistanu napokon veľmi kontrastuje so stabilitou a modernizáciou Indie, nášho demokratického spojenca a partnera, ktorý si zaslúži plnú podporu EÚ.

Willy Meyer, v mene skupiny GUE/NGL. – (ES) Vážená pani predsedajúca, pani dezignovaná podpredsedníčka, naša skupina nikdy nepodporovala stratégiu bývalého prezidenta Spojených štátov pána Busha v súvislosti s Afganistanom. Nikdy sme ju nepodporovali a čas ukázal, že to bolo správne.

Afganistan má v súčasnosti skorumpovanú, nezákonnú vládu, sú tam nevinné obete a situácia žien sa nijako nezmenila. Preto by bolo logické zmeniť stratégie a mrzí nás, že prezident Obama si zvolil vojenské riešenie a plánuje vyslať ďalších 30 000 vojakov. Som presvedčený, že Európska únia by nemala nasledovať túto líniu, pretože existuje reálne riziko, že z Afganistanu sa stane nový Vietnam 21. storočia.

História v Afganistane ukázala, že vojenské riešenie neexistuje. Musí sa zintenzívniť spolupráca a všetky snahy o nájdenie diplomatického riešenia. V samotnej zóne konfliktu a z globálneho strategického hľadiska si musíme v Afganistane zvoliť dodržiavanie medzinárodného práva formou interných riešení.

Nicole Sinclair, v mene skupiny EFD. – Vážená pani predsedajúca, pred pár týždňami sa mi naskytla milá príležitosť stretnúť sa z niekoľkými vojakmi Spojeného kráľovstva vracajúcimi sa z Afganistanu, ktorí hovorili stále to isté – že sú slabé vyzbrojené. Spojené kráľovstvo však platí 45 miliónov GBP denne tejto skorumpovanej inštitúcii. Časť týchto peňazí by sa lepšie vynaložila na vyzbrojenie našich síl v Afganistane, ktoré v skutočnosti zabezpečujú výcvik afganského policajného zboru a podobne.

Je to pravda, ako niekto z vás povedal, toto je dôležitá oblasť sveta a dôležitá oblasť, v ktorej potrebujeme dosiahnuť istý pokrok.

Problém pre mňa spočíva v nedostatku skúseností našej vysokej predstaviteľky pre zahraničné veci, otáľavej Cathy Ashtonovej, ktorá bezpochyby rozhoduje o viac než pár rubľoch. Potrebujeme niekoho skúsenejšieho. Ona nemá žiadnu prax z ministerstva zahraničných vecí, nebola ministerkou zahraničných vecí a myslím si, že nikdy nepracovala ani len ako brigádnicka v cestovnej kancelárii. Ľudia! Toto je háklivá práca. Práca, pri ktorej sa veci musia meniť k lepšiemu a ona jednoducho nemá dostatok skúseností.

Andrew Henry William Brons (NI). – Vážená pani predsedajúca, závery Rady o Afganistane sa na prvý pohľad zdajú byť vítaným kontrastom k bojachtivému prístupu Spojených štátov a Spojeného kráľovstva. Pri bližšom preskúmaní zistíme, že v podstate ide o zmes naivity a spoluviny na ich metódach. Rada je absolútne naivná, keď sa snaží zasadiť krehký kvet západnej demokracie do nehostinnej pôdy afganského

kmeňového usporiadania. Znemožňuje to vertikálne rozdelenie spoločnosti a lojalita ku kmeňu prevládajúca nad osobným úsudkom. Chce odstrániť korupciu, ale jednoducho nechápe, že byrokratický model objektívneho posudzovania a rozhodovania o financiách a zdrojoch nebude rešpektovaný ani náhodou. Nie je to tým, že Afganci by boli endemickí klamári, ale je to tým, že afganská kmeňová spoločnosť vníma starostlivosť o vlastnú rodinu a kmeň ako samozrejmu hodnotu.

Rada by chcela bojovať proti pestovaniu maku siateho. Odsunutie Talibanu z vlády však nebolo najlepším spôsobom, ako znížiť jeho pestovanie. Talibanská vláda ho znížila o 90 %, ale od invázie do Afganistanu sa z Afganistanu znova stal najväčší producent ópia na svete. V správe sa hovorí, že „nestabilita v Afganistane sa nedá riešiť čisto vojenskými prostriedkami“. To môže znamenať len to, že vojenská akcia je legitímnou súčasťou. Podľa môjho názoru nie je. V 19. storočí a začiatkom 20. storočia sme proti Afganistanu prehrali tri vojny a naozaj by sme sa mali poučiť.

Taliban utláča ženy, opovrhuje demokraciou a zabíja britských vojakov: je to vrcholne odpudzujúca organizácia. Zabíjanie britských a spojeneckých vojakov však môžeme zastaviť hneď zajtra, a to tak, že stiahneme naše jednotky. Je to vražedná, nezmyselná vojna, ktorá sa jednoducho nedá vyhrať.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra (PPE). – (ES) Vážená pani predsedajúca, v Afganistane má problém medzinárodné spoločenstvo, nielen Spojené štáty. Prezidentovi Obamovi trvalo tri mesiace, kým zostavil globálnu stratégiu v reakcii na znepokojujúcu správu generála McChrystala.

Je dobre známe, že táto nová stratégia zahŕňa krátkodobé posilnenie vojenskej prítomnosti, stiahnutie sa v roku 2011, postupný prechod aspektov bezpečnosti na afganské sily, lepšiu koordináciu civilného a vojenského úsilia a zameranie sa na veľké mestá.

Súčasnou veľkou úlohou, pani Ashtonová, je vyjadriť a identifikovať európsku reakciu, a to predovšetkým na londýnskej konferencii. Vo svojom vyhlásení ste spomenuli dve kľúčové slová. Povedali ste, že naša reakcia musí byť koordinovaná s inými medzinárodnými orgánmi, a my podporujeme koordináciu s Organizáciou Spojených národov. Povedali ste aj to, že naša reakcia musí byť koherentná.

V tomto smere mám dve pripomienky, pani Ashtonová. V roku 2005 sa mi dostalo pocty viesť parlamentnú volebnú pozorovateľskú misiu a mal som príležitosť stretnúť sa s veliteľom medzinárodných síl na podporu bezpečnosti (ISAF) generálporučikom Grazianom, ktorého služba v Dočasných silách OSN v Libanone (UNIFIL) sa chýli ku koncu. Dnešných 44 krajín zúčastňujúcich sa misie ISAF (z nich 28 členských krajín NATO) predstavuje heterogénnu silu, ktorá neposkytuje účinnú odpoveď pri súčasných bojoch proti povstalcovi.

Druhým zásadným bodom, pani Ashtonová, je to, že vojnu nemožno vyhrať – a v Afganistane v súčasnosti prebieha vojna – bez toho, aby civilné obyvateľstvo nebolo na našej strane, na strane medzinárodnej koalície. Pani Ashtonová, som presvedčený, že jedným z hlavných cieľov Európskej únie by malo byť sústredenie nášho úsilia, čo zahŕňa aj 1 miliardu EUR z peňazí Európskej únie, na získanie si afganského obyvateľstva na našu stranu.

Richard Howitt (S&D). – Vážená pani predsedajúca, dnes si dovoľím začať spomienkou na 23ročného slobodníka Adama Dranea z Kráľovského anglického pluku z Bury St Edmunds v mojom volebnom obvode, ktorý 7. decembra zomrel v provincii Helmand. Bol to 100. príslušník britských ozbrojených síl, ktorý tento rok zahynul.

Naše myšlienky by mali byť s Adamovou rodinou a všetkými rodinami – európskymi, afganskými a pakistanskými, ktoré utrpeli takúto stratu.

Tvárou v tvár takejto obeti máme my v Parlamente povinnosť urobiť všetko možné pre mier a prosperitu Afganistanu. Ak máme brať vážne nové zmeny vyplývajúce z Lisabonskej zmluvy a riadnu spoločnú zahraničnú politiku EÚ, neexistuje naliehavejšie miesto na to, aby sme sa osvedčili, než piesky Afganistanu. Po prvé, zabezpečením správneho zosúladenia aktivít jednotlivých členských štátov v rámci tejto novej stratégie a po druhé, privítaním dnešného záväzku vysokej predstaviteľky Ashtonovej, že už začiatkom nového roka bude v Afganistane nový impozantný dvojediný predstaviteľ. Toto je lakmusový papierik efektívnejšej EÚ fungujúcej podľa zmluvy, ako aj znamenie nášho budúceho rozhodnutia sa pre Afganistan.

A napokon, členské štáty zapojené do tejto veci musia zabezpečiť, aby sa do misie EUPOL prijalo sľúbených 400 dôstojníkov, čo je absolútne nevyhnutné na to, aby afganské vlastné služby činné v trestnom konaní vykonávali svoju úlohu správne.

Charles Goerens (ALDE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, chcel by som jasne uviesť, že vôbec nesúhlasím s poznámkami pani Sinclairovej proti pani Ashtonovej.

Vážená pani predsedajúca, jedno zo štyroch detí sa v Afganistane nedožije piatich rokov. Je to krajina poznačená sociálnymi a zdravotníckymi nedostatkami, ku ktorým sa pridávajú aj demokratické a predovšetkým bezpečnostné nedostatky. Pravdepodobnosť konfrontácie s Pakistanom dáva Talibanu podnet k mobilizácii a zvýrazňuje potrebu riešiť problémy Afganistanu z regionálneho hľadiska. K tomu treba pridať aj skutočnosť, že nemožnosť zvládnuť situáciu čisto vojenskými prostriedkami predurčuje Európu, aby pomocou svojej širokej palety nástrojov zohrala osobitnú rolu.

NATO, ktoré je zodpovedné v prvom rade za vojenskú stránku, sa v afganskej otázke dostáva na hranicu svojich možností. Humanitárna akcia Európskej únie, spolupráca s EÚ a rozvojové nástroje a účinnejšia diplomacia určite nie sú zárukou úspechu, ale bez ich podpory by akcia NATO bola odsúdená na neúspech.

Nová kombinácia všetkých týchto prvkov povedie – dúfajme – k sľubnejším vyhliadkam pre občanov Afganistanu. Hoci zodpovednosť Európskej únie v súčasnej situácii je veľká, zodpovednosť Afganistanu, ktorý je stále príliš skorumpovaná, rozdelená a dezorganizovaná krajinou, je nesmierna.

Nezabúdajme, že partnerstvo, ktoré sme ponúkli Afganistanu, môže uspieť len vtedy, ak rekonštrukciu krajiny bude podporovať dostatočný počet občanov. I keď ide o veľkú úlohu, nie je to dôvod na to, aby sme sa držali v úzadí a nechali krajinu padnúť za obeť fundamentalistom každého druhu.

Nicole Kiil-Nielsen (Verts/ALE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, áno, musíme uniknúť z afganskej pasce, do ktorej sme spadli z dôvodu politiky presadzovanej Georgeom Bushom. Otázka však neznie kedy, ale ako sa stiahneme z Afganistanu.

Ak sa nepreskúmajú nespočetné chyby, ktorých sa dopustilo medzinárodné spoločenstvo, hrozí nám nebezpečenstvo, že úplne stratíme dôveru a podporu afganského obyvateľstva v prospech Talibanu. Militarizácia humanitárnej pomoci a rozvojovej pomoci musí prestať, lebo v mysliach ľudí vytvára zmätok a diskredituje mimovládne organizácie.

Musíme sa spoliehať viac na vznikajúcu občiansku spoločnosť a na afganských reformistov. Prečo je Európa v Afganistane? Lebo tak povedali Spojené štáty alebo preto, aby krajinu oslobodila od tmárstva a násillia? Musíme posilniť najúčinnnejšie afganské štruktúry, dať prioritu investíciám do verejných služieb – školstva, zdravotníctva a dopravy – a podporovať dobrú správu vecí verejných na miestnej úrovni, keďže kultúra týchto krajín si vyžaduje, aby sme sa zamysleli nad relevantnosťou národného štátu. Európa by mala napríklad podporovať Habíbu Sarabiovú, guvernerku provincie Bámiján. Jej menovanie je prvým v histórii tejto krajiny, do ktorej sme v roku 2001 išli na pomoc ženskému obyvateľstvu, ako si spomínate.

Geoffrey Van Orden (ECR). – Vážená pani predsedajúca, ak máme sledovať akčný plán pre Afganistan a Pakistan, viete si predstaviť, že celá situácia závisí od toho, čo robí EÚ.

Som presvedčený, že Európska únia by mohla prispieť užitočne aj prakticky, to však treba stanoviť v kontexte širšieho medzinárodného úsillia a sústrediť na isté konkrétne aktivity, kde by účasť EÚ mohla pridať skutočnú hodnotu. Je to príliš vážne pre zaujatie postoja EÚ. V dokumente, ktorý má viac než tucet strán, som našiel len štyri zmienky o Spojených štátoch a len jednu o NATO, čo je azda ešte významnejšie, veď napokon misia ISAF organizácie NATO je jadrom úspechu všetkých snáh.

Bez bezpečnosti a stability nie je možné zaistiť dobrú správu vecí verejných ani žiadny zmysluplný program rekonštrukcie a rozvoja.

Z civilného hľadiska európske krajiny a samotná EÚ od roku 2001 natlačili do Afganistanu 8 miliárd EUR, ale zdá sa, že táto obrovská suma nič nemení. Máme vôbec nejakú predstavu, koľko z toho išlo bokom?

Musí existovať komplexný medzinárodný plán pre Afganistan a Pakistan, ale ešte neviem, ako príspevok EÚ zapadá do tohto širšieho medzinárodného záväzku.

Cornelia Ernst (GUE/NGL). – (DE) Vážená pani predsedajúca, po ôsmich rokoch všetci v zásade vieme, že predchádzajúca afganská stratégia založená na vojenskej sile zlyhala. Nerovnováha medzi vojenskými operáciami na jednej strane a nedostatočné zdroje pre civilné ciele na druhej strane sú priamou prekážkou zlepšenia životných podmienok v Afganistane.

Najdôležitejšie poslanstvo Konfederatívnej skupiny Európskej zjednotenej ľavice – Nordickej zelenej ľavice preto znie, že potrebujeme radikálnu zmenu stratégie. Potrebujeme radikálnu zmenu stratégie smerom preč

od armády a najmä smerom k stratégii orientovanej na ľudí. Štyridsať percent Afgancov je nezamestnaných a viac než polovica z nich žije v absolútnej chudobe bez akejkoľvek zdravotnej starostlivosti alebo primeraného vzdelania. Musíme sa zamerať sa sociálnu otázku a očakávam, že Rada, Komisia a všetci aktéri sa budú v tejto problematike angažovať.

Samozrejme, to zahŕňa zlepšenie dobrej správy vecí verejných, posilnenie poľnohospodárstva a integráciu bývalých talibancov. Čo najotvorenejšie vám však hovorím: ak v tejto veci zostaneme na polceste a znova sa spoľahneme na vojenskú silu, premárnime naše šance. Čas sa kráti!

Philippe Juvin (PPE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, som presvedčený, že sa musíme pokúsiť nájsť nejaké jednoduché návrhy na tieto veľmi komplikované záležitosti.

Moja prvá otázka je prostá. Prečo sme išli do Afganistanu? Do Afganistanu sme išli s jedným cieľom: rozložiť výcvikové tábory al-Káidy, zázemie medzinárodného terorizmu, ktoré boli hrozbou pre nás a stabilitu tohto regiónu. Tieto tábory dnes už neexistujú.

Môj druhý postreh je, žiaľ, taký, že – či sa nám to páči alebo nie – jednotky zo Západu nasadené v Afganistane sú čoraz viac vnímané ako okupačné sily a už nie ako priateľské sily. Toto je veľký problém z bežného života, na ktorý nesmieme zabúdať. Ak vám niekto hovorí inak, vyzývam ho, aby sa išiel pozrieť, čo sa v tej krajine deje.

Po tretie, bezpečnostná situácia sa významne zhoršila. V roku 2004 sa po Kábule dalo poprechádzať. Dnes je Kábul veľký, zákopom obohnaný tábor. Keď si nevezmeme ponaučenie z operatívneho zlyhania v praxi a keď budeme nakoniec uplatňovať len staré metódy, koledujeme si o zopakovanie týchto zlyhaní.

Aké to má všetko následky? Fakticky som presvedčený, že si musíme uvedomiť, že al-Káidu sme rozložili – to je pravdivé zistenie – a že sa musíme stiahnuť. Môžeme sa stiahnuť hneď teraz? Nie, pretože ak by sme sa stiahli, určite by to vyvolalo chaos, čo by mohlo viesť k návratu k táborom, proti ktorým bojujeme. Naše stiahnutie musí teda prebiehať za istých podmienok.

Po prvé, ako každý hovorí, musíme kľúče odovzdať samotným Afgancom, musíme zaistiť, aby tento konflikt bol afganským konfliktom. Po druhé, je potrebné nadviazať dialóg so všetkými povstalcami. Všimnite si, že nehovorím „s Talibanom“, lebo slovo Taliban je veľmi vymedzujúce. Po tretie, musí sa akceptovať spoločenská úroveň, ktorá nie je dokonalá. Nemyslíme si, že naše európske kritériá sú kritériá, ktoré by sa dali prispôbiť na Afganistan. Toto musíme akceptovať.

Vážená pani predsedajúca, ukončiť vojenskú operáciu je vždy ťažšie, ako ju začať. Aby sme ju mohli uzavrieť, nesmieme zabúdať na prvotný cieľ, ktorým bolo rozložiť tábory al-Káidy. To sa dnes už stalo.

Ana Gomes (S&D). – (PT) Rada hovorí, že situácia v Afganistane a Pakistane má priamy dosah na Európu. To je v podstate hlavné poslanstvo, ktoré musíme viesť otvorene a odvážne odovzdať európskym občanom. V tomto smere vítam nový akčný plán EÚ pre Afganistan a Pakistan, ktorý zahŕňa investície do veľkého programu vytvárania kapacít na všetkých úrovniach afganskej správy.

Účinné plnenie tohto akčného plánu ako prostriedok zjednotenia európskeho úsilia v Afganistane je jediný spôsob, ako prispieť k budovaniu štátu, ktoré je potrebné na ukončenie vojny a nedostatočného rozvoja. Európa nemôže opustiť Afgancov a nie je tam preto, lebo Američania tak rozhodli. Medzinárodná vojenská a civilná prítomnosť bude i naďalej potrebná po mnoho budúcich rokov.

Na záver by som chcela dôrazne odsúdiť rozhodnutie francúzskej vlády o násilnej repatriácii Afgancov, ktorí utiekli pred vojnou vo svojej krajine.

Reinhard Bütikofer (Verts/ALE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, ak v horkej realite Afganistanu nepotrebujeme jednu vec, tak sú to domýšľavé reči. Keď to hovorím, pozerám sa vaším smerom, pani barónka Ashtonová. Hovorili ste o záväzku členských štátov voči misii EUPOL v oblasti policajného výcviku. Je to skutočne tak? Ak áno, ako je možné, že na mieste ešte nemáme ani len tých 400 policajtov? Toto je spojenie pokrytectva a absurdity. Naozaj myslíme úprimne to, čo hovoríme?

Už pred dvoma rokmi sa v publikácii *European Security Review* písalo, že nízky počet policajných inštruktorov spochybňuje realitu európskeho prísľubu. Prečo nefinancujeme vyškolených policajtov, aby nedochádzalo k ich prestupom do radov bojovníkov alebo Talibanu? Nestálo by to veľa a bolo by to veľmi efektívne. Mám dojem, pani barónka Ashtonová, že Európa je plná hlasných rečí, ale je hanba, aké malé a neprimerané sú jej činy.

Michael Gahler (PPE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, titulok „nový akčný plán pre Afganistan a Pakistan“ bol zvolený vhodne. Zdá sa mi však, že nám tu boli predstavené skôr dva samostatné akčné plány predložené jeden za druhým.

V zásade podporujem všetko, čo sa o týchto dvoch krajinách povedalo. V Afganistane sme sa, dúfam, poučili z chýb z minulosti a náležite prispôbime naše politiky a štruktúry. Čo sa týka Pakistanu, som rád, že nová politika nadväzuje na moju správu z pozorovania volieb. Som presvedčený, že v krajinách, kde sme uskutočnili volebné pozorovateľské misie, je len správne začleniť naše pozorovania do konkrétnych politík týkajúcich sa týchto krajín.

V odpovedi na túto rozpravu zo strany Rady a Komisie by som uvítal, keby spoločná stratégia pre tieto dve krajiny bola vysvetlená jasnejšie, pretože musíme uznať, že v tomto regióne máme napríklad tisícikilometrovú hranicu, ktorú nedokážeme riadne kontrolovať ani z jednej strany, pričom politiky realizované na jednej strane tejto hranice budú mať priamy vplyv aj na druhej strane. Aké štruktúry teda v skutočnosti chceme vytvoriť? Ako chceme vytvoriť dialóg medzi afganskou a pakistanskou vládou? Ako chceme zaistiť, aby miestni ľudia prijali naše politiky? Toto sú otázky, na ktoré stále potrebujeme odpovede, a dúfam, že ich aj dostaneme.

Ioan Mircea Pașcu (S&D). – Vážená pani predsedajúca, akčný plán pre Afganistan a Pakistan prijatý vlani v októbri je sám osebe dobrý dokument. Jeho cieľom je vytvoriť podmienky opätovného prenesenia zodpovednosti z medzinárodného spoločenstva vrátane EÚ na afganský štát, pričom si toto spoločenstvo zachová podpornú úlohu. To isté predpokladá aj USA v bezpečnostnom sektore. S nádejou sa očakáva sa, že ďalších 30 000 amerických vojakov vytvorí situáciu, v ktorej bude v roku 2011 možné odovzdať zodpovednosť afganským silám, keď sa začne sťahovanie jednotiek USA.

Hoci EÚ aj USA majú podobné ciele, a to konkrétne vytvoriť podmienky, aby afganský štát prevzal zodpovednosť za svoje záležitosti, časový rámec splnenia týchto cieľov je nutne odlišný. Primeraná bezpečnosť sa bude musieť zaistiť do roku 2011, pričom budovanie štátu bude nevyhnutne trvať dlhšie.

Potom ale otázka znie: za predpokladu, že do roku 2011 nebude dosiahnutá adekvátna bezpečnosť, prípadne sa znova zhorší po odchode USA, bude EÚ – ktorá už bude zapojená do budovania štátu – schopná prevziať úlohu zaistenia bezpečnosti? Myslím si, že nie – máme teda problém.

Francisco José Millán Mon (PPE). – (ES) Vážená pani predsedajúca, teší ma, že švédske predsedníctvo posilnilo záväzok Európskej únie v oblasti stability a rozvoja v Afganistane prostredníctvom akčného plánu. Chcel by som, prirodzene, vedieť viac o financovaní tohto plánu, čo sa týka Afganistanu.

Ďalším veľmi dôležitým bodom pre Afganistan bude januárová londýnska konferencia. Na tejto konferencii si vypočujeme konkrétne sľuby Európskej únie a jej členských štátov. Od novej afganskej vlády by sme mali počuť o mnohých záväzkoch, ktoré si musí dať v takých oblastiach, ako napríklad boj proti korupcii a obchodovaniu s drogami. Som trochu znepokojený správami v dnešnej tlači o včerašom prejave prezidenta Karzaja na tému korupcie.

Dámy a páni, rozhodnutie prezidenta Obamu zvýšiť svoj vojenský kontingent o 30 000 vojakov prišlo len nedávno. Stručne povedané, Afganistan sa nachádza v rozhodujúcej fáze a Spojené štáty a Európa musia postupovať veľmi koordinovane.

V Afganistane nejde len o prosperitu a slobodu Afgancov, ale aj o stabilitu regiónu vrátane takej dôležitej krajiny, akou je Pakistan. Ide aj o našu vlastnú bezpečnosť vzhľadom na neustálu hrozbu, akú predstavuje al-Káida, ako už bolo povedané.

Dôveryhodnosť organizácie NATO a takzvaného Západu vo veľkom závisí od výsledkov v Afganistane. Nemôžeme zlyhať. Ak máme uspieť, potrebujeme podporu našich vlastných občanov, ako už bolo povedané. Táto podpora je podmienená transparentnosťou a jasnosťou. Musíme vysvetliť, že naši krajania v Afganistane sú vo vážnom nebezpečenstve, ale zároveň musíme zdôrazniť význam tamojšej misie a to, že zlyhanie neprichádza do úvahy. Ako som povedal, ide o veľa dôležitých faktorov.

Elmar Brok (PPE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, afganský priateľ mi raz povedal, že je dobré, že Západ napadol Afganistan, ale pamätajme, že v afganskej histórii to bolo tak, že každý, kto ostal dlhšie než rok, sa stal okupantom, i keď spočiatku prišiel ako osloboditeľ. To bolo v roku 2001. Teraz je rok 2009 a presne to sa stalo.

Taliban spravuje de facto 80 % krajiny a americké vojenské vedenie, ako aj európski ministri obrany hovoria, že táto vojna sa nedá vyhrať vojenskými prostriedkami. Čo je teda cieľom? Krajina, ktorú nemáme pod kontrolou, sa nedá zmeniť na demokraciu ani nič iného z jedného centra, ak táto krajina nikdy nemala centralizovanú formu vlády. Inak povedané, nedávalo by zmysel zamerať sa na al-Káidu a terorizmus a potom odtiaľ odísť? Tieto otázky sa musia zodpovedať.

Taktiež potrebujeme odpovede na otázky, ktoré správne položil pán van Orden v súvislosti so začlenením tohto akčného plánu do všeobecného strategického cieľa, do londýnskej konferencie, plánu prezidenta Obamu pre Afganistan a tak ďalej. Sú tieto veci vzájomne konzistentné? Kombinovaný prístup k Afganistanu a Pakistanu je tu preto veľmi správny a potrebný, rovnako ako začlenenie toho, čo sa povedalo v súvislosti s Indiou.

Najdôležitejšie je dohliadnuť na vnútorný vývoj. Keď zahraničný vojenský tlak nechá v krajine vycvičených vojakov a policajtov, ktorí nemajú vlastný cieľ, nikdy som nevidel, aby títo vojaci a policajti potom zanechali ideológiu občianskej vojny, ktorá má naozaj cieľ. Vždy vyhrá. Svedčí o tom aj história, a preto mám hlboké obavy, že tomu, čo tu robíme, môže chýbať kontinuita. Naozaj by sme sa mali zamyslieť, aký plán by nám umožnil rozumne stiahnuť naše jednotky a zároveň ukončiť terorizmus.

Lara Comi (PPE). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, bezpečnostná situácia v Afganistane sa nedávno veľmi zhoršila z dôvodu nedostatku plnej územnej kontroly. Obrovské územia krajiny sa riadia kmeňovým právom a už nie vnútroštátnym právom. Pociť nebezpečenstva prenikol aj do významných miest i napriek trvajúcej záväzku a monitorovaniu zo strany síl ISAF.

Keďže boj proti terorizmu úzko súvisí s aktivitami vykonávanými v praxi, je jasné, že Spojené štáty, spojenecké krajiny a NATO sa nemôžu stiahnuť. Naša ďalšia prítomnosť a dosiahnutie úspechu v Afganistane vo veľkej miere závisí od politického a vojenského prístupu, ktorý je spoločný na medzinárodnej úrovni a zameriava sa na praktický regionálny prístup v Afganistane aj Pakistane.

Nový akčný plán Európskej únie v tomto zmysle predstavuje významný krok v posilňovaní bezpečnosti a v chýlostivom procese vytvárania kapacít, v ktorom ide o demokratické inštitúcie, ľudské práva a spoločensko-hospodársky rozvoj.

Janusz Władysław Zemke (S&D). – (PL) Vážená pani predsedajúca, myslím si, že akčný plán Európskej únie ide správnym smerom, pretože naša pomoc sa musí týkať dvoch oblastí. Prvou je zlepšenie na poli bezpečnosti. Druhou je zlepšenie podmienok života ľudí. Možno povedať, že pokrok v prvej oblasti – týkajúcej sa bezpečnosti – bude mať priaznivý účinok na podmienky života ľudí, pričom pokrok v druhej oblasti – týkajúcej sa zlepšenia podmienok života ľudí – prispeje k zlepšeniu bezpečnosti.

Myslím si však, že by sme sa mali neustále pýtať na účinnosť našej pomoci. Podľa môjho názoru by mohla byť omnoho účinnejšia, ak by sme sa mohli spoliehať na podporu štátov okolo Strednej Ázie. Európsku úniu, pani Ashtonovú a pani Malmströmovú by som chcel zvlášť podnietiť, aby nadviazali kontakty s Ruskom a Tadžikistanom, lebo tieto krajiny môžu byť veľmi nápomocné, najmä čo sa týka logistiky a dopravy zásob pre obyvateľstvo.

Sajjad Karim (ECR) – Vážená pani predsedajúca, bombové útoky teroristov sú dnes v Afganistane a Pakistane na dennom poriadku. Školy, obchodné centrá, centrá miest, ba aj vojenské veliteľstvá sú terčom útokov.

Pakistanské vojsko úspešne vytláča infiltrátorov do Pakistanu z Afganistanu, ale ja sa pýtam: odkiaľ títo teroristi stále získavajú zbrane? Bolo by veľkým zjednodušením tvrdiť, že ide jedine o internú záležitosť Pakistanu. Je to omnoho zložitejšie.

Pani ministerka Malmströmová správne otvorila otázku regionálnej spolupráce. Budeme prostredníctvom novej pozície pre zahraničné veci, vysokej predstaviteľky, oslovovať susedov Pakistanu, aby sme ich povzbudili, nech v týchto ťažkých časoch urobia všetko možné na pomoc Pakistanu?

Taktiež je pravda, že kým medzi Pakistanom a Indiou existuje vzájomná nedôvera – a ja som veľký zástanca zblíženia týchto dvoch krajín – môžeme dosiahnuť len veľmi malý pokrok. Obávam sa, že kým sa nevyrieši ústredný problém Kašmíru, nedosiahneme veľký pokrok.

Ivo Vajgl (ALDE). – (SL) Podľa môjho názoru bude mať akčný plán pre Afganistan zmysel len vtedy, ak bude podčiarkovať našu európsku politiku, čiže európsky prístup k Afganistanu. Už teraz sa tam hlboko angažujeme a nemôžeme sa len prispôsobovať rozhodnutiam našich hlavných spojencov, ktoré nás prekvapia, ako niektoré ich strategické rozhodnutia.

V tomto akčnom pláne je podľa mňa dôležité to, že pripisuje prioritu civilným iniciatívam. Myšlienky na vojenské víťazstvo by sme mali raz a navždy pochovať. Nemôžeme vyhrať na území, ktorého obyvatelia nás všetkých, čo sme tam prišli pomôcť, považujú za okupantov a Taliban berú za takzvaných bojovníkov za slobodu.

Rád by som sa pridal ku všetkým, ktorí zdôraznili potrebu regionálneho riešenia a potrebu väčšej účasti krajín v regióne hraničiacom s Afganistanom. Majú väčšiu dôveru ľudu.

Arnaud Danjean (PPE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, o akčnom pláne pre Afganistan sa toho povedalo veľa. Ak mám hovoriť za seba, mrzí ma, že v dnešných prejavoch sa nekládol väčší dôraz na súvislosť medzi misiou EUPOL a misiou NATO v Afganistane. Toto je misia, ktorú musíme splniť. Kvantitatívne a kvalitatívne problémy, s ktorými sa stretáva, sú spôsobené najmä väzbou na NATO, a aby mohla byť úspešná, musíme ich čo najrýchlejšie riešiť. Bol by som rád, keby sa o tomto povedalo viac.

Moja otázka sa týka Pakistanu, ktorého chronická nestabilita je, ako všetci vieme, faktorom krízy celého regiónu vrátane Afganistanu. V akčnom pláne vidím, že spolupráca s Pakistanom sa predpokladá v oblasti boja proti terorizmu a v bezpečnostnej oblasti. V tejto krajine je, ako vieme, významné ideologické a niekedy aj štrukturálne a organizačné prepojenie s radikálnymi islamskými hnutiami, ktoré pôsobia v Kašmíre a na afganskej hranici. Chcel som sa uistiť o správnom nastavení metód, charakteru a časového rámca plánovanej pomoci, aby toto prepojenie nemalo krajne nežiaduce a škodlivé účinky.

Corina Crețu (S&D). – (RO) Naše krajiny už dobrých osem rokov mrhajú ľudskými životmi, energiou a veľkými finančnými prostriedkami v krajine zmietanej vojnou, kde už narazili aj dve mocnosti – britské a sovietske impérium. Politické a vojenské upevnenie vplyvu Talibanu, chudoba devastujúca túto krajinu, postavenie žien, obchodovanie s ópium a rozšírená korupcia, to všetko sú reálne fakty, ktoré zdôrazňujú zlyhanie operácií, ktoré v súčasnosti v Afganistane prebiehajú.

Som presvedčená, že stratégia Európskej únie musí bojovať proti narastajúcim vyhliadkam na chaos a násilie prostredníctvom posilnenia a zefektívnenia vojenskej prítomnosti, ako aj prostredníctvom zintenzívnenia úsilia o rekonštrukciu, rozvoj a demokratizáciu Afganistanu. Vyššia rozvojová pomoc v Afganistane v podstate znamená investíciu do našej vlastnej bezpečnosti. Preto musíme vyvinúť všetku snahu o udržanie tohto zlyhávajúceho štátu na hladine a zaručiť jeho občanom minimálnu úroveň fyzickej a materiálnej bezpečnosti.

PREDSEDÁ: PÁN McMILLAN-SCOTT

podpredseda

Piotr Borys (PPE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, situácia v Afganistane je dnes najdôležitejší problém, ktorému čelia medzinárodné inštitúcie, a najmä Európska únia, keď teraz nadobudla účinnosť Lisabonská zmluva. Túto úlohu nemožno splniť bez toho, aby naša stratégia obsahovala tri prvky: po prvé, úspech veľmi ambiciózneho dvojročného vojenskej misie, ktorá sa musí skončiť porážkou al-Káidy a priklonením sa časti vedenia Talibanu na stranu vlády. Po druhé, stabilitu v Pakistane a celom regióne vrátane Indie – toto je druhá kľúčová úloha. Po tretie, potrebu budovať občiansku spoločnosť. Tridsať rokov vojny je obrovský problém. Ide o nevzdelanú spoločnosť – viac než 90 % ľudí nevie čítať. V súvislosti s tým treba rozsiahlou sociálnu pomoc na vybudovanie právneho štátu, dobrej správy vecí verejných a sociálnej starostlivosti.

Chcem povedať, že v súčasnosti sa počet afganských detí navštevujúcich školu zvýšil zo 700 000 na 7 000 000, a teda jednou z kľúčových vecí, ktoré čakajú na pani Ashtonovú, je predovšetkým potreba efektívnej finančnej pomoci na budovanie občianskej spoločnosti v Afganistane.

Martin Ehrenhauser (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, dúfam, že mi ako členovi delegácie v Iráne dovolíte jednu stručnú poznámku. V Európskom parlamente v Bruseli pred časom prebiehala debata s iránskym veľvyslancom v Bruseli. Na otázku, prečo sa po nástupe iránskeho prezidenta do funkcie v Iráne štvornásobne zvýšil počet trestov smrti povedal, že ide o zvýšenie obchodovania s drogami v pohraničnom regióne medzi Iránom a Afganistanom. Chcel som vám pripomenúť tento výrok, aby sa v akčnom pláne okrem korupcie primerane zväzil aj tento problém.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážený pán predsedajúci, Rada je skutočne vďačná za obrovský záujem, ktorý Európsky parlament prejavuje v tejto otázke. Odpoviem na niektoré vaše otázky.

Pán Kasoulides: akčný plán vychádza z regionálnej perspektívy. To je absolútny základ. Enormný dôraz kladieme na dobrú správu vecí verejných, boj proti korupcii a zásady právneho štátu a táto práca určuje smerovanie EÚ. V týchto oblastiach budú Afganistan a Pakistan potrebovať našu podporu ešte veľmi, veľmi

dlho. Pán Kasoulides má pravdu, že otázky drog sme nevenovali dostatočnú pozornosť. Podporujeme prebiehajúce snahy, napríklad spoluprácu s Úradom OSN pre drogy a kriminalitu (UNIDOC) a technickú pomoc. To musí pokračovať. Najdôležitejšie je, samozrejme, podporovať prácu afganskej vlády s cieľom vytvoriť väčšiu prosperitu a dobrú správu sociálnych vecí.

Pánovi Arlacchimu by som povedala, že súhlasíme, že doterajšie úsilie nebolo dostatočne koordinované. Pre EÚ je to problém, a preto je pre nás také dôležité, aby sme dnes mali tento plán. Švédske predsedníctvo počas jesene tvrdo bojovalo za získanie informácií, na ktoré sa pýtate – kto čo robí a koľko, aby malo celkový prehľad o tom, čo sa deje. Teraz máme lepší obraz a veľmi sa tešíme na vašu správu, ktorá nám môže pomôcť pri ďalšom postupe tejto práce, ako aj na spoluprácu s vami a Výborom pre zahraničné veci.

Pánovi Danjeanovi by som povedala, že misia EUPOL je veľmi dôležitým prvkom našej spolupráce a najdôležitejším prvkom pre afganskú vládu, čo sa týka práce civilnej polície. Ukázalo sa, že tam existuje veľmi silné vedenie. Všetky strany si uvedomujú kvality misie EUPOL – Afganci, USA aj iné strany. Pracovnú silu sme navýšili o 280 medzinárodných pracovníkov. Mrzí nás, že členské štáty nedokázali poskytnúť požadovaných 400 pracovníkov. V súčasnosti vyzývame na ďalšie príspevky, lebo chceme účasť členských štátov.

Podľa súčasného stavu sa činnosti misie EUPOL konsolidujú do šiestich strategických oblastí, v ktorých podľa nás možno poskytnúť pridanú hodnotu: policajné spravodajstvo, vyšetrovanie trestnej činnosti, štruktúra velenia v polícii, väzby medzi políciou a prokuratúrou, boj proti korupcii, ako aj ľudské práva a rovnosť príležitostí. Toto sú afganské priority. NATO sa teraz ide zapojiť do výcviku polície prostredníctvom výcvikovej misie a, prirodzene, potrebujeme zintenzívniť našu spoluprácu v tejto oblasti.

Na záver by som rada povedala, že akčný plán je neuveriteľne dôležitý na to, aby EÚ umožnil využívať jej zdroje lepšie a koordinovanejšie. Teraz sa musíme zamerať na uskutočnenie všetkých týchto dobrých návrhov. Môžeme to robiť cez regionálnu perspektívu, prostredníctvom zodpovednosti, ktorú prevezme samotná afganská a pakistanská vláda, a zameriavaním sa na naše politické priority, právny štát, demokraciu a ľudské práva.

EÚ je jeden partner. Veľmi dôležitý partner, ale v regióne sú aj iní partneri a, prirodzene, musíme spolupracovať aj s nimi. Tešíme sa na londýnsku konferenciu, na ktorej prezident Karzaj – dúfame – predstaví svoje plány, a tešíme sa na následné zvýšenie podpory.

Podpora EÚ je dlhodobá a trvalá a musí byť trvalo udržateľná. Toto je signál, ktorý musíme vyslať. Istý čas to bude trvať. Musíme byť realisti. Čaká nás obrovské množstvo práce. To je dôvod, prečo sa EÚ musí angažovať. Musíme vyslať signál, že naša účasť je dlhodobá, a to nielen pre ženy a deti, ako hovorili mnohí poslanci.

Catherine Ashton, *dezignovaná podpredsedníčka Komisie*. – Vážený pán predsedajúci, ak môžem, vyberiem len pár kľúčových bodov, ktoré spomenuli vážení poslanci.

V zhode s predsedníctvom v otázke narkotík sme sa snažili o vytvorenie komplexnej reakcie, v ktorej budú reálne spojené aspekty rozvoja vidieka so sociálnymi otázkami a, samozrejme, právnym štátom. Prístup zo všetkých rôznych hľadísk je veľmi dôležitý.

Súhlasím s váženými poslancami v otázke významu občianskych vecí. Naozaj sme dosiahli výrazný pokrok, i keď veľa poslancov vyjadrovalo svoje obavy. Uvediem len jeden príklad. V roku 2002 sme mali podporu prijímania zdravotnej starostlivosti okolo 7 % obyvateľstva, dnes v roku 2009 dosahuje 85 %. Môžem uviesť aj ďalšie príklady, na ktorých podľa mňa môžeme absolútne preukázať, čo robíme a aké je to v praxi efektívne. Súhlasím aj s tým, čo povedali poslanci, ako napríklad pani Lambertová, o tom, že školstvo je absolútnym základom našej činnosti v súvislosti s podporou detí a, samozrejme, v súvislosti s prípravou dospelých na zamestnanie.

Fondy: s radosťou konštatujem, že ide skutočne o veľmi dobre spravované fondy. Riadi ich OSN alebo Svetová banka a myslím si, že vážení poslanci dostávajú správy o aktuálnom stave. Najnovšia, ktorú tu mám, pochádza z júla 2009. Môžeme zabezpečiť, aby tí z vás, ktorí ju nevideli, dostali kópie. Veľmi jasne a presne ukazujú, kam idú peniaze, na čo presne sa vynakladajú a čo tým chceme dosiahnuť. Súhlasím však, že musíme byť efektívnejší. Na to vždy existuje priestor. Jednou z úloh mojej funkcie je spájať to, čo sa v praxi deje, zhrnúť to a zabezpečiť, aby to fungovalo efektívnejšie. Niekoľko kolegov spomenulo potrebu zaistiť plnenie záväzkov týkajúcich sa misie EUPOL.

Spomenulo sa, že musíme spolupracovať s NATO. Už som absolvovala jedno stretnutie s generálnym tajomníkom NATO a bola som na schôdzke s generálom McChrystalom, Richardom Holbrookom a s ministerkou zahraničných vecí Clintonovou, kde sme hovorili o Afganistane. V dialógu s dôležitými a kľúčovými partnermi v tejto oblasti sa už pripravujeme na londýnsku konferenciu.

To, čo sa hovorilo o regionálnych aspektoch, je samozrejme, mimoriadne dôležité. Ako súčasť akčného plánu chceme spojiť sily v regionálnej spolupráci. Neustále prebieha nejaká činnosť: veľmi praktická činnosť na rozvoji, konkrétne železničných spojení a obchodnej spolupráce a tak ďalej. Úplne však súhlasím: mali by sme tu robiť viac.

Ďalším významným medzníkom je londýnska konferencia 28. januára, na ktorej sa otvoria otázky bezpečnosti, správy vecí verejných a sociálneho, hospodárskeho a regionálneho rozvoja – veľmi dôležité otázky. Otázkami, ktoré som určila, sú školstvo, zdravotníctvo, hospodársky rozvoj, obchod, spravodlivosť a ľudské práva, čo všetko sú oblasti, v ktorých mám – môžem povedať – veľké skúsenosti.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Charalampos Angourakis (GUE/NGL), písomne. – (EL) Nový akčný plán EÚ pre Afganistan a Pakistan je vytvorený s cieľom naplniť strategickú ambíciu EÚ hrať v Afganistane a Pakistane a celej tejto oblasti ešte aktívnejšiu imperialistickú úlohu. V Pakistane podporuje dohodu o voľnom obchode, ktorá umožní širší prienik európskych zjednocujúcich monopolov do Južnej Ázie. V Afganistane sa snaží stabilizovať našu prítomnosť ešte viac, a to nezávisle prostredníctvom policajnej misie EUPOL v Afganistane, ako aj v rámci NATO vytvorením európskej žandárskej jednotky. Imperialistický skrytý boj za podiel na koristi sa zostruje i napriek stratégii spolupráce s USA a NATO. EÚ sa s balíkom peňazí hodnoty 1 miliardy EUR ročne a rôznymi „rozvojovými“ programami pokúša posilniť pozíciu európskeho kapitálu pri plienení okupovanej krajiny a vytváraní odrazového mostíka pre vykorisťovanie ľudí a bohatstva celej tejto oblasti. Politika „exportu demokracie“ sa zároveň snaží rozširovať podporu demokracie v imperialistickej okupačnej štruktúre. Ľudia si nemôžu vybrať „lepšieho imperialistu“. Musia zintenzívniť svoj boj proti plánom všetkých imperialistov, aby zo seba striasli jarmo okupácie Afganistanu a celej tejto oblasti.

Elena Băsescu (PPE), písomne. – (RO) Problémy postihujúce Afganistan a Pakistan sa netýkajú len týchto krajín. Postihujú v podstate nás všetkých. Misia začatá v Afganistane musí dospieť k výsledku. Rumunsko vzhľadom na to otvorene zvažuje možnosť zvýšenia svojej účasti v tejto krajine vrátane posilnenia armádneho výcviku a poskytovania lekárskej a inštitucionálnej podpory. Rumunsko má v súčasnosti 1 020 vojakov vyslaných do Afganistanu, ktorých účasť na zabezpečovaní mieru a stability jednomyselne oceňujú naši spojenci. Musíme sa angažovať nielen na vojenskom fronte, ale aj pri posilnení inštitúcií afganského štátu, zabezpečovaní správy vecí verejných na miestnej a regionálnej úrovni, v boji proti korupcii a obchodovaniu s drogami, v školení policajtov a poskytovaní technickej pomoci pri rozvoji poľnohospodárstva. V tomto smere by som chcela spomenúť vyhlásenie pani Catherine Ashtonovej o navýšení prostriedkov, ktoré Európska komisia vyčleňuje na rozvoj v Afganistane. Akcie Európskej únie v Afganistane a Pakistane musia byť koordinované. Situácia v oboch krajinách je úzko previazaná a úspech v jednej závisí od druhej. Európska komisia musí pokračovať v partnerstve s Pakistanom a pomáhať tejto krajine v boji proti extrémizmu a terorizmu, ako aj v súvislosti s obchodnými vzťahmi a pri presadzovaní ľudských práv.

Ricardo Cortés Lastra (S&D), písomne. – (ES) Musí sa zaistiť dostatočná medzinárodná prítomnosť, ktorá pomôže vytvoriť základné podmienky mieru a bezpečnosti s cieľom umožniť posilnenie možností vlády tejto krajiny, upevnenie právneho štátu, boj proti korupcii a dodržiavanie ľudských práv.

Keď hovorím o vláde, netýka sa to len národnej úrovne, ale aj úrovne bližšie k občanom a správy vecí verejných v širokom zmysle vrátane všetkých strán zúčastnených v Afganistane. Rozvoj krajiny a rozvoj poľnohospodárstva, infraštruktúry a komerčnej štruktúry si naliehavo vyžaduje atmosféru mieru a stability a predovšetkým ochrany občanov formou boja proti beztretnosti a právnej neistote, ktorá na nich priamo vplýva.

Nesmieme však prehliadať ani každodenné naliehavé problémy obyvateľov. Tieto problémy sa netýkajú len bezpečnosti, ale súvisia s potravinami, zdravím a vzdelávaním. Afganistan prežije, a to vďaka sile a úsiliu samotných Afgancov. Musíme im však podať pomocnú ruku a nesmieme ju odtiahnuť skôr, než uplynie čas, kedy ju najviac potrebujú.

Jaromír Kohlíček (GUE/NGL), písomne. – (CS) Ak je niekde na svete výrazný príklad neschopnosti EÚ zaujať samostatné stanovisko k problému, ktorý vytvorili Spojené štáty, tak je to súčasná neradostná situácia v Afganistane: zničená infraštruktúra, niekoľko generácií s minimálnymi možnosťami získať vzdelanie, stredoveké pomery z hľadiska rovnoprávnosti žien a svetový etalón absolútnej korupcie. To je situácia, ktorá spolu s produkciou viac než 70 % svetovej výroby ópia a zvýšenou aktivitou teroristických skupín ukazuje na absolútnu neschopnosť okupačnej mocnosti. Známe príklady bezprávia, a to aj proti zvoleným poslancom, spolu s nezákonnými praktikami americkej administratívy vytvorili nestabilné prostredie. Stále poukazovanie na nedostatočný rešpekt k ľudskej dôstojnosti za sovietskej okupácie sa márne snaží zakryť súčasný chaos a bezvládie. Viac než dva milióny utečencov na území Pakistanu a priepustná hranica medzi štátmi sú vynikajúce predpoklady na prenikanie ozbrojených skupín do južnej a východnej časti krajiny. Paštúnske kmene žijú dlhodobo na oboch stranách hranice a v súčasnom chaose možno len ťažko zistiť, kto je odkiaľ. V uznesení EP z roku 2008 je táto situácia opísaná správne, ale je nutné konštatovať, že optimistické tvrdenia nie sú namieste. Za súčasného stavu je posilnenie vojenskej prítomnosti, ďalší prísun finančných prostriedkov a expertných tímov úplne nezmyselný. Situácia sa v poslednom roku výrazne zhoršila a optimistické tvrdenia Európskej komisie nie sú založené na súčasnej realite v Afganistane.

Krzysztof Lisek (PPE), písomne. – (PL) Je nevyhnutné podniknúť opatrenia na zlepšenie situácie v Afganistane. Dôležitými opatreniami sú najmä výškolenie policajtov, vojenského personálu, zamestnancov súdnictva a učiteľov, ako aj boj proti výrobe drog a obchodovaniu s nimi. To umožní stabilizáciu sociálneho systému v Afganistane. Nepochybne je potrebné navýšiť aj vojenský a policajný kontingent a zdvojnásobiť úsilie v oblastiach hraničiacich s Pakistanom, aby sa zabránilo tokom zbraní a drog medzi týmito krajinami. Už sa oplatí zamyslieť sa aj nad budúcim smerovaním afganského hospodárstva, aby sa ľudia mohli vzdať pestovania maku a obchodovania s opiom. Skrátka, vojenské a policajné opatrenia by mali sprevádzať civilné opatrenia: podpora pri zakladaní štruktúr afganského štátu a rozvojová pomoc.

10. Bielorusko (rozprava)

Predsedajúci. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o Bielorusku.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, vzťah EÚ s Bieloruskom nie je bez komplikácií. Chcela by som začať túto rozpravu vysvetlením, prečo Rada v novembri prijala rozhodnutie týkajúce sa vzťahov EÚ s Bieloruskom. Viem, že tento problém vzbudzuje veľký záujem u mnohých poslancov.

Keď sme o tom diskutovali, zamerali sme sa na dva dôležité aspekty. EÚ chcela na jednej strane vyslať jasný signál, že nie sme spokojní s nedostatkom pozitívneho vývoja v posledných mesiacoch. Na druhej strane sme chceli podniknúť ďalšie kroky v rámci nášho dialógu s Bieloruskom, s cieľom povzbudiť Minsk prijať opatrenia v mnohých oblastiach.

Mám dojem, že výsledok predstavoval dobre vyvážené rozhodnutie, ktoré berie tieto aspekty do úvahy. Pozostáva z troch hlavných bodov.

Po prvé, rozširujeme svoje sankcie, pričom zároveň pozastavujeme cestovné obmedzenia pre takmer všetky dotknuté osoby. Výnimkou sú štyria ľudia priamo spájaní s politickými zmiznutiami a predseda ústrednej volebnej komisie Bieloruska.

Po druhé, sme otvorili možnosti zjednodušenia vízového styku a readmisnej dohody medzi EÚ a Bieloruskom.

Po tretie, ide o pohľad na dohodu o partnerstve a spolupráci medzi EÚ a Bieloruskom. Prirodzene by to vyžadovalo pozitívny vývoj, pokiaľ ide o demokraciu, ľudské práva a zásady právneho štátu. Komisia bola požiadaná, aby vykonala určité prípravné práce na základe týchto akčných plánov, ktoré boli vyvinuté v rámci európskej susedskej politiky.

Vo diskusiách sme vzali do úvahy skutočnosť, že situácia v Bielorusku je lepšia než pred 18 mesiacmi, a to napriek skutočnosti, že došlo k nejakým krokom vzad. Vylúčenie študenta z univerzity pre účasť na fóre Východného partnerstva je toho veľmi závažným príkladom.

Ako mnohí poslanci tohto Parlamentu veľmi dobre vedia, prechod od autoritárskej spoločnosti k demokracii je postupný proces. Bielorusko bude potrebovať čas a cestu bude sprevádzať mnoho prekážok. Preto je potrebná naša plná podpora.

Globálna finančná kríza v skutočnosti poskytuje možnosti uplatňovať svoj vplyv. Bieloruské hospodárstvo je na kolenách a Rusko už nie je ochotné poskytovať krajine finančnú záruku. V odvetví energetiky sú nízke ceny plynu len spomienkou.

Môžeme teda využiť túto situáciu na podporu Bieloruska, aby zmenilo smer? Neexistuje žiadna iná cesta než prostredníctvom dialógu. Musíme prispieť k posilneniu opatrného pohybu smerom k väčšej otvorenosti. Musíme zvážiť, aká efektívna je naša politika sankcií. Minuloročné rozhodnutie o pozastavení vízových obmedzení po tom, čo Minsk prepustil posledných väzňov v auguste 2008, prispelo k dosiahnutiu určitého pokroku v našom dialógu.

Použitie sankcií je dôležitým prostriedkom Európskej únie na vyvíjanie tlaku. Komisia súčasne prijala sériu opatrení, ktorých cieľom je spolupráca s Bieloruskom, a krajina je súčasťou Východného partnerstva. Naša podpora Bieloruska v rámci Medzinárodného menového fondu bola tiež pozitívnym krokom.

Máme stanovené podmienky a teraz musíme postupovať rozumne a obozretne. Rozhodnutie o predĺžení pozastavenia zoznamu osôb, na ktoré sa vzťahuje zákaz vydávania víz, vyslalo signál, že to myslíme vážne s odmeňovaním pozitívnych opatrení, ktoré sa prijímajú. Ak sa budú veci naďalej vyvíjať v tomto smere, môžeme ísť o krok ďalej.

V tomto okamihu sa diskusia zameriavajú na dve možné alternatívy. Jednou z nich je príprava formálnej dohody a druhou je možnosť zjednodušenia vízového styku a readmisných dohôd. Postoj, ktorý zaujala Rada, položil základ pre ďalšie konkrétne úvahy o týchto otázkach.

Dohoda o partnerstve a spolupráci by mohla viesť k tomu, aby sme novým spôsobom formalizovali vzťah medzi EÚ a Bieloruskom. Je to spôsob, ako skombinovať kladenie podmienok s rôznymi nátlakovými prostriedkami v rámci právne záväznej dohody. Dohoda o partnerstve a spolupráci by tiež umožnila Bielorusku plne sa podieľať na bilaterálnej zložke Východného partnerstva.

Čo sa týka zjednodušenia vízového styku, zámerom je, že bude zamerané skôr na obyčajných ľudí a širokú verejnosť ako na politickú elitu. To by predstavovalo významnú príležitosť na podporu kontaktov medzi občianskou spoločnosťou a občanmi Bieloruska a EÚ. Mohlo by sa to stať kľúčovým faktorom pri otváraní a ovplyvňovaní bieloruskej kultúry. Je to úplne v súlade s cieľmi Východného partnerstva.

Zjednodušenie vydávania víz je spojené s readmisiou. To by nemal byť veľký problém, pretože Bielorusko preukázalo schopnosť spolupracovať v záležitostiach týkajúcich sa hraničných kontrol.

Poloha Bieloruska na východnej hranici EÚ je dôležitá. V dôsledku toho máme záujem pozorovať, ako sa Bielorusko modernizuje, rozvíja a orientuje na to, aby sa stalo demokratickou, slobodnou krajinou. Dôležitosť susedstva s demokratickými krajinami je základným kameňom našej bezpečnostnej stratégie.

V Bielorusku sa musíme usilovať o presadenie našich hodnôt, ako je demokracia, trhové hospodárstvo a dodržiavanie ľudských práv. Existuje tu jasná paralela s tým, ako rozvíjame partnerské vzťahy s radom krajín na východe a na juhu.

Na záver by som chcela zdôrazniť, že, prirodzene, musíme pokračovať v stanovovaní jasných podmienok vo svojich vzťahoch s Bieloruskom. Krajina musí aj naďalej napredovať. Represívnu politiku prezidenta Lukašenka musí nahradiť väčšia demokracia a tolerancia. Zásady právneho štátu musia byť rešpektované. Toto posolstvo tlmočíme pri všetkých bilaterálnych kontaktoch, ktoré sa uskutočňujú medzi členskými štátmi a Bieloruskom.

Ak majú naše požiadavky priniesť výsledky, je nevyhnutný dialóg. Z tohto dôvodu sme v Rade takisto privítali častejšie kontakty zamerané na posilnenie prechodu k demokracii. Budeme aj naďalej rozvíjať našu podporu demokratických hnutí a občianskej spoločnosti, ktoré pracujú pre reformy a európsku integráciu v Bielorusku. Sme veľmi vďační za významnú podporu a odhodlanie, ktoré Európsky parlament preukázal v tejto práci.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – Vážený pán predsedajúci, kolegovia, predsedníčka Rady, poslankyne a poslanci, je mi potešením diskutovať dnes s vami o našom veľmi dôležitom, ale aj veľmi náročnom vzťahu s Bieloruskom. Myslím si, že to je dôležitý vzťah, pretože Bielorusko leží na križovatke nášho kontinentu, a náročný vzťah, pretože rozhodnutia Bieloruska o vlastnej budúcnosti a jeho vzťahoch s EÚ zostávajú nejasné. Ešte sa však len uvidí, aké budú, takže dovedy budeme musieť pokračovať v práci s nimi.

Počas posledných dvoch rokov sa Európska únia snažila postupne interagovať s Bieloruskom, podporovať ďalšie reformy a stavať na, musím povedať, skromných opatreniach, ktoré boli doteraz prijaté. Som

presvedčená, že najproduktívnejší prístup k Bielorusku bude založený na pragmatizme. Naša spolupráca s touto krajinou musí odrážať pozitívne kroky samotného Bieloruska, ale aj my musíme ukázať aspoň určitú flexibilitu.

Jasne sme signalizovali, že by sme radi videli Bielorusko ako zaujíma svoje miesto ako plnohodnotný účastník európskej susedskej politiky a že dvojstranná trať Východného partnerstva sa môže do Bieloruska otvoriť, ak trvalým konaním preukáže svoje želanie podniknúť nezvratné kroky smerom k demokratickým reformám.

Medzičasom sme ukázali dobrú vôľu v mnohých dôležitých ohľadoch. Niekoľko tohtoročných návštev EÚ na vysokej úrovni v Bielorusku prispelo k posilneniu politickej výmeny. V júni 2009 sme začali dialóg o otázkach ľudských práv. Komisia sa zaoberá čoraz väčším počtom technických dialógov s Bieloruskom o otázkach spoločného záujmu.

Napríklad minulý mesiac sa Rada pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy rozhodla predĺžiť existujúce reštriktívne opatrenia, najmä zákaz udeľovania víz a zmrazenie aktív, do októbra 2010 vzhľadom na nedostatok významného pokroku v oblasti ľudských práv a základných slobôd.

Na podporu demokratického pokroku však Rada zároveň predĺžila pozastavenie reštriktívnych opatrení. Rada tiež prijala ďalšie dve rozhodnutia na podporu Bieloruska, aby zotrvalo na ceste reforiem. Veľmi vítam skutočnosť, že Komisia môže teraz začať pracovať na otázke zjednodušenia vydávania víz a na tieňovom akčnom pláne ESP, nazývanom „spoločný predbežný plán“. Tieto kroky poskytujú podnety pre posun smerom k demokracii v Bielorusku a som si istá, že im bude dobre rozumieť na jednej strane vláda, ale na druhej strane najmä ľudia.

Spoločný predbežný plán bude vypracovaný jednak s orgánmi, a jednak s občianskou spoločnosťou v Bielorusku a dúfam, že to otvorí dvere k hlbšiemu dialógu s Bieloruskom vrátane dialógu o chýlostivých politických otázkach.

Naše útvary pripravujú odporúčania s cieľom rokovať o smerniciach o zjednodušení vízového styku a readmisných dohôd. Zjednodušenie vydávania víz je prioritou pre bieloruský ľud a ja by som bola rada, ak by viac Bielorusov mohlo navštevovať Európsku úniu, slobodne cestovať, študovať a podnikáť. Je však samozrejmé, že konečné rozhodnutie o pokynoch k rokovaniu je v kompetencii Rady.

Komisia je navyše pripravená zvýšiť pridelovanie finančnej pomoci Bielorusku pre obdobie 2010 – 2013. Navrhli sme balík makrofinančnej pomoci vo výške 200 miliónov EUR a žiadame Parlament, aby ho odsúhlasil. Komisia podporuje myšlienku EIB zahrnúť Bielorusko do svojho nového mandátu. Ja naozaj dúfam, že to pôjde ďalej.

Ak sa však Bielorusko chce priblížiť k EÚ, je jasné, že to musí preukázať prostredníctvom svojich činov. Musí byť koniec politickým väzňom a politicky motivovanému trestnému stíhaniu. Reforma volebného zákona v súlade s odporúčaniami úradu ODIHR organizácie OBSE je skutočne veľmi potrebná. Mala by byť povolená sloboda tlače, prejavu a zhromažďovania a mala by sa stať normou. Európska únia tiež podporuje Bielorusko, aby zrušilo alebo vyhlásilo moratórium na trest smrti. Žiadame, aby zlepšili podmienky pre mimovládne organizácie a aktivistov občianskej spoločnosti a ľudských práv. Všetky tieto kroky by mohli zohrávať svoju úlohu pri urýchlčení rozvoja užšej spolupráce medzi Bieloruskom a Európskou úniou.

Naša ponuka pre Bielorusko je preto na záver jasná. Európska únia je pripravená úzko spolupracovať s Minskom a podporovať jeho politický a hospodársky rozvoj. Ale uvítali by sme významné pozitívne kroky od vedenia Bieloruska, ktoré by nám umožnili rozvíjať naše vzťahy, rovnako ako ich rozvíjame s inými východnými partnermi v prípade, že sa na tom podieľajú.

Jacek Protasiewicz, *v mene skupiny PPE*. – Vážení pán predsedajúci, prečo naša politická skupina trvala na tom, aby bolo uznesenie až po skončení rozpravy? Nešlo len o to, aby sme vyjadrili svoju podporu rozhodnutiu Rady – pretože je to múdre a správne rozhodnutie a ja súhlasím s oboma vašimi argumentmi – ale hlavným dôvodom je nárast represie, ktorý sa v Bielorusku udial pomerne nedávno. Uznesenie sa vzťahuje na všetky prípady, a ak sa od niektorých opustí pri vypracovaní uznesenia, môžete si byť istý, že budú navrhované ako pozmeňujúci a doplňujúci návrh, a to buď písomnou formou od skupiny PPE alebo zajtra ústnou formou odo mňa.

Existuje ďalší problém, ktorý bol v médiách odhalený až dnes, a to nový návrh zákona, ktorý pripravil Alexander Lukašenko a ktorý umožní plne ovládať internet, ako tomu je napríklad v Číne alebo dokonca v Severnej Kórei. Myslím, že by sme sa mali pozrieť aj na to.

Prečo takéto problémy vznikajú v Bielorusku? Môj osobný názor je, že to čiastočne spôsobujú nedomyšlené – dovoľte mi povedať nerozumné – návštevy premiéra Silvia Berlusconiho, ktorý sa stretol s Alexandrom Lukašenkom a pochválil ho ako demokraticky zvoleného vodcu, ale nenašiel si čas na stretnutie s opozíciou, a takisto k tomu o niečo neskôr prispel prezident Litvy, ktorý pozval prezidenta Lukašenka do Litvy, povedal by som, neuváženým spôsobom.

Na záver mi dovoľte, aby som odkázal na prejav Sergeja Kovaľova z dnešného rána, ktorý povedal, citujúc Sacharova, že západný svet by mal jednak ponúkať a jednak žiadať. A to je ten problém. Mali by sme Bielorusku ponúknuť úzku spoluprácu, ale mali by sme aj žiadať zo strany bieloruských orgánov skutočný pokrok v oblasti ľudských práv, demokracie a slobody.

Kristian Vigenin, *v mene skupiny S&D*. – (BG) Vážená pani ministerka, pani komisárka, musím súhlasiť s hodnotením, že Bielorusko je zložitým partnerom pre Európsku úniu.

Nemôžeme však podporovať prístup, ktorý Komisia a Rada aplikovali vo vzťahu k tejto krajine v priebehu posledného roka. Tento prístup, ktorý je založený na postupnom otváraní dverí do Bieloruska a súvisí s primeranými rozhodnutiami bieloruských orgánov, sa nám nejaví ako najlepší spôsob, ako túto krajinu postupne premeniť alebo aspoň čo najviac priblížiť našej predstave o demokratickej krajine.

V opatreniach, ktoré Európska komisia a Rada prijímajú, by sme chceli vidieť o niečo viac podstaty, rovnako ako trochu väčšie zameranie na súčasných občanov Bieloruska, pretože týmto spôsobom vieme občanov priviesť k tomu, aby sa sami postavili za vec, ktorú sa snažíme presadiť v dialógu s bieloruskými orgánmi, a to demokratizáciu, otvorenosť a usporiadanie slobodných a demokratických volieb. V súčasnej Európe je nepredstaviteľné, aby v európskej krajine tento proces nemohol nastať.

Problémy, ktoré máme s Východným partnerstvom, sú tiež spojené s touto otázkou. Ste si vedomí toho, že Európsky parlament nepodporuje oficiálne vzťahy s bieloruským parlamentom, pretože sme toho názoru, že poslanci v Bielorusku nie sú volení v spravodlivých a demokratických voľbách, čo znamená, že ich parlament nemôže byť našim oficiálnym partnerom?

S tým takisto súvisí bezprostredné zriadenie Parlamentného zhromaždenia Východného partnerstva, ktoré čelí istým problémom. Naš prístup sa však bude snažiť spolu s Komisiou a Radou presadzovať spoločnú stratégiu tak, aby sme aj na parlamentnej úrovni boli pripravení implementovať vhodné opatrenia pre Bielorusko, za predpokladu, že Bielorusi na svojej strane vykonajú svoje opatrenia a splnia požiadavky, ktoré im kladieme.

V tejto súvislosti vyzývam Európsky parlament, Európsku komisiu a Radu, aby spojili svoje sily v snahe predísť nezávislým akciám, aké vykonal premiér Silvio Berlusconi, ktoré škodia celkovej veci a poskytujú Lukašenkovi ďalšiu podporu. Tomu sa musíme vyhnúť.

Ivars Godmanis, *v mene skupiny ALDE*. – Vážený pán predseda, rád by som predložil ďalší návrh, keďže vzťahy medzi Parlamentom a bieloruskými orgánmi sú skutočne zmrazené, pričom s opozíciou máme vybudované vzťahy. Môj návrh je, aby sa zorganizovala konferencia v Lotyšsku alebo niekde inde, na ktorej by sa zúčastnili členovia bieloruských orgánov a opozície. Témy konferencie budú nasledovné, po prvé: energetika, bezpečnosť, hospodárstvo, tranzitné problémy, ktoré sú v Bielorusku, ako aj v EÚ veľmi významné, po druhé: vízové otázky, otázky týkajúce sa susedských vzťahov občanov, po tretie: problémy so stavom demokracie, problémy politických strán a ľudské práva, a po štvrté: skutočný pohľad zo strany Bieloruska – ako ono vidí Východné partnerstvo v blízkej budúcnosti. Som presvedčený, že po zvážení všetkých okolností bude toto jeden zo spôsobov, ktorý by mohol roztopiť zmrazenú situáciu, v ktorej sa skutočne nachádzame. Musí ísť o obojsmernú cestu, pretože jednosmerná nebude mať úspech.

Werner Schulz, *v mene skupiny Verts/ALE*. – (DE) Vážený pán predseda, dámy a páni, asi pred dvoma týždňami sa taliansky premiér stal prvým západným predsedom vlády, ktorý po mnohých rokoch navštívil Bielorusko. Uznal vysokú volebnú účasť ako vyjadrenie veľkého obdivu a lásky občanov k svojmu prezidentovi. Bohužiaľ, zabudol navštíviť opozíciu, čo inak býva zvykom. A reakciou Bieloruska neboli kroky k liberalizácii, namiesto toho sa skôr zostril postoj voči opozícii. Došlo k represiam, strkaniu, bitkám a podobne.

Dôvodom, prečo sme dnes toto uznesenie predložili, je ujasnenie, za ktorými silami stojíme a ktoré prístupy občianskej spoločnosti podporujeme, a vysvetlenie, že o partnerstve, ktoré je doteraz zmrazené, budeme môcť hovoriť až vtedy, keď nám bude umožnené plne pokračovať s Bieloruskom v dialógu o ľudských právach. To znamená o slobode prejavu, slobode názorov, slobodnej práci opozície, povolení opozičných

strán a tak ďalej. Je to pre nás dôležité a to musí definovať naše partnerstvo v budúcnosti. Dúfame, že Európska únia tu nájde spoločnú reč a že ju budúci vysoký predstaviteľ podporí veľkým úsilím.

Valdemar Tomaševski, *v mene skupiny ECR*. – (LT) Vážený pán predsedajúci, Bielorusko, krajina strednej Európy, je historickou kolískou Litovského veľkokniežatstva. Veľkokniežatstvo obhajovalo hodnoty západnej civilizácie v severovýchodnej periférii. Z toho dôvodu je dobré, že závery Rady zo 17. novembra tohto roka stanovujú nové príležitosti na dialóg, ako aj intenzívnejšiu spoluprácu medzi Európskou úniou a Bieloruskom.

Musíme však prejsť od slov a gest k niečomu konkrétnemu. Začnime s medziľudskými vzťahmi. Musíme ich posilniť tým, že zahrnieme Bielorusko do procesov na európskej a regionálnej úrovni. Vyzývam Komisiu, aby urýchlene vypracovala odporúčania pre smernice o zjednodušení vízových režimov a úplné zrušenie vízového režimu v hraničnom pásme do 50 km. Ľudia v centre Európy musia mať práva a možnosti pohybovať sa slobodne oboma smermi.

Jiří Maštálka, *v mene skupiny GUE/NGL*. – (CS) Pozorne som si prečítal návrhy uznesení k danej problematike a so záujmom som si vypočul diskusiu. Zdá sa mi, že v predložených uzneseniach prevládajú návrhy, ktoré sa snažia pozitívne zmeniť doposiaľ chladný vzťah Európskej únie k Bielorusku. Projekt Východného partnerstva považujem za dobrú príležitosť, ktorá môže výrazne zlepšiť naše vzťahy. Rád by som najprv zdôraznil, že v hospodárskej sfére prevláda pragmatický prístup, ale to nemôže byť iba jednostranný proces. Aj EÚ sa musí otvoriť bieloruskému tovaru a službám. Po druhé, považujem za nevyhnutné urýchlene uvoľniť finančné zdroje pre Bielorusko v rámci Východného partnerstva. Po tretie, príspevkom k dialógu by mohlo byť aj uvoľnenie vízovej politiky EÚ. Po štvrté, mali by sme viac podporiť environmentálnu zložku našej spolupráce. Všetci vieme, že Bielorusko utrpelo čiernobyľskou haváriou a naša pomoc bude viac než vítaná. Hoci rozumiem historickým a politickým špecifikám Bieloruska, som presvedčený, že dozrel čas, aby sa Bielorusko pripojilo ku krajinám, ktoré zakázali trest smrti.

Fiorello Provera, *v mene skupiny EFD*. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, chcem reagovať na predchádzajúceho rečníka a opätovne zdôrazniť, že každá hlava štátu alebo vlády má právo na návštevu inej vlády v rámci alebo mimo Európy za predpokladu, že je to v súlade so želaním Rady. Takúto preventívnu kritiku talianskeho premiéra preto považujem za veľmi iritujúcu.

Aby som sa však vrátil k téme, na ceste k hospodárskemu rozvoju a reformám Bielorusko preukázalo vôľu skúsiť šťastie v spojení s Euróпой, a to tým, že sa prihlásilo do Východného partnerstva. Komisia uznala, že istý pokrok v Bielorusku nastal, ako napríklad prepustenie politických väzňov, reforma volebného zákona a uvedenie niektorých opozičných novín do obehu, hoci pod vládnu kontrolou. To však neznamená, že vznikla úplne rozkvitnutá demokracia, ale v každom prípade je to odklon od minulosti.

Európska únia preto čelí voľbe podporovať na jednej strane reformy prostredníctvom dialógu v rámci Východného partnerstva a v rámci zhromaždenia Euronest a zároveň na druhej strane zachovávať politickú bdelosť nad dosiahnutými výsledkami a podniknutými krokmi. Z toho dôvodu súhlasím, aby pán Vigenin dostal za úlohu dosiahnuť dohodu s Minskom o uspokojivom zastúpení v parlamentnom zhromaždení Euronest, ktoré nebude obmedzené iba na občiansku spoločnosť, ale bude zahŕňať aj členov bieloruského parlamentu.

To by nám umožnilo zapojiť sa do dialógu s osobami zodpovednými za politické rozhodovanie vrátane ľudských práv a vytvoriť komunikačný kanál s vládou na podporu procesu reforiem. Oni by sa potom zodpovedali za to, ak by neodpovedali alebo poskytl neuspokojivú odpoveď.

Peter Šťastný (PPE). – (SK) Bielorusko si zaslúži zvýšenú pozornosť Európskej únie aj Európskeho parlamentu. Rozhodne schvaľujem našu podanú pomocnú ruku, pokiaľ reakcia druhej strany bude konkrétne zmerateľná a adekvátna. Musíme však byť principiálni v našich požiadavkách. Vtedy benefaktorom bude demokracia, dobré vzťahy EÚ a Bieloruska, a rozhodne občania tejto krajiny.

Preto vítam pozvanie Bieloruska do spoločného parlamentného zasadnutia Euronest s jasnou podmienkou zloženia zástupcov 5 + 5, ktoré má silnú podporu Európskeho parlamentu. Na druhej strane je poľutovaniahodné hrubé porušovanie princípov zo strany oficiálnych návštev členských predstaviteľov Európskej únie. Jeden takýto princíp, ktorý sa vyžaduje pri oficiálnej návšteve Bieloruska, je aj stretnutie sa s opozíciou. Práve tento bol flagrantne porušený absenciou takéhoto stretnutia, pri nedávnej návšteve premiéra vplyvného členského štátu Európskej únie. Takéto konanie je úderom pod pás našim snahám, poškodzuje dobré meno Európskej únie a jej inštitúcií a rozhodne nepomáha posilňovaniu demokracie v Bielorusku.

Justas Vincas Paleckis (S&D). – (LT) Už šesť rokov v Európskom parlamente tvrdím a budem aj naďalej tvrdiť, že Európska únia urobí to najlepšie pre občanov Bieloruska a EÚ, najmä pre tých, ktorí žijú v susediacich krajinách, nie tak, že bude uplatňovať sankcie a obmedzenia, ale že otvorí dvere dokorán pre spoluprácu medzi ľuďmi, najmä mladými, a pre užšie kontakty v oblasti obchodu, kultúry, vedy a v ďalších oblastiach.

Je veľmi dobré, že už druhý rok sa Brusel pragmaticky usiluje o zmenu, a to zbližovaním sa s Bieloruskom a jeho ľuďmi. Áno, táto politika ešte len musí priniesť všetky očakávané pozitívne výsledky, ale návrat do minulosti by bol naozaj nesprávny. Preto podporujem činnosť Rady a Komisie, najmä vyhladky na akčný plán pre Bielorusko.

Keď pred dvoma rokmi nové krajiny EÚ pristúpili k Schengenskej dohode, zvyšky Berlínskeho múru sa, obrazne povedané, presunuli na východ. Zatiaľ čo predtým obyvatelia Litvy, Lotyšska, Poľska a Bieloruska, ktorých rodiny sú často roztrúsené medzi týmito krajinami, mohli jeden k druhému cestovať bez poplatkov, Bielorusi musia teraz zaplatiť za schengenské víza takmer polovicu svojho mesačného platu. Takéto byrokratické a finančné múry sa musia čo najskôr zbúrať. Na druhej strane odďaľujú činy Minska dohodu s Litvou a ďalšími štátmi o uľahčení prechodu pohraničných obyvateľov, a to vyvoláva pochybnosti o dobrej vôli bieloruských orgánov.

Podľa prieskumov asi 30 % obyvateľstva v Bielorusku je za lepšie vzťahy s Európskou úniou, pričom 28 % obyvateľov by uvítalo lepšie vzťahy s Ruskom. To nie je v rozpore. Európska únia nemá za cieľ odtrhnúť Bielorusko od Ruska alebo ich znepriateliť. Nie Západ potrebuje reformy, ale Bielorusi sami.

Ale možno dynamická modernizácia hospodárstva a účasť v politike Východného partnerstva môže pomôcť splniť túto úlohu.

Paweł Robert Kowal (ECR). – (PL) Vážený pán predsedajúci, pri počúvaní našej rozpravy som nadobudol dojem, že hovoríme príliš málo o našom hlavnom ciele, teda o slobodných voľbách v Bielorusku. Vždy by sme tomu mali venovať pozornosť. Ako europoslanci, ktorí vzišli z demokratických volieb v našich krajinách, nemôžeme ignorovať tento hlavný cieľ.

Som presvedčený, že ako v tábore opozície, tak aj v tábore vlády čakajú mnohí ľudia na to, aby sme hovorili o slobodných voľbách. Aj oni čakajú na tento signál. Viem to z vlastnej skúsenosti. Zaslúžia si jasnú a jednoduchú odpoveď. Bojujeme za Bielorusko, aby malo slobodné voľby a aby sa stalo slobodným partnerom v Európe. Včera sme získali vyhlásenie od pani Ferrerovej-Waldnerovej o pláne pána Sarkozyho, za čo jej ďakujem.

Dnes mám ďalší nápad. Bol by som rád, keby pani Ferrerová-Waldnerová jasne vyhlásila, že pokiaľ neprebehnú v Bielorusku slobodné voľby, nebudú k dispozícii žiadne politické styky v oblastiach, za ktoré je zodpovedná, s výnimkou opozície, ktorá nebude týmto spôsobom vylúčená. Prosím, povedzte to verejne. Budeme vám za to veľmi zaviazaní. Bude to pre nás vianočný darček.

Bastiaan Belder (EFD). – (NL) Vážený pán predsedajúci, na začiatku tohto roka, v stredu 14. januára, aby som bol presný, som tiež mal tú česť zúčastniť sa diskusie o Bielorusku na tejto pôde, na ktorej bola takisto prítomná pani komisárka Ferrerová-Waldnerová. Na konci parlamentného roka je prirodzené pozrieť sa, či došlo k nejakým významným zmenám vo vzťahu medzi EÚ a Bieloruskom, a podľa môjho názoru môžeme rok 2009 charakterizovať ako status quo medzi Minskom a Bruselom. Aké závery by mali európske inštitúcie z tohto vyvodit? Po prvé, pretrváva nebezpečenstvo, že režim prezidenta Lukašenka v Bielorusku bude i naďalej kolísať medzi Moskvou a Bruselom alebo medzi predstieranou integráciou s Ruskom a predstieraným zbližovaním s Európskou úniou. Na jednej strane je hospodárska náklonnosť k Európe, na druhej strane túžba bieloruskej politickej elity upevniť svoju moc. Posledné zmeny v pozíciách na najvyššej politickej úrovni v Minsku naznačujú tvrdší postoj.

Európska únia by mala nasadiť vyváženú stratégiu, aby sa mohla chopiť príležitosti a dosiahnuť postupné zmeny jednak v myslení obyvateľov, a jednak na elitnej úrovni, čo je možnosť vyplývajúca z novovytvorenej štruktúry dialógu a spolupráce v kombinácii s globálnou hospodárskou krízou, ktorá núti aj Lukašenkovu vládu, aby konala.

Stručne povedané, všetky európske inštitúcie musia na tento účel kontaktovať všetky bieloruské cieľové skupiny vrátane štátnych orgánov, opozičných síl, občianskej spoločnosti, ba dokonca aj civilného obyvateľstva. Je prirodzené, že Európsky parlament sa takisto bude usilovať o nadviazanie riadneho kontaktu s bieloruským parlamentom.

Konrad Szymański (ECR). – (PL) Experiment s roztopením zmrazených vzťahov medzi EÚ a Bieloruskom prináša aj naďalej nejasné výsledky. Politický tlak zo strany Európskej únie je preto nevyhnutnou podmienkou pre zachovanie veľmi slabo načrtnutého smeru zmeny v Minsku. Otvorenie komunikačných kanálov s bieloruskými orgánmi musí ísť ruka v ruke s odmietnutím nedemokratického parlamentu v Minsku. Musíme tiež dávať úzkostlivý pozor, aby sa slobodní Bielorusi necítili odmietnutí a z toho dôvodu je extrémne nezodpovedné neuvážene opomenúť stretnutie so zástupcami opozície.

Minsk si musí uvedomiť, že naša politika má jeden cieľ – demokraciu v Bielorusku. Politické zmeny budú možné len vtedy, keď zabezpečíme Bielorusom prístup k nezávislým informáciám. Projekt, ktorý dnes vyžaduje našu podporu, je najmä televízna stanica Belsat, ktorá počas posledných dvoch rokov vysiela jediný kanál v bieloruštine, ktorý umožňuje prístup k necenzurovaným informáciám o situácii v krajine, a teší sa vzrastajúcemu záujmu medzi Bielorusmi.

Paul Rübig (PPE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani Malmströmová, pani komisárka, teší ma najmä to, že pani Ferrerová-Waldnerová ako naša komisárka vždy podporovala demokraciu a trhovú ekonomiku a že tu v Bielorusku tiež stanovila nové štandardy. V tejto súvislosti by som jej chcel čo najsrdečnejšie poďakovať za jej prácu vo funkcii komisárky pre vonkajšie vzťahy a európsku susedskú politiku a zaželať jej všetko najlepšie do budúcnosti.

Marek Siwiec (S&D). – (PL) Vážený pán predsedajúci, ocitli sme sa v situácii, ktorá poukazuje na istý druh schizofrénie v našich kontaktoch s Bieloruskom. Európski lídri totižto komunikujú s prezidentom a bieloruskou vládou, ktorá reprezentuje bieloruský parlament a politický systém. To je dobré. My ale nechceme hovoriť s parlamentom, ktorý vzišiel z volieb, ktoré prebiehali nesprávne a neboli ani slobodné, ani transparentné, veď máme svoje zásady. Táto schizofrénia musí v nejakom bode prestať a to by malo byť jasne povedané.

Budúcoročné komunálne voľby budú pre nás rozhodujúcim okamihom, aby sme si zadefinovali našu politiku voči Bielorusku. Buď sa budú konať v súlade so štandardmi, ktoré akceptujeme a ktoré budú naznačovať výraznú otvorenosť, alebo sa nebudú konať týmto spôsobom a budeme jednoducho musieť prestať myslieť na otvorenosť zo strany Bieloruska, pretože bude zrejmé, že Lukašenko vie, čo chce, zatiaľ čo my vlastne nevieme, čo chceme.

Pokiaľ ide o pána Berlusconiho, ten o sebe veľa prezradil, pretože ak považuje Lukašenkove vládnutie za ideálne, znamená to, že je to model vládnutia, ktorý mu imponuje a my sa môžeme iba prizerať so založenými rukami a vyjadriť ľútosť nad tým, že takýto vodca sa nachádza medzi 27 lídrami krajín Európskej únie.

Charles Tannock (ECR). – Vážený pán predsedajúci, ako dlhodobý pozorovateľ Bieloruska musím povedať, že je dôležité, aby sa EÚ i naďalej zaoberala Bieloruskom, ktoré je stredne veľká európska krajina a ktoré sa stále viac izoluje a mení na akúsi Kubu Európy. Prezident Lukašenko, ktorý je rýdzy typ človeka *Homo sovieticus*, však úplne chápe, o akej moci je celá politika, a preto potrebujeme mať primerané obchodné a politické kontakty a vzťahy medzi EÚ a Bieloruskom. Z toho dôvodu súhlasím, aby boli ciele sankcie nakoniec zrušené a dohoda o partnerstve a spolupráci napokon schválená.

Takže súhlasím, že pragmatický prístup cukru a biča je po rokoch izolácie Bieloruska Európskou úniou správny. Musíme uľahčiť nadviazanie kontaktov s občianskou spoločnosťou Bieloruska, zlacniť vízový režim a udeliť Bielorusku štatút pozorovateľa v parlamentnom zhromaždení Euronest, ako aj prístup k programom Východného partnerstva.

Začali sme veľkoryso a ja teraz vyzývam Minsk, aby sa s nami stretli na polceste zlepšením ľudských práv a demokracie.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, politika Európskej únie voči Bielorusku je určite príkladom rozumnej susedskej politiky. Mali by sme poďakovať odstupujúcej komisárke pani Benite Ferrerovej-Waldnerovej za jej úspešnú prácu v tejto oblasti.

Európska únia by určite mala podporovať Bielorusko v reformnom procese a tiež v demokratizácii. Európska únia a členské štáty Európskej únie by však nemali byť také arogantné a domnievať sa, že ich vlastné demokratické normy by mali byť vzorom pre zvyšok sveta.

Jedna vec je o Bielorusku istá: ak chceme, aby naše vzťahy s Ruskom prekvitali, budeme musieť niekde takisto rešpektovať historické a geopolitické záujmy Kremľa. To je asi najcitlivejšia téma v súvislosti s európskou politikou voči Bielorusku.

Filip Kaczmarek (PPE). – (PL) Hovorilo sa tu o potrebe výmenných pobytov mladých ľudí a kultúrnej výmeny medzi EÚ a Bieloruskom. Obávam sa, že to bude veľmi zložité. Dňa 3. decembra bola Tatiana Szapučková, hovorkyňa opozičnej organizácie Mladého frontu, vyčiarknutá zo zoznamu študentov Právnickej fakulty Bieloruskej štátnej univerzity. Prečo bolo jej meno odstránené? Pre účasť na fóre Východného partnerstva v Bruseli. Univerzitný orgán zaujal stanovisko, že odišla bez ich súhlasu, a za to ju vyhodili z univerzity.

Pre ženu to azda nie je v Bielorusku až také nebezpečné, ale ak muža vyhodia z univerzity v Bielorusku, následky môžu byť oveľa bolestnejšie, pretože vojenská služba je považovaná za trest ako náhrada za väzenie. Tam sú mladí vojaci ako Franek Wiczorka, šéf mládežníckej organizácie s názvom Bieloruský front mládeže, a Ivan Szyła, tiež z organizácie Mladého frontu, ktorí sú prenasledovaní počas vojenskej služby, kde sú odrezaní od prístupu k informáciám, a to je považované za trest. Je potrebné proti tomu bojovať a rovnako by sme mali podporovať tých, ktorí sú týmto spôsobom potrestaní.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, dámy a páni, myslím si, že je nesmierne vzácne, že medzi všetkými európskymi inštitúciami máme takú silnú podporu v prístupe voči Bielorusku.

Je to skutočne zložitý partner, ale je to náš sused, krajina, s ktorou máme spoločné hranice. Niektoré krajiny tu majú úzke a historické vzťahy s ľuďmi žijúcimi tam, a preto musíme urobiť všetko, čo je v našich silách, aby sme podporili vývoj smerom k demokracii, dodržiavaniu ľudských práv, právnemu štátu a trhového hospodárstvu.

Sme znepokojení niektorými protichodnými reakciami v poslednej dobe, napríklad vylúčením mladej študentky. Švédske predsedníctvo reagovalo veľmi rozhodne v Minsku a tiež vydalo veľa vyhlásení. Ide, samozrejme, o niečo, čo odsudzujeme, a nemalo by sa to stávať.

V priebehu tohto roka sme mali veľa kontaktov s občianskou spoločnosťou. Práve pred niekoľkými týždňami sa v Bruseli konala konferencia s predstaviteľmi občianskej spoločnosti. Osobne som sa stretla so zástupcami opozície v Štokholme pred niekoľkými týždňami a naše úsilie o vybudovanie vzťahu s občianskou spoločnosťou a opozíciou pokračuje. Sú slabí, ale sú tam a potrebujú našu podporu a uistenie, že ich budeme i naďalej podporovať.

Myslím si, že pán Godmanis má veľmi zaujímavý nápad na tému konferencie. Určite si zaslúži, aby sme preskúmali, či sa takto môžeme pohnúť vpred.

Dvojaký prístup k Bielorusku – cukor a bič, ako to nazval pán Tannock – bude, dúfajme, úspešný. Ukazuje sa, že sa skutočne angažujeme, doslova sme natrčili ruky. Môžeme ukázať pánovi Lukašenkovi a bieloruskému režimu, že existuje aj iná cesta, ak sa človek pohne smerom k demokracii a smerom k rešpektovaniu medzinárodných hodnôt. Existuje cesta k európskej integrácii, cesta k rokovaniam s Európskou úniou, k uľahčeniu vízového režimu a prehlbovaniu Východného partnerstva.

Teraz je na nich, aby zareagovali. S plnou podporou všetkých európskych inštitúcií sme im podali pomocnú ruku a prosím Minsk, prijmite ju, pretože vy a ľudia v Bielorusku môžete veľa získať.

Karel De Gucht, člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, na záver by som chcel zdôrazniť – a, samozrejme, hovorím aj v mene pani Benity Ferrerovej-Waldnerovej – že naša výmena názorov dnes bola veľmi otvorená a nesmierne užitočná. Chcel by som sa vám poďakovať za konštruktívnu diskusiu, ktorá hľadá do budúcnosti.

EÚ je v zásade pripravená úzko spolupracovať s Minskom a podporovať naliehavo potrebné politické a hospodárske reformy. V prípade, ak bieloruské vedenie podnikne významné kroky v oblasti demokratizácie, bude EÚ pripravená vnímať Bielorusko ako plnohodnotného člena Východného partnerstva. Do tej doby EÚ nalieha a bude naliehať na Bielorusko, aby prijalo ďalšie nezvratné kroky smerom k demokratickým normám, bez ktorých sa náš vzťah nemôže rozvinúť a využiť celý svoj potenciál. Úprimne dúfam, že v roku 2010 budeme v pozícii, aby sme postupne a inteligentne viedli rozhovory s Bieloruskom a ponúkli bieloruským občanom víziu a hmatateľné výhody vyplývajúce z úzkeho vzťahu s EÚ.

EÚ očakáva od Bieloruska, že prijme celý rad sprievodných opatrení v oblasti demokratických reforiem so zreteľom na priblíženie sa k EÚ a spoločnými silami pomôžu rozšíriť oblasť mieru, stability a prosperity vrátane všetkých šiestich krajín Východného partnerstva, ako aj Ruska, ktoré je strategickým partnerom EÚ.

Očakávame od Bieloruska, že rozhodne a neodvolateľne prijme nasledovných päť opatrení.

Po prvé, zabezpečiť, aby nedošlo k spätnému prenasledovaniu politických väzňov a politicky motivovanému trestnému stíhaniu. Po druhé, uskutočniť dôkladnú reformu volebného zákona v súlade s odporúčaniami úradu ODIHR organizácie OBSE. Po tretie, pustiť sa do liberalizácie mediálneho prostredia a bude dodržiavať slobodu prejavu a zhromažďovania. Po štvrté, prostredníctvom regulačných a legislatívnych opatrení zlepšiť pracovné podmienky pre mimovládne organizácie. Po piate, zruší alebo vyhlási moratórium na trest smrti.

Výrazným posunom, pomocou ktorého môže Bielorusko preukázať oddanosť spoločným hodnotám, by bolo okamžité zavedenie moratória na trest smrti a jeho následné zrušenie, čo by bol zásadný krok vpred na ceste k členstvu v Rade Európy. Rada EÚ vyzvala Bielorusko vo svojich záveroch z novembra, aby zaviedlo moratórium na trest smrti. Komisia navyše vykonala komunikačné aktivity v nadväznosti na 10. Medzinárodný deň za zrušenie trestu smrti.

Čo by mohla EÚ urobiť pre Bielorusko? Aká je ponuka? Komisia sa domnieva, že najproduktívnejší prístup k Bielorusku bude založený na pragmatizme. Progresívna angažovanosť EÚ s Bieloruskom musí odrážať pozitívne kroky samotného Bieloruska, ale musíme tiež ukázať flexibilitu. Závery Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy (GAERC) z novembra 2009 umožňujú EÚ ponúkať Bielorusku stimuly na odplatu za kroky, ktoré chceme vidieť, pričom zostávame verní našim zásadám. Takýto pragmatizmus mám na mysli.

Naše posolstvo pre Bielorusko je jednoznačné. Po prvé, EÚ je pripravená úzko spolupracovať s Minskom a podporovať jeho politický a hospodársky rozvoj a v prípade významných pozitívnych krokov od bieloruského vedenia by sme boli pripravení vnímať Bielorusko ako riadneho člena Východného partnerstva. Išlo by o rozvoj našich vzťahov prostredníctvom bilaterálneho kanálu Východného partnerstva (EAP), začatie dôkladného politického a hospodárskeho dialógu, rovnako ako rozšírenie sektorovej spolupráce.

Medzičasom bolo Bielorusko pozvané, aby sa pripojilo k multilaterálnej dimenzii EAP. Ide o to, podieľať sa aktívne na úrovni námestníkov ministra na štyroch multilaterálnych fórach – demokracia a správa verejných vecí, hospodárska integrácia, bezpečnosť dodávok energie a medzilidské kontakty.

Po druhé, očakávame, že Bielorusko prijme ďalšie nezvratné kroky smerom k demokratickým normám, bez ktorých sa náš vzťah nemôže rozvinúť a využiť celý svoj potenciál.

Po tretie, absencia dohody o partnerstve a spolupráci (PCA) je nielen strata pre Bielorusko, ale pripravuje nás o právny základ pre štruktúry ako oficiálny dialóg o ľudských právach a riešenie otázok v oblasti obchodu alebo tranzitu energie. V Komisii sme stále presvedčení, že ratifikácia dohody PCA bude užitočným krokom vpred, ale, samozrejme, budeme to i naďalej používať ako motivačný nástroj na podporu ďalších krokov na bieloruskej strane.

Po štvrté a nakoniec, Komisia začala pracovať na realizácii záverov rady GAERC z novembra 2009 a na zasadnutie Rady ministrov EÚ sa s návrhmi vráti čo najskôr.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

V súlade s článkom 110 ods. 2 rokovacieho poriadku som dostal sedem návrhov uznesenia⁽¹⁾.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra, vo štvrtok 17. decembra 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 149)

Cristian Silviu Buşoi (ALDE), písomne. – (RO) Demokratické hodnoty a rešpektovanie ľudských práv a osobných slobôd predstavujú základ, na ktorom bola EÚ postavená. Vzhľadom na skutočnosť, že našim základným cieľom je pomôcť susedným krajinám, aby sa stali demokratickými, a Bielorusko je jednou z posledných krajín v Európe s autoritárskym režimom, verím, že by sme mali Bielorusku stanoviť veľmi jasné a striktné politické podmienky skôr, než sa nadviažu akékoľvek politické kontakty. Bielorusko uskutočnilo niekoľko reforiem, ale ich význam zaniká v porovnaní s pretrvávajúcimi problémami, najmä pokiaľ ide o dodržiavanie ľudských práv, slobody tlače a slobody prejavu. Pomoc musí byť venovaná aktivistom, ktorí vedú kampane za dodržiavanie ľudských práv a osobných slobôd. Podporujem myšlienku nadviazania kontaktov s opozíciou a som najmä za jednotlivé kontakty medzi občanmi EÚ a Bieloruska. V dôsledku toho budú mať bieloruskí občania možnosť slobodne hovoriť s ľuďmi, ktorí majú spoločné demokratické hodnoty. To by prispelo k rozvoju občianskej spoločnosti a uľahčilo by proces demokratizácie,

⁽¹⁾ pozri zápisnicu

ktorému by sa dostalo podpory od verejnosti a ktorý by občania iniciovali sami od seba. To je jediný spôsob, ako sa môže vytvoriť zdravá demokracia, v ktorej sú rešpektované práva všetkých. Preto je potrebné skombinovať používanie sankcií ako nátlakového prostriedku s uľahčením nadviazania kontaktov medzi občanmi EÚ a Bieloruska.

Kinga Göncz (S&D), písomne. – (HU) Chcela by som privítať konštruktívne zapojenie Bieloruska do procesu Východného partnerstva, rovnako ako aj skutočnosť, že sa začal dialóg o ľudských právach medzi EÚ a Bieloruskom. Počas minulého roka boli v krajine spustené pozitívne procesy, a to prepustenie politických väzňov, ale vidíme, že tento proces sa od tej doby zastavil. Dôvodom sú problémy s registráciou politických strán a povolením nezávislých médií a občianskych organizácií. V dôsledku toho bola EÚ nútená predĺžiť platnosť opatrení týkajúcich sa cestovných obmedzení. Úprimne dúfam, že Bielorusko bude pokračovať v nastúpenej ceste pozitívnych zmien z minulého roka, čím poskytne EÚ príležitosť takisto kladne odpovedať. Do tej doby je tiež podľa môjho názoru dôležité zvážiť, či by sme mohli napredovať v oblasti zjednodušenia vízového režimu, keďže ľudský kontakt môže významne prispieť k väčšej politickej otvorenosti a rovnako k demokratizačnému procesu.

Bogusław Sonik (PPE), písomne. – (PL) Keď diskutujeme o dodržiavaní ľudských práv v Bielorusku a o rozhodnutí členských štátov predĺžiť platnosť sankcií voči niektorým predstaviteľom bieloruského režimu až do októbra 2010, treba povedať, že situácia v Bielorusku sa postupne mení.

Vo výsledkoch zasadnutia Európskej rady zo 17. novembra 2009 sa dočítame, že sa objavili nové možnosti dialógu a intenzívnejšej spolupráce medzi Európskou úniou a Bieloruskom. S cieľom posmeliť bieloruské úrady, aby uskutočnili reformy, sa členské štáty dohodli na dočasnom zrušení sankcií v oblasti voľného pohybu osôb, ktorým podliehali vysoko postavení predstavitelia bieloruských orgánov. Európska komisia pripravuje smernicu, aby sa pre Bielorusov uľahčilo získanie víz do EÚ, a dohodu o readmisii osôb.

Nesmieme však zabúdať, že ľudské práva sa v Bielorusku stále porušujú a nádejné a priaznivé kroky uskutočnené od októbra 2008, ako prepustenie väčšiny politických väzňov a povolenie na distribúciu dvoch nezávislých novín, nie sú stále postačujúce. Do očí bijúcim príkladom porušovania ľudských práv je trest smrti. Bielorusko je jedinou európskou krajinou, ktorá stále používa trest smrti a v posledných mesiacoch došlo k ďalším rozsudkom trestu smrti.

Preto sa obraciame na osoby zodpovedné za politické rozhodovanie v Bielorusku s požiadavkami, aby prinajmenšom rešpektovali ľudské práva vrátane zavedenia moratória na vykonávanie trestu smrti, zmenili volebný zákon a zabezpečili slobodu prejavu a médií.

PREDSEDÁ: PÁN SCHMITT

podpredseda

11. Násilie v Konžskej demokratickej republike (rozprava)

Predsedajúci. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie týkajúce sa násilia v Konžskej demokratickej republike.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážený pán predsedajúci, predsedníctvo považuje diskusiu s Európskym parlamentom o mimoriadne problematickej situácii v Konžskej demokratickej republike za veľmi dôležitú. Obrovský problém predstavuje porušovanie ľudských práv, najmä narastajúce sexuálne násilie voči ženám a rodovo motivované násilie. Najmä vzhľadom na nedávnu správu OSN je najvyšší čas na rozpravu o situácii v krajine. Správa skupiny expertov OSN zdôrazňuje, že mnohé ozbrojené skupiny v krajine podporuje dobre organizovaná sieť, ktorá má svoju základňu čiastočne v Európskej únii.

Určite vám nemusím pripomínať dlhodobý záväzok EÚ voči Konžskej demokratickej republike a celému africkému regiónu Veľkých jazier. EÚ sa už dlho snaží o mier a stabilitu v krajine. Je dôležité, aby sa v plnení tohto záväzku pokračovalo, a to jednak z hľadiska politického, a jednak v oblasti rozvoja. Som presvedčená, že o tom Komisia povie viac.

Táto podpora sa prejavila mnohými spôsobmi vrátane vymenovania prvého osobitného predstaviteľa EÚ pre oblasť už v roku 1994. Využitie boli vojenské aj občianske nástroje EBOP. V provincii Ituri sme uskutočnili operáciu Artemis, počas ktorej boli v regióne dočasne rozmiestnené jednotky EUFOR do volieb v roku 2006, ako aj misiu EUSEC RD Kongo na reformu sektora obrany a misiu EUPOL RD Kongo na reformu policajných zložiek. Vzhľadom na túto skutočnosť sme zaznamenali pozitívny aj negatívny vývoj. Boli obnovené

diplomatické vzťahy medzi Konžskou demokratickou republikou a Rwandou. Toto vítame. V rokoch 2008 a 2009 boli podpísané mierové dohody s väčšinou ozbrojených skupín vo východnej časti krajiny, ktoré teraz treba vykonávať.

Z mnohých hľadísk je situácia nestabilná. Mnohé ozbrojené skupiny na východe sa integrujú do armády, pričom táto integračná práca je poznačená určitou neistotou. Naďalej pokračujú vojenské operácie proti ďalším ozbrojeným skupinám vrátane Demokratických síl za oslobodenie Rwandy (FDLR) a Božej armády odporu. Tieto skupiny sú priamo zodpovedné za útoky na civilistov a za obrovské množstvo utrpenia. Zároveň sa ozbrojené skupiny opätovne objavujú v iných častiach krajiny. Vo východnej časti krajiny sa naďalej porušujú medzinárodné právo a ľudské práva. Často sa tu páchajú vraždy, násilie a sexuálne útoky. Tieto zločiny sa v alarmujúcom rozsahu šíria po krajine aj napriek tomu, že prezident Kabila vyhlásil takzvanú politiku nulovej tolerancie.

Ďalším závažným problémom je nezákonná ťažba prírodných zdrojov. Je dôležité, aby sa bohaté zdroje nerastov v krajine dostali pod legitímnu kontrolu štátu – jednak ako zdroj príjmov, ktoré štát tak veľmi potrebuje, a jednak s cieľom zrušiť hospodársku podporu pre nezákonné ozbrojené skupiny. Rada je znepokojená aj prípravnými prácami a dohodami pred plánovanými komunálnymi voľbami. Problémy s riadením, nedostatočná transparentnosť a porušovanie občianskych a politických práv predstavujú závažné prekážky v procese demokratizácie.

Keďže mnohé závažné problémy v krajine ešte stále vyvolávajú hlboké znepokojenie, zaujala Rada nekompromisný postoj k otázke závažných trestných činov porušujúcich medzinárodné právo a ľudské práva v Severnom a Južnom Kivu. Rada nedávno odsúdila tieto činy vo svojich záveroch a zdôraznila, že vláda Konžskej demokratickej republiky musí zabezpečiť, aby boli všetky zodpovedné osoby postavené pred súd.

EÚ je pevne odhodlaná naďalej pomáhať pri presadzovaní mieru, stability a rozvoja v krajine. V tejto súvislosti je reforma bezpečnostného sektora veľmi dôležitá pre stabilizáciu krajiny. Všetky zúčastnené strany v sektore vrátane konžských úradov sa musia snažiť o to, aby bol spoločný záujem o reformu bezpečnostného sektora skutočne chránený. Musíme podporovať aj ďalšie konkrétne zlepšenia vzťahov v oblasti prostredníctvom pevnejších politických a hospodárskych vzťahov medzi krajinami v regióne.

Môžem vás ubezpečiť, že Rada a Európska únia dodržia svoj záväzok voči Konžskej demokratickej republike a robia si starosti o jej budúcnosť. Naďalej si budeme plniť rozsiahly záväzok voči krajine a budeme hovoriť jasnou rečou vždy, keď sa budú porušovať medzinárodné právo a ľudské práva. V tejto súvislosti sme Európskemu parlamentu veľmi vďační za konštruktívnu a vytrvalú rolu, ktorú zohráva, a teším sa na vaše názory počas tejto rozpravy.

Karel De Gucht, člen Komisie. – (FR) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, približne pred rokom bola najväčšou starosťou konžských úradov a medzinárodného spoločenstva situácia v meste Goma, ktoré obliehali vojaci Národného kongresu na obranu ľudu (CNDP) pod vedením Laurenta Nkundu.

Bolo vynaložené maximálne úsilie s cieľom zabrániť najhoršiemu. Podpora politickej dohody najprv medzi Konžskou demokratickou republikou (KDR) a Rwandou a potom medzi konžskou vládou, CNDP a ostatnými ozbrojenými skupinami umožnila z krátkodobého hľadiska zneškodniť časovanú bombu násilia, aj keď sa jej destabilizačný potenciál dodnes nezmenil. Nezmenil sa, pretože pôvodné príčiny boli riešené iba povrhu a iba na základe krátkodobých a čisto politických hľadísk. Tvárou v tvár nedostatočným riešeniam sa medzinárodné spoločenstvo rozhodlo pre najmenej závažné riešenie. Toto nie je kritika, iba zrejmy fakt, konštatovanie.

Medzinárodné spoločenstvo a Európska únia neboli schopné prijať rozhodnutie o rozmiestnení ochranných síl. Posilnenie misie MONUC, ktoré požadujeme už viac než rok, sa teraz iba začína stávať skutočnosťou. Nedávna správa skupiny nezávislých expertov OSN a organizácie Human Rights Watch poskytujú usvedčujúci obraz súčasnej situácie, ktorú nemožno ignorovať alebo prejsť mlčaním.

Prišiel čas zaoberať sa pôvodnými príčinami a riešiť ich a prijať definitívne riešenia. Vyžiada si to však spoluprácu všetkých strán – v prvom rade spoluprácu konžskej a rwandskej vlády a v druhom rade spoluprácu misie MONUC, Organizácie Spojených národov, zvyšku medzinárodného spoločenstva a Európskej únie.

Politické a diplomatické zbliženie Rwandy a KDR nepochybne prispeje k vytvoreniu stability v regióne, a ak bude na oboch stranách vôľa, pomôže vytvoriť mierové spolužitie a výhodnú spoluprácu medzi týmito dvoma krajinami v rámci revitalizovaného Hospodárskeho spoločenstva krajín z oblasti Veľkých jazier.

Toto je však iba začiatok cesty, ktorá bude aj naďalej dlhá a ťažká. Jadrom problému sú naďalej Demokratické sily za oslobodenie Rwandy (FDLR) a rôzne prepojené skupiny problémov, ktoré s nimi súvisia a ktoré komplikujú situáciu: nezákonná ťažba prírodných zdrojov, nedostatok ochrany menšín, beztretnosť na obrovskom území, ktoré nepatrí žiadnemu štátu a ktoré verejné orgány jednak nie sú schopné kontrolovať, ale navyše zamestnávajú osoby, ktoré sú často súčasťou problému.

Vďaka dohode medzi Rwandou a KDR sa podarilo dočasne dostať pod kontrolu CNDP a nepriateľné požiadavky Laurenta Nkundu. Dohoda mala za následok nahradenie Laurenta Nkundu Boscom Ntagandom, ktorý je ľahšie ovplyvniteľný a ochotný dohodnúť sa na akomkoľvek kompromise výmenou za imunitu, čo je v rozpore so všetkými medzinárodnými predpismi o zločinoch proti ľudskosti, pričom mu ani Rwanda, ani KDR nemajú právo takúto imunitu udeliť a ani mu ju udeliť nevedia.

Unáhlená integrácia CNDP do takej neúčinnnej a absolútne chaotickej armády, akou sú Konžské ozbrojené sily (FARDC), skutočnosť, že Bosco Ntaganda získal väčšiu autonómnú moc v dôsledku vykonávania dvojitého velenia v rámci FARDC, pre ktoré sú nepravdepodobné vyplácanie miezd vojakom a chýbajúca disciplína alebo hierarchie živnou pôdou, nedostatočne kontrolovaná a posudzovaná podpora misie MONUC pre vojenské operácie proti FDLR a nereagovanie na požiadavky rwandofónnych menšín sú faktormi, ktoré môžu spôsobiť ešte vážnejšie problémy, než akým sme čelili pred rokom – problémy, ktoré už nebude vedieť zvládnuť ani Rwanda, ani KDR.

Za týchto okolností sa situácia zlepšila iba minimálne: humanitárna kríza pokračuje bez zjavných príznakov zlepšenia, rovnako ako porušovanie ľudských práv, odporný trend páchania násilia a sexuálnych ohavností, beztretnosť všetkých druhov zločinu a plienenie prírodných zdrojov. Stačí si prečítať správy Organizácie Spojených národov a organizácie Human Rights Watch, ak chceme pochopiť rozsah tejto nekončiacjej tragédie. Je jasné, že opatrenia s cieľom zabrániť FDLR v páchaní škôd musia pokračovať, nie však za každú cenu. Najprv treba urobiť všetko pre zmiernenie rizika, ktoré nevinným civilistom prináša vojenský nátlak.

Vyžaduje si to lepšie plánovanie, stanovenie nových priorít a väčšiu ochranu obyvateľstva misiou MONUC, čo predstavuje hlavnú úlohu stanovenú v jej mandáte. Treba tiež jasne a jednoznačne stanoviť podmienky, za ktorých môže misia MONUC pracovať. Nežiadame stiahnutie alebo zrušenie misie MONUC. Náhle stiahnutie misie MONUC by malo katastrofálne následky a vytvorilo by ešte väčšie vákuum. Dôkazom sú nedávne udalosti v rovníkovej oblasti, ktoré sú v zásade ďalším príznakom tejto konžskej choroby.

Samozrejme, dôležité je aj zastaviť politickú a hospodársku dohodu, z ktorej majú FDLR naďalej prospech v regióne a aj inde vo svete vrátane členských štátov EÚ. Kampaň FDLR nie je politickou kampaňou, ale trestným činom, ktorého hlavnou obeťou je konžské obyvateľstvo, a takýmto spôsobom treba pristupovať k tejto kampani aj ku všetkým, ktorí sú s ňou priamo alebo nepriamo spojení. Preto je potrebný nekompromisnejší postoj k všetkým formám nelegálneho obchodovania. Zároveň však musia v rámci odzbrojovania, demobilizácie, repatriácie, opätovnej integrácie a presídľovania pristupovať rwandské a konžské orgány citlivejšie k osobám, ktoré nemusia byť zločincami.

Na základe tohto sa musí nájsť riešenie pre veľkú časť tohto problému priamo v KDR. Mám, samozrejme, na mysli lokálny pôvod konfliktu. V tejto súvislosti treba plne uplatniť dohody z 23. marca, v opačnom prípade sa skôr či neskôr staneme svedkami toho, že situáciu ovládne frustrácia miestnych obyvateľov. Toto je absolútne nevyhnutné, ak majú stabilizačné snahy a vôľa oživiť hospodársku činnosť v Severnom a Južnom Kivu uspieť. V tejto oblasti bude medzinárodné spoločenstvo skutočne musieť zohrať svoju úlohu.

Odhliadnuc od regiónov Kivu mám teraz na mysli aj na obrovský chaos, ktorý sa z KDR stal za posledných približne 20 rokov. V tejto krajine treba nanovo vybudovať prakticky všetko – počínajúc štátom, ktorého absencia tvorí základ všetkých problémov.

Splnenie tejto úlohy má však niekoľko závažných podmienok. Po prvé, musí byť konsolidovaná demokracia. Mám pritom, samozrejme, na mysli komunálne voľby, voľby do zákonodarného zboru a prezidentské voľby, ktoré sa majú konať v roku 2011. Voľby sú súčasťou demokracie, nesmieme však zabudnúť na to, že je potrebné ďalej podporovať politické inštitúcie a sily v dialektickom vzťahu s opozíciou. Bez toho by sme totiž nefungovali v skutočne otvorenom politickom systéme.

Druhou podmienkou je bezpochyby potreba posilnenia dobrej správy vecí verejných. Vzhľadom na rozsah svojich problémov KDR síce nemôže urobiť všetko naraz, musí však jasne prejať pevnú politickú vôľu, ktorá je podmienkou nádeje na úspech. Parlament spomenul otázku beztretnosti. Je to dobrý príklad, lebo je otázkou politickej vôle a základom záležitostí týkajúcich sa potvrdenia zásad právneho štátu. Problémom

je, že veci nemožno robiť izolovane. Zásady právneho štátu vyžadujú aj reformu bezpečnostného sektora a skutočný pokrok v oblasti hospodárskeho riadenia.

Rozsah problémov naznačuje potrebu dlhodobých politík, čo však nesmie byť zámkou pre nedostatočné okamžité opatrenia. Teraz myslím najmä na otázku sexuálneho násillia a ľudských práv, ktoré Parlament zdôraznil. Zásadnú úlohu tu zohrá politická vôľa a v tejto súvislosti musíme uvítať záväzok prezidenta Kabilu o nulovej tolerancii. Teraz ju treba uplatniť.

Komisia, ktorá už, mimochodom, vykonáva v tejto oblasti množstvo práce (podporuje súdnictvo, pomáha obetiam), je pripravená naďalej podporovať KDR. V tejto súvislosti som vyjadril aj želanie, aby Medzinárodný trestný súd a Komisia v praxi užšie spolupracovali s cieľom bojovať proti sexuálnemu násilliu.

Konsolidovaný demokratický systém, dobrá správa vecí verejných a politická vôľa sú tri základné kamene, na ktorých by sme chceli vybudovať naše partnerstvo s KDR ako rovný s rovným.

Filip Kaczmarek, v mene skupiny PPE. – (PL) Vážený pán predsedajúci, v zásade by každý novinár, ktorý píše o Afrike, chcel byť ďalším Josephom Conradom. Preto sa novinári najčastejšie sústreďujú na negatívne aspekty – hľadajú totiž srdce temnoty.

Kongo však nemusí byť srdcom temnoty. Môže byť normálnou krajinou. V Afrike existujú normálne krajiny, ktorých bohaté prírodné zdroje slúžia v prospech ľudí, v ktorých verejnom orgáne zaleží na všeobecnom blahu a v ktorých chodia deti do školy a sex sa spája s láskou a nie so znásilnením a násillím. Som si istý, že kľúčom k úspechu v Kivu a aj v celom Kongu je kvalitná vláda. Bez demokratickej, spravodlivej, čestnej a účinnej vlády nemožno dosiahnuť mier a spravodlivosť. Bez zodpovednej vlády využíva bohatstvo krajiny iba pár osôb, vedúci predstavitelia štátu sa starajú sami o seba, školy sú prázdne a násillie sa stáva súčasťou každodenného života.

Pamätám si optimizmus v roku 2006. Bol som pozorovateľom počas volieb a všetci sme mali radosť, pretože po 40 rokoch sa v tejto veľkej a dôležitej krajine konali demokratické voľby. Ukázalo sa však, že náš optimizmus bol predčasný. Je ťažké nepýtať sa, prečo sa to stalo a prečo voľby neprinesli do Konga lepší život. Podľa mňa ide o peniaze, ako povedali pani Malmströmová a pán De Gucht. Hovorili o nezákonnom využívaní prírodných zdrojov a o tom, ako sú využívané na financovanie zbraní, v dôsledku čoho konflikt pokračuje a eskaluje. Ak sa nám podarí toto zastaviť, budeme bližšie k svojmu cieľu.

Michael Cashman, v mene skupiny S&D. – Vážený pán predsedajúci, ďakujem pánovi komisárovi za vyhlásenie, ktoré ma skutočne upokojilo.

Pán komisár, môžem povedať, že s vami absolútne súhlasím. Nemôžeme sa stiahnuť a vytvoriť vákuum, pretože tam vákuum už existuje – vákuum politickej vôle. Riešenie situácie v zmysle medzinárodných záväzkov a zásad právneho štátu vyžaduje politické vedenie.

Dovoľte mi pripomenúť niekoľko faktov. Od roku 1998 prišlo v tomto konflikte o život viac ako 5 000 400 osôb a priamo alebo nepriamo si konflikt každý mesiac vyžiada 45 000 životov.

Podľa správ je v rámci krajiny presídlených 1 460 000 osôb, z ktorých väčšina čelí násilliu. Dovoľte mi, aby som prehovoril za tých, ktorí nemajú žiaden hlas a ktorí sú tomuto násilliu vystavení. Ozbromení aktéri v Konžskej demokratickej republike (KDR) páchajú rodovo motivované násillie rôzneho druhu vrátane sexuálneho otroctva, únosov, núteného odvádzania ľudí za vojakov, nútenej prostitúcie a znásilnení. Obetami sexuálneho násillia v KDR sú ženy, muži a chlapci, ktorí tiež zažili znásilnenie, sexuálne ponižovanie a mrzačenie pohlavných orgánov.

Bolo prijatá jedna rezolúcia za druhou. Teraz nastal čas, aby sme na medzinárodnej úrovni požadovali ukončenie týchto ohavností.

Louis Michel, v mene skupiny ALDE. – (FR) Vážený pán predsedajúci, pani Malmströmová, pán komisár, dámy a páni, ako viete, vždy som pozorne sledoval udalosti na východe Konžskej ľudovej republiky. Napriek sľubnému pokroku dosiahnutému vďaka nedávne zblíženiu Rwandy a KDR, zblíženiu, bez ktorého nebude možné vyriešiť situáciu na východe krajiny a ktoré treba preto konsolidovať, a napriek dohodám medzi Kinshasou a skupinami konžských rebelov z 23. marca, o ktorých hovoril pán komisár, je situácia na východe krajiny naďalej veľmi znepokojujúca.

Chcel by som uviesť sedem poznámok. Po prvé, určite nebude možné dosiahnuť mier na východe Konžskej demokratickej republiky, kým sa nezabráni FDLR v páchaní škôd. Hlavnými obetami vojenského nátlaku,

ktorý v súčasnosti vyvíja KDR a ktorý má za cieľ odrezať extrémistov od ich základní a zdrojov príjmov, sú, žiaľ, civilní obyvatelia, ktorí sú obeťou kolaterálnych škôd a odsúdenia zo strany jedných a násilia zo strany druhých.

Toto riziko bolo možné predvídať a, ako povedal pán komisár, od základu treba posilniť možnosti misie MONUC, ktorej dnes veľmi chýbajú zdroje vhodné na plnenie všetkých požiadaviek. Ani organizácia misie v teréne nie je vždy ideálna.

Aj keď musíme požadovať lepšiu koordináciu a zvýšenú a aktívnejšiu prítomnosť v teréne, bolo by nebezpečné súdiť misiu MONUC alebo ju komentovať, keďže určité negatívne sily by to mohli použiť ako zámienku na to, aby ju úplne odsúdili. To by, samozrejme, bolo ešte vážnejšie.

Moja ďalšia poznámka sa týka násilia, ktoré pácha FARDC. Samozrejme, že takéto správanie nemožno v žiadnom prípade ospravedlňovať vojnou, a ja vítam rozhodnutie Organizácie Spojených národov o zastavení poskytovania logistickej podpory konžským jednotkám porušujúcim ľudské práva. Politiku nulovej tolerancie, ktorú nedávno zaviedol prezident Kabila, musíme jednoznačne uvítať, ale či sa dodržiava a vykonáva, je už iná vec.

Nedostatky v konžskom súdnictve dodávajú rozšírený pocit beztrestnosti. Preto podporujem snahy Komisie, ktorá v úzkej spolupráci s určitými členskými štátmi EÚ pracuje na obnovení súdnictva, a to aj na východe krajiny.

A na záver moja posledná poznámka. V KDR treba ešte stále dobudovať právny štát so skutočnými riadiacimi právomocami, ktoré v súčasnosti absolútne neexistujú, čo vytvára mimoriadne vážne vákuum.

Isabelle Durant, v mene skupiny Verts/ALE. – (FR) Vážený pán predsedajúci, pani Malmströmová, pán komisár, ako ste obaja povedali, situácia v regióne Kivu je aj napriek prítomnosti takmer 20 000 vojakov misie MONUC mimoriadne znepokojivá.

Civilné obyvateľstvo, predovšetkým však ženy, sú hlavnými obeťami stratégií konfliktu, ktoré využívajú ozbrojené skupiny a dokonca aj, ako niekto povedal, určité jednotky konžskej armády, ktoré si zo systematického znásilňovania urobili vojnovú zbraň. Skupina konžských žien sem navyše minulý mesiac prišla, aby nám to pripomenuli – a to plným právom – s cieľom získať našu podporu proti tejto škandalóznej stratégii.

Ako ste povedali, pán komisár, plienenie prírodných zdrojov je ďalším faktorom zhoršujúcim tento konflikt. Súhlasím s tým, čo bolo teraz povedané, že je veľmi nebezpečné zdiskreditovať misiu MONUC, zdiskreditovať ju zbytočne a hodiť na ňu všetku zodpovednosť pred zrakmi ľudí, ktorí sú už unavení z toľkých rokov vojen a masakier.

Absolútne súhlasím s tým, že netreba revidovať mandát misie MONUC a že sa jednoznačne nemá žiadať o stiahnutie misie. Revidovať treba pravidlá nasadenia a prevádzkové smernice misie, aby ju nebolo možné v žiadnom prípade spájať s niektorou konžskou jednotkou alebo aby jej nebolo možné pripísať podporu niektorej konžskej jednotky, ktorej predstavitelia porušujú ľudské práva alebo páchajú násilné činy.

Konžské úrady nesú tiež veľkú zodpovednosť v tomto boji proti beztrestnosti týkajúcej sa sexuálneho násilia – zločinov, ktoré by, povedala by som, mali byť predložené Medzinárodnému trestnému súdu. Tieto úrady musia zabezpečiť, aby boli vojaci okamžite ubytovaní v barakoch. Ak by vojaci totiž boli ubytovaní v barakoch, vyzerali by veci bezpochyby inak.

Na záver chcem vyjadriť presvedčenie, že sa musíme zaoberať programom Amani. Tento program ponúka možnosť budovania dialógu a mieru kdekoľvek, pretože iba dialóg a mier sú zárukami trvalej rekonštrukcie. V každom prípade vítam vašu intervenciu, ktorú veľmi podporujem, a dúfam, že Európska únia bude aj naďalej aktívna. Je to veľmi dôležité, aj keď, žiaľ, nechcela zostaviť silovú zložku, na čo mala príležitosť pred takmer rokom. Napriek tomu si však myslím, že je konanie Európskej únie veľmi dôležité.

Sabine Lösing, v mene skupiny GUE/NGL. – (DE) Vážený pán predsedajúci, v žiadnej inej krajine na svete sa v rámci Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky neuskutočnilo viac operácií ako v Konžskej demokratickej republike. Rovnako ako vždy sa aj teraz vynára otázka, koho bezpečnosť sa bráni. Bezpečnosť konžského civilného obyvateľstva, žien a detí? Misia MONUC Organizácie Spojených národov nezabránila vraždeniu, mučeniu a znásilňovaniu tisícov a ani vyhnaniu státisícov ľudí – ohavnostiam, na ktorých sa podieľali aj vládne zložky podporované Európskou úniou.

Takže čo sa obraňuje v KDR? Ľudskosť? Alebo ochraňujeme režim, ktorý napríklad v rokoch 2003 až 2006 uzatvoril 61 zmlúv s medzinárodnými ťažobnými firmami, z ktorých medzinárodné MVO neohodnotili ani jedinú ako prijateľnú z hľadiska konžského obyvateľstva? Prezident Kabila na chvíľu zmenil kurz a podpísal menej zmlúv s firmami zo Západu. Pri ďalšej eskalácii vojny bola táto zmena zrušená. Pýtam sa, prečo sa predpokladá, že sa osoby, ktoré ťahajú nitky FDLR – najväčšej skupiny, ktorá stojí za vraždami vo východnej časti KDR, nachádzajú v Nemecku? Narážam teraz na uznesenie, ktoré som predložila v mene Konfederatívnej skupiny Európskej zjednotenej ľavice – Nordickéj zelenej ľavice.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, vyhostenie miliónov občanov, tisíce znásilnení a stovky vrážd sa nesmú stať smutným dedičstvom najväčšej mierovej operácie OSN na svete. O operácii v Kongu sa rozhodlo pred desiatimi rokmi, nepodarilo sa však dosiahnuť veľa. Milície plienia bohaté zásoby prírodných zdrojov v oblasti, terorizujú obyvateľov a páchajú zločiny proti ľudskosti.

Doterajšie embargá boli neúčinné. Rebeli iba prejdú od jednej strany k druhej a zločiny páchajú naďalej v bezpečí uniforiem konžských vojakov. Nedávno boli pred tribunál pre vojnové zločiny v Haagu postavení dvaja vojnoví zločinci a uskutočnili sa rozvojové projekty a voľby – to je aspoň čiastočný úspech.

Podarilo sa nám aj zasadiť malý úder globálnej sieti Demokratických síl za oslobodenie Rwandy (FDLR). Nepodarilo sa nám však ukončiť krutú občiansku vojnu. Fronty sa stále menia.

Je mimoriadne znepokojujúce, keď sa obvinenia voči misii OSN ukážu ako pravdivé. Vojaci OSN nesmú iba stáť a nič nerobiť, keď sa páchajú zverstvá, a čo je ešte dôležitejšie, logistická podpora armády sa nesmie spájať s podporou porušovania ľudských práv. Misia v Kongu sa nesmie zmeniť na čosi ako Vietnam pre Európu.

Nutne potrebujeme koordinovanú európsku bezpečnostnú politiku a mierové operácie, ale najmä v oblastiach obklopujúcich Európu a nie vo vzdialenej Afrike, v ktorej sú nejasné etnické fronty. Podľa mňa musí Európa sústrediť svoje mierové operácie na neďaleké krízové oblasti ako Balkán alebo Kaukaz. Preto by sme možno mali ukončiť účasť EÚ na misii OSN v Afrike.

Gay Mitchell (PPE). – Vážený pán predsedajúci, situácia v Konžskej demokratickej republike (KDR) je poľutovaniahodná a netreba ani povedať, že konflikt má na obyvateľov tragický dosah.

Teraz a aj v našom spoločnom návrhu uznesenia však treba zdôrazniť niekoľko dôležitých bodov. Musíme mať na pamäti, že násilie v KDR, rovnako ako v mnohých konfliktoch tohto druhu, je často poháňané chamtivosťou a že svoje korene má v chudobe, ktorá ho aj rozdúchava. Zápas o územie, etnickú príslušnosť, prírodné zdroje či politiku sú vetvami jediného prehnitého stromu nedostatku.

Ak zvýšite prosperitu človeka a dáte mu nejaký zmysel, znížite jeho túžbu zabíjať alebo sa nechať zabiť. Pre nás ako Parlament toto predstavuje rozvojovú výzvu.

Po druhé, musíme zabezpečiť, aby každá vojenská prítomnosť v cudzej krajine bola navrhnutá a vykonávaná tak, aby utrpenie a násilie znižovala a nie zvyšovala. Musíme byť piliermi proti beztrestnosti, nie jej pomocníkmi.

Ak existujú dôkazy, že západné misie nespĺňajú tento štandard, treba naliehavo prehodnotiť ich prítomnosť a ich praktiky.

Na záver poviem, že dejiny už ukázali, že pri konfliktoch medzi skupinami, aký je aj v KDR, predstavuje politické riešenie jedinou nádej na mier. Jediné cesty k takémuto riešeniu predstavujú dialóg a angažovanosť.

S vytvorením našej Európskej služby pre vonkajšiu činnosť po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy musí Európska únia zaujať svoje miesto na medzinárodnej scéne ako aktívnejší podporovateľ dialógu a garant mieru.

Corina Crețu (S&D). – (RO) Ako už bolo zdôraznené, boli počas vojenských operácií vo východnej časti Konga úmyselne zabití milióny civilných obyvateľov. V dôsledku nevidanej frekvencie, s akou sa v tejto krajine pácha násilie, hrozí riziko, že sa takéto správy stanú v podstate rutinou. Medzi obeťami násilia sú okrem novinárov a civilistov podieľajúcich sa na ochrane ľudských práv aj deti, dievčatá a ženy.

Humanitárna kríza sa každým dňom prehĺbuje. Nedostatočná bezpečnosť v oblasti znamená, že humanitárne organizácie už nemôžu zasahovať. Iba počas prvých deviatich mesiacov tohto roka bolo zaznamenaných viac než 7 500 prípadov znásilnenia a sexuálneho násilia, čo je viac než za celý minulý rok. Všetky tieto prípady sa odohrali v kontexte hladomoru a extrémnej chudoby, ktorá sa dotýka miliónov ľudí. Zodpovednosť

za celú túto tragédiu nesú konžská armáda a rwandskí rebeli. Žiaľ, existuje podozrenie, že veľkú časť zodpovednosti nesú vojská OSN v Kongu, keďže dovoľujú, aby sa závažným spôsobom porušovali ľudské práva. Preto som presvedčená o tom, že Európska únia musí naliehať na diskutovať o tom, ako sily OSN v Kongu vhodným spôsobom dosiahnu ciele misie, ktoré im boli zverené.

Potrebné sú potrebné aj opatrenia na ukončenie prania špinavých peňazí, nezákonného obchodovania so zbraňami a so zlatom, v dôsledku čoho sa z Konga každý rok nezákonne vyvezie viac než 37 ton zlata v celkovej hodnote vyše miliardy EUR. Získané prostriedky sa využívajú na nákup zbraní a podnecovanie zločinu v krajine.

Sophia in 't Veld (ALDE). – (NL) Vážený pán predsedajúci, vypočula som si prejav pána Mölzera, ktorý práve odišiel, ktorého hlavnou myšlienkou bolo, že situácia je taká beznádejná, že by sme sa mali vzdať a sústrediť sa na vlastných susedov. Musím povedať, že ak sa človek pozrie na situáciu reálne, je takmer v pokušení to vzdať. Na druhej strane si však potom spomeniem na skupinu žien, ktorá nás minulý mesiac navštívila a ktorú spomenula aj pani Durantová, a neviem, či by sme sa im vedeli pozrieť do očí a povedať, že to jednoducho vzdávame alebo že to nie je jedna z našich priorít, alebo že iba zamýšľame prijať ďalšie rozhodnutie a tým budeme považovať našu prácu za ukončenú. Keď si spomeniem na tie ženy, na ich zúfalstvo a trpkosť a na pocit, že sme ich nechali v kaši, skutočne považujem za dôležité viesť takú rozpravu.

Naše uznesenie má veľmi veľa pozitívnych črt a dúfam, že sa nám podarí dodať im váhu našimi činmi, chcem však zdôrazniť jeden aspekt. Často hovoríme o znásilnení či sexuálnom násilí, tieto výrazy však v skutočnosti ledva vyjadrujú skutočnú situáciu. Ženy, s ktorými sme sa rozprávali, hovoria, že je to viac než iba útok na jednotlivcov. Nie je to násilie voči jednotlivcom, ale útok na komunitu s cieľom zničiť jej podstatu. Preto si myslím, že teraz musíme nielen veľmi rýchlo konať a ukončiť beztretnosť, rýchlo zaplatiť a poskytnúť zdroje pre opatrenia, ktoré sme ohlásili, ale aj ukázať, že tamojším ľuďom ponúkame pomocnú ruku, že sme s nimi solidárni, že ich nenecháme v kaši a že preberáme svoju morálnu zodpovednosť.

Cristian Dan Preda (PPE). – (RO) V tejto kritickej situácii, ktorá kolide s momentom, keď sa Organizácia Spojených národov chystá oznámiť predĺženie mandátu misie MONUC, sa podľa mňa musíme zamyslieť nad konaním medzinárodného spoločenstva z hľadiska situácie priamo v KDR, ktorá sa, žiaľ, naďalej zhoršuje. Aj skúsenosti z operácie Kimia II, ktorú vykonala konžská armáda s podporou misie MONUC, potvrdzujú, že vojenský úspech nestačí, ak je cena z humanitárneho pohľadu vysoká a spláca sa utrpením konžského civilného obyvateľstva.

Som presvedčený, že nedávne vojenské operácie proti FDLR mali katastrofálne dôsledky, ktorých výsledkom boli – a to by sme si mali uvedomiť – rozsiahle porušovanie ľudských práv a zhoršenie humanitárnej krízy. Na druhej strane poskytuje beztretnosť možnosť opakovaného páchania týchto zločinov. Som presvedčený, že ochrana civilného obyvateľstva musí byť hlavnou prioritou. Európsky parlament musí jasne zdôrazniť, že násilnosti, najmä sexuálne násilie, porušovanie ľudských práv vo všeobecnosti a zneužívanie v Kivu musia spolu s ovzduším beztretnosti okamžite skončiť.

Luis Yáñez-Barnuevo García (S&D). – (ES) Vážený pán predsedajúci, kolegovia poslanci už hovorili o tragickej situácii v Konžskej demokratickej republike. Hovorili o miliónoch mŕtvych a o prípadoch znásilnenia a zneužívania civilného obyvateľstva. Hovorili o misii OSN v Konžskej demokratickej republike (MONUC) a o spolupráci s Európskou komisiou priamo na mieste. Menej sa však hovorilo o potrebe kontrolovania nezákonných tokov surovín ako diamanty, zlato a iné produkty do ostatných častí sveta. Tieto produkty sa „prepierajú“ cez zákonné účty a spoločnosti v našich členských štátoch alebo v Spojených štátoch.

Toto je dôležitá práca pre pani Ashtonovú. S právomocami, ktoré jej dá Lisabonská zmluva, a s podporou 27 členských štátov a tohto Parlamentu by mohla koordinovať celý súbor opatrení s cieľom zabrániť tomu, aby toto bohatstvo skončilo v rukách vojenských veliteľov zodpovedných za zabíjanie a znásilňovanie.

Anne Delvaux (PPE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, vzhľadom na nedávne alarmujúce správy prichádzajúce zo Severného a Južného Kivu a vzhľadom na mimoriadne násilný charakter útokov proti civilistom, najmä proti ženám, deťom a starším osobám, sa mi naliehavé konanie – výraz, ktorý Európska únia a celé medzinárodné spoločenstvo v súvislosti s Kongom tak často používajú – javí ako bezodkladná požiadavka. Treba urobiť všetko pre ochranu civilného obyvateľstva. Mandát personálu misie MONUC priamo v oblasti bude bezpochyby predĺžený, musí však nevyhnutne byť aj prehodnotený a posilnený, aby bolo možné zastaviť zvyšujúci sa príval násillia.

Už veľa rokov sa medzinárodné spoločenstvo, MVO a konžské ženy neprestajne snažia bojovať proti využívaniu sexuálnych útokov ako vojnovnej zbrane. V súčasnosti sa táto zbraň systematicky a často využíva v mierových oblastiach, a to vždy úplne beztrestne. Víтам nedávne odhodlanie konžských úradov ukončiť túto beztrestnosť, táto politika nulovej tolerancie však musí byť ambiciózna, aby sa všetci páchatelia násilia bez výnimky museli zodpovedať za svoje činy, a skutočne účinná.

Začatie prvých súdnych procesov na Medzinárodnom trestnom súde s údajnými páchatelmi sexuálnych zločinov spáchaných počas ozbrojeného konfliktu musí viesť k tomu, že bude súd schopný identifikovať všetkých vinníkov, aby mohli byť bez meškania odsúdení.

Na záver hádam ani nemusím povedať, že toto všetko ide ruka v ruku s posilnením štátnych štruktúr, udržaním práva a poriadku, podporou rodovej rovnosti a tým aj práv žien a detí, ktorých dôstojnosť, detstvo a nevinnosť sú často obetované na oltári iného druhu poníženia: ľahostajnosti.

Michèle Striffler (PPE). – (FR) Vážený pán predseda, humanitárna situácia na východe Konga, najmä vo východnej provincii a v regióne Kivu, je, ako už vieme, katastrofálna. Bezpečnostná situácia civilného obyvateľstva sa zhoršila okrem iného aj po spoločnej vojenskej operácii konžskej armády a ugandských a rwandských jednotiek proti všetkým skupinám ozbrojených rebelov. Tieto operácie po sebe zanechali nespočetné masakry a porušenia ľudských práv.

Sexuálne násilie je veľmi znepokojivý a rozšírený trend a v dnešnej dobe je súčasťou každodenného života obyvateľov Konga. Početné násilnosti sa navyše páchajú aj voči humanitárnym pracovníkom.

Podľa oficiálnych údajov sa na východe Konžskej republiky nachádza 2 113 000 vysídlených osôb. Od 1. januára 2009 bolo zaznamenaných vyše 775 000 nových prípadov vysídlených osôb v oblasti Kivu a 165 000 prípadov na východe východnej provincie.

Podľa súčasných odhadov potrebuje humanitárnu pomoc takmer 350 000 zraniteľných osôb: deti, vdovy a obeť sexuálneho násilia. Rýchla reakcia Európskej únie je preto veľmi dôležitá.

Marc Tarabella (S&D). – (FR) Vážený pán predseda, pán komisár, dámy a páni, všetci rečníci správne zdôraznili hroznú situáciu, v ktorej žijú na východe krajiny jej obyvatelia, najmä ženy. Hovorili o znásilneniach a barbarských činoch, ktorým sú títo ľudia vystavení, a o vraždách, obeťami ktorých sa stávajú. Namiesto rozprávania o nich vás však pozývam, aby ste navštívili webové stránky organizácií UNICEF a V-Day, na ktorých sa dozviete všetko, čo sa dá povedať o tejto téme.

Dnes chcem hovoriť o skutočných následkoch týchto barbarských činov pre Kongo, chcem hovoriť o telesne a duševne ranených ženách, o ktoré sa treba postarať, a chcem hovoriť o zavraždených ženách, ktoré už nebudú vedieť prispieť k hospodárskemu rozvoju Konga a ktorých nenarodené deti k nemu taktiež neprispievajú. Chcem hovoriť aj o šírení AIDS – traume, ktorou trpí celé konžské obyvateľstvo a ktorá vykresľuje pred medzinárodným spoločenstvom negatívny obraz Konga, čiže krajiny, ktorá sa čoraz viac stráca v chaose.

Podporu trvalého mieru a hospodárskeho rozvoja Konga možno dosiahnuť iba vtedy, ak sa konžskej vláde a OSN podarí vyhrať boj proti sexuálnemu násiliu proti konžským ženám a, všeobecnejšie povedané, ak zabezpečia, aby bol v krajine zavedený skutočný právny štát.

Frédérique Ries (ALDE). – (FR) Vážený pán predseda, pani ministerka, pán komisár, ja by som pre zmenu chcela hovoriť o tragédii sexuálneho násilia, ktorým trpia ženy v KDR, najmä však na východe krajiny. Tento fenomén nie je nový. Je mimoriadne komplexný. Má viaceré dimenzie. Telesné a psychologické utrpenie obetí ešte zhoršuje sociálne vylúčenie, čo je pre ne tragické. Politika nulovej tolerancie prezidenta Kabilu dnes predbežne začína prinášať ovocie, každému je však jasné, že proti tejto plagiade možno z dlhodobého hľadiska bojovať iba globálnou stratégiou.

Pán komisár, viem, že Komisia už zasahuje prostredníctvom mnohých projektov a rozpočtov. Keď však máte pred sebou tieto údaje a počúvate tieto hrozné správy, nemyslíte si, že my v Parlamente máme právo na pochybnosti týkajúce sa výsledku tejto stratégie? Pán komisár, ženy sú hybnou silou mieru a rekonštrukcie v krajine a predstavujú budúcnosť Konga. Ako plánujete konať účinnejšie a rýchlejšie?

Raúl Romeva i Rueda (Verts/ALE). – (FR) Vážený pán predseda, tiež sa chcem zapojiť do tejto rozpravy, pretože sa týka témy, ktorú už dlho sledujem. Vzhľadom na neprestajné násilie a porušovanie ľudských práv na východe KDR musíme opäť rázne odsúdiť masakry, zločiny proti ľudskosti a sexuálne násilie voči ženám a dievčatám, ktoré sa ešte stále pácha vo východnej provincii.

Preto sa pridávam ku kolegom poslancom a vyzývam príslušné úrady, aby okamžite zasiahli a postavili páchatel'ov týchto zločinov pred súd, a opäť vyzývam Bezpečnostnú radu Organizácie Spojených národov, aby naliehavo prijala akékoľvek opatrenia, ktoré majú schopnosť skutočne zabrániť každému v podnikaní ďalších útokov na civilné obyvateľstvo vo východnej provincii KDR.

Rovnako vyzývam všetky zúčastnené strany, aby zintenzívnili boj proti beztriestnosti a podporili zásady právneho štátu bojom aj proti znásilňovaniu žien a dievčat a odvádzaniu detí za vojakov.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, v novembri 2009 sa uskutočnila výmena veľvyslancov medzi Rwandou a Konžskou demokratickou republikou, čo znamenalo svetielko nádeje pre túto zničenú krajinu a jej zničených obyvateľov. Okrem toho bol zatknutý vodca Demokratických síl za oslobodenie Rwandy. To sú dva signály zlepšujúcej sa situácie na východe Konga. Moja otázka pre Komisiu teda znie: aké opatrenia plánujete prijať s cieľom ďalšieho zblíženia Konga a Rwandy?

O mandáte OSN a prijímaní rozličných druhov opatrení sa tu dnes už povedalo veľa. Budme úprimní: ak máme mať mandát OSN, tak jednoznačne na ochranu utláčaných, mučených, zneučovaných a zneužívaných, najmä na ochranu žien a detí v krajine. V tejto súvislosti musí byť celkom jasná jedna vec. Ak bude OSN udelený mandát, pričom my Rakúšania sme v tomto trochu reštriktívni, mal by byť konzistentný a v prípade potreby – napríklad ochrana utláčaných – musia byť osoby v teréne ozbrojené.

Seán Kelly (PPE). – Vážený pán predsedajúci, je dosť nešťastné, že v tomto vianočnom čase sme posledné dva dni strávili diskutovaním o násilí či už v Čechensku alebo Afganistane, alebo teraz v Kongu. Taká je však realita.

Zároveň však musíme uchopiť odkaz tohto sviatočného času mieru a dobrej vôle a musíme sa stať garantmi mieru, ako to už veľmi dobre vyjadril náš kolega pán Mitchell. Predstavuje to veľkú príležitosť pre vysokú predstaviteľku lady Ashtonovú na využitie moci a podpory Európskej únie spôsobom, ktorý predtým nebolo možné využiť, aby sa tieto krajiny dali do poriadku a aby sa pokúsila zmierniť hrozné utrpenie v tejto oblasti.

Dlhodobé riešenie sa však nezakladá na hospodárskom rozvoji, ale na vzdelaní. Preto sa musíme pokúsiť o zabezpečenie voľného prístupu k vhodnému vzdelaniu v týchto krajinách, pretože to je skutočná cesta vedúca k mieru z dlhodobého hľadiska.

Jim Higgins (PPE). – Vážený pán predsedajúci, v roku 1960 požiadal švédsky generálny tajomník OSN Dag Hammarskjöld írsky jednotky, aby išli ako mierové jednotky do vtedajšieho belgického Konga, čo je dnešné Kongo. Vykonali úžasnú prácu.

Súčasná rola jednotiek OSN v Kongu ma mimoriadne znepokojuje: Maročania, Pakistanci a Indovia. Hovoríme o znásilneniach, násilí, obchodovaní a tak ďalej, jednotky Organizácie Spojených národov v oblasti však v skutočnosti nezískavajú slávu, ale škodia.

Plne súhlasím s pánom Mitchellom, že Európska únia musí vziať veci pevnejšie do rúk. Sme Európska únia a sme úplne jednotní. V Čade sme vykonali vynikajúcu prácu. Potrebujeme tam vlastné mierové sily a nemôžeme sa spoliehať na Organizáciu Spojených národov. Skutočnosť je taká, že je tam krásny národ – obeť európskej kolonizácie, obeť konfliktov medzi kmeňmi, obeť medzinárodnej slepoty. Už nemôžeme byť slepí. Musíme tam ísť a zachrániť ich.

Alf Svensson (PPE). – (SV) Vážený pán predsedajúci, je takmer nemožné pochopiť tie hrozné spomínané štatistiky, ale aj tak vieme, že sú pravdivé. Vo všeobecnosti však panuje podozrenie, ktoré majú možno mnohí, že keď ide o najchudobnejšie z chudobných krajín subsaharskej Afriky, naše odhodlanie nie je také silné alebo také konkrétne, aké by malo byť. Spomenula sa vojenská sila. Myslím si, že si všetci uvedomujeme, že musíme bojovať proti chudobe a korupcii, ak chceme dosiahnuť pokrok v uľahčovaní a zlepšovaní situácie obyvateľov tejto krajiny, ktorí tak hrozne trpia.

Radi hovoríme o Afganistane a trávime veľa času diskusiami o tamojšom terore a o tom, čo robí Taliban, a to je správne. Tu je však iný národ, ktorý trpel a trpí v tých najotrasnejších podmienkach. Chcel by som zdôrazniť, že mimovládne organizácie sú schopné vykonávať prácu, ak im je poskytnutá podpora od štátu a od EÚ, čo sa však často zdá byť ťažko dosiahnuteľné.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Vážený pán predsedajúci, ako ukázala táto rozprava, na pokračovanie plnenia nášho záväzku voči Konžskej demokratickej republike existujú mimoriadne dobré dôvody. EÚ je už veľmi odhodlaná dosiahnuť dlhodobú stabilitu, bezpečnosť a rozvoj v krajine. Komisár De Gucht nám poskytol dlhý prehľad operácií EÚ.

Po spočítaní príspevkov členských štátov a Komisie je EÚ jedným z najväčších poskytovateľov pomoci v regióne, a preto môžeme mať určitý vplyv. Ak sa však má v Konžskej demokratickej republike a v celom regióne udržať stabilita, je potrebné zvýšiť životný štandard konžských obyvateľov, chrániť ľudské práva a prijať zásadné opatrenia proti korupcii s cieľom vytvoriť spoločnosť založenú na zásadách právneho štátu.

Strašné sexuálne násilie, ktoré potvrdili mnohí poslanci a o ktorom sa dozvedáme z veľmi mnohých správ, je, samozrejme, absolútne neprijateľné. Páchatelia nesmú vyviaznuť len tak. Musia byť postavení pred súd. Konžská vláda má veľkú zodpovednosť zabezpečiť, aby sa tak stalo a aby politika nulovej tolerancie prezidenta Kabilu neboli iba pekné slová, ale aby nasledovali aj skutočné činy.

Pokiaľ ide o Radu, mandát dvoch misií EBOP po vyšetrovacej misii v Konžskej demokratickej republike bol v roku 2009 revidovaný s cieľom pomáhať práve v boji proti tomuto druhu sexuálneho násillia. Preto vyšle misia EUPOL DR Kongo do provincií Severného a Južného Kivu dva multidisciplinárne tímy s mandátom pokrývajúcim celú krajinu. Tieto tímy poskytnú rôzne druhy špecializovaných odborných znalostí v oblastiach ako vyšetrovanie zločinu a kontrola sexuálneho násillia. V súčasnosti prebieha nábor do týchto misií.

Toto je, samozrejme, iba malý príspevok. V takej veľkej krajine je to skromný prínos. Je však dôležitý a táto nová jednotka odborníkov bude vedieť podporiť uplatňovanie správnych vyšetrovacích postupov sexuálneho násillia najmä v prípadoch, keď ho páchajú osoby v uniformách.

O chvíľu začne hodina otázok, toto je však moja posledná rozprava v tomto Parlamente vo funkcii zástupkyne švédskeho predsedníctva. Chcela by som sa vám poďakovať za mnohé kvalitné rozpravy, príjemné chvíle a veľmi dobrú spoluprácu s poslancami Európskeho parlamentu a s vami, pán predsedajúci.

Predsedajúci. V mene všetkých kolegov poslancov chcem aj ja vám vyjadriť úprimnú vďaku za vašu efektívnosť a vaše úsilie, ktoré nás všetkých veľmi tešilo.

Karel De Gucht, člen Komisie. – Vážení pán predsedajúci, najprv by som sa chcel poďakovať všetkým poslancom, ktorí sa zapojili do tejto rozpravy. Nebudem opakovať svoje úvodné vyhlásenie, chcem sa iba sústrediť na tri veci.

Po prvé, Európska komisia robí veľa v oblasti humanitárnej pomoci a programov na opätovné zavedenie právneho štátu. Hovoríme o desiatkach miliónov a dokonca o viac ako 100 miliónoch vložených EUR. Problémom však, samozrejme, je, aké účinné je toto v konečnom dôsledku, ak v politickej aréne nemáte vhodného partnera.

Po druhé by som chcel vyjadriť poznámku k mandátu misie MONUC, pretože aj keď sa MONUC možno kritizuje a za nedávne udalosti sa kritizovať aj musí, bolo by v konečnom dôsledku nesprávne žiadať, aby misia opustila KDR. To by bola tá najhoršia vec, akú si vieme predstaviť.

Dovoľte mi prečítať niektoré časti mandátu, ktorý prijala Bezpečnostná rada OSN začiatkom minulého roka. Stanovuje, že „Bezpečnostná rada rozhodla, že od prijatia tejto rezolúcie má misia MONUC mandát úzko spolupracovať s vládou KDR s cieľom zabezpečiť v nasledujúcom poradí v prvom rade ochranu civilistov, humanitárnych pracovníkov a pracovníkov a zariadení Organizácie Spojených národov, zabezpečiť ochranu civilistov vrátane humanitárnych pracovníkov, ktorým hrozí bezprostredné fyzické násilie, najmä násilie od niekto re j zo strán podieľajúcich sa na konflikte“.

Ďalším veľmi dôležitým odsek om je odsek G o koordinovaných operáciách. Uvádza sa v ňom: „koordinovať operácie s integrovanými brigádami FARDC – armády – rozmiestnenými vo východnej časti Konžskej demokratickej republiky a podporovať operácie vedené brigádami a plánované spoločne s nimi v zmysle medzinárodného práva vzťahujúceho sa na humanitárnu pomoc, ľudské práva, utečencov s ohľadom na...“ atď.

Mandát je teda veľmi jasný a malo by sa skôr diskutovať o pravidlách nasadenia. V skutočnosti by mala misia MONUC preskúmať svoje pravidlá nasadenia, pretože to ona musí rozhodnúť, ako bude postupovať.

Na záver chcem povedať, že medzinárodná trestná justícia je taktiež veľmi kritizovaná. Ľudia sa pýtajú, či to je zlučiteľné s politikou. Môže na jednej strane existovať medzinárodná trestná justícia a na druhej strane vhodné politické riadenie krízy? To je veľmi zaujímavá otázka.

V Kongu vidíme jednu z odpovedí. Boscovi Ntagandovi, na ktorého je vydaný zatykač, sme dovolili, aby prevzal vedenie CNDP od Laurenta Nkundu, a vidíte, čo sa deje. Nič nie je zadarmo. Nemôžete si vybrať medzi riadením politickej krízy na jednej strane a zavádzaním medzinárodnej trestnej justície do praxe na

strane druhej. Rovnako ako Európsky parlament a Európska komisia si myslím, že prednosť by malo dostať riadne uplatňovanie medzinárodnej trestnej justície.

Predseda júci. – V súlade s článkom 103 ods. 2 rokovacieho poriadku som dostal šesť návrhov uznesenia ⁽²⁾.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 17. decembra 2009.

PREDSEDÁ: PANI WALLIS

podpredsedníčka

12. Hodina otázok (otázky pre Radu)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je hodina otázok (B7-0236/2009).

Nasledujúce otázky sú určené Rade.

Otázka č. 1, ktorú predkladá **Bernd Posselt** (H-0425/09)

Vec: Etnické menšiny v Srbsku

Ako hodnotí Rada postavenie etnických menšín v Srbsku, a to najmä albánskej etnickej skupiny v údolí Preševo, kde opäť došlo k útokom na civilné obyvateľstvo?

Cecilia Malmström, *úradujúca predsedníčka Rady*. – (SV) Vážený pán Posselt, ďakujem vám za vašu otázku. Na zasadnutí Rady pre všeobecné záležitosti 7. – 8. decembra 2009 sme prijali závery o rozšírení a o procese stabilizácie a pridružení. V týchto záveroch Rada privítala záväzok Srbska týkajúci sa začlenenia do EÚ a jeho činnosť v oblasti realizácie kľúčových reforiem v súlade s európskymi normami. Rada takisto zdôraznila, že v tomto reformnom programe je potrebné pokračovať.

Zaznamenali sme oznámenie Komisie zo 14. októbra, v ktorom sa uvádza, že v Srbsku platí všeobecný právny a inštitucionálny rámec pre rešpektovanie ľudských práv a že v súvislosti so zlepšením dodržiavania medzinárodných právnych predpisov o ľudských právach bol dosiahnutý pokrok. Nové Ministerstvo pre ľudské práva a práva menšín v Srbsku zohráva v tejto oblasti dôležitú úlohu. Na zlepšenie pochopenia medzinárodných noriem je však potrebné väčšie úsilie. Rada takisto zaznamenala, že Srbsko ratifikovalo všetky hlavné nástroje na ochranu ľudských práv.

Pokiaľ ide o špecifickú situáciu v južnom Srbsku, na ktorú odkazuje vážený pán poslanec, v júli sa tu odohralo niekoľko veľmi násilných incidentov vrátane útoku na policajnú stanicu, ktorá tu má sídlo. Bolo uväznených niekoľko osôb, v dôsledku čoho už nedošlo k žiadnemu incidentu. Atmosféra v koordinačnom orgáne pre južné Srbsko sa odvtedy zlepšila. Je to citlivá záležitosť, do tejto činnosti sa však zapájajú hlavné etnické politické strany Albánska z tohto regiónu. V oblasti citlivej otázky, akou je vzdelávanie, však existuje aj pozitívny rozvoj. V tejto súvislosti by som rada spomenula najmä otvorenie univerzitnej fakulty v meste Medveđa, na ktorej bude vyučovanie prebiehať v srbčine aj albánčine.

V blízkej budúcnosti bude založená rada pre národnostnú menšinu albánskeho obyvateľstva v Srbsku. Obyvatelia tak získajú väčší vplyv v oblasti vzdelávania, kultúry a ostatných záležitostí. Slabý hospodársky a sociálny rozvoj tohto regiónu je pre etnické menšiny v južnom Srbsku prekážkou. Medzinárodné spoločenstvo a najmä OBSE naďalej monitoruje situáciu v južnom Srbsku a zohráva aktívnu úlohu pri presadzovaní mieru a stability v tomto regióne v úzkej spolupráci so srbskou vládou a miestnymi predstaviteľmi.

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Vážená pani Malmströmová, ďakujem za vašu vynikajúcu odpoveď. Hovoríme tu, prirodzene, o troch regiónoch: dvoch pohraničných regiónoch – Vojvodine a juhosrbskom regióne Preševo, inými slovami o oblasti, kde sa stretávajú hranice troch krajín. Rád by som vás požiadal, aby ste ako budúca komisárka zabezpečili rozvoj týchto troch krajín v rámci programu cezhraničnej podpory. Vnútorňá časť Srbska, najmä región Sandžak v okolí mesta Novi Pazar, je, samozrejme, celkom odrezaná. Je potrebné podporiť aj túto oblasť s cieľom zlepšiť hospodárske podmienky na vyriešenie problémov menšín. Najmä

(2) pozri zápisnicu

v južnom Srbsku ešte do veľkej miery dochádza k násiliu. Chcel by som vyzvať Radu, aby pokračovala v riešení tejto napätej situácie.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Vážení páni Posselt, môžem vás ubezpečiť, že budeme naďalej veľmi pozorne sledovať túto situáciu, ktorá je súčasťou vytrvalej práce Komisie. Bude sa ňou, samozrejme, zaoberať aj Komisia. Sme si vedomí dosiahnutého pokroku, aj keď situácia je ešte stále napätá. Dosiahol sa však pokrok a inštitucionálne dohody, o ktorých dosiahnutí hovorím, sú dobrým krokom správnym smerom. Môžeme len dúfať, že na základe našej podpory ako aj na základe podpory organizácie OBSE bude vývoj aj naďalej pokračovať týmto smerom.

Franz Obermayr (NI). – (DE) K násiliu, a hovorím to predchádzajúcemu rečníkovi, žiaľ, nedochádza len v Srbsku, ale aj v Kosove. Na jednej strane sa nachádza albánska menšina v Srbsku a na strane druhej srbská menšina v Kosove.

Moja otázka teda znie, ako EÚ v súvislosti so zjednodušením vízovej povinnosti pre Srbsko zabezpečí, že nebudú existovať sivé zóny a že nedôjde k zneužitiu systému. Neodporuje tento postup týkajúci sa zjednodušenia vízovej povinnosti pre jednu skupinu obyvateľstva v Kosove už aj tak spornému uznaniu Kosova ako suverénneho štátu?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Myslím, že celkom nerozumiem otázke. Pokiaľ ide o Kosovo, je potrebné vykonať viac práce bez ohľadu na skutočnosť, že nie všetky členské štáty uznali nezávislosť Kosova. Komisia v súčasnosti pracuje na zjednodušení situácie v Kosove, čo si vyžiada nejaký čas. V tejto oblasti sú stále problémy. V budúcnosti bude zjednodušená vízová povinnosť, ale zatiaľ neboli splnené všetky podmienky.

Predsedajúca. – Je zrejmé, že sme trochu odbočili od témy, ale táto otázka mala s danou témou veľa spoločného.

Otázka č. 2, ktorú predkladá **Marian Harkinová** (H-0427/09)

Vec: Miera nezamestnanosti

Aké ďalšie kroky okrem prijatia opatrení na rekvalifikáciu a zvyšovanie zručností pracovníkov podnikla Rada s cieľom vyriešiť problém zvyšujúcej sa miery nezamestnanosti v rámci EÚ 27?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Ďakujem za vašu otázku, pani Harkinová. Súčasná kríza vážne zasiahla milióny ľudí. Riešenie následkov hospodárskej krízy je preto jednou z najväčších výziev, ktorým musí EÚ čeliť. Vzhľadom na starnutie obyvateľstva musia členské štáty EÚ znížiť súčasnú mieru nezamestnanosti a zabezpečiť, aby táto vysoká miera nezamestnanosti nezostala na rovnakej úrovni.

Politika zamestnanosti je v prvom rade zodpovednosťou členských štátov. Rada pre zamestnanosť, sociálnu politiku, zdravie a ochranu spotrebiteľa však pred niekoľkými rokmi prijala určité usmernenia. Zdôraznili sme skutočnosť, že vzhľadom na veľkú odlišnosť situácie na trhu práce medzi členskými štátmi sa musia líšiť aj prijaté opatrenia. Máme k dispozícii spoločnú výročnú správu o zamestnanosti, v ktorej Rada a Komisia monitorujú situáciu v rôznych členských štátoch. V priebehu súčasnej krízy Európska rada venovala osobitnú pozornosť práve otázke nezamestnanosti. V decembri 2008 bol schválený Plán hospodárskej obnovy Európy, ktorý pre plánované opatrenia zabezpečuje jednotný rámec. V rámci tohto plánu prijali Rada a Európsky parlament v júni 2009 nariadenie, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie, ktorým sa zriaďuje Európsky fond na prispôbenie sa globalizácii. Táto zmena a doplnenie umožňuje využiť prostriedky z tohto fondu na boj proti kríze.

Môžu sa zaviesť rôzne opatrenia v závislosti od situácie danej krajiny: dočasná úprava pracovného času, zníženie príspevkov sociálneho zabezpečenia, zníženie administratívnej záťaže podnikov, zlepšenie procesov, ktoré využívajú národné úrady práce, zameranie opatrení na nezamestnaných mladých ľudí a uľahčenie mobility. Tieto opatrenia boli zdôraznené v správe predsedníctva, ktorá bola vydaná po neformálnom samite o zamestnanosti.

Rada vo svojich záveroch z júnového samitu špecifikuje viacero opatrení, ktoré by mali pomôcť členským štátom – a v prípade potreby aj účastníkom na trhu práce – riešiť vplyv globálnej krízy pomocou uplatňovania zásad flexiistoty. Znamená to ponúknuť podnikom alternatívy voči prepúšťaniu, poskytnúť príležitosti pre flexibilné formy práce a dočasnú úpravu pracovného času, zlepšiť podmienky na podnikanie zabezpečením flexibilného, bezpečného pracovného trhu a sprístupniť systém sociálnych dávok, ktorý poskytne stimuly

pre prácu, primerané výšky príspevkov sociálneho zabezpečenia a zlepšiť opatrenia zamerané na návrat do práce, podporu príjmov a voľný pohyb.

Počas rokovania v novembri ministri vo všeobecnosti zastávali názor, že je potrebné presadzovať aktívnu politiku v oblasti zamestnanosti, ktorá bude zahŕňať krátkodobé opatrenia. Existujú opatrenia ako krátkodobé zamestnávanie, zlepšenie zamestnanosti a odborného vzdelávania zameraného na začlenenie ľudí do trhu práce. Na tom istom zasadnutí Rady sa ministri zhodli na tom, že zamestnanosť je dôležitým faktorom na predchádzanie vylúčeniu. Prepojenie medzi rovnosťou, hospodárskym rastom a zamestnanosťou je veľmi dôležité, preto boli členské štáty vyzvané, aby rozšírili starostlivosť o deti a znížili platobné rozdiely a ostatné rodové rozdiely.

Tieto opatrenia musia byť zamerané najmä na tých, ktorých kríza postihla v najväčšej miere: starších ľudí, mladých ľudí, osoby so zdravotným postihnutím a pracovníkov bez pracovnej zmluvy na dobu neurčitú. Vytváranie väčšieho množstva príležitostí a rovnakých príležitostí pre mladých ľudí v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a zamestnanosti je jedným z hlavných cieľov nového rámca európskej spolupráce v oblasti mládeže na obdobie 2010 – 2018, ktoré Rada prijala 27. novembra 2009.

Marian Harkin (ALDE). – Ďakujem za vašu odpoveď. Musím povedať, že som veľmi rada, že vás tu vidím, pani ministerka, a dúfam, že na to budem mať príležitosť aj v nasledujúcom roku; bude potrebné, aby ste zodpovedali naše otázky.

Chcela by som spomenúť dva body, o ktorých sa domnievam, že sú dôležité, a ktoré ste vo svojej odpovedi neuviedli: v prvom rade je to podpora podnikania a po druhé zvýšené výdavky v oblasti výskumu a vývoja. Avšak skutočná otázka, ktorú by som vám chcela položiť, sa týka skutočnosti, že až doteraz sme sa spoliehali na otvorenú metódu koordinácie, ktorá bola dosť slabým nástrojom a v rámci snahy o dosiahnutie cieľov lisabonskej agendy nefungovala správne. Máte nejaké návrhy na zlepšenie tohto mechanizmu?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Toto je skutočne veľmi dôležitá otázka a, ako iste viete, Rada už dostala návrh Komisie a začala rokovania o budúcnosti lisabonskej stratégie alebo stratégie Európa 2020. Na jar budúceho roka o tom rozhodne španielske predsedníctvo.

Otázkou je, ako v dlhodobom horizonte vyvážneme zo súčasnej situácie. Ako vybudujeme Európu, ktorá bude konkurencieschopnejšia, bude väčšmi podporovať podnikanie a zabráni sociálnemu vylúčeniu a nezamestnanosti? Ako investujeme do výskumu a vývoja tak, aby sa Európa stala silným globálnym hráčom, ktorým chceme, aby bola v hospodárskej oblasti? Všetky tieto otázky bude musieť nová stratégia objasniť.

Veľmi dôležitým aspektom tejto stratégie je spôsob riadenia. Domnievam sa, že otvorená metóda koordinácie má svoje výhody, ale je potrebné ju zlepšiť. Musíme do väčšej miery zapojiť miestne a regionálne orgány, pretože práve tie realizujú opatrenia v praxi. Musíme zabezpečiť, aby sa do tohto procesu a zapojili členské štáty, a zamerať sa na riadenie. Uvádza sa to aj v dokumente Komisie, o ktorom sa teraz v členských štátoch konzultuje. Myslím si, že sa objavia veľmi dobré návrhy, pretože ide o jeden z nedostatkov tejto stratégie.

Andreas Mølzer (NI). – (DE) Ako vieme, takzvaný nástroj mikrofinancovania naplánovaný EÚ sa nebude financovať pomocou nových prostriedkov, ale z programu Progress. Aký plán existuje v tejto súvislosti na to, aby tento nástroj neohrozil program zamestnanosti a sociálnej solidarity, ktorý bol prijatý pred týmto programom?

Paul Rübig (PPE). – (DE) Moja otázka znie: nebude lepšie v prvom rade predchádzať nezamestnanosti? Vidíte nejakú prácu vo verejnom záujme, ktorú by mohli vykonávať nezamestnaní? A najmä, ako môžeme podporiť malé a stredné podniky tak, aby sa mohli založiť nové? Existujú možnosti na cezhraničné uplatnenie metód a osvedčených postupov, pomocou ktorých bude možné založiť väčší počet nových spoločností?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Ako som povedala, konečnú zodpovednosť za vytváranie pracovných miest nesú, samozrejme, členské štáty. Je však potrebné vykonať ešte veľa práce a – ako som už uviedla vo svojej úvodnej poznámke určenej pani Harkinovej – Rada vypracovala množstvo odporúčaní zameraných na to, ako postupovať pri zvyšovaní flexibility, ako pracovať s rôznymi systémami podpory a stimulovať ľudí s cieľom predchádzať mechanizmom vylúčenia. Je veľmi dôležité, aby sme pokračovali v schôdzach na vysokej úrovni so sociálnymi partnermi a členskými štátmi, ktoré sú zamerané na výmenu osvedčených postupov. Tieto postupy sa v jednotlivých krajinách líšia, musíme si však navzájom poskytnúť iné príklady a monitorovať najlepšie spôsoby, ktoré by sme mohli neskôr využiť. Je to teda kombinácia Rady, ktorá predkladá odporúčania, a členských štátov, ktoré musia prevziať svoju časť zodpovednosti a vykonať úpravy v závislosti od okolností v danej krajine.

Pokiaľ ide o vašu otázku, pán Rübig, nie som si celkom istá, či som ju správne pochopila. Možno bol problém s prekladom. Nehovorila som o žiadnom mikroorgáne. Hovorila som o Európskom fonde na prispôsobenie sa globalizácii, ktorý sa s pomocou Európskeho parlamentu stal flexibilnejším s cieľom získať podporu pre členské štáty a spoločnosti, ktoré sa nachádzajú v ťažkostiach, aby sme mohli pomôcť ľuďom, ktorí sú nezamestnaní alebo ktorí boli prepustení.

Predseda júca. – Otázka č. 3, ktorú predkladá **Nikolaos Chountis** (H-0431/09)

Vec: Rokovania o účasti Turecka na spoločných operáciách agentúry Frontex

Úradujúca predsedníčka Rady pani Malmströmová uviedla na plenárnej schôdzi Európskeho parlamentu konanej 21. októbra 2009, že sa uskutočňujú rokovania s cieľom dosiahnuť prípadnú dohodu, ktorá by sa vzťahovala aj na výmenu informácií a možnosť tureckých orgánov zapojiť sa do spoločných operácií agentúry Frontex. V článku 8e ods. 2 nariadenia (ES) č. 863/2007⁽³⁾, ktorým sa ustanovuje mechanizmus na zriadenie rýchlych pohraničných zásahových tímov a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 2007/2004⁽⁴⁾, sa uvádza, že „na akékoľvek zmeny a doplnenia či úpravy operačného plánu sa vyžaduje súhlas výkonného riaditeľa a dožadujúceho členského štátu.“

V súvislosti s vyššie uvedeným oznámi Rada, aké štádium rokovaní o účasti Turecka na spoločných operáciách agentúry Frontex sa dosiahlo? Aké podmienky si Turecko kladie pre svoju účasť? Je Grécko ako členský štát, ktorý je hostiteľskou krajinou misie Frontex, informované o týchto rokovaniach?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Dôležitým prvkom stratégie EÚ pre lepšie riadenie migrácie je vytvoriť partnerstvo s tretími krajinami v oblasti hraničnej kontroly. Je to základný princíp koncepcie integrovaného riadenia hraníc, ktorý Rada prijala v decembri 2006. Takisto by som rada uviedla, že operačná spolupráca s tretími krajinami je dôležitým prvkom práce, ktorú vykonáva agentúra Frontex.

V súlade s nariadením o agentúre Frontex môže táto agentúra uľahčovať operačnú spoluprácu medzi členskými štátmi a tretími krajinami v rámci politiky vonkajších vzťahov EÚ a môže spolupracovať s tretími krajinami v kontexte bilaterálnej spolupráce. Uzatvorilo sa už niekoľko takýchto ustanovení a o ďalších sa v súčasnosti rokuje.

Mandát na rokovania získala správna rada, v ktorej sú zastúpené všetky členské štáty. Rokovania, ktoré prebiehajú medzi agentúrou Frontex a príslušnými orgánmi Turecka a ktoré sa týkajú operačnej spolupráce, dosiahli značný pokrok.

Keďže rokovania ešte stále prebiehajú, Rada nemôže podrobnejšie komentovať obsah a vývoj týchto rokovaní.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL). – (EL) Vážená pani predsedajúca, pani ministerka, z vašej dnešnej odpovede som pochopil, že sa stali tri veci: po prvé, že rokovania medzi agentúrou Frontex a Tureckom pokročili; po druhé, že všetky členské štáty Európskej únie vrátane Grécka boli – ako sa domnievam – o týchto rokovaniach informované; a po tretie, že podľa záverov nedávneho zasadnutia ministrov zahraničných vecí je readmisná dohoda prepojená s hraničnou kontrolou.

Inými slovami, požaduje Turecko na účely spolupráce a readmisnej dohody s Európskou úniou spoločné operácie v rámci kontroly na vonkajších hraniciach? Ak je to tak, ako vyriešime vážny problém týkajúci sa ochrany ľudských práv a dôstojnosti prisťahovalcov a vysoko citlivú otázku, ktorou však nie je ani tak hraničná kontrola, ako skôr definícia hraníc?

Inými slovami, akceptuje Turecko vonkajšie hranice Európskej únie? Akceptuje, že agentúra Frontex vykonáva svoju činnosť na vonkajších hraniciach Európskej únie?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Toto je, samozrejme, veľmi široká otázka. Rokovania s Tureckom sa práve začali. Zástupca Komisie, pán komisár Barrot, a pán Billström, švédsky minister pre migráciu a azylovú politiku, boli v Turecku len pred niekoľkými týždňami, aby začali tieto rokovania. Prvé rokovania boli veľmi prínosné, ale ešte stále sa neskončili, preto je veľmi ťažké poskytnúť vám najnovšie informácie. Všetky členské štáty vrátane Grécka boli o týchto rokovaniach, samozrejme, informované.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 199, 31.7.2007, s. 30

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 349, 25.11.2004, s. 1

Rešpektovanie základných práv a európskych hodnôt sa vo všeobecnosti v tejto súvislosti neustále pripomína a nie je tomu inak ani v prípade Turecka. Ako som však váženým poslancom povedala, rokovania sa práve začali. Vyvíjajú sa síce dobrým smerom, ale ešte stále neboli ukončené. Konali sa otvoreným spôsobom, keďže v správnej rade agentúry Frontex sú zastúpené všetky členské štáty vrátane Grécka.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Vážená pani predsedajúca, pani ministerka, ak som tomu správne porozumel, dohoda, ktorú sme uzavreli s Tureckom s cieľom dosiahnuť konečnú dohodu o readmisii v otázkach prisťahovalectva bude zahŕňať aj otázky týkajúce sa spolupráce s agentúrou Frontex.

Druhá vec, ktorú chcem povedať, je, že sme si v Grécku nedávno všimli, že turecké orgány prenasledujú lietadlá agentúry Frontex. V odpovedi Komisie sa nehovorí nič konkrétne o prebiehajúcich rokovaníach a o tom, či skutočne ide o prenasledovanie.

Máte k tejto veci nejaké pripomienky?

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Aby sme túto situáciu zvládli, spolupráca na medzinárodnej úrovni je určite zmysluplná, ak – a hovorím to celkom jasne – si túto spoluprácu nemusíme kúpiť pomocou finančných prostriedkov EÚ. S ktorými ďalšími štátmi v súčasnosti rokujeme alebo plánujeme rokovať a boli Turecku ponúknuté finančné stimuly za jeho účasť na tejto operácii agentúry Frontex?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Lietadlá boli pri mnohých príležitostiach predmetom otázok počas hodiny otázok. Rada informovala turecké orgány a tureckú vládu, ako aj jej zástupcov, že dobrá spolupráca v tomto regióne je predpokladom ďalších rokovaní na túto tému. Takisto požiadala turecké orgány, aby sa zdržali akýchkoľvek iných provokácií. Bolo to povedané veľmi jasne a tieto odpovede si môžete vyhľadať, pričom niektoré som nedávno poskytla aj ja.

Rokovania stále prebiehajú. Bol na ne poskytnutý mandát. Ako som uviedla, nemôžem vám presne povedať, v akej fáze sa nachádzajú, pretože ešte stále prebiehajú, a to podľa zvyčajného postupu, ale aby som odpovedala na vašu otázku, rokujeme aj so Senegalom a Kapverdami. Začali sme rokovania aj s Marokom, Egyptom a Mauritániou, ktoré však zatiaľ veľmi nepokročili.

Toto je bežný postup, podľa ktorého postupujeme. Začatím týchto rokovaní bola poverená správna rada agentúry Frontex. Niektoré rokovania sú úspešnejšie ako iné. V súčasnosti spolupracujeme napríklad s Ruskom, Moldavskom, Ukrajinou, Gruzínskom atď., ale v iných oblastiach sme dosiahli menší pokrok.

Predsedajúca. – Otázka č. 4, ktorú predkladá **Seán Kelly** (H-0434/09).

Vec: Rokovania o klíme v Kodani

Môže Rada poskytnúť prehľad o aktuálnom stave rokovaní, ktoré sa čoskoro ukončia v Kodani? Môže spresniť, kedy očakáva, že sa ustanoví právne záväzný dokument nadväzujúci na Kjótsky protokol v prípade, že sa v Kodani neuzavrie právne záväzná dohoda?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – V čase nášho rozhovoru rokovania v Kodani ešte stále prebiehajú, budem sa však snažiť poskytnúť vám aktuálne informácie.

Ako dobre viete, existujú dva veľké problémy: zmiernenie vplyvu zmeny klímy a financovanie. Ako dnes ráno povedal pán premiér, stále veríme, že v Kodani dosiahneme úspešný výsledok, ktorý nám umožní udržať zvyšovanie globálnej teploty do 2 °C na hodnote z preindustriálneho obdobia.

EÚ zohráva v tomto procese kľúčovú úlohu ako sprostredkovateľ s cieľom dosiahnuť právne záväznú dohodu. Dúfame, že pôjde o politicky záväznú dohodu s jasným časovým rámcom na uzatvorenie právne záväznej dohody na obdobie od 1. januára 2013.

Dosiahnutie dohody si však vyžaduje zhodu v nasledujúcich dôležitých bodoch.

Po prvé, rozsiahle a ambiciózne záväzky v oblasti zníženia emisií zo strany rozvinutých krajín do roku 2020. Niektoré krajiny ako Japonsko a Nórsko zvýšili svoje záväzky, no je zrejmé, že súčasné záväzky nepostačujú na dosiahnutie cieľa 2 °C.

V tejto súvislosti EÚ znovu predloží svoje požiadavky ostatným rozvinutým krajinám, aby prijali ambiciózne program a naďalej sa snažili stimulovať rozvojové krajiny k vykonávaniu merateľných a overiteľných činností zameraných na zníženie emisií, ktoré budú podliehať oznamovacej povinnosti.

Väčšie rozvojové krajiny ako Čína, India, Indonézia, Brazília, Južná Afrika a Južná Kórea predložili ponuky na zníženie rastu emisií, čo predstavuje dôležitý príspevok.

Rada sa však domnieva, že tieto krajiny by mohli toho urobiť viac, najmä Čína a India. Je takisto jasné, že ak chceme obmedziť globálne otepľovanie na 2 °C, bude potrebné urobiť viac.

EÚ ich preto požiada, aby ešte viac zvýšili svoje úsilie v kontexte ambiciózneho dohody.

Potrebuje aj rámec na prispôsobenie sa zmenám klímy ako aj na prenos technológií a budovanie kapacít. Potrebuje financovanie v rámci spravodlivého a nestranného systému riadenia pre znižovanie, prispôsobenie, budovanie kapacít a prenos technológie do rozvojových krajín.

V tejto súvislosti bolo posledné zasadnutie Európskej rady týkajúce sa rozpočtu na okamžité financovanie pomoci na prvé tri roky dôležitým stimulom pre prebiehajúce rokovania, čím sa zároveň posilnila dôveryhodnosť Európskej únie.

Hlavy štátov a predsedovia vlád teraz prichádzajú do Kodane. Dúfame, že poskytnú potrebný politický stimul v kľúčových otázkach týkajúcich sa zníženia emisií a financovania a že sa dosiahne ambiciózna dohoda.

EÚ predložila návrhy, že rokovanie o právne záväznej zmluve na obdobie od 1. januára 2013 by sa malo ukončiť čo najskôr po konferencii v Kodani.

Je priskoro povedať, kedy by to mohlo byť, no mali by sme sa zamerať na obdobie šiestich mesiacov od skončenia tejto konferencie.

Seán Kelly (PPE). – Chcel by som vám poďakovať, pani Malmströmová, za vašu stručnú, precíznu a logickú odpoveď, a to nielen na moju otázku, ale aj na všetky otázky, ktoré ste zodpovedali, odkedy som v júni minulého roka prišiel do tohto Parlamentu. Podali ste vynikajúci výkon.

Som takisto hrdý, že som súčasťou Európskej únie, ktorá vedie rokovania o zmene klímy a nabáda ostatné krajiny, aby urobili to isté. Domnievam sa, že najlepším príkladom je dnešný príchod prezidenta Spojených štátov a premiéra Číny do Kodane, čo by pred niekoľkými rokmi bolo nemysliteľné.

Keďže sme však zatiaľ nedospeli k záväznej dohode, aký bude náš ďalší postup?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Myslím si, že keďže skutočné politické rokovania s premiérmi a prezidentmi, ktorí, ako ste povedali, prichádzajú z celého sveta, sa začnú zajtra, nemali by sme ešte hovoriť o pláne B. Domnievam sa, že môžu poskytnúť určitý prínos, podporu a dynamiku na stanovenie ambiciózneho politického záväzku.

Ak ho nebude možné dosiahnuť, tak potom budeme musieť ďalej pokračovať v rokovaniach. V žiadnom prípade to nemôžeme vzdať. Svet od nás očakáva výsledky. Toto je najdôležitejšia otázka našej generácie, a preto nemôžeme zlyhať. Ak zajtra alebo pozajtra nedospejeme k dohode, budeme rokovať dovtedy, kým ju nedosiahneme.

Predseda júca. – Otázka č. 5, ktorú predkladá **Gay Mitchell (H-0436/09)**

Vec: Financovanie opatrení týkajúcich sa zmeny klímy v rozvojových krajinách

Na nadchádzajúcich rokovaniach o zmene klímy v Kodani sa majú stanoviť globálne postupy na boj proti zmene klímy v krátkodobom až strednodobom horizonte. Je nevyhnutné, aby sa dosiahla dohoda a aby bohaté krajiny poskytli finančné prostriedky na kompenzáciu dôsledkov zmeny klímy v rozvojových krajinách. Nemôžeme trpezlivo očakávať, že rozvojové krajiny budú platiť za dôsledky problému, ktorý spôsobili západné krajiny.

V dohode dosiahnutej v októbri na samite Európskej rady sa odhadlo, že rozvojové krajiny budú na prispôsobenie sa zmene klímy potrebovať 100 miliárd EUR, zatiaľ čo rozvojové krajiny namietli, že tieto náklady budú predstavovať troj- až štvornásobok uvedenej sumy.

Ako chce Rada dospieť ku kompromisu, keď sa číselné hodnoty tak veľmi líšia?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Ako vážený pán poslanec správne poznamenal, financovanie zmeny klímy pre rozvojové krajiny je dôležitým prvkom rokovaní v Kodani a bude kľúčom k dosiahnutiu dohody.

Na začiatok by som rada znovu zopakovala, že na zasadnutí Európskej rady v októbri sme zdôraznili význam okamžitého financovania pomoci s cieľom spustiť okamžité opatrenia a vypracovať kolektívny a účinný postup v strednodobom a dlhodobom horizonte s osobitným dôrazom na tieto rozvinuté krajiny. Na decembrovom zasadnutí Rady, ktoré sa konalo pred niekoľkými dňami, EÚ a jej členské štáty uviedli, že sú pripravené poskytnúť 2,4 miliardy EUR ročne počas rokov 2010 – 2012, aby pomohli rozvojovým krajinám v boji proti zmene klímy. Domnievam sa, že sme týmto záväzkom vyslali veľmi silný signál pre rokujúcich na práve prebiehajúcej konferencii a posilnili svoju dôveryhodnosť.

Európska rada ďalej uznáva potrebu podstatného zvýšenia verejných a finančných tokov do roku 2020. Súčasná finančná štruktúra sa musí upraviť a v prípade potreby zreformovať tak, aby bola schopná riešiť tento problém. Ako ste vo svojej otázke uviedli, na októbrovom zasadnutí Európskej rady sa schválil odhad Komisie, podľa ktorého by celkový čistý nárast nákladov na prispôsobenie sa zmenám klímy a zníženie emisií v rozvojových krajinách mohol dosiahnuť výšku približne 100 miliárd EUR ročne do roku 2020, ktoré by sa získali prostredníctvom kombinácie vlastných prostriedkov rozvojových krajín, medzinárodného trhu s uhlíkom a medzinárodného verejného financovania. Toto sú potreby, ktoré Komisia odhadla. Nejde o ponuku alebo záväzok EÚ.

Existuje množstvo iných odhadov z ďalších zdrojov, toto je však odhad Komisie, ktorý Rada schválila a o ktorom sa domnieva, že je to jedno z najlepších hodnotení. Celková výška požadovanej medzinárodnej verejnej podpory sa odhaduje na 22 miliárd EUR až 50 miliárd EUR ročne do roku 2020. EÚ a jej členské štáty sú ochotné prevziať svoj podiel financovania, ale k medzinárodnému verejnému financovaniu by mali prispieť všetky krajiny s výnimkou tých najchudobnejších, a to prostredníctvom komplexného kľúča prerozdelenia založeného na úrovni emisií a HDP. Ako Európska rada v októbri zdôraznila, do kodanskej dohody je potrebné zahrnúť ustanovenia o ciele nepresiahnuť globálne otepľovanie o 2 °C, ambiciózne záväzky v oblasti zníženia emisií zo strany rozvinutých krajín, adaptačné technológie a dohodu o financovaní.

Gay Mitchell (PPE). – Pripájam sa k pánovi Kellymu a chcem vyjadriť uznanie pani ministerke za jej odpovede v Parlamente a za to, ako vo všeobecnosti viedla švédske predsedníctvo, ktoré bolo príkladné.

Pani ministerka, v posledných dňoch sme zaznamenali, že prezident Spojených štátov rokoval s niektorými predstaviteľmi v rozvojových krajinách. Pripojila sa Európska únia k týmto rokovaniam v snahe odstrániť priepasť medzi Spojenými štátmi a ostatnými krajinami v snahe zahrnúť zostávajúce otázky do uznesenia? Môže pani ministerka ubezpečiť Parlament, že ak bude rozvíjajúcim sa krajinám potrebné poskytnúť finančné prostriedky, že pôjde o nové prostriedky, že to nebudú prostriedky, ktoré budú pochádzať z existujúcich záväzkov voči rozvojovým krajinám určeným na boj proti hladu a rozvojové programy?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Pokiaľ ide o prvú otázku, na jeseň sa konalo množstvo bilaterálnych zasadnutí, ktorých snahou bolo zjednodušenie a príprava na rokovania. EÚ je so Spojenými štátmi americkými v stálom kontakte, pričom sa snaží presadzovať a podnecovať ich k ambicióznejšiemu stanovisku. Na druhej strane majú Spojené štáty svoje vlastné bilaterálne kontakty. Do niektorých sme sa zapojili a do iných nie, pretože sa snažíme o presadzovanie záujmov z rôznych uhlov. Počas švédskeho predsedníctva sme sa takisto zúčastnili na šiestich bilaterálnych zasadnutiach s významnými predstaviteľmi z Číny, Indie, Ukrajiny, Južnej Afriky, Ruska a Spojených štátov. Pri všetkých týchto príležitostiach bola problematika zmeny klímy na prvom mieste našej agendy, takže ako vidíte, prebehli mnohé rokovania.

Pokiaľ ide o financovanie, musím povedať, že pôjde o kombináciu pôvodných a nových prostriedkov. Niektoré krajiny ich prepojili. Niektoré už prerozdělili časť svojho rozpočtu na rozvoj. Keďže najmenej rozvinuté krajiny utrpia v dôsledku zmeny klímy najväčšie škody, je logické, že určitá časť rozpočtu určeného na rozvoj bude vyčlenená na rôzne druhy činností zameraných na zmiernenie vplyvu zmeny klímy.

Mnohé členské štáty teraz v dôsledku hospodárskej krízy znížili svoje ambície týkajúce sa celkového rozpočtu na rozvoj, čo je poľutovaniahodné.

Pôjde teda o kombináciu, a to najmä z dôvodu hospodárskej krízy.

Predsedajúca. – Otázka č. 6, ktorú predkladá **Ádám Kósa** (H-0440/09).

Vec: Návrh smernice Rady o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu

Je veľmi dôležité zdôrazniť všeobecnú požiadavku dostupnosti pre všetkých. Nie je len pre ľudí so zdravotným postihnutím, ale aj pre celú európsku spoločnosť v období do 10 rokov. Zváži Rada skutočne jednotnú

základnú politiku nediskriminácie bez výnimiek (napr. konštrukcia, výroba tovaru) s cieľom vytvoriť udržateľnú spoločnosť a eliminovať právne dôvody potláčania nediskriminácie?

So zreteľom na to, že dostupnosť infraštruktúry a služieb je v mnohých prípadoch a krajinách skutočným problémom, myslím, že je úplne neprijateľné odkladať povinnosť prijať nové pravidlá týkajúce sa lepšej a skutočnej dostupnosti (novej) infraštruktúry a (nových) služieb na úrovni členských štátov o 10 alebo 20 rokov. Hodlá Rada ďalej predĺžiť termín transpozície povinnosti dostupnosti existujúcej a/alebo novej infraštruktúry? Ak áno, prečo?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Ako vážený pán poslanec vo svojej otázke uviedol, opatrenia zamerané na zlepšenie dostupnosti sú v boji proti diskriminácii mimoriadne dôležité. Počas švédskeho predsedníctva sme pokračovali v skúmaní navrhovanej smernice o uplatňovaní zásady rovnakého zaobchádzania na technickej úrovni. Týka sa to štyroch dôvodov diskriminácie, ktoré v súčasnosti nie sú zahrnuté do oblasti zamestnanosti: náboženstvo alebo viera, zdravotné postihnutie, vek a sexuálna orientácia.

Rada 30. novembra 2009 preskúmala správu predsedníctva o stave, ktorá upozorňuje na to, že v tejto oblasti je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie, najmä pokiaľ ide o rozsah, ustanovenia týkajúce sa zdravotného postihnutia a časový harmonogram na realizáciu. Predsedníctvo ďalej uviedlo, že konkrétna otázka týkajúca sa konštrukcie alebo výroby tovarov by sa mala v návrhu takisto nachádzať. Túto záležitosť je potrebné podrobnejšie prerokovať.

Podľa správy o stave je potrebné vyriešiť ďalšie otázky týkajúce sa finančných dôsledkov tejto smernice. Ak máme dosiahnuť politickú jednotu, musíme vypracovať text, ktorý bude prijateľný pre všetky členské štáty. Skôr ako môžeme v Rade pokročiť ďalej, je potrebné dosiahnuť zhodu všetkých členských štátov.

Nemôžem však predvídať výsledky rokovaní. Rokovania týkajúce sa uplatňovania, časového harmonogramu a rozsahu neustále prebiehajú a nejaký čas ešte budú pokračovať.

Ádam Kósa (PPE). – (HU) Vážená pani ministerka, ďakujem vám veľmi pekne za vašu odpoveď. Počiatočné opatrenia, ktoré boli prijaté, sú veľmi povzbudivé, rád by som však objasnil tri veci. V Európskej únii žije 50 miliónov ľudí so zdravotným postihnutím. Táto problematika sa netýka len ich, pretože spoločnosť v Európskej únii takisto drasticky starne. Tento problém sa preto netýka len ľudí so zdravotným postihnutím, ale aj budúcnosti starších osôb, ako aj všetkých tých, ktorí sú napríklad na invalidnom vozíku, keď potrebujú rampu. V podstate to znamená, že to začína byť problém celej spoločnosti, ktorý je potrebné prioritne riešiť, pretože toto je budúcnosť, ktorej čelíme. Prístup k službám sa odložil o 10 rokov. Je dôležité, aby tento termín zostal zachovaný najmä preto, lebo je to v záujme nás všetkých.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Celkom súhlasím s váženým pánom poslancom, pokiaľ ide o potrebu takejto smernice. V Európskej únii stále žijú milióny ľudí, ktorí nemajú prístup k najbežnejším veciam v živote. Obmedzuje to ich slobodu a možnosť, aby žili normálny život, čo ma veľmi zarmucuje.

Rokovania Rady vyžadujú veľa času. Je to prevratný návrh, ktorý má široké zameranie s mnohými praktickými a finančnými dôsledkami. Pred prijatím tejto smernice bude potrebné, aby členské štáty dosiahli jednomyselnú dohodu, a bude potrebný aj súhlas Európskeho parlamentu. Uskutočnilo sa niekoľko rokovaní. V rámci Rady bolo vytvorených množstvo pracovných skupín. Dosiahli sme pokrok, no musím byť voči vám úprimná – nedosiahli sme, žiaľ, konsenzus, ktorý je ešte potrebný. Budeme však pokračovať až do skončenia tohto predsedníctva a som optimistická v tom, že španielske predsedníctvo urobí, čo bude v jeho silách, aby dospelo k riešeniu.

Predsedajúca. – Otázka č. 7, ktorú predkladá **Vilija Blinkeviciute** (H-0445/09)

Vec: Ochrana práv ľudí so zdravotným postihnutím

V čase, keď sú hospodárske podmienky zložité, je veľmi dôležité zabezpečiť primeranú sociálnu ochranu osobám, ktoré sú najviac sociálne znevýhodnené. Ľudia so zdravotným postihnutím tvoria jednu z najzraniteľnejších skupín v spoločnosti. Je nanajvýš poľutovaniahodné, že sa objavujú snahy vyrovnáť štátne rozpočty znižovaním sociálnych dávok a obmedzovaním programov pre ľudí so zdravotným postihnutím. Takýto postup je nielen v rozpore so zásadami solidarity a sociálnej spravodlivosti, ale oslabuje aj procesy a mechanizmy na začleňovanie ľudí so zdravotným postihnutím do spoločnosti a prehľbuje ich sociálne vylúčenie.

Počíta Rada s prijatím ďalších opatrení na pomoc ľuďom so zdravotným postihnutím počas hospodárskej recesie? Nepovedie nepriaznivá hospodárska situácia k tomu, že sa v Rade spomalí posudzovanie návrhu smernice Rady zavádzajúcej do praxe zásadu rovnakého zaobchádzania s ľuďmi so zdravotným postihnutím?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Všetci sme si vedomí sociálnych problémov, ktoré vznikli v dôsledku vypuknutia hospodárskej krízy. Je nevyhnutné zabezpečiť osobitnú ochranu pre ľudí a skupiny, ktoré sú mimoriadne zraniteľné, a bojovať proti vylúčeniu. Vieme, že sa veľakrát nevyužíva potenciál ľudí so zdravotným postihnutím a ostatných zraniteľných skupín z dôvodu diskriminácie. Rada v tejto súvislosti neustále zdôrazňovala význam podpory prístupu na trh práce pre ľudí so zdravotným postihnutím.

Urobila tak v rámci lisabonskej stratégie, ako aj v rámci súčasných usmernení o zamestnanosti. V marci 2008 Rada spolu s vládami členských štátov predložila aj uznesenie o situácii ľudí so zdravotným postihnutím v rámci EÚ. Význam začlenenia zraniteľných osôb a skupín do trhu práce zdôrazňuje Rada aj vo svojich záveroch z 13. novembra 2009, ktoré som spomenula v súvislosti s predchádzajúcou otázkou. Zjednodušenie prístupu na trh práce pre tieto skupiny je zároveň predpokladom dlhodobého rastu.

Rada by som pripomenula spoločnú dohodu Európskeho parlamentu a Rady vyhlásiť rok 2010 za Európsky rok boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu. Domnievam sa, že toto rozhodnutie bude zahŕňať aj dostupnosť vzdelania pre všetkých. Toto rozhodnutie okrem toho zahŕňa činnosť na dosiahnutie rovnakého prístupu k informačným a komunikačným technológiám pre všetkých s osobitným dôrazom na potreby ľudí so zdravotným postihnutím. Ďalšia priorita, ktorá sa musí vyriešiť, sa týka potrieb ľudí so zdravotným postihnutím a ich rodín, ako aj potrieb ostatných zraniteľných skupín. Očakávame mnohé iniciatívy, ktoré budú v nasledujúcom roku určite prijaté.

Pokiaľ ide o návrh smernice Rady o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na ich náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu, uvedomujeme si, ak sa návrh Komisie stane realitou, bude to mať veľmi pozitívny vplyv na život ľudí so zdravotným postihnutím. Pracovná skupina Rady pre sociálne veci na tomto texte ešte stále pracuje. Ako som už povedala, 30. novembra prebehli rokovania a bola vypracovaná správa o stave, ale neuspeli sme v dosiahnutí rozhodnutia.

Nemôžeme predvídať výsledok rokovaní, ktoré ešte stále prebiehajú, je však dôležité, aby sme vypracovali správne znenie, pretože je to otázka právnej istoty a definovania rozsahu smernice. Ako som už povedala, členské štáty musia vo veci tohto návrhu dosiahnuť dohodu. V tejto súvislosti je potrebné, aby vyhodnotili všetky následky hospodárskej recesie. Hneď, ako dosiahneme jednomyselnú zhodu, Európsky parlament bude, prirodzene, požiadaný o vyjadrenie súhlasu v súlade s článkom 19 novej Lisabonskej zmluvy.

Vilija Blinkievičiūtė (S&D). – (LT) Ďakujem vám, vážená pani predsedajúca, ako aj vám, pani ministerka Malmströmová, za vašu odpoveď. Chcela by som poďakovať aj Švédsku, pretože Rada ministrov EÚ práve počas švédskeho predsedníctva ratifikovala Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. Je to veľký krok, je to však len jeden krok.

Pravda je, že životy našich spoluobčanov so zdravotným postihnutím sa v jednotlivých krajinách veľmi líšia. Niektorí nepočujúci nevedia používať posunkovú reč, zatiaľ čo niektorí nevidiaci nemajú prístup k pomoci asistenčnej služby. Pre osoby, ktoré majú postihnutie súvisiace s pohyblivosťou, neexistujú žiadne úpravy. Veľký počet ľudí so zdravotným postihnutím je tiež nezamestnaných. A to všetko sa deje v čase, keď ľudia so zdravotným postihnutím tvoria 10 % obyvateľov žijúcich v Európskej únii.

Pani ministerka, viem, že pokiaľ ide o smernicu o nediskriminácii, existujú isté problémy a ťažkosti (takto by som to zhrnula), ale možno by bolo možné v skoršom čase vypracovať osobitnú smernicu o právach ľudí so zdravotným postihnutím. Naša smernica bude záväzná pre všetky členské štáty EÚ, aby ľudia so zdravotným postihnutím nemuseli čeliť diskriminácii.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Dovoľte mi zdôrazniť, že nejde o nedostatok politickej vôle. Chápeme význam tejto smernice a skutočne sme veľmi intenzívne pracovali na tom, aby vstúpila do platnosti.

Ako som však povedala, nemôžem zmeniť fakt, že musíme dosiahnuť jednomyselné rozhodnutie, čo sa v tomto prípade nestalo. Švédske predsedníctvo a predchádzajúce predsedníctva sa snažili predložiť rôzne kompromisy a rôzne postupy, ako napredovať. Po celý čas sa koná množstvo schôdzí pracovných skupín,

ktoré stále pracujú a stále sa stretávajú. Na tejto záležitosti budeme pracovať až do skončenia tohto predsedníctva. Žiaľ, ešte stále sme nedosiahli jednomyselnú zhodu.

Nebolo by dobrým riešením rozdeliť rôzne časti smernice, pretože hlavným účelom – a do veľkej miery to podporoval aj Parlament – bolo vypracovať komplexnú smernicu o diskriminácii. Ak ju začneme rozoberať na kúsky, myslím, že by sa stratila jej myšlienka, čo by bola škoda. Pokúsme sa teda ešte chvíľu o uvedenie tejto smernice do platnosti ako celku, pretože v boji proti diskriminácii by bola pre ľudí so zdravotným postihnutím, ako aj pre ostatné diskriminované osoby v celej Európe veľkým prínosom.

Christa Klaß (PPE). – (DE) Musíme zabrániť diskriminácii, ktorá predstavuje spoločenský problém. Je na nás všetkých, aby sme predchádzali diskriminácii každého druhu.

Súhlasíte so mnou v tom, že neexistujú žiadne jasné normy, ktoré by stanovovali, či došlo k prípadu diskriminácie, pričom ako príklad si uveďme situáciu, keď majiteľ prenajíma byt a potenciálny nájomca tvrdí, že bol diskriminovaný, pretože mu byt nebol prenajatý?

Súhlasíte, že európska smernica môže len stanoviť požiadavky, ktoré členské štáty následne budú musieť transponovať do svojich vnútroštátnych právnych predpisov? Pre Európu je veľmi zložité navrhnúť európsky právny predpis v tejto oblasti.

Mairead McGuinness (PPE). – Chcela by som len poznamenať, keď už hovoríme o právach ľudí so zdravotným postihnutím, že náš kolega pán Kósa bol práve zvolený za predsedu Medziskupiny Európskeho parlamentu pre zdravotne postihnutých. Želáme mu v tejto funkcii veľa úspechov.

Pokiaľ ide o hospodársku krízu, o ktorej sme včera rokovali a vy ste súhlasne prikyvovali, máme veľké obavy týkajúce sa inštitucionálnej starostlivosti o deti a mládež a obávam sa, že hospodárska kríza – a v tomto bode so mnou možno budete súhlasiť – spomalí proces deinštitucionalizácie, a v tejto veci musíme byť veľmi opatrení, či už v rámci EÚ alebo mimo nej.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – V čase hospodárskej krízy sú vždy najviac zraniteľní tí, ktorých postihuje najviac – deti, mladí ľudia, staršie osoby, ľudia so zdravotným postihnutím –, a preto my ako zodpovední politici si toho musíme byť veľmi dobre vedomí. K záverom rôznych formácií a odporúčaní Rady sa dodalo, že je potrebné povzbudiť členské štáty, aby venovali osobitnú pozornosť faktu, že najviac trpia vždy najzraniteľnejšie skupiny, s týmto postupom teda súhlasím.

Pokiaľ ide o odpoveď na vašu otázku, kým nemáme všeobecnú, súhrnnú a ďalekosiahlu smernicu, je veľmi ťažké stanoviť normy európskeho charakteru v oblasti diskriminácie voči ľuďom so zdravotným postihnutím. Najprv musíme mať k dispozícii súhrnnú smernicu a potom môžeme postupovať ďalej.

Uvedomujem si, že je potrebné vykonať ešte veľa práce, a som si dobre vedomá rozsiahlej diskriminácie a ťažkostí, ktorým musia ľudia so zdravotným postihnutím každodenne čeliť, čo im bráni realizovať svoje životné príležitosti a potenciál. Myslím, že najprv musíme zapracovať na súhrnnej smernici.

Rozhodnutie o vyhlásení nasledujúceho roka za rok boja proti sociálnemu vylúčeniu predstavuje možnosť prísť s novými, konkrétnymi návrhmi a usporiadať spoločné podujatia na podporu tejto otázky a zvýšenie informovanosti vo všetkých členských štátoch.

Predsedajúca. – Som si istá, že v kontexte tejto rozpravy mi Parlament dovolí takisto zablahoželať pánovi Kósovi k zvoleniu za predsedu tejto medziskupiny.

Otázky č. 8 a 9 boli stiahnuté.

O otázke č. 10 sa nebude rokovať, pretože sa už objavila na programe tejto schôdze.

Keďže autor nie je prítomný, otázka č. 11 prepadla.

Otázka č. 12, ktorú predkladá **Charalampos Angourakis (H-0455/09)**

Vec: Šokujúce vraždy chudobných peruánskych poľnohospodárov pre zisk

Články uverejnené v medzinárodnej tlači informujú o tom, že členovia gangu známeho pod menom „Los Pishtacos“ zavraždili v minulých rokoch v Peru asi niekoľko desiatok sedliakov z regiónov Huáncayo a Pasco s cieľom predať ich telesný tuk (údajne 17 kilogramov) európskym výrobcam kozmetických prípravkov za 15 000 USD za kilogram. Peruánske úrady sa domnievajú, že dôvodom zmiznutia viacerých osôb vrátane

detí sú tieto šokujúce praktiky. Odsudzujeme praktiky európskych nadnárodných spoločností, ktoré vraždia ľudí a niekoľko desaťročí plienia bohatstvo Latinskej Ameriky za účelom zisku.

Čo si vo všeobecnosti myslí Rada o tejto trestnej činnosti európskych nadnárodných spoločností a v akom rozsahu sú tieto spoločnosti pôsobiace v Latinskej Amerike financované EÚ?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Ako vážení poslanci vedia, rešpektovanie ľudských práv je jednou zo základných hodnôt Európskej únie. Rada vo všetkých vzťahoch s tretími krajinami vždy venuje osobitnú pozornosť zabezpečeniu rešpektovania základných práv a zásad právneho štátu.

Pokiaľ ide o konkrétne udalosti, ktoré spomenul vážený pán poslanec, Rada o nich nebola informovaná, a preto sa o nich v Rade ani nerokovalo. Predsedníctvo takisto čítalo noviny a je informované o správach, ktoré sa objavili v médiách, zároveň však poznamenáva, že z posledných správ vyplýva, že pôvodný príbeh bol výmyslom.

Keďže správy v médiách si protirečia a keďže Rada bežne nekomentuje správy uverejnené v médiách, predsedníctvo nemôže a ani by nemalo špekulovať o tejto historke alebo odpovedať na túto otázku.

Charalampos Angourakis (GUE/NGL). – (EL) Vážená pani predsedajúca, musím povedať, že odpoveď pani ministerky ma vôbec neuspokojila. Ide o ťažký zločin nevídaných rozmerov a v každom prípade sa domnievam, že keby Európska únia chcela, našla by zdroje na podrobnejšie prešetrenie udalosti tohto druhu.

Keďže sme nadviazali vzťahy s Peru, žiadame, aby peruánska vláda poskytla oficiálne informácie o tejto špecifickej udalosti a aby boli prijaté náležité opatrenia. V opačnom prípade sa rovnaká situácia bude opakovať.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Správy o tomto prípade boli veľmi protirečivé. Úrady ani správy novinárov neposkytli žiadny dôkaz o tom, že by sa tieto hrozné udalosti skutočne stali.

Keďže neexistujú žiadne konkrétne dôkazy a mnohé naznačuje, že v skutočnosti sa tieto udalosti vôbec nestali a že išlo o výmysel, Rada nemôže v tejto oblasti podniknúť žiadne kroky, ani na to nie je kompetentná.

Predsedajúca. – Otázka č. 13, ktorú predkladá **Ryszard Czarnecki (H-0458/09)**

Vec: Diskriminácia poľskej menšiny v Litve

Má Rada v úmysle nabádať litovskú vládu, aby dodržiavala práva národnostných menšín, keďže diskriminácia poľskej menšiny v tejto krajine nie je novým javom a prejavuje sa zákazom poľského prepisu priezvisk, diskrimináciou v oblasti vzdelávania, zákazom dvojjazyčného uvádzania názvov miest a neuskutočnenou reštitúciou majetku Poliakov skonfiškovaného sovietskymi orgánmi? Kedy prijme Rada opatrenia v tejto veci?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Rada znovu potvrdzuje zvrchovanosť základných a ľudských práv v zmluvách a v Charte základných práv. Rada sa zasadzuje a naďalej sa bude zasadzovať za predchádzanie a odstránenie všetkých foriem ponižujúceho a diskriminačného zaobchádzania.

Rada by som poznamenala, že otázkami týkajúcimi sa ochrany práv menšín sa zaoberá aj Rada Európy v kontexte svojho Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín. Otázkami, ktoré uviedol pán Czarnecki, sa v súčasnosti zaoberajú kompetentné orgány Rady Európy. Konkrétne podľa smernice Rady 2000/43 ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod, sú všetky osoby chránené pred diskrimináciou na základe rasového alebo etnického pôvodu bez ohľadu na svoje právne postavenie. Rozsah právnej ochrany tejto smernice zahŕňa oblasti zamestnanosti, sociálnej ochrany, vzdelávania a prístupu k tovarom a službám. Je zodpovednosťou Európskej komisie monitorovať jej vykonávanie a súlad s európskymi právnymi predpismi v členských štátoch.

Nakoniec, v Štokholmskom programe, ktorý schválila Európska rada 10. a 11. decembra tohto roku, sa vyhodnocuje potreba ďalšieho návrhu v súvislosti so zraniteľnými skupinami vzhľadom na skúsenosti získané na základe uplatňovania Haagskeho dohovoru z roku 2000 o medzinárodnej ochrane dospelých členskými štátmi, ktorej zmluvnými stranami sa v budúcnosti stanú.

Ryszard Czarnecki (ECR). – (PL) Ďakujem vám veľmi pekne za vašu odpoveď, pani Malmströmová, a najmä za zdôraznenie skutočnosti, že Rada sa postaví proti všetkým formám diskriminácie národnostných menšín v Európskej únii vrátane poľskej menšiny v Litve. Je to veľmi dôležité vyhlásenie. Za to vám pekne ďakujem. Rád by som zdôraznil, že musíme, žiaľ, čeliť systematickým útokom litovských orgánov, pokiaľ ide o systém

vzdelávania a dvojazyčné uvádzanie názvov miest, a to aj na rôznych úrovniach štátnej správy. Z tohto dôvodu ide o mimoriadne dôležitú záležitosť, preto by som vás chcel požiadať, aby ju Rada monitorovala.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Môžem len znovu pripomenúť zásady a hodnoty, za ktoré sa Európska únia a Rada zasadzujú a ktoré, samozrejme, chránia.

Konkrétne problémy, ktoré spomenul pán Czarnecki, skúmajú príslušné orgány Rady Európy a v prípade, že zistia nejakú inú formu diskriminácie, je úlohou Komisie zabezpečiť, aby členské štáty dodržiavali zmluvy a právne predpisy Európskej únie.

Predsedajúca. – Otázka č. 14, ktorú predkladá **Brian Crowley** (H-0462/09).

Vec: Prenasledovanie budhistických mníchov a mníšok vo Vietname

V nadväznosti na uznesenie Európskeho parlamentu o situácii v Laose a vo Vietname (P7_TA(2009)0104), ktoré bolo prijaté 26. novembra 2009: aké konkrétne opatrenia boli prijaté s cieľom ukončiť prenasledovanie a zastrasovanie budhistických mníchov a mníšok vo Vietname?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Ďakujem za vašu otázku. Rada si do veľkej miery uvedomuje situáciu v oblasti ľudských práv vo Vietname a podrobne monitoruje rozvoj v krajine.

Rada a Komisia dvakrát ročne vyhodnocujú situáciu v rámci dialógu o ľudských právach s vietnamskými orgánmi. Posledné stretnutie v rámci tohto dialógu sa konalo v Hanoji minulý týždeň, 11. decembra. Prerokovali sa mnohé naliehavé záležitosti, ako sú sloboda prejavu, reforma trestného zákonníka vrátane trestu smrti, sloboda vierovyznania a náboženská tolerancia vrátane situácie týkajúcej sa prívržencov budhistickej komunity Plum Village. EÚ poskytla vietnamskej vláde zoznam osôb a väzňov, ktorých situácia vzbudzuje veľké obavy. EÚ okrem dialógu o ľudských právach pravidelne predkladá vietnamskej vláde záležitosti osobitného záujmu.

Rada a Komisia 10. novembra dlho diskutovali s členmi komunity Plum Village. Európsky parlament uverejnil 26. novembra uznesenie o tejto otázke. Komisia v ten istý deň uskutočnila rokovania na vysokej úrovni s orgánmi v Hanoji a toto stretnutie sa uskutočnilo v rámci spoločného výboru pre rokovanie o dohode o partnerstve a spolupráci, ktorá, ako dúfame, bude uzavretá v budúcom roku. Naším hlavným zámerom na tomto stretnutí bolo zdôrazniť naliehavosť situácie v oblasti ľudských práv vo Vietname.

Spomenuli sme vyvlastnenie majetku cirkvi, spomenuli sme útoky na aktivistov za ľudské práva a blogerov – ako to v tomto Parlamente uviedli niektorí poslanci – a zmienili sme sa aj o situácii prívržencov komunity Plum Village. Vyzvali sme druhú stranu, aby chránila a rešpektovala ľudské práva a splnila všetky záväzky stanovené vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv a v medzinárodných dohovoroch, ktorých je Vietnam signatárom. Uznesením Parlamentu sa toto poslanstvo ešte viac posilnilo, za čo by som Európskemu parlamentu chcela poďakovať. Takisto sme informovali Vietnam o novej a dôležitej úlohe Európskeho parlamentu, najmä pokiaľ ide o budúcu dohodu o partnerstve a spolupráci.

V dňoch 8. – 10. decembra 2009 navštívila delegácia EÚ kláštor Bat Nha a chrám Phuoc Hue, do ktorých sa utiahlo takmer 200 posledných členov komunity Plum Village. Hovorili sme s tamojšími náboženskými predstaviteľmi a s miestnymi úradmi, aby sme získali viac informácií o súčasnej situácii. EÚ bude i naďalej veľmi pozorne sledovať situáciu v chráme Phuoc Hue.

Pat the Cope Gallagher (ALDE), zastupujúci autor. – Chcel by som pani úradujúcej predsedníčke Rady v mene svojom ako aj v mene pána Crowleyho poďakovať za veľmi komplexnú odpoveď a povedať, že ma veľmi teší prístup Rady aj Komisie. Dúfam, že budete aj naďalej sledovať vývoj situácie veľmi pragmatickým spôsobom.

Predsedajúca. – Otázka č. 15, ktorú predkladá **Pat the Cope Gallagher** (H-0463/09)

Vec: Žiadosť Islandu o vstup do Európskej únie

Môže Rada poskytnúť aktualizované hodnotenie stavu žiadosti Islandu o vstup do Európskej únie?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Vážená pani predsedajúca, myslím, že táto otázka je vám rovnako blízka ako aj mne.

(SV) Dovoľte mi začať tým, že vám pripomeniem, čo bolo uvedené v záveroch Rady z 8. decembra, v ktorých Rada uvádza toto: „Island je krajina s dlhými a hlbokými demokratickými koreňmi a s potenciálom prispievať

vo významnej miere k EÚ, a to zo strategického, ako aj z politického hľadiska. Táto krajina je už úzko prepojená s EÚ v niekoľkých oblastiach, a to prostredníctvom svojho členstva v Európskom hospodárskom priestore a schengenskom priestore.“

Žiadosť Islandu o členstvo v Európskej únii bola oficiálne predložená švédskemu predsedníctvu v Štokholme 16. júla 2009. Bola som tam aj ja a prijala som uvedenú žiadosť, ktorá bola ihneď predložená členom Rady.

Rada na svojom zasadnutí 27. júla 2009 pripomenula obnovený konsenzus o rozšírení, ktorý sa spomínal v záveroch zo zasadnutia Európskej rady v decembri 2006 vrátane zásady, že každá krajina sa musí vyhodnotiť samostatne, a preto sme sa rozhodli začať proces uvedený v článku 49 Zmluvy o Európskej únii. Komisia bola preto vyzvaná, aby Rade predložila stanovisko k tejto žiadosti.

Žiadosť bude vyhodnotená podľa zásad stanovených v zmluve, kritérií stanovených na zasadnutí Európskej rady v roku 1992 v Kodani a na základe záverov Európskej rady z decembra 2006. V súlade so závermi, ktoré prijala Rada pre všeobecné záležitosti minulý týždeň, sa touto otázkou bude znovu zaoberať vtedy, keď Komisia predloží svoje stanovisko. To Rade umožní vydať rozhodnutie o možnom začatí rokovaní s Islandom počas prvých mesiacov španielskeho predsedníctva.

Pat the Cope Gallagher (ALDE). – Chcel by som poďakovať pani úradujúcej predsedníčke Rady za odpoveď. Ako predseda delegácie pre vzťahy so Švajčiarskom, Islandom a Nórskom a pri spoločnom parlamentnom výbore Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), samozrejme, plne chápem, že každú žiadosť je potrebné posudzovať samostatne a že bol dosiahnutý pokrok. Naznačuje to podľa môjho názoru skutočnosť, že Island odpovedal na mnohé otázky v primerane krátkom čase, a prínosom bolo, samozrejme, aj to, že je členom EHP. Poukazuje to na záväzok islandskej vlády. Verím, že keby sa Island stal členom Európskej únie, bol by to ďalší veľký krok v oblasti ďalšieho rozšírenia.

Spomenuli ste však, že za týmto rozhodnutím islandského ľudu bola dlhoročná demokracia, ale ja sa teším na ďalší postup na nasledujúcom zasadnutí Rady, na ktorom, ako dúfam, sa dosiahne veľký pokrok a na ktorom Rada vydá vyhlásenie.

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Žiadosť Islandu sa bude posudzovať v súlade s príslušnými pravidlami a postupmi, pričom Komisia ešte stále neukončila svoje posudzovanie a zatiaľ nevypracovala stanovisko. V otázke Islandu však už pokročila a vymenovala rokovacie tímy, ktoré sú pripravené na veľmi dôkladný a rýchly postup. Z tohto dôvodu sa domnievam, že môžeme počítať s tým, že Komisia predloží svoje stanovisko na začiatku nasledujúceho roka a dúfajme, že Rada prijme rozhodnutie o ďalších krokoch.

Predseda júca. – Keďže autor nie je prítomný, otázka č. 16 prepadla.

Otázka č. 17, ktorú predkladá **Mairead McGuinness (H-0470/09)**

Vec: Biologicky rozložiteľný odpad

Mohla by Rada informovať o pokroku členských štátov, pokiaľ ide o odkláňanie biologicky rozložiteľného odpadu zo skládok, ako uvádza smernica o skládkach (1999/31/ES⁽⁵⁾)?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Každý deň sa v EÚ a v členských štátoch vyprodukuje veľké množstvo odpadu. To, ako s týmto odpadom nakladáme, má, prirodzene, veľký vplyv na životné prostredie. Z nedávno uverejnenej správy Komisie o presadzovaní právnych predpisov EÚ o odpade vyplýva, že hoci niektoré členské štáty dosiahli istý pokrok, vo väčšine štátov je potrebné vynaložiť obrovské úsilie v oblasti ich presadzovania, ak máme splniť požiadavky EÚ týkajúce sa infraštruktúry pre odpadové hospodárstvo. Smernica o skládkach sa vykonáva veľmi ťažko.

Pokiaľ ide o odkláňanie biologicky rozložiteľného odpadu zo skládok, v správe Komisie sa uvádza, že podľa obmedzených informácií, ktoré boli k dispozícii, dosiahlo v roku 2006 svoj cieľ zníženia len deväť krajín. Rada vo svojich záveroch z júna 2009 uviedla, že s Komisiou súhlasí. Je veľmi dôležité, aby boli splnené ciele EÚ týkajúce sa odkláňania biologicky rozložiteľného odpadu zo skládok. Rada takisto vyzvala Komisiu, aby pokračovala vo svojej analýze vplyvu s cieľom vypracovať v prípade potreby návrh právneho predpisu EÚ o biologicky rozložiteľnom odpade.

Rada uviedla, že je potrebné pripomenúť potrebu právnych predpisov EÚ, najmä právneho predpisu o recyklovaní biologicky rozložiteľného odpadu prostredníctvom zariadení na kompostovanie a produkciu

(5) Ú. v. ES L 182, 16.7.1999, s. 1

bioplynu s následným recyklovaním zvyškového materiálu. Rada tiež uviedla, že lepšie riadenie biologicky rozložiteľného odpadu by mohlo prispieť k riadeniu našich zdrojov udržateľnejším spôsobom, zvýšiť ochranu pôdy a najmä splniť ciele v oblasti odkláňania odpadu zo skládok, recyklácie a obnoviteľnej energie.

Mairead McGuinness (PPE). – Myslím, že toto úsilie podporujú všetci v tomto Parlamente. Ak tak ako ja pôjdete na skládku a nadýchnete sa, zistíte, že je to skutočne hrozné, a domnievam sa, že verejnosť, ktorá produkuje odpad, by to možno mala urobiť tiež.

Mohli by ste uviesť dôvody, ak nejaké existujú, ktoré hovoria o tom, prečo tento cieľ splnilo len deväť členských štátov? Vieme, že to musíme urobiť, a súhlasím s tým, že musíme vyrábať bioplyn. Všetci s tými to zásadami súhlasia, prečo sme teda tieto ciele nedosiahli?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Musím priznať, že nie som odborníčka na túto tému, no ako viem z uznesení Komisie, na vyriešenie tohto problému chýba primeraná infraštruktúra a jej zavedenie je z finančného hľadiska dosť náročné. V dlhodobom horizonte je to, samozrejme, prínosné, členské štáty však neinvestovali do primeranej infraštruktúry, a preto to trvalo tak dlho.

Predseda júca. – Teraz budeme hovoriť o poslednej otázke dnešného večera a zároveň o poslednej otázke týkajúcej sa vášho predsedníctva. Predkladá ju pán Hans-Peter Martin a týka sa úspechov švédskeho predsedníctva Rady v otázkach transparentnosti, ku ktorým, ako si trúfam tvrdiť, máme čo povedať.

Otázka č. 18, ktorú predkladá **Hans-Peter Martin** (H-0472/09)

Vec: Úspechy švédskeho predsedníctva Rady v otázkach transparentnosti

Dňa 16. septembra 2009 uviedlo švédske predsedníctvo Rady v odpovedi na otázku H-0295/09⁽⁶⁾, že „sa stotožňuje s názorom pánov poslancov na význam väčšej transparentnosti v činnostiach Únie“. Predsedníctvo Rady tiež uviedlo, že „hodlá zabezpečiť plné uplatňovanie príslušných ustanovení týkajúcich sa transparentnosti podľa článku 8 ods. 1 až 4 rokovacieho poriadku Rady. Všetky konzultácie týkajúce sa právnych aktov, ktoré podliehajú postupu spolurozhodovania, budú vo všeobecnosti podľa rokovacieho poriadku Rady verejne prístupné.“

K akej bilancii dospela Rada teraz na konci svojho predsedníctva a ktoré konkrétne úspechy sa dosiahli v ktorých oblastiach?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – (SV) Ako uviedol vážený pán poslanec, zvýšenie transparentnosti v činnostiach Európskej únie je dôležitou prioritou Švédska ako členského štátu a ako predsedníckej krajiny. Zvýšenie transparentnosti v každej oblasti pôsobnosti Rady bolo jedným z jasných cieľov, ktoré sme si stanovili.

Chcela by som spomenúť napríklad webovú stránku predsedníctva, na ktorej sa nachádzajú informácie o zasadnutiach, podkladové dokumenty a prepojenie na internetové vysielanie v troch jazykoch.

Predseda júca za niekoľko posledných mesiacov vyvinulo veľké úsilie, aby zabezpečilo uplatňovanie príslušných ustanovení týkajúcich sa transparentnosti podľa rokovacieho poriadku Rady.

V júli, septembri, októbri a novembri 2009 sa uskutočnilo 20 verejných rozpráv o iniciatíve švédskeho predsedníctva v súlade s článkom 8.3 rokovacieho poriadku. Okrem toho sa konala aj verejná diskusia o pracovnom programe predsedníctva pre činnosť Rady Ecofin. To znamená 21 verejných rozpráv počas štyroch mesiacov.

Pokiaľ ide o množstvo verejných konzultácií, verejne bolo prijatých 59 právnych predpisov ako body A v rámci bežného legislatívneho postupu a deväť predložených právnych predpisov bolo prerokovaných ako body B počas verejných zasadnutí Rady. Z iniciatívy predsedníctva sa ďalej konala jedna verejná konzultácia. Ak sa vážený pán poslanec domnieva, že to nie je veľa, musím mu pripomenúť, že počet bodov v programe Rady, v ktorých sa musia uskutočniť verejné konzultácie, sa trochu líši v závislosti od počtu bodov, ktoré podliehajú bežnému legislatívnemu postupu. Okrem toho, nový Parlament nemal na prerokovanie toľko bodov ako zvyčajne. Nová Komisia bezpochyby zvýši množstvo legislatívnych návrhov, ktoré je potrebné prerokovať v Rade a v Európskom parlamente, a počet bodov sa tým zvýši.

⁽⁶⁾ Písomná odpoveď zo 16.9.2009

Teraz, keď vstúpila do platnosti Lisabonská zmluva, všetky zasadnutia Rady týkajúce sa časti tohto programu v súvislosti s konzultáciami o právnych predpisoch sú tiež verejné. Švédske predsedníctvo toto zlepšenie víta. Európska únia tak bude oveľa efektívnejšia a demokratickejšia.

Na záver by som chcela uviesť, že včera švédske predsedníctvo iniciovalo zasadnutie s medziinštitucionálnou pracovnou skupinou o transparentnosti, na ktorom sa zúčastnili podpredsedníčka Komisie pani Margot Wallströmová a podpredsedníčka Parlamentu pani Diana Wallisová. Prerokovali sme veľké množstvo konkrétnych návrhov, ktoré európskym občanom poskytnú lepší užívateľský prístup k informáciám o inštitúciách EÚ.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Je zriedkavé, aby sa v pléne našiel dôvod pre istý druh emócie. Považujem to za česť a radostnú udalosť, že práve my môžeme viesť posledný dialóg. Pani Malmströmová, sama viete, že k väčšej transparentnosti vedie zdĺhavá a úzka cesta, po ktorej sme, žiaľ, často mohli napredovať len pomalým tempom, keď to porovnáam s tým, kde sme boli pred desiatimi rokmi a kde sme dnes. Ako kritický, ale vášnivý zástanca Európy však celkom isto nemôžem byť spokojný s tým, čo sme doteraz dosiahli.

Rád by som vedel, čo nám zanecháte ako odkaz v súvislosti s tým, čo by vaši nasledovníci mohli skutočne zlepšiť. Mám na mysli najmä pracovné skupiny Rady. Nemám radosť z množstva bodov programu rokovania, ktoré boli doteraz sprístupnené, ani zo spôsobu, akým sa získava prístup k dokumentom. Domnievate sa na základe svojej desaťročnej skúsenosti v oblasti európskej politiky, že z dlhodobého hľadiska existuje možnosť, že raz dospejeme tam, kde je Švédsko už niekoľko desaťročí, pokiaľ ide o transparentnosť?

Cecilia Malmström, úradujúca predsedníčka Rady. – Toto je skutočne veľmi dôležitá otázka. Chcela by som povedať, že prístup k dokumentom a transparentnosť sa za posledných desať rokov značne zlepšili. Je to vďaka nariadeniu (ES) č. 1049/2001, ktoré je veľmi dôležitým nariadením, a som hrdá, že som mohla byť pri jeho zrode.

Ide aj o to, ako ich presadzujeme, a ide aj o naše postoje. Za posledných 10 rokov sa podstatne zlepšili. Mnohí ľudia v našich európskych inštitúciách si uvedomili, že transparentnosť a otvorenosť nie sú nebezpečné. To je dobré. Je to účinné. Je to dobré pre legitímnosť a znižuje sa tým možnosť pochybení a korupcie.

Pre sebou však máme ešte veľa práce. Lisabonská zmluva nám otvára nové príležitosti. Dúfam, že všetky nadchádzajúce predsedníctva využijú tieto príležitosti tým najlepším spôsobom. Komisia včera uviedla, že predloží návrhy vyplývajúce z Lisabonskej zmluvy o spôsobe, ako môžeme v oblasti transparentnosti napredovať.

Ešte stále zostáva množstvo práce, prešli sme však dosť dlhú cestu. Ako povedal pán poslanec, je to neustály boj a ja sa teším, že v ňom budeme napredovať spoločne.

Predseda júca. – Zostáva mi už len povedať, pani ministerka, milá Cecilia, že vám veľmi pekne ďakujeme za vašu spoluprácu a plné nasadenie v tejto hodine otázok počas švédskeho predsedníctva. Tešíme sa, že sa s vami v tomto Parlamente opäť stretne v rámci schvaľovania. Veľmi pekne vám ďakujem a ďakujem aj vášmu tímu.

Týmto končím hodinu otázok.

Otázky, ktoré neboli zodpovedané pre nedostatok času, budú zodpovedané písomne (pozri prílohu).

13. Program rokovania na nasledujúci deň: pozri zápisnicu

14. Skončenie rokovania

(Rokovanie sa skončilo o 19.10 hod.)